

Pásty Júlia

Belvárosi életképek

TARTALOM

Tavasztó a sétálóutcán
Nyárelőhó a sétálóutcán
Nyárhó a sétálóutcán
Nyárutó a sétálóutcán
Őszelőhó a sétálóutcán
Őszhó a sétálóutcán
Őszutó a sétálóutcán
Télelőhó a sétálóutcán
Télhó a sétálóutcán
Télutó a sétálóutcán
Tavaszelő a sétálóutcán
Tavaszhó a sétálóutcán

Szeged Belvárosa 2004 júniusában Európa Nostra-díjat kapott.

Tavasztó a sétálóutcán

Arról szeretnék írni, vajon mi történik a XXI. század elején tizenkét hónapon keresztül a szegedi Kárász utcában.

Szeged Délkelet-Magyarország legnagyobb városa; a Maros és a Tisza összefolyásánál épült föl. A nagy árvíz, mely 1879. március 12-én éjjel fél kettőkor törte át a gátat, felbecsülhetetlen anyagi károkat okozott, ugyanakkor a modern fejlődés páratlan lehetőségeit is megnyitotta. Korszerű elvek alapján, Lechner Lajos tervei szerint alakították ki a körutas-sugárutas város szerkezetet. Tisza Lajos királyi biztos irányításával a századfordulóra újjáépült a város, kialakultak terei, megépültek középületei. Szeged tudományos és kulturális régióközpont, a napfény, a szökőkutak, a szobrok, a paloták városa.

A város központja a Széchenyi tér, Közép-Európa egyik gyöngyszeme, hazánk egyik legszebb és legnagyobb szabályos négyszög alakú tere. A százéves platánokkal szegélyezett sétatér, a Városháza, s a teret körülfogó paloták látványát nem felejtí el, aki csak egyszer is üldögélt a fák alatti padokon. A tér megjelenését a XIX. század végén uralkodó eklektika határozza meg. De a különféle művészeti stílusok (barokk, klasszicizmus, romantika, szecesszió) újabb kori változatai mind jelen vannak itt - s oly jól megférnek egymás mellett, hogy a tér harmóniáját semmi sem zavarja meg. A sétány két oldalán négy-négy részre osztott füves terület található; a szegediek és a város vendégeinek kedvelt találkozóhelye. A tér padjai találkozások, találkák színtere: szerelmesek ölelkeznek, idős emberek beszélgetnek: Az utóbbi években hajléktalanok pihenője is... Angolok, kínaiak, néger, németek, szerbek, románok sétálnak itt otthonosan és néha olasz és orosz beszédet is hallani.

A teret 1848-ban még Szabadság térnek hívták, s 1860 (Széchenyi István halála) óta viseli mai nevét. A kéthektáros téren mintegy négyszáz fás szárú növény él, számos ritka fát, cserjét találhatunk itt, ilyen a kelet-ázsiai eredetű páfrányfenyő, másképpen ginkgo biloba, császárfű és tiszafa. Az országszerte híres platánsor nemrég még százhat egyedet számlált, közülük azonban csupán ötvenhét tartható meg, egy platán egészséges fejlődéséhez ugyanis legalább tíz-tizenöt méter távolság kell, azaz ennél sűrűbben nem telepíthetik a fákat. A közelmúltig elmaradtak a beteg ágakat és törzseket gyógyító sebkezelések is, emiatt sok fa menthetetlenné vált. Tavaly ősszel tizenkilenc platánt vágta ki, egy részüket fiatal, többször iskolázott, földlabdás növényekkel pótolta. A tér virágágyásaiban kora tavasztól késő őszi virágok pompáznak: bársonyfa, kakastaréj, kecskerágó, lepényfa, petúnia, pistike, szalvia. Összesen hetvenezer tő egynyári virágot ültetnek a szegedi parkokba. A kandelábereket háromszáz cserepes növény díszíti, emellett harminckettő virágládát is beültettek.

A Széchenyi tér legszebb műemlék jellegű épülete, a tér büszkesége a Városháza, egyemeletes neobarokk palota, ablakaiban tavasztól őszi piros muskátli fűzér virít. Falán márványtábla őrzi az 1919-ben itt működött direktorium emlékét. A Városházát a „Sóhajok Hídja” a műemlék jellegű, kora eklektikus stílusban épült, úgynevezett Bérházzal köti össze, mely 1870-ben épült. A Sóhajok Hídja az ismert velencei építmény, a Doge-palota mintájára a királynapokra készült. Mivel szállása megosztott Ferenc Józsefnek és kíséretének a két épület között, a kapcsolat megteremtésére építették a zárt folyosót, a díszbádorgozású hidacska. A Bérházban a polgármesteri hivatal és a szegedi országgyűlési képviselők irodái találhatók. A Városháza meghitt hangulatú udvarán nyárestéken zene szól: a Muzsikáló Udvar kamara-hangversenyeit tartják itt, valamint a Városházi Esték prózai és zenés darabjai szórakoztatják az idelátogatókat.

A Városháza előtt egy zászlótartó állvány, melyen sodorva-festve a piros-fehér-zöld szín. A talapzatra vésve: „Hazádnak rendületlenül légy híve, oh magyar”.

A toronyóra negyedóránként felhangzó kongatása híven jelzi a múlt időt.

A park közepén a Városháza előtti négyszögben van a vízmedence, melynek kékje mélységet sugall, melyhez két oldalról széles, lapos lépcsők vezetnek, két végénél az Áldásthó Tisza és a Romboló Tisza neobarokk bronzszobrok láthatók: Pásztor János munkái. A Tisza-allegória tisztelgés a folyó előtt, amely élteti és többször elpusztította a várost. A Romboló Tisza - vad, óriási ponty hátán mérges, meztelen, görög tengeristenre hasonlító férfi lovagol; egyik kezével egy fiatal anyát, a másikkal egy kisfiút ragad magával. Az Áldásthó Tisza - hancúrozó najádok ülnek egy kecsége hátán; a vízi istennők a természeti szépséget jelenítik meg. A szökőkút vízfelületén szépen tükröződik a Városháza, körülötte virágágyások, fenyők, magnólia.

A parkosított teret jeles hazafiakat ábrázoló művészi értékű szobrok díszítik. A bronzszobrok körül gyerekek játszadoznak, s nyugdíjas nénikék etetik kenyérmorzzával a körjük seregülő madarakat, közben megbeszélik örömeiket, bánatukat.

A tér szobraival elődeinknek tisztelgünk. A Kárász utca felől először a magyar államot alapító Szent István királyunk és felesége, Gizella, a volt bajor hercegkisasszony szobrához érkezünk (Kligl Sándor alkotása). Ezután még mindig a baloldalon - Melocco Miklós műve következik: Klebelsberg Kunó márványportréja, mely az egykori jeles kultuszminiszter szellemiségét jeleníti meg. Élt 1875-1932-ig; miniszter volt 1922-1931-ig. Az ő nevéhez kapcsolódnak: a Dóm-tér, a Fogadalmi Templom és orgonája, a zenélő óra, a szabadtéri játékok, Szent-Györgyi Albert hazahívása, aki így szegedi tudósként kapta meg a Nobel díjat, három egyetem: Szeged, Pécs, Debrecen, az első könyvhét, Budapest-Szeged autóút, valamint 1555 népkönyvtár és 5000 népiskolai tanterem.

Virágmezők, sétányok, padokon ülő emberek színesítik a teret.

A tér Tisza felőli oldalán Stróbl Alajos alkotása: Széchenyi István fehér márványszobra. A díszmagyarba öltözött arisztokratát ábrázolja: a Legnagyobb Magyar süvegét kezében tartja, lábával kissé kilép, köpenye hátulról takarja alakját, előlről érvényesülni enged a délceg tartását. A talapzaton - amely egy rakodópart részlete - kikötőbója látható, rátekeredő hajókötéllel. Elöl mészkőből faragott palmaág hever a szobor lábainál, a talapzat homlokfalán pedig dombormű a Lánchíd képével.

Virágágyások, pázsitos területek határolják a Tisza-szabályozó Vásárhelyi Pál bronzszobrát, amint egy védgát tetején, parancsolóan mutatva a védelem dolgában intézkedik. Elöl a dús búzakévéen ülő fiatal anya, ölében búzakaralásokkal játszó kisgyermek. Hátról újabb mellékalak: fölfordított talicska mellett pihenő öreg kubikos, bal kezét csákányán nyugtatja. Vállán átvetve suba látszik, öltözete hagyományos paraszti viselet. Mögötte a töltés lábához kikötve árvédelmi ladik látszik, benne a védekezés kellékei: kötél, ásó, evező. Három alkotója van a szoboregyüttesnek: Szécsi Antal, Ifj. Mátrai Lajos és Pásztor János. A szobor talapzatába illesztették az 1970. évi árvíz legmagasabb szintjét jelző márványtáblát. Turisták kedvenc fotózási helye ez a remek alkotás; a gyermekek csodálkozva tapintják meg a hatalmas szobrokat.

Az árvíz utáni újjáépítés királyi biztosának, Tisza Lajosnak a bronzszobra is a téren áll. Alkotója: Fadrusz János és Rollinger Gál Rezső. A kormánybiztos a folyó befejezetlen rakodópartjának felső szegélykövén áll és onnan szemléli az alatt folyó munkát. Lent az egyik munkás és a másik kettő görgő segítségével hatalmas követ illeszt helyére. A mészkőből faragott munkások csak félalakok.

A negyedik szobor - mely a bíróság épülete előtt áll - Deák Ferencet örökíti meg, Zala György alkotása. Az államférfi sziklaszirtre hasonlító aszimmetrikus talapzaton áll, mögötte valaha erős törzsű fa, tövig metszett, de újrasarjadó hajtásokkal, ágai közt magyar címer. Bal lábával kilép, tartása szónokias, karjait óvón-védelmezően emeli, testével szinte befedi a „nemzet testét” jelképező fatörzset. A talapzaton idézet olvasható: „Amit erő és hatalom elvesz, azt idő és szerencse ismét visszahozhatják, de miről a nemzet, félve a szenvedésektől, önmaga lemondott, annak visszaszerzése nehéz és mindig kétséges”.

Az óra járásával ellentétes irányban körbejárva a Széchenyi teret, a copfstílusú Grünh Orbán-házhoz érünk. Az 1810-es években épült, szép kőkonzolos erkélyét gazdag kovácsoltvas rács veszi körül, rajta az úgynevezett Attila-fej. Itt működött Szeged első állandó nyomdája. Az épület földszintjén a Botond-éttermet találjuk, ahol esténként diszkrét cigányzene szól. A légkondicionált, magyaros étterem kulturált környezetben, színvonalas kiszolgálással, közepes árfekvésű, százhuszféle ételt tartalmazó étlappal várja a gasztronómia szerelmeseit, de a vendég kívánságára elkészítik kedvenc ételét is, amennyiben van hozzá alapanyaguk. Kaphatók itt kímélő ételek, szárnyasokból, borjúhúsból, marhahúsból és halból készült ételek egyaránt. Az étterem specialitásai: 2 személyes Polgármester-tál vegyes körettel, Botond-bőségtál fatányéron tálalva tepsis burgonyával, bélszínjára Széchenyi-módra mogoró burgonyával és villányi vörösborban puhult özpörkölt köményes burgonyával.

A teret nyugatról a Városháza mellett álló műemlék Zsótér-ház határolja: földszintje klasszicista, emelete romantikus stílusú. Épült 1842-ben, felújítva: 1961-ben. A négy utcára néző ház a tér jellegadó épülete. Földszintjén a Korzó Mozi és a Zenzero divatszalon, melynek kirakátaban női ruhanemű látható. Ott áll az épület sarkán egy három részes, négy méter magas állvány, melynek mind a hat oldalán fontos közérdekű információk - címekkel, telefonszámokkal - magyar, angol és német nyelven: rendőrség, tűzoltóság, mentők, kórházak, rendelők, hajóállomás, repülőtér, bankok, takarékpénztárak, biztosítók. A tábla másik részén a városi közlekedés járatai kiinduló és végállomásokkal, autóbusz parkolók, kamionparkolók. Az egyik tábla tetején Szeged címere, oldalán Szeged várostérkép. Majd további információk: kereskedelem, szolgáltatások, élelmiszer áruházak, bevásárlóközpontok, piac, vásárcsarnok, népművészeti bolt, benzinkút, taxi. A tábla alján utazási irodák, pénzváltók, szálláshelyek, szállodák, gyógyszálló, fogadók, panziók. A következő táblán művelődéssel és oktatással kapcsolatos tudnivalók, galériák, kiállítótermek, templomok, egyetemek, főiskolák, tudományos kutatóintézetek, könyvtár, művelődési házak, egyetemi klubok, színházak, mozik, szabadtéri játékok, múzeumok. Vendéglátó helyek: magyaros, házias és vegetáriánus éttermek, pubok, cukrászdák, gyorsétkezdék, pizzériák. Ezenkívül szórakozóhelyek: diáktanyák, kávézók, bárók, diszkók, kaszinók, sörözők, játéktér. A közelben két telefonfülke: az egyik kártyás, a másik pénzért; ott áll egy piros színű postaláda, valamint biciklitartók, szeméttartók. A kövel határolt virágágyásban juliánus pompázik.

Ebben az épületben várja a vendégeket a Szeged étterem, bár és kávéház. (Anno 1969). Az ételek elkészítési ideje 15-20 perc, a kínálat változatos és különleges. Kaphatók: előételek, levesek, vegetáriánus és kímélő ételek, valamint szárnyasokból, sertés- és marhahúsból készült ételek. Az itallap is választékos: ásványvízből ötféle, azonkívül üdítők, gyümölcslevek - tizenhat fajta; négy fajta csapolt, nyolcféle üveges sör. A rövid italok választéka is bőséges: legdrágább a Johnny Walker Black Label, legolcsóbb az Unikum. Van még pezsgő, kávé különlegességek, egyéb italok, forró csoki, meleg és jéges teák.

Az étterem előtt sátorral fedett terasz, deszkakorlátján piros muskátli.

A Zsótér-ház előtt nagy forgalmú taxi állomás, a Városháza keleti oldalára néz a Kereskedelmi és Hitelbank szegedi fiókja.

A Széchenyi tér 5. számú ház félköríves kapuívében eredeti formálású öntöttvas dísz látható. A két szembeforduló szárnyas griff empire virágvázát tart, alul pedig barokk csigavonalak teszik mozgalmassá a látványt. Az épületben egy optikus bolt, szemész szakorvosokkal: lézeres szemvizsgálat, vények felírása, beváltása; márkás szemlencsék, szemüvegkeretek kaphatók. A házban működik egy ügyvédi iroda, valamint egy étterem is. A Numero Unoban kaphatók: rövid italok, aperitifek, pezsgők, minőségi palackozott és kimért borok. Délelőtt friss sós, szegedi kifli, édes sütemény egész nap: ízes bukta, kakaós, diós és tejfölös csiga, túrós batyu, kókusz kocka, almás, mákos kocka, linzer karika; ezenkívül pogácsák, édes, sós, túrós lepény, szendvicsek, tik-tak, rágógumi; továbbá tésztafélék, öntetek, pizza.

Városképi jelentőségű a sarki Balogh-ház, a tér 6. számú háza (néhány éve újjátarta föl a Providencia Biztosító).

A tér északi oldalán a 7-es számú enyhén szecessziós épülethez érkezünk: benne a Korzó-divatház, Lottózó-Totózó, Belvárosi Fotószalon, az OTP Bank R. T. regionális igazgatósága; előtte a kilencvennégy éve közlekedő villamos csilingel, autók közlekednek, mentő száguld, rendőrautó szirénázik, tűzoltó autó robog.

Az esztendő legszebb hónapjának, a természet újjáéledését teljes pompájában kibontó májusnak kezdetét régi idők óta vígsággal, mulatással ünneplik, kinn a szabadban. A természet-ünneplés különleges alkalma régesrég a május hónap első napjának köszöntése. A majálisozás az idők során sokat változott, más közösségi értelmet is kapott, különösen a XIX. század végétől. A népkertekbe, parkokba történő május eleji vonulás néhány év múlva összekapcsolódott a kétkezi munkásoknak a sorsuk jobbra fordításáért folytatott küzdelmével, s részben átalakult a majálisozás tartalma. A II. Internacionálé 1889-ben úgy döntött, hogy a következő évtől május elseje vagy első vasárnapja legyen a szolidaritás, a munka ünnepe. Angliában május első vasárnapját választották, Európa többi országában a május első napját. Az első magyar május elsejei munkásfelvonulást 1890-ben rendezték Budapesten. A követelések hangoztatása, az erődemonstráció, a nagygyűlések mellett a május elsejének volt és ma is van majális jellege: a népünnepélyekben szerte a világon ott az ősi tavaszköszöntés, tavaszöröm. A magyar nyelvterületen általában május elsejére virradóra állították fel a májuspárt, a természet újjászületésének szimbólumát.

A sétány közepén összeboruló kettős platánsor melletti padokon üldögélő emberek hallgatják a munka ünnepén az elegáns sötétkék egyenruhába bújt rézfúvós együttes ébresztőjét. Ezen a napon főleg sportruhába öltözött embereket láthatunk a téren. Kisgyermekek szaladgálnak a galambok után. A pázsitot ellepték a magnólia lehullt szirmai.

A tér keleti oldalán van a legegységesebb városképet nyújtó, bár egyenként nem túl jelentős épületekből álló eklektikus házsor, melynek első épülete a főposta. A hónap elején az emeleti lépcsőn egy ott dolgozó biztonsági őr a halántékához tette fegyverét és föbe lőtte magát. Rövid időn belül a helyszínre érkeztek a mentősök, de már nem tudták megmenteni az életét. Megjelentek a rendőrök, nyomozók, lezárták a bejáratot, egy takarító vállalat dolgozói gyorsan eltakarították a nyomokat. A szemtanúk elmondása szerint a lövést megelőzően telefonon beszélt valakivel a fiatalember. Fél óra múlva - mintha mi sem történt volna - a posta megtelt emberekkel, a virágáros nénik tavaszi virágot árultak, orgona, gyöngyvirág illata terjengett a levegőben. Csak az emberek suttogásából lehetett tudni a szörnyű tettről. A lépcsőn helyet foglalt magának egy bozontos, zsíros hajú, emberbúzt árasztó hajléktalan, kéregető szándékkal.

A posta előtt közlekedik az egyes villamos, mely mindig zsúfolt, többek között azért, mert a hatvanöt évnél idősebb emberek ingyen utazhatnak. Utaznak is: végállomástól végállomásig üldögélve, nevetgélve, megbeszélik minden gondjukat-bajukat; keresik, hol a legolcsóbb a liszt, a tészta, a tej, a kenyér, a tojás a városban. A posta mellett újság-, vonaljegy és bérlet-

árusító pavilonok vannak, ahol a hónap elején, de főleg ötödikén hosszú sor kígyózik. Az úton csomagokkal siető embereket látni, amint igyekeznek feladni küldeményeiket a főpostán.

A következő a Déry-palota, eklektikus lakóház, az épület a Kass-gyűjteménynek ad otthont. Itt a Kossuth-díjas szobrász és grafikus, Szeged díszpolgára állandó kiállítása tekinthető meg, ezenkívül időszaki kiállítások is a kortárs képzőművészek alkotásaiból.

A híres százötvenkét szobás Tisza-szálló szintén eklektikus épület, irodalmi és zenei rendezvények színtere is. Számos közéleti ember szállt meg benne, hangversenytermében többször ült a zongoránál Bartók Béla. Törzshelye volt Juhász Gyulának és Babits Mihálynak. A nagytermében Móricz Zsigmond, Gellért Oszkár, Kosztolányi Dezső olvasott fel. Juhász Gyula emlékét az étteremnek a tér felőli falán domborműves márványtábla idézi (Tóth Sándor Munkácsy-díjas szobrászművész alkotása; fölvatatták 1965-ben).

A bíróság épülete zárja a tér keleti oldalának házsorát, előtte két biztonsági őr, a környéken mindig látni csoportokba verődött színes bőrű embereket.

Szeged főutcája a Tisza folyó jobb partján terül el. A XVIII. század kilencvenes éve óta a Széchenyi térről induló Kárász utca a szegedi korzó, melyet mindössze ötvenméteres út választ el a tértől, ahol trolis és buszok közlekednek Szeged és Újszeged között. Az átjáró forgalmat a folyón átívelő Belvárosi híd biztosítja. A térnek a Híd utca vonalába eső részén egy Százforintos Bolt van: Nálunk majdnem minden 100 forint - hirdeti kirakatában. Ház-tartási, vegyi áru, műanyagáru, illatszer, papír, írószer, édesség, tézsa és játék kapható itt. Mellette a Postabank.

A több mint kétmilliárdos program keretében megszépültek a városközpont palotái, új díszburkolatot kapott a Kárász utca, a Klauzál tér. Ez már halaszthatatlan beruházás volt, hiszen az utca már nemcsak elkeserítő látványt nyújtott, de kátyús aszfaltja, töredezett járdái balesetveszélyesek is voltak, s elhasználódtak a közművek is a burkolat alatt. Fél éve, hogy bekapcsolták a hat kamerával működő térfigyelő hálózatot, annak reményében, hogy a jelentős károkat okozó, a házfalakat és padokat összefestő graffitisek eltűnnek az utcáról. A remény csak remény maradt.

Az utca elején a Köszöntő-szobrok, Párkányi Raab Péter alkotásai. A központba érkezőt a Salve-szoborpáros, a Karneválhercegnő és a Karneválherceg üdvözlí némán. De hiába az elegáns díszlet, ha nincsenek szereplők, akik élettel töltik meg a sétáló utcát, hisz' ők az élőképek alkotói. A Kárász utcát figyelni olyan, mint egy filmet nézni, ahol a sétálók a színészek s az élet a rendező. A nézelődők számára nemcsak a paloták, kirakatok nyújtanak látnivalót, hanem a fesztiválok, a felvonulások és a mutatványok is.

Az utca épületei még őrzik a századforduló hangulatát, de nincsenek benne árnyékos fák, csak a házak és az emberek árnyékai.

A Kárász utca jobb oldalán a városképi jelentőségű „Kiss Dávid-ház” az első; egyben Szeged első eklektikus stílusú kétemeletes épülete, 1872-ben épült. Ez a négyhomlokzatú bérház választja el a Széchenyi és a Klauzál teret. A tér felőli oldalon van egy sportbolt, benne sportcipők, nadrágok, labdák kaphatók. A ház udvarán keresztül egy átjáró vezet a Klauzál térre. A Fornetti-boltban sajtos, túrós, tepertős, káposztás, meggyízú süti kapható. Van a boltban egy felirat: „Ha nem látja senki, hogy MEGESZED, nincs is benne kalória”. A következő a Spar-bolt, ahol nagy választék található élelmiszerből. A bolt előtti padon az utazni vágyók várakoznak, onnét indulnak a buszjáratok Újszegedre. A ház főhomlokzata a Klauzál térre néz, első emeleti erkélyén negyvenhat fecskefészek. Az oldalhomlokzata a Kárász utcára nyílik, földszinti részén a Raiffeisen Bank, a bejáratánál egy biztonsági őr.

Az első kirakatban, a fémrúdon lógó lemezen - mely hirdető táblának minősül - egy fiatal-ember, kinek öltözete zöld hosszú ujjú ing, sárga nyakkendő, jobb kezében mobil, füléhez tapadva. Csak egy telefon, - hirdeti a tábla, alatta a bank telefonszáma. A második kirakatban személyi kölcsön-hirdetés. A harmadik kirakatban: „A sokoldalú folyószámla” - szöveget olvashatjuk. Negyedik kirakat: „Oxigén-hitelkártya - Éljen vele!”. A továbbiakban „A lekötött betétek biztos hozama, befektetési alapok, szárnyaló lehetőségek” - szöveget olvashatjuk. A ház másik részében a Kígyó-gyógyszertár, a bejárat fölött a patika cégére, az épület sarkán egy hőmérő. Kirakatában egy óriási tubus „Tolérane” felirattal, mellette a táblán egy hirdetés, La-Roche-Pasay termálvízzel. Program a tolerálhatóságért - illatanyag mentes, tartósítószer mentes. Eltávolítja a sminket, nyugtatja a bőrt, védő hatású - hatékonyság és biztonság, ahogy azt a bőrgyógyászat megkívánja.

A Kígyó patika másik kirakatában a Zovirax-ajakherpeszt kínálják. (Vény nélkül kapható gyógyszer. A kockázatokról és a mellékhatásokról olvassa el a betegájékoztatót, vagy kérdezze meg kezelőorvosát, gyógyszerészét!)

A kirakatokban cserepes növények pompáznak.

A ház előtt két dupla pad - háttal egymásnak - melyeknek két végén nagy virágtartóban elég silány nyári virágok. A padokon olvashatatlan kék és fekete firkák. A ház oldalán két zöld színű szemetes edény, benne fekete műanyag zsák, amit időnként cserélnek.

Egy várandós anyuka üldögél, nézegeti a hirdetéseket, bizonyosan azon elmélkedik, vajon mikor lesz neki lakása. Hirtelen szimatolni kezd, fejével keresi a bűz eredetét, feláll és megpillantja a mögötte fekvő hajléktalant. Hosszú hajú, ápolatlan, negyvenes ember, alszik kinyújtózva, a padon, arcát süti a májusi nap, mellette a padon számtalan koszos zacskója, benne a vagyona. Sétál tovább a kismama, útját állja egy ember, aki kocsit húz, rajta dobozok. Távolról hegedűszó hangzik, magyar nóták dallama, egy munkanélküli muzsikusz cigány vonója által.

A térről is jól kivehetően látszanak az utca végén az ég felé meredő fák, a Dugonics téri szökőkút és a Honvéd téri református templom tornya, melynek órája mutatja a pontos időt.

Néhány utcával odébb a Dóm hatalmas tornyában megszólal a déli harangszó.

A Kárász utca elejének bal oldalán kétemeletes barackszínre mázolt épület: az Aigner-ház, földszintén a Kerek Perek. A boltban kapható: kenyérből legalább tízfajta, valamint sajt- és borkülönlegességek. A sütemények nagy kínálata található itt: ischler, linzerkarika, francia krémes, gesztenyerolád, erdei gyümölcsszelet, joghurtorta, túrótorta vegyes gyümölccsel. A legtöbb croissant - sós-túrós, meggyes, sajtos, csokis - is itt vásárolható. Kapható vajas, túrós, tepertős pogácsa, spanyol zebra, somlói galuska, gesztenyepüré, tiramisu, magyaros szendvics, bajor sonkás szendvics. Az üzlet Kárász utcai kirakatában mesebeli péklegények szorgoskodnak egy asztalnál. Az első szorgoskodó komoran dagasztja a tésztát, haja bajusza ősz, öltözete fekete-fehér kockás nadrág, ugyanilyen mintázatú a nyakában lévő kendő a fehér köpeny fölött, fekete csizmája is lisztes lett a nagy munkában. A második nyújtja a tésztát, hasonmása az elsőnek, a harmadiknak barna haja van, aki kiszaggatja szaggatóval az elnyújtott tésztát, a negyedik, a feketehajú, mosolyogva tartja a szakajtóban a kész péksüteményt, kínálja, még a kendője is vidámabb, hisz' piros-fehér kockás. Az ötödik már hanyatt fekszik: pihen a jóllakottságtól. A sarokban egy egér mosolyog egy ellopott sütivel. A legények fején fehér sapka. A kirakatban hever még egy óriás méretű kifli és egy perek.

A bank és a Kiss Dávid ház között ér a sétáló a Klauzál térre. A nyújtott teret egy és kétemeletes épületek határolják, s bár négyfelől is utcák bontják meg a térfalakat, a tér zárt hatást kelt.

A Klauzál tér közepén áll az ország első nagy Kossuth szobra, Róna József alkotása. Kossuthot a szónoklás hevében ábrázolja, a talapzaton Kossuth-szakállas, harcsabajszú parasztgazda ül, vállán kiegyenesített kaszát pihentet, tekintetét Kossuthra szegzi. Öltözete borjúszerű ing, bőszárú gatyka, mellény, panyókára vetett szűr. Kalapját levéve kisgyermeké simul hozzá. Szemben velük ünnepi öltözetű honleány, ki a dicsőség virágát fölemelt karral nyújtja át a szónoknak. Hátról szegedi porleány simul a talapzathoz, koszorút fon, a „halhatatlannak”, szájában virágot tart.

A Széchenyi teret kettéosztó Új Zsótér-ház eklektikus műemlék épület. Már a XIX. század végén híres volt a Virágh-testvérek földszinti cukrászdája. A szegedi nagy Virág felújítását tavaly kezdték el, de a munkálatok közben a mennyezetet XIX. századi díszítőfestést találtak, amely egyedülálló Magyarországon - a feltárás és a restaurálás lelassította a híres cukrászda rekonstrukcióját. Az ilyenkor szükséges földmunkák - alapozás, szigetelés, új helyiségek kialakítása - is sok időt vesz igénybe, hisz az üzemeltetőnek állandóan egyeztetnie kell, ez az épület ugyanis műemléki védettség alatt áll.

A bank és a cukrászda között egy cipőbolt kínálja termékeit.

A Régi Európa-szálló neobarokk épület, jelenleg a Démász Rt. irodaháza, e székház zárja keleten a teret. Előtte az egyes villamos közlekedik.

A Lengyel-házban van a Kis Virág Cukrászda. Különleges édességeket lehet itt fogyasztani: Esterházy-tortát, Mozart-, Feketeerdő- és csokis tortát, valamint gyümölcsrizst, somlói galuskát, gesztenyepürét. Ezenkívül húsz fajta - például tiramisu, áfonyás, sárgadinnye, eper, málna, citrom, szeder, vanília, csokoládé - fagyaltot.

A Wagner-házban van a Hatos-rétes: „Aki nem lép egyszerre, nem kap rétest estére” - olvasható a kirakatban. A Wagner-udvar reklámtábláival behívja az érdeklődőket. Amikor a nagy, zöldre festett kapun besétál a járókelő, macskaköves útra lép, majd az udvar közepén pázsit, melyet körbe fog néhány tuja, négy padon lehet pihenni és hallgatni a tér zenéjét. Az udvarban jobbról található egy fényképéskemester, mellette egy olasz fodrász. A szemközti részen egy utazási iroda, benne repülőjegyek, vonatjegyek foglalása, eladása, valamint autóbérlés, hotelfoglalás, utasbiztosítások, vízumügyintézés. Az udvar bal sarkában egy teaház, ahol 37 féle különleges, ízesített tea kapható. Legkedveltebbek: krémes eper, sevillai narancs, barackos, zöld, japáncseresznye, fekete ribizli, vérnarancs, vadcsersznye és fodormenta.

Bal oldalon a Tűzimádók: lakberendezés, kovácsoltvas, bútor, ajándéktárgy, kiegészítők, valamint franciaágyak, étkezők, székek, csillárok, gyertyatartók, üveg és kerámiavázák, lépcső- és erkélykorlátok. Található ott még egy ingatlaniroda, ahol ingatlanközvetítés és forgalmazás, társasház-szervezés, albérlet közvetítés, hitelügyintézés, pályázatírás történik. Az emeleti részen: Fundamentum XXI. Ingatlan Szövetkezet. Tevékenységi körük: ingatlanok fejlesztése, hasznosítása, forgalmazása, értékebecslése.

A Gál-házban - a Klauzál tér eklektikus bal oldali saroképületében - egy, a földszinti vendégház mintegy száz négyzetméteres galériával kiegészítő cukrászda megnyitására várnak. A felújítás alatt álló üzlet kirakatüvegén hónapok óta „A Torta Mekkája” - reklámfelirat olvasható - Indiáner, Fagyimádók Mekkája. Mellette a Lusc bolt, benne kézi készítésű kozmetikumok Londonból. Friss növényi alapanyagból préselt szappanok, habfürdők, tusfürdők, samponok, hajápolók - Henna - növényi eredetű hajszínező négy színben - és más „ínyencségek”, meghökkenítő formában és kivitelben. Jellegzetes illatokat az utcán is érezni. Bent egy valutaváltó, mellette a Discos Tours Utazási Iroda, majd a Filharmónia Kht. szegedi irodája, ahol a hangversenyjegyeken kívül könyvek vásárolhatók. A Szeged Tourist kirakatában útikönyvek: Kanári-szigetek, Görögország, Ciprus, Róma, a Bükk, a Mátra, Rodosz, Corfu,

Amszterdam, Kréta, Mallorca, Svédország, Szlovénia, Horvátország, Madeira, Lengyelország.

A téren Tóbiás Klára Millenniumi Oroszlános díszkútja. A talapzat egy templomhajó alapzatát formálja. A négy szárnyas szkíta oroszlán - az Árpád-házi uralkodóknak tulajdonított címerállatként - a történelmi régmúltat idézi; a keleti a hitet, a déli a fényt, a nyugati a becsületet, az északi pedig a bátorságot szimbolizálja. Az oroszlánok szárnyai tartják felül az országalmát, mely a hatalom teljességére utal és egyben koronázza a látványt a kettős kereszttel - az apostoli királyok jelképeivel. Vannak itt még vizet freckelők kígyók, melyek a lét alsó szféráit jelképezik; az oroszlánok a középsőt, a szárnyaik és a görögdinnye nagyságúra növesztett aranyozott országalma pedig a felső világba repítik a fényt.

A téren két bank is látható: a Budapest Bank és az OTP Valuta-Deviza Fiók. Mellette az udvarban, vagyis a kapualjban egy Bahia-méteráru bolt. A tér átépítése során megszüntették egyetlen parkosított darabját: kivágtak egy terebélyes fát, elvitték a Kenyérszegő Asszonyt; négy pálma szenved egy-egy virágtartóban és négy fenyő nagy cserépben. A téren egy pad sincs, esetleg a kút körüli lépcsőkön lehet pihenni, üldögni.

Ha jobbra nézünk, ott halad a sárga-kék 3-as és 4-es villamos.

A Klauzál tér legszebb és legjelentősebb műemlék épülete a Kárász-ház. A szegedi klasszicizmus legérettebb, egyszerű, monumentális alkotása; kiemelkedő szerepe van a tér kiegyensúlyozott hatásában. Dongaboltozatos kapualja és udvara is hangulatos, kőkonzolos függőfolyosóját, egyszerű ízléses kovácsoltvas rács díszíti. E házban írta alá 1849. július 14-én a román magyar megbékélési tervezetet Kossuth Lajos és Nicolae Balcescu. A táblát a 150. évfordulón elhelyezte Szeged Önkormányzata.

A két teret elválasztó jobb oldali épület földszintén a Szegedi Kereskedelmi és Hitelbank vajszínűre festett, egyemeletes épülete van; a székház ablakai nyolcrészesek. A bejáratú ajtónál két biztonsági őr: a magasabb öltözetű fekete nadrág, fehér ing és fekete mellény, jobb kezében cigaretta, bal kezét a zsebében tartja. Szemben vele társa, aki szintén ilyen öltözetben, csak mellény nélkül, lábukon fekete cipő, jobb kezében ő is cigarettát tart, a másikat zsebbe rejtette, így beszélgetnek egy érdekes futballmérkőzésről. Nagy izgalommal elevenítik fel azt a bizonyos gólhelyzetet.

A bejáratú ajtó fölött két zászló leng, halvány kék mezőben a szöveg: Kereskedelmi és Hitelbank. Az első kirakat bal oldalán egy nő, kinek csak fél arca látható; kék szeme, vörös hullámos vállig érő haja, négy foga fehéredik nevetés közben. Egy körben: „Személyi hitelek - 14,5 % - Kölcsön hatás.” Gondtalan tekintet. Elégedett mosoly. Euró személyi hitelek. Alacsony hitelkamat.

A második kirakatban egy szemüveges barna hajú férfi, fehér, rövid szakállt visel. Öltözet szürke pulóver, unokáját emeli fel a magasba, a szőke, három-négy éves kislányon fehér garbó, kék farmer nadrág, sportcipő a lábán: „Akár 8,75 % kamat. Szeretne többet elérni? A biztos alapokon álló Kereskedelmi és Hitelbank ebben is segít Önnek, mert most különleges magas kamatot kínál!” A bank előtt egy koldus várja a kijövő embereket, kéreget, kezében az egyetlen kabátja. Egy úriember a zsebébe nyúl, keres egy kis aprópénzt és tenyerébe adja a hontalannak.

A kereskedelmi bank melletti cipőbolt első kirakatában, mely az ajtó bal oldalán található, szandálok és cipők vannak elhelyezve: piros szandál - 11600, bézs - 6400, fekete - 5800, a zárt orrú szandálok 11200 és 11900, a cipők 10900, 12800, 13900 Ft-ért. A második kirakatban lévő nyújtott orrú cipők különösen drágák: 20 ezer fölöttiek.

A lány tavaszi szellő utcára csalogatja az utcai zenészt, aki gitáron pengeti a hatvanas évek dalait.

A következő bolt a Menedzser Shop. Első kirakatában Texier-termékek: húzós bőrönd, utazótáska, aktatáska, hátizsák, bőröv, női táskák, neszesszer, hitelkártyatartó, pénztárca. Márványból asztali szett, papírvágó és hamutartó. Látható még kalendárium, zsebnaptár, heti Manager A/4, internet kalendárium.

A második kirakatban Chivago termékek, pilótatáska, valamint fekete esernyő. A Mandarina Duck bőrszínű táskák 71.460 forint, ezenkívül található még Mandarina Duck pénztárca és kulcstartó. Az elegáns üzlet kirakatában nem az üzlet profiljához tartozó tárgyak fogják meg a szemünket. Alig arasznyszerű, bábajos kis szobrok, szinte gyerekjátéknyi tányérek láthatók itt. Pici lányka cicával játszik, vagy éppen eteti mogyoró nagyságú kiscsibéit. Egy fiúcska mászik ijedten fel a padra a rettenetes ellenség, egy hatalmas liba elől. Egy szál virágját öntözi a cseppnyi gazdaasszonyka. Mindegyik tárgyon a hegyes betűkből alig kivehető név: Hummel. Alatta a hivatalosnak tetsző W. Goebel felirat. Mit, vagy inkább kiket takar ez a két név? 1909. május 21-én a bajor falucskában, Massingben egy kislányka született: Berta Hummel. Berta öt testvérével együtt művészet- és zenekedvelő családban nőtt fel. Gyermekkorának világa a kis falu volt. Játsszótársai az erdők és rétek, a táj virágai és madarai. Már gyermekkorában feltűnt rajztehetsége. 1927-ben bejutott a müncheni Szépművészeti Akadémiára. Tanulmányai alatt barátságot kötött két franciskánus nővérrel és ez a találkozás meghatározta további életútját: 1931-ben belépett a zárdába. Mint ferencrendi nővér a Maria Innocentia nevet kapta. Innocentia = ártatlanság, becsületesség. A kolostor csendjében teljesedett ki művészete. A szép és boldog gyermekkorra való emlékezés mindig új és új pasztellrajzok készítésére inspirálta. Így jöttek létre híres gyermekrajzai. Ezek a rajzok kis képecskék formájában is forgalomba kerültek. Az 1940-es években mint „szentképeket” gyűjtötték őket. A rajzok alatt négy soros versikék voltak: egy kis figyelmeztetés, egy kis simogatás, mosoly a nyuszinak vagy a barátodnak. A rajzok felkeltették Franz Goebelnek, a W. Goebel-porcelángyár társtulajdonosának érdeklődését. Elhatározta, hogy ezeket a figurákat életre kelti háromdimenziós formában is. A kolostor és a Goebel-gyár között létrejött szerződés biztosította a Goebel-háznak a „M. I. Hummel”-figurák gyártásának és az egész világon való eladásának kizárólagos jogát. A nővér felügyelete alatt soha nem látott sikersorozat indult útjára. A Hummel-figurák bevették az egész világon a gyűjtőknek és azoknak a szívét, akik a gyermekeket szeretik. Ma a Föld legtávolabbi országaiba is exportálják ezeket.

A Kárász Jeans Farmerszaküzlet kirakatában: férfi farmernadrágok, bőrdzseki, kockás ing. Láthatunk még női kockás blúzt és nadrágokat. A kirakat alján néhány pénztárca hever.

Az igazi szegedi sétáló utca megismerése csak gyalogosan lehetséges: lassan komótosan, szemlélődve, séta közben megállva, egy padon megpihelve, hisz' így tárulkoznak fel az utca szépségei.

Minden napszakban emberáradat van az utcán; délelőtt inkább vásárlási teendőiket végzik az emberek. A zsebtolvajok is ebben a műszakban dolgoznak. Külső zsebben levő pénztárca, mobiltelefon így lesz a zsebesek zsákmánya. A két hölgyet, a zsebeseket könnyű felismerni, hiszen pont az ellenkezőjét csinálják, mint a figyelmetlen emberek, hosszan szemlélődnek, tekintetük mindig a járókelők táskájára szegeződik: ugyanis keresik leendő áldozatukat. Jellemző, hogy mindig van náluk üres nagyméretű táskák, szatyor vagy valamilyen ruhadarab, amivel a kezüket takarják.

A Kárász utca színességéhez hozzájárul az utcai zenészek különös repertoárja, ilyen a „Zimberi-zombori szép asszony”, „Lakodalom van a mi utcánkban”, „A vén cigány”.

A sétáló emberek között babakocsikat tologatnak, görkorcsolyázó fiatalok száguldoznak, néha egy biciklis is áthajt az utcán.

Meleg van, csak a május elsejére kifüggesztett nemzeti és szegedi címeres zászlók árnyékaiban lehet hűvöset találni; pedig nincs jobb érzés, mint fák árnyékában pihenni.

Az üzletek kirakataiban megjelentek az érettségi tablók.

A padokon emberek beszélgetnek. Az egyik férfi megkérdezi a másiktól:

- Hallottad-e, hogy Bécsben Esterházy Péter író átvette a hamburgi Alfréd Töpfer Alapítvány F.V.S.Herder-díját? A másik padon arról beszél egy hölgy, hogy barátnője visszaélt az őszinteségével. Háta meggörbült a kortól, a feje már majdnem a derekáig ér, lassú lépésekkel halad az utcán egy idős ember, világos kockás inget és sötét nadrágot visel, kezében „Spar” feliratú szatyrot visz, benne negyed kenyér és egy liter tej. Két fiatal megbotránkozva meséli: egy közismert sportolót késelték meg a Sing-Singben. Egy ember nagy csokor művirágot visz a kezében, egy másik a kirakatot nézi, majd hirtelen megindul elgondolkozva és összeütköznek.

Lilaruhás nő, lábán szabadidő cipő, kezével vezényelve áriákat énekel; amikor befejezi, megigazítja melltartóját, mellette a táskája benne az ivóvíz, kortyol belőle, majd az előtte elhelyezett kis dobozban összegyűjtött papírpénzt elteszi, csak néhány aprót hagy. Egy kövér férfi - kék színű rövid hajjal - az ékszerkirakatot nézi magas, feketehajú barátjával. Egy szökére festett hajú fiatal fiú, karja tetoválva, trikóban sétál a napos májusban. Közben megérkezik a farmernadrágot, fehér pólót, sportcipőt viselő fiatalember. Kezében a dalszöveg, énekel az utcán: „Kör közepén állok, körbe vesznek jó barátok, s rosszak”.

Két embert látunk beszélgetni: - Van a háznál egy kis munka, eljössz segíteni? - Te büdös zsidó, mit gondolsz, ki vagyok én? Azt hiszed, engem ki lehet használni? - Csak úgy gondoltam, kereshetsz egy kis pénzt, hisz' munkanélküli vagy. - Nem kell a te pénzed, se a munkajánlatod, te büdös zsidó. - Addigra emberek csoportosulnak a két ember köré, tapsolnak és kórusba mondják: Büdös zsidó! A szerény öltözetű szakállas férfi elhallgat, a jól öltözött úriember elveszítette önuralmát, a tapsolók még merészebbé teszik: Büdös zsidó! - kiabálja. Egyesek jóindulatú közönnyel szemlélik a jelenetet, mások buzdítják a hangoskodó embert. Egy hetvenes ősz hajú férfi megszólal: - Remélem, az unokám, aki most ötéves, nem lesz embergyűlölő.

Az énekes - mit sem törődve a kialakult hangzavarral - buzgón éneklí a „Vén Európát”. Kitartóan, órákon keresztül énekel, pihenés közben leül a padra, zsebre teszi a megkeresett pénzt és cigarettára gyújt.

Anyák napján sok virággal közlekedő embert láthatunk az utcán. Az egyik padon két asszony beszélget: - Három gyereket szültem és anyák napján nincs, aki kimondja a varázsszót, a legszebbet: „anyám”. Hiába vannak fotocellás ajtók, szökőkutak, nagy találmányok, amikor én ezt az egy szót nem kapom meg a gyerekeimtől. Egy kéregető férfi, farmernadrágban, pólóban, fején sildes sapka, a Pick-bolt előtt ül törökülésben, kézfejen tetovált női nevek: Ica, Kati, Teri. Előtte egy fekete sapka hever a kövezeten, ide-oda nézeget, miközben várja a pénzadományt. Terhes asszony sétál fagyit nyalogatva, párja átkarolja és fekete, sima, hosszú haját simogatja. Szemben velük jön egy farmernadrágot viselő tízéves kislány, nagymamáját karolja, kinek öltözete fehér blúz, fölötte halszállkamintás, V-kivágású mellény elől cipzárral, két bevágott zsebbel, hozzá egyenes vonalú szoknya, derekán vékony, sodrott műbőr szegéllyel - nevetgélnek. Két tizenöt-tizenhat éves fiú görkorcsolyázik, öltözetük fehér póló és térdig érő színes nadrág, az egyik fiú alsó lábszárán a fehér zokni felett színes tetoválás, narancssárga és zöld színek harmonikus egymásra találása. Bal karja gipszben, jobb kezével a kormányt tartja, így biciklizik eléggé vigyázva, lassan veszi a kanyarokat az ötvenes ember; nem úgy, mint egy fiatalember, aki szinte száguld versenybiciklijével a sétálók között. Egy magas lány és fiú sétálnak, a lány térdigérő, fehér alapon piros nagyvirágú szoknyát visel,

alján nyolccentis fodor, a felső csak egy top, melyből testszínű melltartó pántja virít, a fiú térd alatti homokszínű nadrágja fölött sárga pólót hord, fogják egymás kezét. Két asszony tolja a babakocsit egymás mellett, az egyik hosszú vékony anyagból készült homokszínű nadrágot visel, a másik térd feletti lenge ruhát, mellettük araszolnak az apukák, a kocsikban egykorú nyolc hónaposnak látszó fiúk. Amikor megállnak, a két anyuka boldogan nézi a kis csemetéket, az apukák beszélgetésbe kezdenek. - Lili, előre nézz! - halljuk távolabbról.

Vörös hajú lány tolja fekete biciklijét, zöld selyem alignadrágja felett fekete csipke top, a derekán mobil, lábán papucs. A másik irányból egy idős asszony tologatja a kerékpárt, a csomagtartóban kis kutyája szemlélődik. A McDonald's előtti székeken fiatalok eszegetnek, mellettük fehér petúniák illatoznak. Babakocsiban egy pici lányka, üdítőt iszik a cumis üvegből, anyja gyönyörködik benne. Szembe velük jön egy kétéves gyerek, kezében csipsz, anyja kezében cigaretta. Fehér színű Culture-felirat a bordó pólón, a viselője tizenhétéves fiú, haja rövid, zselézett, fülében karika, nyakában ezürtlánc. Középkorú hölgy sétál, bokáig érő színes szoknyában, fölötte egy tíz centivel rövidebb alj. Banánt majszol egy lány, kombinépántos miniruhája van. Rózsaszínű nadrágkosztümöt visel, olyan negyvenöt év körüli hölgy, szőke haja egy ágba fonva, vállán fekete táska - nézi a kirakatot. Csak úgy ring a nagy feneke egy anyukának a kék-zöld-fekete-narancssárga csíkos bő szoknyában, ahogy gyermekét vezeti. Aránylag kicsi a szája, de gyors beszédű; hadarva mondja a hölgy: - Milyen drága minden a Kárász utcán! Egy szál piros rózsza a nő kezében, nagyobb fia tolja a kis lányt a babakocsiban, a másik fiú az anyuka kezét fogja, sétálnak. Fiatalember viszi a szatyrot, közben fiatal felesége kezét fogja, akinek szabad kezében egy üveg ásványvíz. Egy kétliteres műanyag flakon gurul az utcán. Barna pólón fekete színű „ÉS”, viselője fiatalember. Hétvégi apuka az utcán viszi a nagy szatyrot, kisfia némán megy mellette. Danon-feliratos pólót visel egy harmincas fiatalember. A padon két lány, türelmesen hallgatja végig a fiú panaszát.

Napos időben mindig emberár tölti meg az utcát. Egy sétáló kezében az áprilisi Szegedi Szépírás, a másik a szabadkai 7 Napot szorongatja, melyben Szegedről készült felvételek vannak.

Az Eldorádó-boltból kijön egy férfi, kinek melléig érő fehér szakáll van, fehér pólót visel, térd alatti homokszínű nadrágja, lábán szandál, hátán piros hátizsák, a kis zacskóból kivesz egy ezürtláncot megnézegeti, majd a virágtartónak támasztott biciklit tolja tovább a sétáló-utcán. Rövid, ráncosnyakú nyolcvanas úriember, ötvenes kék ruhát viselő szőke hölggyel andalog. Lecsüngő sörhasú ember megyeget egymagában.

A hónap második szombatján tartották a gimnáziumi és középiskolai ballagást.

A sétálóutcán mazsorettek tánca tette látványossá az ünnepet, melyre a rézfűvósok szolgáltatják a zenét. Felvonultak a ballagó diákok, kezükben virágcsokor. Mögöttük sorakoztak a szülők, rokonok ünnepi öltözetben, akik legszebb ruhájukat veszik fel erre az alkalomra. Láthattunk női ruhakölteményeket: ujjatlan sötétkék ruhát, fehér virágokkal, oldalt hosszú slicc-cel. Karcsúsított ruha megkötőpánttal, lefelé lendületesen bővülő szoknyarésszel, fekete alapon, piros virágokkal. Enyhén karcsúsított duplaruha, finom, nyomott mintás, piros zsorzsott felsőruhával, fekete alsóruhával. Kékszínű réteges ruha batikmintás gyűrt anyagból. Fekete top elől nagy, nyomott virág motívummal, hozzá nyomott virágmintás szoknya necchatású alsó réteggel. Nadrágkosztüm, rejtett gombolópánttal, megköthető övvel, dísz övbujtatókkal. Láthattunk fekete öltönyt mellénnyel, egysoros három gombos, két zsebfedős zsebbel, egy mellzsebbel. Sötétkék öltöny mellénnyel paszpólos zsebekkel, a nadrág hajtókával. Fekete zakó szürke nadrággal, szürke zakó fekete nadrággal, de a legtöbb férfi világos inget és hozzá sötét nadrágot visel.

Ezen a napon virágköltemények vannak a diákok kezében, hangulatos a csokrok színessége. Láthatunk kerek csokrokat, sárga papírban sárga rózsát, piros papírban azonos színű kardvirá-

got, narancssárga papírban hasonló színű liliomot, celofánban egy szál vörös rózsát - ezt főleg a fiúk kezében. Van kék, zöld, lila papírban színes virágokból készült bokréta. Néhány pompázó virágkosár is látható a lányok kezében, de vannak kis kertekben termesztett törökszekfű csokrok, csak úgy papír nélkül. Egy ballagó lány óriási Donald-kacsát tart a kezében, mások színes papírba csomagolt ajándékot. A boltok dolgozói is kimennek az utcára. Soha nem látott sokaság az utcán. Majd elvonulnak az ünnepelek és újra a hétköznapi események tárulnak az utcára. Azt meséli egy lány, hogy volt Olaszországban, sok kaviárt fogyasztott, két szelet kenyér közé teszik, barátnője azt válaszolja, hogy ő nem szereti, mert úgy szétfolyik a szájában, mint a tinta. Harcsabajuszú zömök férfi andalog az utcán, mellette tíz éves fia.

- Adjanak pénzt, mert hajléktalan vagyok - halljuk a szálnalmas szavakat. Aki nem ad a kéregetőnek, annak az anyját emlegeti félhangosan és tovább vánszorog. Egy lánynak színes cipőfűző van a hajába fonva, ahány fonás, annyi szín. Befelé görbülő vaskos lábak - de azért rövid a szoknyája az idősödő asszonynak.

Egy hegedűs muzsikál az utcán, jön a híres operaénekes, pénzt ad a zenésznek, beszélgetnek, majd búcsúzóul kezet fognak. A tenorista helyet foglal egy padon, ahol egy házaspár üldögél az unokával, olyan tízéves kislánnyal, hosszan csevegnek.

Egy csapat turista megáll a hegedűs előtt, magyar nótákat kezdenek énekelni a hegedű hangjára. Tűnődik egy egyetemista fénymásolt jegyzetei fölött. Otromba testével imbolyog az utcán egy férfi. Két nyugdíjas idős bácsi üldögél az egyik padon, beszélnek, hogy Mádl Ferenc köztársasági elnök az új Országgyűlés alakuló ülésen bejelentette: Medgyessy Péter szocialista miniszterelnök-jelöltet kéri fel kormányalakításra.

Május közepén harminc fokot mutattak a hőmérők, a fények és az árnyak kereszteződésében. Göncz Árpád sétált a szegedi sétáló utcán, amikor a Szegedi Tudományegyetem díszdoktorává avatták.

Egy asszony rosszul lett, lefeküdt a padra, mellette csomagjai, a kövezeten fekete papucs. Az egyik bolt alkalmazottja kilépett hozzá: - Segíthetek-e valamit? - kérdezte.

- Nem! - szólt az elutasítás. - de ekkor könnybe lábadt a hölgy szeme. - Tetszik kérni egy pohár vizet? Ekkor már csak fejbólintással jelzi a segítség elutasítását. Gurul az eldobott cigaretta, füstje gomolyog, aztán kialszik, mellette hever a gyufaszál is, ami életre keltette, gyarapodik a szemét a kövezeten. Egy rövidnadrágos férfi, hátán tetovált sasmadár, tolja a talicskát. Egy negyvenöt év körüli százkilós asszony, rövidnadrágban sétátfikál. Hasított bőrből készült aligszoknyát visel egy szőke hölgy, ide-oda megyeget, várja a hatást. A boltokból kijövő emberek kezében szatyrok. Apuka tolja a babakocsit, lendít egyet rajta - egyedül gurul a kocsi, élvez a helyzetet. Séta közben pattogatott kukoricát eszeget két nagymama.

A platánok árnyékában, alig akad üres pad a téren, az egyiken két hajléktalan: iszogatnak, amott három őszhajú asszony üldögél, beszélgetnek, majd megindulnak, az egyik botra támaszkodik. Tolókocsiban pihen egy férfi, felesége kihozta a térre. Egy fiatalember - fekete rövid haj, fehér nadrág, fehér ing, papucs a lábán - rágózik, megcsörren a telefonja, megáll és beszél. Fiatal pár, kiflit eszegetnek. Apuka tolja a babakocsit, anyuka vállára teszi a kezét és valamit duruzsol a fülébe. A Főposta előtt találkoznak az egyik és a másik irányból érkező villamosok. Szinte mindegyiket reklámszöveg díszíti. Media Markt - olvashatjuk, továbbá: „Suzuki-Szentgyörgyi - nálunk 5 év a garancia!” A másíknak is hirdetés tarkítja az oldalát: „Proko Travel: utazási iroda. Menetjegyiroda a belvárosban a MÁV-igazgatóság épületében.”

Sokszínű autók közlekednek, közben egy motoros száguld, szinte félelmet keltve.

Élet és Irodalom hetilapot tart a kezében egy telt hölgy, fekete nadrágkosztümben. Két hajléktalan üldögél a padon, egyikük bal kezében borosüveg, a másíknban cigaretta. A harmadík

társuk újságot árul. Közelít egy járókelőhöz, a hölgy arra hivatkozik, hogy csak sétál, nem hozott magával pénzt. Elnézést kérek - mondja a hajléktalan. Egy hegedű a pad korlátjának támasztva, a madarak csicseregnek a százéves platán lombjai közt. Az üres borosüveg a pad alá gurul; de ím jön a negyedik hórihorgas, hosszú hajú társuk, kezében kétliteres flakonban fehér bor.

Folynak a borfesztivál előkészületei a Széchenyi téren. A munkások szerelik az alkalmi bódékat, keményen dolgoznak. A padon ülő kis társaságnak már jó kedve van, egyikük lefekszik, lábát a korláton kívül lógatja, feje a barátja ölében. Távolról látni, amint egy kisfiú tapogatja az egyik hatalmas bronzszobrot, anyuka kezében kis bicikli. Középkorú férfi virágcsokrot visz tova. Atlétában egy magas, izmos, kopasz fejű ember, tetoválás a karján. Kislány az út magasított peremén sétál, így máris nagylánynak érzi magát, anyja kezét fogja, szárított sárgabarackot eszegetnek. Egy mama kis kutyáját sétáltatja. Egy lány trónol a biciklin, fején kis fekete kalap, fekete póló, azonos színű nadrág, a csomagtartón vele egykorú lány, tovatűnnek a híd utca felé. Sós pálcát eszeget két lány. Fekete rigó ugrándozik a pázsiton. Két fiú, vállukon táskák, fekete-fehér kockás ingje van az egyiknek - a másiknak piros-fehér csíkos - farmernadrágot viselnek. Ring a sörhása menés közben az ötvenes embernek. Barna göndör hajú asszony hangját halljuk: engem nem érdekel. Vigyázni kell és óvni a padokat, a házakat, mert utánuk is jönnek, kapja a feleletet. Kicsi törékeny nő, kislányával korzózik. Túlsúlyos ötvenes ember zihálva közelít egy padhoz. Gondolkodik egy úriember. A pad langyos támlájának dőlve csókolóznak a szerelmesek. Napnyugta, a Botond-étterem halk zenéje hallatszik a téren.

Hajnaltól a napfelkelteig takarítók gyűjtik a szemetet a zsákokba, ami kiesik, azt a lábukkal rugdossák az utca kövezetére, hisz' utánuk jönnek a söprögetők. Az utca kirakatüvegeit is reggelenként tisztítják.

Május 16-án megnyitották a nyolcadik - immár hagyományos - szegedi borfesztivált, amely része a Szeged Napja alkalmából megrendezett ünnepsorozatnak. A nyitónapon térzene a téren, majd az országzászló felvonása, ezután a polgármester megnyitó beszéde. Fúvószenekari kísérettel vonultak fel a borrendek és a mazsorettek; később zászlódobálók felvonulása tette felejthetetlenné a fesztivált. A zászlók piros-fehér csíkosak voltak, a csíkok mellett halvány kék alapon sárga békegalambok. A város főterén tartandó borfesztivál az egész országból vonzza a látogatókat, elsősorban a borok kedvelőit és értőit. Az ország minden jelentősebb borvidékének nedűjét megköstölhetjük a látogatók, hiszen Villányból, a Balaton-felvidékről, Szekszárdról, Tokajból, Egerből és természetesen Csongrád megyéből érkeztek kiállítók. A pavilonok között, az úgynevezett sétálóutcát is kiszélesítették hatvan ülőhellyel. A felállított sátrakban, nemcsak bort mértek, hanem kapható volt frissen sült kolbász, grillsirke is. A jó borok mellett erdélyi kürtöskalács illatával is csalogatták a vendégeket. A Széchenyi téri borünnepet a napfényes délutánon sok ember látogatta. Estefelé könnyűzenei programok szórakoztatták a közönséget az alkalmi színpadon. Érdekességnek számított ebben az esztendőben az első alkalommal megnyílt pezsgőbár. Sok részeg ember dőlt a felesége vállára. Tizenéves ittas fiúkat is láthattunk. Egy asszony - valószínűleg a borivás hatására - bal kezén felvágta az ütőeret. Nemsokára mentő érkezett a helyszínre. A vigadalom folytatódott, késő éjszakáig.

Hajnaltól siető emberek az utcán. Két lány fogja egymás kezét, mosolyognak egymásra. Egy anyuka babakocsit tologat - a kocsi egyéves kislánya - haja házilag vágva; egy ékszerszemes - még karikagyűrűje - sincs. Kockás, „turkáló” hosszú blúz takarja állapotát, fogain látszik: soha nem volt fogszabályozója. Mellette még két kislány, mindkettőnek - úgy, mint az anyukának - nagy dioptriás szemüvege van. Mind a négyen valami fényes anyagból készült rövidnadrágot viselnek: feketét, lilát, sárgát, narancssárgát. A gyerekek 1-2-3 évesek, mindannyian más színű pólóban; tiszták, de szegények. Ócska kis szandál a lábukon, zoknijuk változó, egyiknek

felíratos, fehér-fekete betűkkel, másoknak sárga és halvány lila. Ők is színesek, mint a mezei virág a legnagyobb kislány kezében.

Egy fiatalember öltözete piros nadrág, fölötté kockás takaró, melynek közepére nyílást vágott. Ha kinyújtja a két kezét, akkor elől és hátul is egy-egy háromszöget alkot. Fején hatrészes, sárga-piros-kék-zöld-lila-zöld színű sapka, sárga sildes. Orrán sárga gömb. Nyakában fagyöngy, egy másik madzagon egy óriási sárga gomb. Kezében három léggömb, egy nagykarimájú sapkát tart, kéregetésre. Később zsebkendőt kért egy járókelőtől, amivel nemcsak az orrát, hanem a nagyobbításra szolgáló gömböt is gondosan megtörölgette. Egy törpe asszony araszol az utcán. A Klauzál téren egy kéregető asszony ül törökülésben. Előtte egy újságpapír, egy üvegben víz, ami egyben nehezék is, színes, tarka a szoknyája, a blúza, a kendője is, mellette hever a botja, bal tenyerét kéregetésre nyújtja a koldusasszony. Bizonytalan léptekkel siet az idős bácsi. Kopasz fején hátul hordja egyetlen tincset a harmincas fiatalember. Toprongyos negyvenes férfi kezében néhány koszos szatyor. Egy hajléktalan fekszik a padon. A Kárász utcán, a feleség vezeti a nemlátó férjét, bemennek a boltba, nemsokára már ki is jönnek, a férfi hangosan mondja:

- Én vagyok a vak és te nem látsz? Nem láttad, hogy ez nem telefonkészüléket árusító, hanem porcelánbolt? Bal kezén gipsz, jobbal sörözik az őszhajú ember az egyik padon. A másik padon egy férfi üldögél, megérkezik az asszony, kezében üdítő, törölgeti verejtékét. - Nem volt víz? - kérdezi a bácsi? - Nem! - válaszolja az asszony.

A kormány május 17-ét nemzeti gyásznappá nyilvánította, félárbocon fekete zászlók. Némaság, bánat ül az emberek hangulatára; ugyanis 9-én a Fejér megyei Mórton, az Erste Bank fiókjában ismeretlen tettesek agyonlőttek hét embert, s több mint 7 millió forintot raboltak el. A nyolcadik áldozat május 18-án halt meg.

Másnap egy cigányember magyar nóta dallamait szólaltatja meg hegedűjén, körülötte három nő táncra perdül és mit sem törődve a világgal, a járókelőkkel, vidáman táncolnak és énekelnek. Az egyik rövidnadrágot visel, a másik kettő hosszú szoknyát, mint ahogy a rájuk jellemző népi szokás követeli. Jó külsejű, fiatalos arcú, fehérhajú férfi, eléggé jól szabott világosszürke öltönyben, sárga papírba csomagolt, sárga rózsabimbóból készült csokorral a kezében, odapillant a táncosokra, mosoly ül az arcára, megszorozza lépteit és eltűnik az emberek között.

A hegedűs és a szájharmonikán játszó ember egymásra találtak az utca végén. Nyálat fröcskölve a szapora beszédétől, hangoskodik egy lompos öltözékű vézna emberke, a másik csak hűmmögött és rosszkedvűen mindössze annyit mondott: - Kár volt.

Fiatalok fagyaltot nyalogatva igyekeznek. Egy asszony néhány nagy szatyorral szaporozza lépteit az utcán. Egy hajléktalan bundában vánszorog; pedig ki tudja, megéri-e még a következő telet. Egy 220 centiméter magas ember siet az utcán.

Tizenkilencedikén Pünkösdvásárnap. Pünkösöd ünnepét a keresztény egyház annak emlékére tartja, hogy Jézus mennybemenetele után a Szentlélek leszállt az apostolokra és prédikált, hatásukra sokan megtértek: tehát pünkösöd az egyház születésnapja is. A pünkösöd megünneplésében a napforduló ősi hiedelmei, praktikái, szokásai kapcsolódnak össze a kereszténység szentlélek eljövételét köszöntő rituáléval. A nyárelő ünnepe hagyományokban gazdag. Nevét a görög Pentecostes (magyarul: ötven) szóból eredeztetik - lévén a pünkösöd a húsvétra következő ötvenedik napon - s nevezik a „tüzes nyelvek ünnepének” is; gyökerei viszont a nyár megérkeztének ősi, pogány rituáléihoz nyúlnak vissza. Fellelhetők benne a tavaszi-nyári napforduló egykori európai szokásai és hiedelmei, illetve a keresztény egyház születésének, a szentlélek eljövételének misztikája egyaránt. (Az apostolokra szálló tüzes nyelvek szimbolikája) A pünkösdi hagyományokban máig élnek az ókori római Floralia-ünnep mágikus cselekményei is. A nyárelő ünnepén titokzatos eredetű ősi szertartások, hagyományok szerint

a megújulás jelképének, a zöld ágak fontos szerep jutott, mindenfelé felékesítették vele a házakat. A hajnali zöldágazás (ami fűzzel, bodzával, pünkösdi rózsával, jázminnal történik) a díszítésen kívül azt is szolgálta, hogy távol tartsák vele a mennykőcsapásokat. A szegedi tájon is hitték, hogy a pünkösdi bodza gyógyító erejű. Eltették, s belőle a betegeknek teát főztek. Egészségmegőrzőnek vélték a pünkösdi rózsát is: az ünnep hajnalán sok nő mosdóvizébe került szépség- és egészségvarázsló célzattal. Az egészségpraktikák közül a szegediek körében a múlt századig ismert és gyakorolt volt a pünkösdi tiszai fürdőzés. Mások hiedelme szerint az e napi harmatban mosakodók elűzhették szeplőiket és megszépültek.

Az utcán ünneplőbe öltözött emberek jönnek-mennek.

Pünkösdhétfőn a boltok is zárva vannak, de a zenész nem pihen: a „Piros pünkösd napján imádkoztam érted, piros pünkösd napján vártam visszatérte” - című dalt játssza.

1719. május 21-én szeretett városunk visszakapta szabad királyi városi rangját, ezért ünnepeljük ezt a napot immár minden esztendőben Szeged Napjaként. Az ünnepre gyönyörű növényekkel díszítik a szegedi Belvárosi hidat, így fogadják majd a hídi vásárra, illetve a többi rendezvényre érkezőket. A szervezők egy közös népnépéllyé varázsolták ezt a gyönyörű tavaszi hétvégét.

A Szeged-napi rendezvénysorozat keretében harmadik alkalommal megtartott hídi vásár zavartalan lebonyolítása érdekében lezárták a Belvárosi hidat. Ott hallottuk, hogy Szeged napján Pro Urbe-díjat kapott Nárai György, a szegedi kórház főigazgató főorvosa és Tekulics Péter, a gyermekkórház igazgató professzora. A közgyűlés Mészáros Rezsőnek, a Szegedi Tudományegyetem rektorának adományozta a díszpolgári címet.

A hidat néhány napon át a vásár, a mutatóványok, a népzene és a folklór varázslata uralta. Az ország minden szegletéből érkező vásárolók az alkalmi árusítóhelyeken valóban igényes portékát kínáltak: kosarakat, rongybabákat, kortemuzsikákat, mives ékszereket, üveggyöngyöket, szépen kikészített bőröket, nosztalgikus játékokat, kartonkaleidoszkópot. A vásárt a vigalom fogta keretbe: duda- és hegedűs mellett bábosok, tűzzsonglőrök bemutatóját is láthatta a nézelődő. Sok látogatója volt a hídi vásárnak és a halászléfőző versenynek. Rég nem látott forgatag az utcákon, a rendezvények megmozgatták a várost, az utcákat és tereket. A Belváros utcáin a késő éjszakai órákig özönlött a tömeg, az emberek hol a tűznyelők produkciója miatt álltak meg az utcán, hol ülőhelyekre vadászva ácsorogtak.

A felvirágozott Szegeden este a tűzijáték örömnéppé változott, csillagfényei alatt andalgó szerelmesek és vidám gyerekek.

A napfelkelteben egy öregúr csókolózik fiatal barátjával. Egy padon ül a férj, kétdecis üvegből kólát iszik, mellette Rossman-szatyor hever, a feleség egy szál ruhában fagylaltot nyalogat; amikor kiürül az üveg, az asszony felkel és elviszi a túloldali szemetesbe. Napos időben sok nyugdíjas férfi üldögél a padokon, a virágillatú téren, ahol szinte divatbemutatóvá változik az utca. Két lány fekete melltartóban, rövid szoknyában igyekszik valahová. Sokan átlátszó ruhában sétálnak. Egy lánynak tíz fonás a hajában, a végén kékszínű gumival összefogva, néhány centi szabadon marad, majd az egész fonás egy csattal összefogva. Egy lány fekete pólóján sárga felirat: Én egy bombaszakértő vagyok, ha futni lát, próbáljon lépést tartani velem. A padon két férfi beszélget, tőlük halljuk, hogy Erőss Zsolt első magyarként meghódította a 8848 méter magas Mount Everestet 2002. május 25-én. Egy hajléktalan: láncok a nyakában, kezében csomag, magában beszél: - Tizenhat éve hajléktalan vagyok, tizenhat éve nem voltam orvosnál, kapjátok be. Piros pólót visel a férfi, párja piros-fehér csíkos pólót, mindketten homokszínű nadrágot hordanak és hasonló színű szandált, harmonikus összhangban fogják egymás kezét, összetartozásukat a színekkel is egyeztetik. Csak sóvárog egy idős úr, amikor megpillant egy hevesen csókolózó párt. Mobiltelefonon üzenetet küld egy lány. Egy kisfiú a McDonald's

zászlóját viszi boldogan, miközben anyja cigarettázik. Egy férfi előredől a sietéstől, úgy tolja a babakocsit. Botra támaszkodó öregurak beszélgetnek az utca sarkán.

Huszonkilencedikén harminc milliméter csapadék hullott Szegeden. Az emberek sokszínű ernyőkkel a kezükben siettek az utcán. Láttunk pettyezett négyzeteket az ernyőn, piros alapon fehérrel. Fehér ernyő, piros szegélyében, fehér négyszirmú virágok, mint az almafa virága. Kék mezőben sárga-piros tulipán. Piros mezőben, kék és fehér csíkban fehér pöttyök. Szürke alapon fekete rombuszok. Egy férfi bőrkabátját húzta a fejére, úgy védekezett, mások színes szatyrot tettek a fejükre; de láthattunk esőköpenyben közlekedő embereket is.

Reggelre kiderült az ég és birtokba vették az emberek a sétálóutcát. A Sárgácska sétál, aki egy ötvenes hölgy, vállra omló göndör szőke haja van, sárga ruhában, sárga papucsban. A padon egy fehérbőrű lány, mellette néger fiú, aki erőszakosan viselkedik, tapogatja, csókolja a nyakát, de a lány csak nevet. Dagadt asszony viszi a sok élelmiszert a szatyrában. Két fiatalember egymásnak rugdosta a labdát az utca kövezetén, aztán még odaszegődött hozzájuk egy fiú. Egy fiatalember, fekete pólót visel és fekete térdig érő nadrágot, rövid, zselézett a haja, nyakában lánc, fülében karika, köldökében ékszer, mezítláb hajtja a biciklit, lábán színes tetoválás.

- Már hat nő meggyilkolását vállalta magára a balástyai rémként elhíresült sorozatgyilkos - hallottuk két ember beszélgetéséből. Egymagában töpreng egy közeli padon egy fiú. Puffadt arcú ember halad az utcán, tekintete a semmibe réved.

Az utcán gitár hangja hallatszik.

A májusi nyár esti hűvösében jólesik a pihenés, a séta a tér platánjai alatt. Így érezhette ezt az a sárga blúzós, kutyás hölgy is, aki andalgása során a Kerek Perec előtt megállt, jól táplált ebét az üzlet előtti szemeteskosárhoz kötötte, majd bement az üzletbe; de miközben a kötögetéssel bajlódott, jócskán kiszórta a kosárból a szemetet, amit később nem szedett össze, sőt még fokozta a szemetelést. Ebét eloldotta a kosártól, s mint aki jól végezte dolgát, tovább sétált kutyuskájával a Kárász utcán. Igazán festői látvány itt, a város szívében a szétszórt szemét, kutyával.

Este fél nyolc. A nap utolsó sugarai aranykeretet adnak a bárány felhőknek, fent egy repülő húzza fehér üstökét, a sétáló utca elcsendesedik. Alkonyodik már, imbolygó alakok a távolban, az egyik tántorogva közeledik az utca közeli padjához. Éhező gyermekek érkeznek a Kerek Perec bolthoz: fél kilencig várnak az utcán - hogy leértékelt pogácsát vehessenek...

Nyárelőhó a sétálóutcán

A Kárász utca kopár lenne a színes, különböző emberek nélkül, mert a paloták és a díszburkolat látványa is csak akkor szép, ha emberek nyüzsögnek körülötte. Nemcsak a korzózók, hanem az utcai zenészek is beépültek a sétáló utca forgatagába, gazdagítják Szegedet.

A Klauzál tér és a Kölcsey utca között, az utca jobb oldalán, elhagyva a Kárász házat, a vörös színre festett Eisenstadter-ház következik. A ház egyemeletes, kapualja és udvara késő klasszicista, az emelete romantikus, a nagykapu fölött erkély, kovácsoltvas korláttal. Földszintjén a Kárász Üzletház, melynek bejáratánál két cserépben tuja. Benne a Mátrix Internet, mely napi 24 órában fogadja az érdeklődőket. 3,- Ft perc hétköznap 22:00-10:00-ig és szombat 22:00-tól hétfő 10:00-ig, 5,- Ft. perc 10:00-22:00-ig.

A bejáratától balra az Időzóna és egy pénzváltó.

A ház előtt kétoldalas pad, mellette virágtartóban zöld növény. Ilyenkor, napsütéses júniusi napokon szinte minden padon üldögélnek: fiatalok, középkorúak, idős emberek és hajléktalanok. Közben megérkezik a hegedűs, gyantázza a vonót, majd gondosan letörli a gyantaport és rákezd a muzsikára: „Szeged híres város, Tápéval határos”... „A szegedi csikós lent itat a Tiszán”... „Még azt mondják, nincs Szegeden boszorkány”... „Lakodalom van a mi utcánkban”... A hegedűtokban szaporodik az aprópénz.

A cipőboltból kijön egy szőke hölgy, mély kivágású pólója van, nyakában egy lánc csüng. Szűk fehér nadrágot visel, helyet foglal a padon és rágyújt a cigarettára. Ez nem mindennapos dohányzás, ez valami különleges: szájába teszi a cigarettát, beleszív, kifújja, lerázza a hamut, és gyorsan ismétli a műveleteket ilyen sorrendben, mintha gyorsított filmet nézne a járókelő. Színes szoknyát, bézs színű topot visel a vöröshajú lány, kezében pirinyó táska, lábán homokszínű papucs, hetykén lépked az utcán. Középkorú férfi tejet iszik egy üvegből. Terhes asszony királykék ruhában, már a kilencedik hónapban, hasát simogatja egyik kezével, a másikban kiflit szorongat és harapdál belőle. Sima szőrű, hatalmas testű dogot sétáltat egy fiatalember. Egy piros alapon fehér pöttyös ruhát viselő nő jár-kezel az üzletek között. Két hajléktalan áll a padnál, az egyik, a szakállas, pénzt számol. A lány aki elmegy mellettük lezser szabású farmernadrágot visel, derékbősege zsinór behúzással szabályozható, elől két ferde zsebbel, kettő rávarrt, tépőzáras farzsebbel. Finom fényű, szürke csikos sztreccs pólót hord, vállán kis táska.

- Hányszor fogsz még ma, Tomikám, elesni? - halljuk egy nagymamától. A hároméves fiú - zöldkockás nadrágot és sárga pólót hord - nem is válaszol, felkel és szalad. Két lány pihen a padon, az egyik fagyaltozik, majd később cigarettára gyújt. A másik játszik a napszemüvegével, közben lábát lóbálja. A kéregető asszony ül a kövezeten, tenyerét nyújtja. - Adjanak néhány forintot. Csak a jobb lábával lép a hontalan, a másikat húzza, nem tud egyenesen menni. A nagy melegben hosszú ujjú pólóban van, koszos a kék nadrágja, két kezét távol tartja testétől, úgy lóbálja.

Az antikvárium előtt két ember hegedül, egy gordonkán játszik, magyar néptáncot, olyat, mint amit a táncházakban hallani - hangulatos. Oda is figyelnek a járókelők. Egy idős, nagy pocakos úr ül a padon, arra sétál egy kis nő, aligszoknyában, ránéz a férfi, majd pillantást vet a szemben ülő idős hölgyre, újra a szép lábakra tekint, később a túloldali padon pihenő nőre figyel, már tudja a férfi, hogy az asszony is látta, mennyire élvezi ő a fiatalság szépségét. Csapzott hajú fiatalember siet az utcán. Alacsony, zömök férfi lábujjhegyén lépked, térdét előrenyomja, az utca egyik oldaláról megy a másikra, a fényről az árnyékba. Otthonkában álldogál egy asszony, csikos kendő a fején, lábán zokni és cipő. A karján csüng két szatyor, az

egyiket időnként leteszi, majd felveszi. A néni kezében egy műanyag tálka, abban egy zacskóban cseresznye, azt kínálja eladásra. Hihetetlen, de fél óra is eltelik, mire elad egy csomagot. Később karján a csomaggal átmegy a szemben levő sarokra - nehezen fogy a gyümölcs. Ment az úton az idős néni, elrévülten, mintha egyedül lenne az utcán. Szövevényes történetbe kezdett a padon egy asszony, őt hallgató társa időnként bólogatott. Az út közepén andalog egy kopasz férfi, mellette a nő, aki fehér csípő nadrágot visel piros mintával. Haspólója fehér színű, a pasi a szép lány fenekét simogatja séta közben. Úgy nevet, mintha csiklandoznák, miközben mobilját füléhez helyezi a harmincas hölgy, aki egyenes vonalú világoskék pólót visel, elől szép flitterekkel, nyakkivágásában díszszalaggal, szoknyája fehér. Egy lány hunyorgott a verőfényben. A legrövidebb távolság két ember között a csók: gyakran látunk mókás megjegyzésekkel tarkított csókokat.

Fecskék röpködnek az utca fölött. Kislány biciklit hajt, s közben szemüvegét igazítja. Anyuka babakocsiban a fiát tolja, a szemüveges apuka kullog mellettük, bal kezén gipsz. Egy kisfiú hátán kutyaalakú táska, nagy fülekkel, fehér és fekete pöttyökkel. Idősödő apuka két lufit visz, amit már megunt a kislány. (Mi mindent tud az ember a szájából kiengedni! Azt mind hallani az utcán: beszéd, ének, sikoly, a nevetés több fokozata, sóhaj, böfögés, köhögés, tüsszenés, cuppanós csók is...)

Alacsonyan száll egy repülő a sétálóutca égboltján.

Verőfényes reggel, elillannak a harmatcseppek a téren, a padok tömve vannak idősödő férfiakkal, akik figyelmesen nézik a szegedi, csodaszép lányokat, amint rövid szoknyában billegnek. A munkások locsolják a virágokat, a madarak csicseregnek, egy hölgy topog, nyakában ezüst láncon nagy kereszt csüng. Az egyik padon reggelizik egy lány. Egy-egy öltönyös, aktatáskás úriember siet a Városháza felé. Kék póló, kék fekete mintás hosszú szoknya, fehér papucs: cigizik az ötvenes hölgy séta közben. Jobb lábfeje oldalra fordulva, bal kezében bot, nehézkesen lépked az alacsony termetű ember.

Két veréb ugrándozik, morzsát találtak az árválkodó padon.

A Klauzál tér felől a sétálók fagyival a kezükben igyekeznek. Egy hölgy - rövidujjú fehér pólót visel, árnyalt hímzéssel, rátéttel és díszgyöngyökkel, oldalt slicc-cel, a szoknyája piros-színű - állandóan az óráját nézegeti, várakozik, mindig türelmetlenebbül, aztán pötyögtet néhány számot a mobilján.

Jó a szemnek a sok szép öltözetű ember. Szuperelegancia és igényesség uralkodik az öltözködésben. Az évezred elején mintha divatbemutató lenne a sétálóutcán. A női ruhák szabása egyenes és trapéz. A fiatal lányok rövid ruhát használnak, a középkorú hölgyek hosszabbat viselnek. Az idei év divatja a hosszú ruha, még hosszabb béléssel, de vannak hosszú ruhák, rövid béléssel. A leggyakoribb nyári szín a kék, azonkívül a sárga, a zöld, a tarka, a piros.

A muszlin ruhához már látni nyári kalapot viselő úrhölgyet.

A nyári táskák világosak, legtöbb a homokszínű, azonosak a szandálok, papucsok színeivel. Általában műanyagból készülnek, cipzáras rekesszel, tépőzáras első zsebbel, osztott zsebbel, oldalt tépőzáras mobiltelefon-tartó zsebbel, de láthatunk velűrbőrből is. Legtöbb a négyzet alakú, de van macskafej formájú táska, rajta sárga szemek, orr és bajusz, a macska füle egyben a táska füle is. Különleges a gobelin táska divatos lurex szállal. Az idei divat a horgolt hatású natúr táska, cipzáras és összehúzó zsinóros főrekesszel. A sportos öltözethez továbbra is kedvelt a táskaként is hordható hátizsák.

A szoknyák a minitől egészen bokáig érők. Kedvenc viselet a térdig érő és több részből szabott színes szoknya, de viselnek olyat is, melyiknek az egyik oldala rövid, a másik térdig aszimmetrikus, rojtos szegélyű, sötétkék farmerszoknya.

Ugyanaz a szabás jellemző a nadrágokra is, vagyis egyenes vonalú és trapéz. A hosszúság is különböző, egész picike, térd feletti, térd alatti és bokáig érő, sőt mostanában olyan trapéz nadrágok is vannak melyek a földet súrolják. Élére vasalt nadrághoz általában azonos színű felsőrészt viselnek. Láthatunk néhány különöset: zsebes női nadrág szegecsekkel, oldalt rugalmas derékpánttal, dupla övbújtatókkal, homokszínű kertésznadrág kétoldalt gombolással, fahéj színű nadrág elől kenguru-zsebbel, kék kőmosott nadrág derekán zsinórbehúzással, streccs fehér csípőnadrág enyhén bővülő szárú, oldalt rávarrt díszövvel, karikákba fűzött, rojtos végű megkötő pánttal, buggyos nadrág övbújtatókkal, szárán díszszalagos zsebekkel, alja zsinórbehúzással. Szinte minden színben megjelenik a nadrág, szeder, rozsa szín, bézs, nugát, padlizsán, piros, fehér, fekete, de vannak csíkosak, kockásak és virág mintával. Tini lányok egyszínű fehér, drapp, nadrágjukon keresztül is látszik tanga bugyijuk.

A blúzokat inkább idősebb hölgyek viselik. Kedvelt a keki színű, ezüst, sötétkék, bézs, virág-mintásak. Láthatunk különleges felsőket: ilyen a leopárdminta blúz fodrokkal, díszszalagokkal, egyenes vonalú türkiz ingblúz, ujján zsinórbehúzással. Rejtett gombolású blúz, az ujján és az alján apró fodrokkal, a hátán mutatós díszítőszalagos slicc-cel, elején hosszanti varrásokkal. Egyetemista lányok kedvence a redőzött fehér blúz, mely a hasat szabadon hagyja, a nyakkivágásban szalag díszíti.

A fiatalok testhez álló pólót viselnek. Az idei divatszínek a padlizsán, kivi, bézs, és melírozott, de szinte ahány lány, annyi színárnyalat. Néhányat a kínálatból: bordás kötésű szegélyén szép aszúrmintával, kerek nyakkivágású fényes himzéssel, a másik finom strasszkövekkel oldalt slicc-cel, V nyakú póló ezüst melírozott, gyönggyel díszített himzett motívummal, trombitaujjú póló levél rátéttel, lekerekített szegéllyel. Enyhén áttetsző, elől redőzött póló, farkasfog dekoltázssal, csepp alakú nyakkivágással. Kedvelt sportos viselet a reklám feliratos felső.

Az idei trend a spagetti vállpántos rövid top, alatta szilikonpántos melltartó. Az egyik hátul zsinórozással, a másik nyomott hullómintával, de láthatunk finom csipkeszegéllyel, hozzáillő csipkebetétes kardigánt. Érdekes a vállat szabadon hagyó top fodrokkal.

A női lábakon gyönggyel díszített fényes szandál, valamint bársonyhatású, lapján strasszkövekkel vagy virágdíszítéssel. Sok az utcai papucs: ezüstszerű flitterekkel, fehér színű, selymes fényű, nappabőr, fekete, piros, bézs. Feltűnő a zebra- és kígyóminta.

A hajviselet is változó, legtöbb a rövid haj, de láthatunk sima hosszú hajat is. Egyesek összefonják hajukat, némelyeknek a szemébe lóg egy tincs, de lófarokba és kontyba tűzött hajat is látni. Megdöbbentő a hajszínek változatossága, szőkék, barnák, feketék, vörösek, lenőtt hajúak, és a természetesen őszülő emberek. Mostanában divatos lett a melírozás.

A nők ékszerrel ékesítik magukat. Láthatunk nyakláncot fagyöngyökből, kereszt függővel, nap alakú medállal. Nyaklánc színes bőrszalagokból, hozzá bőrkarkötő. Virágos és köves nyakpánt többféle színben. Ezüst fülbevaló, nyaklánc és karlánc csomó mintával. Többsoros gyöngyös nyaklánc és karlánc többféle színben. Kézgyűrűk, van akinek minden ujján és már lábujj gyűrűk is vannak, a lakozott köröm közelében. A bokalánc is eléggé elterjedt, arany és ezüst. A legtöbb ékszert, a színes bőrű férfiak viselik, nyakukban néhány aranylánc, szinte minden ujjukon gyűrű, biztonságban vannak, mert tőlük senki nem lopja el.

A hölgyek rúzzsal fokozzák vonzerejüket. Szemöldöküket kiszedik és fölötté festenek másikat; de elterjedt a műszempilla, valamint a színes műköröm is a fiatal lányok ujjain.

Egyre kevésbé lepődünk meg, ha olyan emberrel futunk össze az utcán, akinek az arcát, testét, bőrbe illesztett ékszer is díszíti, hisz a piercing évek óta változatlanul divatos. Testékszereket ma már mindenhova tétetnek az emberek. Eleinte csak a szemöldökbe és a köldökbe kérték, de a bátrabbak ma már orrba, ajkaikba, nyelvükbe is illesztenek ékszereket. A testékszerek

divatjában a nyelvbe szúrt piercing, a köves, UV-színű és figurás minták kedveltek. Fülbe is kerülhet, oda speciális pisztollyal lövik be, az egyéb testtájakra pedig tűszúrással helyezik el. Ilyenkor nyáron a köldökdíszítés dominál. A színeknek manapság is jelentése van, a viselő leggyakrabban a szerencseszíne, vagy az égövi jegyei alapján választ. A fehér is változatos anyagokból készül, a Swarovski-kristálytól a fehér aranyon és a teklán át az üvegig széles a látvány palettája.

Ma már a szemüveg nemcsak a szemet védi a fénytől, ennél sokkal fontosabb öltöztető szerepe alakult ki, luxustárgyként viselik, hisz hajra téve dekoráció. A napszemüveg valamikor csak a nagyon erős napsütés elleni védőeszköz volt, pontosabban nem is szemüveg volt, hanem a szemek előtt rögzített két sötét korong, melyek közepébe kis lyukakat fűrtak. Ezzel segítettek a szemizmoknak, mikor a nagy fény mennyiség miatt próbálták minél kisebbre zárni a pupillát és ez az erőlködés gyakran fájdalmas volt. A napszemüveg az 1950-es évektől vált tényezővé a divat világában, James Dean kezdte el következetesen hordani, hogy kifejezze szimpátiáját a hippik és a rockzenészek lázadó, társadalomból kiszoruló világával. Az akkori átláthatatlan sötét szemüveg addig egyáltalán nem számított keresett cikknek, csak egy szubkultúra jellegzetessége volt. A napszemüveg formája sokkal gyorsabban és nagyobbakat változik, mint a dioptriás szemüvegek keretei. Kezdetben a széles formák és a vastag, hangsúlyos keretek voltak divatban. A szemüveg valóban sötét volt, a szemeket a lencsék mögött még sejteni sem lehetett és nagyon sokat eltakart az arcból. A kilencvenes évek óta figyelhetők meg a kerek formákat leváltó szögletes lencsék és ezek fejformát követő első íve, így a halántéknál már nem áll ki a keret sarka és már egyáltalán nem sötétek az üvegek. A lencsék azóta lettek különféle élénk színűek és átlátszóak. Láthatóvá válik a tekintet, fény- és sugárzásvédő feladatukat a külső felületen található vékony szűrők biztosítják. Megfigyelhető az is, hogy egyre kisebbek a csomópontok és a rögzítések, nem a keret határozza meg - már csak a szárra finoman felszerelt lencsék adják - a formát. A napszemüveg viselője gyakran kihasználja, hogy míg ő a sötét lencsék mögül nagyon jól lát mindent, addig tekintete el van rejtve, arca és személye megközelíthetetlen.

A napkalap ma már nemcsak a strandon a tűző nap elleni védekezés elengedhetetlen kelléke. A nagykarimájú, felhajtható szélű, félrecsapható, szembehúzható, trópusi, sildes kalapok ugyanis öltöztetnek. A nagy karima elegánsá tesz, a kis, vagy felhajtott karima ápol és eltakar. Mostanság óriási a választék. Van vászon és ballon anyagú, csipke és tüll, s természetesen bőséges a választék a különféle szalma, rafia, műszalma kalapokból. Láthatunk különleges fémkeretes, összehajtható, műanyag kalapokat, megjelentek a horgolt szalma fejfedők és persze itt vannak az elegáns, virággal, csipkével, szalaggal díszített alkalmi viseletek is. Láthatunk csak egy pántra illesztett sildből álló fejfedőt; csak a legfontosabb funkciót nem tölti be: a nap elleni védelmet. Az egyszerű kalapos hölgy, csak egyszer sétál végig az utcán, de akinek szalag díszíti, vagy virág a kalapját, az többször araszol, mutogatja magát: fejfedőjét, ruháját, cipőjét és saját becses személyét. Nincs kezében csomag, csak pirinyó táska. Az utóbbi időben látni fiatal lányok fején horgolt, fejre tapadó sapkát.

Vannak hölgyek, akik öltöznek, mások viszont vetkőznek. A legjobban levetkőzött lányon melltartó van és mini szoknya; újabban a miniszoknya oldalán is van nyílás, általában a hölgy jobb combján. Ilyen öltözetben, ilyen szerelésben pompáznak a szegedi lányok.

A testfestés is elterjedt a sétáló utcán, amely nem végleges, mint a tetoválás.

Milyenek a nők alkatilag? - vékonyak, normális testsúlyúak, molettek, túlsúlyosak.

Látni szélsőséges öltözetű hölgyeket is: ilyen a térd fölötti harisnya, miniszoknya és narancs-sárga haj kombinációja. A bálás ruha a szegények közt elterjedt viselet. Ezek általában 10-15 évvel ezelőtti divat szerinti ruhák.

Fehér bőrű nők, férfiak és szoláriumtól barnult emberek egyaránt sétálnak az utcán.

Egy lány szép, kerek, piros rózsacsokorral megy az utcán, leállítja egy kéregető. A hölgy kezében a virág, a szatyor, a táska; ekkor a koldus nagy előzékenyen elkéri a bokrétát, tartja a kezében, míg a nő előveszi a pénztárcát és a sok aprópénz közül kihalászik egy százast.

Időzzünk egy kicsit a Móra Ferenc Könyvesboltban, ahol a Magyar Könyvklub kiadványai találhatók. Az első kirakatában, a felső sorban három könyv: Örökös tagság - Melis György, Tábori Nóra, Benkő Gyula. Ezenkívül megtalálható még A barokk, A klasszicizmus, A romantika művészete, A XIX. század művészete. A könyvesbolt második kirakatában különböző könyvek hevernek: Lisztérzékenység és lisztallergia, Útmutató borkedvelőknek, Hagyományos magyar sütemények, Körösi Csoma Sándor: Buddha élete és tanításai, Gerő András: Egy polgár naplója 1998-2002, Thorwald Dethlefsen: Élet az élet után, Állatmesék, Süsü Dini nagy napja. 10 éves a Magyar Könyvklub-felirat a harmadik kirakatban, ahol a következő könyvek találhatók: Nostradamus, Az istenek úrhajósok voltak, Átölel a fény, Isten és a fejlődő világegyetem, És megteremtette Harry Pottert, György Attila: Kerek kutya. Két útikönyv: Thaiföld és Prága. Hogyan neveljük a fiúkat? Mit tudsz önmagadról? Hatalom és dicsőség, Hangulatos télikertek, Kismamák nagykönyve, Szép kézímunkák, A világtörténelem krónikája.

Barna, piszkos nadrágban, mezítláb, óriási fekete körömmel, kéreget egy hajléktalan: - Adjon ötven forintot! - Ennivalót veszek. Egy asszony húszat ad neki. - Nem tudok többet adni!

- Nem? - Majd, ha megkapom a nyugdíjat. - Jó, jó.

Turbékolnak a galambok a platánfákon. A rekkenő hőségben alig mozdulnak a levelek.

Három sötét bőrű fiatalember ül a padon, arra sétál két lány:

- Bébi! - kiabálnak. A lányok egymásra néznek és mosolyognak. Egy túlsúlyos ötvenes hölgy, térd alatti nadrágban, pólóban. Találkozik egy ismerőssel. Azt meséli, hogy kilencvenöt kiló volt, mára lefogyott nyolcvanötöre. Hét fiatalember üldögél a padon, három cigizik. Elhízott negyvenes-ötvenes asszonyok sétálnak a lányaikkal, akik még vékonyak, csinosak. Jön a fejét vakarva egy fiatalember, nagy léptekkel, pizzát tart a kezében. Fecsegő kislány szaladgál a kirakathoz, majd vissza anyjához és kérdezet. - Csak 55 ezer nyugdíjat kapok - mondja egy asszony. - Én viszont 22.000-et és csak úgy tudok létezni, ha egyik szobámban albérlőt tartok.

- Én nem tudnám elviselni! - Neked nem is kell.

- Krisna, Krisna, hare, hare, hare Krisna - hallatszik a Kárász utcán. Egy nagy pokrócon ülnek a krisnások: két kopaszfejű fiú, csak hátul van egy-egy kis tincsük, körülöttük három lány, mögöttük a padon táskák, szivacs, mellettük szandálok, cipők. CD-t árulnak és közben száll a dalos hangjuk az utcán. Az egyik fiú harmóniumon játszik, a lány agyagdobból (mridanga, portugál hangszer, mely Indiában lett honos) adja a hangokat. Kézi cintányér (karatal) a fiú kezében, a lány kezében csörgő - ez a négy hangszer, amit használnak. A lányok bokáig érő lenge szoknyában, egyszerű pólóban, hosszú sima hajjal, az egyiknek a haja egy ágba fonva.

Ötvenes asszony ül a padon és meséli az ott ülő hölgynek, hogy neki van hatvan pár cipője. - Nem sajnálod az időt vásárlásra? - Nem! Csak délután megyek dolgozni. Minden szabad délelőtt vásárolni járok. Megkaptam már néhány éve a rokkantsági nyugdíjat. - Milyen betegséged van? Milyen gyógyszert használsz? - Tudod, kedvesem, én pénzért kaptam a nyugdíjam, nem vagyok én beteg. - A férjem az autók bevizsgálását végzi. - Színházba szoktál menni? - Nem, kedvesem, az nagyon drága.

Egy fiatalember barna szőrű nyúlank testű dobermannt sétaltat.

Sorrendben a Kárász utca jobb oldalán a harmadik épület a zöld színű két emeletes műemlék ház, első emeletén erkély, kovácsoltvas korláttal. A földszinten az Eldorádó, Lakástextil és ruházat az emeleten. Az első kirakatban trópusi fából készült különféle fafaragás, származási helye Indonézia. A boltban ötletes emléktárgyak széles választéka kapható, különböző alakú gyertyák minden színben, illatosak is. A választékot színesítik a szélcselegők, füstölők, képeretek, szárított rózsák és más virágok.

Negyedik a Várnay-ház, melyben évtizedekig könyvnyomda működött. Az egyemeletes sárga színű műemlék házban van az Átrium-üzlet, benne az üzletház számára fedett átrium udvar. A kereskedelem antik istene, Hermész magasodik az udvari kút tetején, jó helyen van, kifejezi a hely funkcióját, művészi értékével gazdagítja a belső teret.

A házban az Adria Tours utazási iroda, a Triumph Fehérneműbolt, valamint a Népművészeti, a Folk-art. A bejáratnál két rózsaszínű leánder.

Az ötödik, a sarki házban van a McDonald's, melynek cégére messziről felhívja a látogatók érdeklődését. Meghatározó a jelenléte az utcán, mert itt vannak asztalok, székek, ahol a járókelők, leülhetnek, egy szendvicstre, vagy akár egy fagyira. A padok egyikénél, két hölgy és egy úr üldögél, amikor váratlanul egy ismerőt pillantanak meg.

- Több, mint harminc jelentkezőközül - mondja izgatottan az akkor érkező hölgy, - engem választottak. Elmondja, hogy boltvezetői végzettsége, nyelvtudása van. Néhány nap múlva kezd dolgozni, de addig is bemegy délutánoként, ismerkedni a szokásokkal, az áruval. A negyvenes, kissé kövérkés hölgy arról beszél, hogy visszamegy Jugóba, mert itt nem kap munkaszerződést. Különböző is már két évig feketén dolgozott az egyik élelmiszerboltban. Az ötvenes férfi mobilját mutatja: - Beadtam az egyetlen gyűrűmet a zaciba és azon a pénzen vásároltam.

Megszólal a negyedik asztaltárs is: ő nemrégén végzett egy sikeres továbbképzést, így kapott munkahelyet.

Új pipik a láthatáron - látható a plakáton, csibeparty csak 299,- Ft, csípős csirke, húspogácsa, chilis panírban, majonéz, jégsláta, szezámmagos zsemleiben.

A második kirakatban a sajtburger napokat hirdeti a plakát, 2 sajtburger csak 250,- Ft. Minden alkalom jó alkalom.

Mivel a közeli téren lebontották a WC-ét, a sétálók ide térnek be akár egy kézmosásra is, s dolguk végeztével elfogyasztanak egy burgert. Itt beszerezhető a Szeged Est, a Sűgő és ingyen képeslapok is vannak.

Egy lány ül a padon, kirakta a kiraknivalóját, a fiú - nem is olyan távol tőle - erősen nézegeti. Arra sétál egy százhusz kilós asszony, fehér alapon piros virágokkal díszített blúzt visel, és szürke szoknyát. Rövid festett szőke haja van, fülében hatalmas arany karika, öt centi az átmérője. Nyakában hosszú vastag aranylánc, olyan a karkötő is, minden ujján aranygyűrű. Mellette zselézett fekete rövidhajú lánya, ugyanolyan karika a fülében, csak fehér aranyból. A lány fekete nadrágban, fekete pólóban és fekete szandálban. Vékony görbe lábú, bekötött fejű néni, színes blúz, még színesebb szoknya, lábán zokni és cipő, két nehéz csomagot cipel. Valahol falun élhet és fizikai munkát végezhetett egész életében, mert egy városi, szellemi munkát végző ilyen korú hölgy még nincs ilyen állapotban. A padon pihen egy házaspár, mellettük gyermekük ül a kocsiban, az asszony sült krumplival eteti a fiát és a férjét.

Egy férfi gitározik és angol nyelven énekel a mobiltelefon bolt előtti padon. Iskolás gyerekek érkeznek és leülnek a szemben levő padra. Fiúk, lányok, akiknek nem marad hely, a pad belső részére szaladnak, felállnak a padra és így hallgatják a dalt. Távozásuk után megpihen a muzsikus. Egy férfi, barna szőrű bozontos kutyát sétáltat, társaságában két hölgy, az egyik két

fehér kutyát tart pórázon, a másik egy feketét. Később két lány érkezik, leülnek a padra: az egyik fuvolázik, a másik gitáron játszik.

Hárs illata terjeng a levegőben.

A hölgy, aki a cipőboltból kilép, elmúlt már negyven, miniruhában, melynek az alj része derékban ráncolva, még a lépcsőn áll, amikor a szellő megemeli szoknyáját és derékig fel-emeli, tangabugyija minden sétáló részére látható. Arra sétál egy férfi pipaszár fehér lábakkal, bő térd alatti nadrágban és szabadidő cipőben, megáll és nézi a látnivalókat. Egy asszony meséli a barátnőjének: - Két napig aludtam, nem tudtam felkelni. - Beteg vagy? - Depressziós vagyok.

- Ha nem volna mit enned, majd felkelnél és mennél dolgozni!

- Tudod, az én pszichiáterem odaírja, hogy alkalmatlan vagyok munkára, így kapom a rokkantsági nyugdíjat.

Az utca másik oldalán a Gál ház - kétemeletes, mályvaszínű épület - Kárász utcára néző első boltja a Zsolnai-porcelánbolt. Megvásárolhatóak itt a lepkemintás, bűzavirágos, Maya, Pompadur 1, 2, 3, Antonaett és Ginkgo mintás étkezészetek, valamint süteményes, szendvicses, teás és moka készletek; vázák, kaspók, bonbonierek, gyertyatartók sokasága.

Amikor az Osztrák-Magyar Monarchia szerény vidéki manufaktúrája benevezett 1873-ban a bécsi világkiállításra, Zsolnay Vilmos a szakmai zsűritől bronzérmeket és elismerő oklevelet kapott, a királytól pedig a Ferenc József-rend második fokozatát. Az 1878-as párizsi világkiállításon Vilmos fia - a fiatal Zsolnay Miklós - vett részt a pécsi műhely termékeivel. A kerámiák aranyérmeket kaptak, a nagydíjhoz pedig a francia becsületrendet is mellékeltek. Rá egy évre ezt követte a sydneyi világkiállítás elismerő oklevele. A sikersorozat ma is töretlenül folytatódik. Tavaly ősszel például az osztrák fővárosban tartotta szecessziós licitálását a Wiener Kunst Auktionen, székhelyén, a Kinsky-palotában. Egy magángyűjteményből 32 darabból álló Zsolnay-kollekciót hoztak az aukcióra. Ebből az alkalomból írta az elegáns katalógus előszavában Ernst Ploil - a ház kerámia-szakértője - többek között, hogy az utóbbi évtizedekben világszerte nőtt az érdeklődés a magyar márka iránt, nemcsak a német nyelvterületen, hanem a távoli Ausztráliában és Amerika mindkét felén egyaránt. Ha ez a növekvő kereslet kitart - és a piac jelenlegi helyzete erre utal, - akkor a Zsolnay kiemelkedő példányai rövidesen elérik a rangos francia, germán vagy osztrák kerámiák árát. A Zsolnay-porcelánok, Zsolnayék fajanszainak és a szivárvány valamennyi árnyalatában tündöklő, lüszteres zománcaiknak sikertörténete még az eozinmáz 1890-es évekbeli kikísérletezése előtt elkezdődött.

Az Euro-ékszerboltban sárga és fehér arany, valamint ezüst ékszerek, nyak, karlác, bokalác, fülbevalók, férfi pecsétgyűrű, női gyűrű, valódi opálgyűrű, aranyórák, ezüstórák, tenyész-tett és tekla gyöngyök, drágaköves, brill, valódi smaragd, kék zafír ékszerek nagy kínálata várja a vásárlókat. A tenyész-tett gyöngyök 1905-ben jelentek meg, a természetes folyamatok lemásolásával.

A Bravo-cipőboltban a legújabb trend szerinti lábbelit lehet vásárolni, a legmagasabb áron.

Egy lány törökülésben foglalt helyet a padon, bulvárlapot olvas. Öltözete hosszú nadrág, rövid ujjú póló. Egy diáklány haja tüskésen zselézve, kis ujján ezüstgyűrű, csokis croissant-t eszik. A másik padon négy fiú, közülük kettő szemüveget visel, vicceket mesél és hahotázik, arra halad egy fiú, kezében kulcsköteg, talán húsz darab kulcs és még egy kis plüss állat is, ami egyben kulcstartó.

Az énekes énekl: „Egyszer megjavulok én...” Szünetben az orrát törli és dohányzik.

Egy asszony ül a padon, mellette egy csokor margaréta hever, másik oldalon a férje fekszik, aki az ölébe tette fejét, melyet a hölgy vakargat. Nő és férfi egy ritmusban sietnek. Két lány: sétálnak, az egyik hátizsákjában walkman, a két füldugó elosztva: az egyiknek a bal a másiknak a jobb fülében, zenét hallgatnak és közben beszélgetnek. - Apám szereti a gyerekeket, de remélem, nem pedofil, - mondja az egyik tini. Erőszakos kéregető zaklatja a sétálókat, ha nem adnak neki, szitkozódik. Rollerrel közlekedik néhány fiú a sétálók között. A fiatal lány kezében hamburger. Fiatal hölgy lelógó fülű, fehér kuvaszt sétáltat.

Az énekestől alig harminc méterre megérkezik a hegedűs és rázendít a magyar nótára: „Ahogy én szeretlek, nem szeret úgy senki...” „Lakodalom van a mi utcánkban...”

A Kárász utca bal oldali második háza a zöld kétemeletes, benne a Vodafone és a Korzó Trió, ahol női, férfi, gyermek ruházat kapható. A bolt egyik részében található a Konyhamánia. Még ebben a házban van a Tuti cipőbolt.

A harmadik, három emeletes barackszínű házban Jeans, Balizza és Boss üzletek.

A negyedik, kétemeletes sárgára festett épületben a Westel-ruházat van és a sarkon a Pick-bolt, melynek oldala már a Kölcsey utcára néz. Ha megállunk a sétálóutca közepén, ahol a járófelületbe címereket ágyaztak, a Kölcsey utca metszéspontjában a városkapu emlékjele emelkedik ki. Balra a Kölcsey utca, bal oldalán a híres háromcsillagos Royal Szálló, a régió legpatinásabb szállodája. Két testvér alapította a XIX. század elején. Az étteremben a szakácsművészet olyan kiemelkedő hazai és nemzetközi remekeivel találkozhat a vendég, mint az erdélyi fatányéros, a pirított bélszín Stroganoff-módra, vagy a cápaszelet rostton, pikáns mártással. Az üzleti vagy családi ebédre, vacsorára érkező vendégek közel nyolcvanféle hideg és meleg étel pazar kínálatából válogathatnak. A szórakozásról cigányzenekar gondoskodik. „Ahol a vendég a király”, - ez a szlogen.

Fontos közéleti események színhelye a Royal, a Közéleti Kávéház gyakran rendezi itt programjait. Hatodikán, csütörtökön Kortársaink címmel könyvheti beszélgetés volt, két szegedi íróval: Árpás Károllyal és Horváth Dezsővel.

Az utca végén a Hági-étterem áll. A Brnoi söröző zárja az utcát. Előtte az 1-es villamos közlekedik. Kisokos - felirat a villamos oldalán, kék alapon, nagy fehér betűkkel.

A McDonald's melletti mellékutca hepehupás kövezete már nem alkalmas sétára. Csak a vásárlók járnak az egyetlen élelmiszerboltba. Az alig néhány száz méteres utca végén, a kis körúton villamos közlekedik és busz.

Egy hölgy meséli a vásárlását a sétálóutca padján: - A minap a Kölcsey-utcai diszkont élelmiszer boltban jártam. Csak egy kávévettem, a szokásos havi adagot. Két pénztár dolgozott, én a másodikhoz álltam, előttem négy-öt, személy, sok áruval a kosarukban. Türelmesen váraкоztam, hisz' a kedvenc kávéim itt a legolcsóbb és én, aki 16400 rokkantsági nyugdíjat kapok, nekem a tíz-húsz forint is sokat jelent. Az árkülönbségen vehettem meg a napi almámat; az egyetlen gyümölcs, amivel a C-vitamin szükségletemet fedezem. A raktárajtóban egy fiatalember beszélgetett, egy másik ifjúval. A biztonsági őr kezében egy génmanipulált, hosszú, fehér retek, kissé fonnyadt állapotban. A biztonsági ember a retekkel játszadozott, majd később bejött a bolt közepébe, ahol továbbra is, nagy élvezettel himbálta az eladatlan retket, valószínűleg az éjszakai emlékeire asszociálva. A pénztárosnő kilépett a pénztárból és az üres kosarakat tolta a bejáráthoz. Mi csak álltunk a hosszú sorban, a fiatalember tovább játszadozott a túlméretezett, fehér retekkel. Mi itt váraкоozunk, a hölgy rendezte a kosarakat, maga meg játszik, - mondtam neki. Nem az ő feladata a kosarak rendezése.

A hölgy dolgozik és biztos a maga fizetése jóval magasabb. Ilyen világban élünk. Ilyen világban élünk - ismételte a láthatóan kiegyensúlyozott lelki állapotú srác. A középkorú hölgy hallgatagon dolgozott tovább.

Sétál az utcán, egy bálás öltözetű nő, kopott ruhában, de a frissen mosott ruhák illata lengi körül. Egy fiú a Colás üvegből kortyol. - Éljen a magyar szabadság, éljen a haza, - éneklí néhány ember a hegedűs társaságában. Majd folytatták útjukat a Tisza felé.

A Szegedi Tudományegyetem Központi Épülete előtt évtizedek óta megrendezésre kerül a könyvheti rendezvénysorozat. A 73. Ünnepi könyvhét szegedi programját a Szegedi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karának dékánja nyitotta meg; közreműködött a Borica Táncgyűttes, pergős táncaival.

A téren a könyvesboltok pavilonjaiban, sátrakban új és régebbi kiadású könyvek. A megpakolt sátrak forgatagában kiemelkedő helyen a huszadik századi magyar irodalom egyik legnagyobb teljesítményét elérte Esterházy Péter: Javított Kiadás című könyve, Závada Pál új regénye, a Milota, Márai Sándor: A gyertyák csonkig égnek.

A Bába és Társai Kiadó pavilonjában viszont a szegedi írók, költők könyvei kaphatók. Kiemelkedő helyen a Szegedtől Szegedig Antológia 2002, melynek ünnepélyes bemutatója a Városháza Dísztermében volt 7-én. Megnyitotta dr. Ványai Éva alpolgármester. Vendégek: Veress Miklós költő, Simai Mihály, az Antológia főszerkesztője és dr. Majzik István, a Bába Kiadó ügyvezetője. Elhangzott Kocsár Miklós: Szólószonáta című művének első tétele, hegedűn előadta Kirnyák Melinda. A könyvpremiert Kiss Ernő, az Antológia felelős szerkesztője vezette.

A könyvhét folytatása a Szegedi Nap a Dugonics téren - e rendezvényen már hagyománnyá vált a Molnár Dixieland koncertje - ilyenkor szegedi írók, költők dedikálják az elmúlt évben és az Ünnepi Könyvhétre megjelent könyveiket. A rendezvény házigazdája ezúttal a Szegedi Írók Társasága volt. Könyv az emberek kezében, itt-ott a padokon üldögélnek. Itt nincs annyi ember, mint a borfesztiválon, mert az emberek hajlamosak a túlevésre, túlivásra, de könyveket nem vásárolnak, pedig élethelyzeteket és szokásokat tanulhatnak belőlük.

Tizedikén arról beszélnek a sétáló utca egyik padján, hogy hosszú évek után újra virágzik a Tisza. A barnás testű, világossárga szárnyú rovarok egyre-másra bukkannak elő a vízből, szárnyas alakban csak egy-két óráig élnek. A kérészek rendjébe tartozó rovarok néhány perces nászrepülés után be is fejezik életüket, hogy megtermékenyült petéikből nemsokára új lárvák keljenek ki és induljon újra a körforgás. A rövid repülés előzménye hároméves lárvalét: a tiszavirágok ennyi időn át élnek a folyó agyagfalába vájt járataikban, míg eléri a kifejlett állapotot. A csodálatos tiszavirágzás különös élmény.

Pórázon, szájkosárral sétáltatja gazdija dobermann kuttyját. Kövér asszony nagy kenyeret cipel, sok enivalót. A hajléktalan pénzt kér, aki nem szánja meg, annak azt mondja:

- Rohadj meg!

Kislány apja nyakában, szoknyájával a fejét takarja. Fiatal lány fehér pólóban, fölötte spagetti vállpántos top, halásznadrág rávarrt szoknyarésszel, kiflit majszol. Kirakatüveg, mint tükör: egy őszes férfi rövid haját nézegeti, igazgatja.

Június második szombatján ballagtak a nyolcadikosok: sok ünneplőbe öltözött ember volt az utcán, a diákok kezében virágcsokrok.

Szegeden a hónap közepén napközben a hőmérő higanyszála 35-36 fokot mutatott. Napfényben fürdött a város főtere. Nincs egy fa a sétáló utcán, ami árnyékot adna ebben a melegben. A Kárász utcán alig egy esztendeje kiültetett negyven selyemakác csemete nem jól

túrta a tavaszi fagyokat. A hatalmas cserepekből jelenleg csak 20-40 centis csonkok kandikálnak elő.

Az élet mozgalmas a sétáló utcában. Apuka pihen a padon az árnyéktalan kiszáradt selyemakác közelében, kezében két fagyalt. Anyuka ül vele szemben, a pad másik végén a néhányéves kislány, csokis fagyit nyalogat, a szája környékén barna maszat, mely lassan csöpög a ruhájára. Az egyik sétálónak kiborult a szatyra, szanaszét gurultak a kiwik, egy gyermek ösztönösen odalép, elvesz egyet és már maszatozja is. Egy férfi szüntelenül telefonál, hol őt hívják, hol ő pötyögget, miközben érdeklődik, utasít. Faluról bejött a család, kilencvenöt kilós asszony rövidnadrágban, a férje szintén, műanyag papucsot viselnek mindannyian, két kisgyereknek fogják a kezét. Az asszony tolja az üres babakocsit, dohányzik, mellette kicsi fia, a férfi kezében a kislány. Néhány tizenéves biciklis suhan mellettük. Két kislány - három-négy évesek, egyforma rózsaszínű ruhát viselnek, - kézenfogva sétálnak, szüleik a háttérben. Vállig érő, fehér, sima, hosszú hajú, fehér bajszú, fehér atléta, - kék rövidnadrágban, műanyag papucsban, - visszatérő sétálója az utcának; kissé X. lábú, lépéseit kifelé rakja. Megjelenik egy hölgy tizenkétcentis sarkú, nyújtott orrú papucsban, csak apró kis lépésekkel tipeg. Egy család, egy fiú, két lány: csak a gyerekek fagyaltoznak. Háaspár két nagyobb lánnyal sétál. Egy hölgy befelé rakja lábait járás közben.

A második vasárnap a Hollóházi-bolt előtt, este 7 óra 10 perctől kezdve ötven percen keresztül hat száz kilón felüli hölgy haladt el és egy mázsán felüli férfi. Túlsúlyos nő, kilencven kg felett tizenkilenc, ebben a kategóriában tizenöt férfi, ezek olyan kövérek voltak, akikre nem jó nézni, vagyis nem szépek. Hat férfi sétált erre ötven perc alatt, aki 10-15 kilóval több a kelleténél, nő viszont huszonkettő. Közben egy fiú görkorcsolyával száguld, feketébe öltözve, fején fehér kendő. Elbiceg a jósasszony, kezében a kártya. Két hajléktalan megyeget. Egy hölgy kutyát sétaltat. Gitáros ül a fal tövében. Újra egy biciklis. Megint két hontalan, vörösek, mint a főtt rák. Egy pipás ember ballag. Két terhes asszony vánszorog.

Reggel két középkorú hölgy az előző esti tévésorozat fejleményeit taglalja. Fiatal csinos hölgy SMS-t olvas és mosolyog. A történetek különösök, melyeket a padon ülő emberek mesélnek. Két asszony beszélget a padon; mivel arra megy a százkilencven magas vállas ügyvéd, témát váltanak: - Egészségügyi, vagyis orvosi műhibák perében általában sikeresen képviseli a feleket. Én tudok egy asszonyt, aki 120 ezer forintot adott neki, s kérte, hogy képviselje a fiát. Az ügyvéd nem ment el a tárgyalásra, csak elküldte ifjú alkalmazottját. A hölgy egy évig kenyéren, tojáson és krumplin élt.

Megnyílt a tizedik sörfesztivál az Etelka sori sportpályán - erről beszél két férfi a padon, hogy oda mennek estére. Nagyhangú, piros pozsgás, bajszos bácsi panaszkodik az időjárásra, mert fiatalkorában nem volt ilyen hőség. - A férjet meg is kell tudni tartani - mondja a középkorú festett hölgy barátnőjének. - Nekem is mondták, hogy a férjemnek van szeretője. Kit izgat; amikor ő névnapomra aranyat vásárolt. Egy alkalommal késő éjszaka barátaival jött haza az uram. Amikor benyitottak a szobába, felemeltem a paplant és ott feküdtem ruhátlanul. Azt mondta a párom: majd megbeszéljük. Másnap reggel egy szót sem szólt és soha többet nem jöttek a késői látogatók. A tér felől jön egy hajléktalan, színes bermudás férfi, teleaggatva mindenféle láncokkal, kis állatkákkal; az összes kincsét magán hordozza.

Délben megkondult a harang a toronyban.

Egy férfi kutyát sétaltat. A padon elégedetten beszélget két fiatal, cigarettáznak: szülőktől autót, lakást kaptak. Egy asszony papírtálcán, süteményt visz a kezében. A tér felől érkezik határozott lépésekkel, bordó kardvirág csokorral, egy vézna ritkás hajú fiatalember. Egy gyermek elesett, majd föltápászkodik és máris szalad a galamb után, mely elrepül. Áll a kisfiú, azon gondolkodik: milyen kár, hogy ő nem szállhat, mint a madár. - Ha felnőtt leszek, repülővel elrepülök a galamb után - mondja mamájának, az ősz hajú csinos hölgynek.

Biciklis ember cikázik az utcán. A Kossuth-szobor lépcsőjén turisták üldögélnek a perzselő hőségben, az emberek kezében különböző üdítők, ásványvíz, sör.

A Dugonics téren csobog a szökőkút hűsítő vize, körülötte sokan ücsörögnek. Apuka két kis szőke lányával guggol a lépcsőn, anyuka fotózik, nevetnek. A padokon körben üldögélnek, egyiken két férfi, a másikon két fiatal hölgy, a harmadikon anya és lánya sok ékszerrel: nyaklánc, karkötő, fülbevaló, gyűrű, lábujjgyűrű, bokalánc. Távolabb egy szerelmes pár, majd egy idős házaspár. Sok fiatal a kút peremén, fiuk, lányok, kettesével, hármasával, beszélgetnek, fagyaltotznak. Az egyik padon egy hölgy olvas, a másikon két fiú cigarettázik. Jön piros nadrágban, piros táskával, kék pólóban, fekete zselézett hajjal egy fiatal-ember. Egy ember a nagy, hűvös fák árnyékában portrét rajzol: amikor befejezi, összecsuc-ható székét és a kellékeket viszi magával. Egy férfi banánt majszol. Fiúk görkorcsolyával száguldoznak. A galambok turbékolnak; beszélgetések, nevetések zaja vegyül a csobogó víz hangjába. A csapnál szomjukat oltják az emberek. Egyéves kis kínai lányka szalad anyja mellett. Egy szemüveges szikár férfi hatalmas fehér szőrű kutyát sétáltat. A fa ágain vere- bek. Két arab férfi egy barna nagy kutyát vezet, az ebnek lóg a piros nyelve. Nyolcvanéves bácsi cigarettára gyújt; kék inget, szürke rövidnadrágot visel, fekete papucsot és féllábszárig érő fekete zoknit. Felesége telefonál:

- Zoli, hallod? Itt ülünk a szökőkútnál. Negyedóra múlva itt lesz a fiunk. - mondja az asszony férjének. - Az ő negyedőrája! Tudod! - a bácsi háta mögé dobta égő cigarettáját.

Két fiatalember, dobozos sört visznek a kezükben, leülnek a padra, iszogatnak. Zöld almát eszik egy lány. Szemüveges apuka babakocsit tol, benne egy kisfiú a kocsira szerelt állókán, két lány szembe a picivel, a nagyobb is szemüveget visel. Este hét órát harangoznak a templomban. A téren 33 fokot mutat a hőmérők higanyszála. - Lejárt a negyedóra. Gyere, induljunk - mondja idegesen az úr. - Az ő negyedőrája lesz két óra. Felkelnek és elindulnak, az asszony viszi a szatyrot. Elvegyülnek a sétáló utca forgatagában. Egy kislány lila mű- anyag biciklit hajt.

- Megyek a 4-es villamosra, gyere te is velem, - hívja barátnőjét egy hölgy.

- Tudod, hogy átadták a forgalomnak a Dugonics téri kettős körforgalmat? A téren szemlélni lehet, amint lassan, méltóságteljesen keringnek a villamosok két irányba.

Arca sápadt a terhes asszonynak. Egy lány kezében megcsörren a mobil, sírni kezd. Két feketébe öltözött fiatalember támasztja a korlátot. Egy idős ember kutyát sétáltat pórázon. Gyermek a szemeteshez igyekezik, belemarkolnak, keresnek egy kis csemegét, kólát az üvegben, kiflimaradványt. De ez a látvány már nem rémiszti el a sétálókat. Boldogan csókolja várva várt barátnőjét a farmernadrágos fiatalember. - A világörökség része lett a budapesti Andrassy út, valamint a Tokaj-hegyaljai borvidék, - örömmel közli egy úr a másikkal. Idős bácsi műanyag papucsban, gombás nagy körmei virítanak. Egy százhusz kilós férfi, széttett lábakkal lépked. Apuka ül a téren, fagyit nyalogat, kis gyermeke a kocsiban üres tölcsért fog.

- Ü - mondja a gyerek, majd elkezd nyugtalankodni, - Ü, ü. Apuka kiveszi a kocsiból.

Egy fiatal ember harmonikázik, mellette kényelmesen elhelyezkedik egy asszony és mind- ketten énekelnek. „Édes kis fiam”...Egy asszony fülébe tette bal kezének hüvelykujját és rázta. Seszínű a haja, házilag vágott, egy anyaggal átkötve, fehér pólója, kék alapon fehér apró margarétákkal díszített nadrágja, zöld színű szabadidő cipője van.

Este a cigaretta parázslík a járókelők kezében.

Éjszaka locsolják az utakat.

Június 24. Szent Iván. A Szent Iván-éjhez, a nyári napéjgyenlőség időpontjához sok népi hiedelem fűződik szerte a világon. Az északi országokban egész éjjel tartó ünneplés, tűzugrás

tartozik ehhez a naphoz, de mindenütt valamilyen különleges természeti erő hatását érezték ekkor az emberek. Shakespeare: Szentivánéji álom című darabjában a különös történetek egyik oka maga a napéjegyenlőség. Szent Iván éjszakáján idén is misztikus tüzek lobognak, táncoló lángjukkal összebabonázva ősi hiedelmeket, mai érzelmeket az őselemlől, melyeket az ember egyszerre fél és tisztel, kiszámíthatatlan ellenségnek, pusztítónak, egyszersmind életet biztosítónak, gyógyítónak vél, óvakodik tőle és óvja. Prométheusz titáni cselekedete óta - amikor is ellopta Héphaisztosz isteni kovácsműhelyéből az ember számára a szikrát - megkülönböztetett helye van a világunkban a tűznek; misztikájába érdekes bekukkantani. A húsvéti tűzszentelés, az újtűz csiholása, a Szent Iván-éj közül a legtöbb titokzatosság ehhez a naphoz kötődik. A Nap tüze, a fény tiszteletére ősidők óta örömtüzeket gyújtottak az emberek, a nyári napfordulót ezzel ünnepelték Európa-szerte, pogány rítusokkal. Az emlékek szerint a magyarok a XI. század óta gyújtottak tüzeket a nyári napfordulón, s a XVI. századtól már nemcsak a június 24-i tüzet nevezték Szent Iván tüzének, de más ünnepi és örömtüzeket is, őrizve bennük a tűz misztériumát. Ősi hitét annak, hogy általa az ember birtokol valami istenit, érintkezhet a természetfölötti erőkkel, tűzmágiával befolyásolhatja kapcsolatát a túlvilággal, alakíthatja sorsát és másokét. A tűzszimbólum modern megjelenési formája: karra tetovált lángok.

Középkorú hölgy, rózsaszínű kosztüm, fehér blúz, két lánc a nyakában, szatyrán piros rózsabimbók, ragyogó arccal közelít a várakozó férfihez. Olyan kicsi a néni papucs, hogy elől kilógnak az ujjai. A lány lábán szűnyogcsípés maradványa.

A téren néhányan letelepedtek a fübe, olyanok voltak, mintha egy szigeten lennének, körülötük hullámozott a tengernyi ember, a színes virágok szirmain méhek nyüzsögtek, kibontották az ennivalót és eszegettek. Kezet csókol a kalapos hölgynek egy úriember. Fagylaltozik a csinos hölgy. Vidéki tarkaruhás, fejkendő cigányasszony cigarettára gyújt. Asszony gyereket, férfi ebet sétáltat, de ők összetartoznak. Három gyerek koldul az utcán. Rövidre nyírt, barnahajú asszony, négy gyerekkel, sok csomaggal.

Június végén Csongrád megyében Szegeden volt a legmelegebb: a belvárosban 45 Celsius-fokot mutattak a hőmérők. A tizedik napja tomboló sivatagi hőség megviselt mindenkit. Egyre kevesebb ruhát hordanak a nők ebben a melegben; mennyi lány jár most az utcán mosolyogva, élvezve a szünidőt, s mennyi, de mennyi fiú fordul meg utánuk mosolyogva. Zsíros feketehajú ember, kezében a póráz, fekete kutyáját sétáltatja, álmélkodón nézi az utcán a fiatal lányok köldökét, amint virít a pólójuk alól. Melege van, zsebkendővel törölgeti az arcát, majd eltűnik a forgatagban. Öltönyös, őszhajú üzletember, reménykeltően duruzsol fiatal barátnőjének. Mobilosok sétálnak, egy diák bóbiskol, egy fekete és egy szőke lány tanul, egy néni állandóan hátrafordul és kérdez. Egy idős bácsi bámul mereven, tekintete azt sugallja: inkább csak néz, de nem látja, mi történik. Kerekesszékekben egy fiatalember, naponta megjelenik az utcán. Két asszony ül a padon, a júniusi nyárban. Álmodoznak a régi boldogságról, ami talán nem is volt olyan nagy boldogság. Az emberek többsége a jelenben elégedetlen és azt hiszi, valamikor régen szebb napjai voltak. Százkilencven magas költő, fekete ing, fekete nadrág, kissé öszülő fekete haja válláig ér, lányával sétál az utcán, megállnak a hegedűsnél és bemutatja az ifjú hölgyet. Tovasétálnak. „Ne hagyd el soha”... - muzsikálja a hegedűs, majd a kacatáncot játssza. Egy kis göndör hajú gyerek ugrált, tapsolt a muzsikás közelében. Két lány kacarászik. A szerelmes pár, fiú és a lány, kellemes időtöltést választott: csókolóznak. Egy házaspár: kis fornetti-zacskóból pogácsát eszegetnek.

Vannak megrázó élethelyzetek az utcán: mint az ismert vak házaspár napi sétája; látó kislányukról szobrot készített a közelmúltban egy szegedi szobrász.

A dániai Odense város ifjúsági fűvőszenekara koncerttel örvendezteti meg az utca sétálóit. Fehér rövid ujjú ing, piros nyakkendő, sötét nadrág az öltözetük. Fejüket fehér tányérsapka -

fekete silttel - díszíti. A felvonulókat két dobos indítja, vállukon a szíj, bal oldalukon a dob, két kezükben az ütők, vonulnak és muzsikálnak, mögöttük egy zenekari tag viszi a dán zászlót, majd sorakoznak a zenekar többi tagjai, kezükben hangszerük.

Afrikai hőség tombol; egy lány kinyitja a kólát, a kupak leesik és gurul a sétáló utcán. Egy ötvenes hölgynek húsz centivel magasított cipője van a jobb lábán, de még így is biceg. Rózsaszínű vattacukrot majszol egy lány. Sárga rövidnadrág, piros póló, piros szandál, oda-vissza megyeget a hölgy. Két arab asszony, fejükön nagy kendő, a hajuk nem is látszik. Egy férfi - zöldkeretes koszorú a fején, benne művirágok, öltözte nem egészen tiszta. Egy asszony tót öltözetű ruhában, sok szoknyában. Egy fiatalember - kezében gitárt penget, szájában szájharmonika.

Egyik kárász utcai ház második emeletének ablakában fiatalok üldögélnek, hangos zene szól, időnként egy tojást hajítanak a járókelők közé. Olyan hangos a muzsika, hogy minden járókelő felnéz a hang irányába. Két süketnéma sétál, kézjelekkel beszélgetnek, vagyis kommunikálnak. Egy hontalan ülve alszik, nyújtott lábakkal, tömény izzadságszaga terjeng körülötte. Egy szemüveges anyuka babakocsiban gyermekét tolja a téren, mellette a járda magasított párkányán megy három lánya nagysági sorrendben, a legidősebb is szemüveget visel.

Veréb ugrándozik, farka a betont érinti. Az árnyas platánfák között fények és árnyékok játéka látható, fekete rigók füttyörésznek. Idősödő fehérhajú férfi, szemüvege fekete keretbe zárva, fehér ing, fekete válltáska, szürke nadrág, fehér szandál, szeméből tükröződik okossága, méltóságteljesen sétál a téren. Egyes nők tele vannak aggatva ékszerekkel, mint a karácsonyfa. Két férfi sokáig beszélget, búcsúzóul kellemes hetet kívánnak egymásnak. Férfi turisták, kettesével, négyesével, csak egy csoport áll három emberből. A csoportokba verődött emberek általában párosan mennek, még ha mind férfi, akkor is. Mosolyokkal búcsúzik egy fiú és a lány. Az utcán egy hölgy pántos kék ruhában, lábán térdzokni, felszaladt rajta a szem. Fiatalember rövid ujjú sárga inget visel, hozzá nyakkendő, homokszínű nadrág, vállán táska. A téren egy ember ülve alszik a padon, előtte a biciklije, lábai a váz közé szorítva. Egy kislány a verebeket eteti a kiflijéből. Színes tetovált kezű fiatalember, tarka atlétában, a színek azonosak. Egy üres műanyag flakon gurul az utcán, bor illata terjeng belőle. Idős néni harminc éve vásárolt jersey-ruhában, harisnyája három helyen megvarrva, lábán rövidszárú kis cipő, melynek már a felső része is szakadt.

Késő délután a nyugati ég szelet ígérően parázslott, olyan különös, lángoló mályvaszínben, amikor két asszony beszélgetett, mindketten áttelepültek. A hosszúhajú hölgy meséli, hogy néhány évvel ezelőtt átköltözött Jugóból, akkor még itt élt a fia, aki azóta Pestre költözött.

- Ha megszűnik a munkahelyem, visszaköltözöm, mert itt nem tudok a kis jugó nyugdíjból megélni, különben is, még odaát vannak rokonaim. Tudod, itt olyan egyedül vagyok, másik fiam Németországban él a feleségével, még unokát sem terveznek. Nem is tudom, miért vagyunk itt ezen a földön, amikor annyira nehéz az élet.

Az eső illata már benne van a levegőben.

Gomolyfelhők, majd sötét felhők gyülekeztek, feltámadt a szél, a téren kisebb ágakat tépett le a platán fákról, a fa fehér kérgei peregetek, néhány levél is lehullt, a nap utolsó fényeit szórta a sétáló utcára, megeredt az eső. A szerelmesek abbahagyták a csókolózást, egyesek szaladni kezdtek. A porral kevert esőszagban az emberek kibontották színes ernyőjüket. Tarka ernyők sokasága borította el az utcát. Különös volt egy kék ernyő, sárga láng mintával. Voltak olyanok is, akik a boltok bejárataihoz menekültek, hogy megvédjék testüket a hirtelen jött záportól. Villám cikázott az égen, a haragos égből, zengő égszakadás hallatszott. A téren susogott a lomb, a szél sodorta a rózsaszirmait.

Nyárhó a sétálóutcán

Elhagyjuk a Kölcsey utcát: a jobb oldalon a vajszerű Próféta-ház. Előtte két pad, rajta emberek ülnek és beszélgetnek. A ház első üzlete az Orex: ékszert, órát lehet benne vásárolni. Kirakatában 13.800 Ft az ékszerszekrény, 6.500 az ötágú gyertyatartó; üvegbálna: 780 Ft, 980 Ft egy főke és 900 Ft egy szalvétatartó. Az Időzónában vásárolható: női bőrszíjas és ékszer órák 5-10 mikronos aranyozással, japán és svájci szerkezettel szerelve. Kapható még férfi bőrszíjas, ékszer és acéltokos, valamint vízálló kvarcóra. Ezenkívül közel százféle gyermekóra, az egyszerű számostól, a színes mesefiguráig. Megtalálható a Hermle óragyár remekei, de van Casio és Mirage óra is. Kapható vízálló Breitling automata óra 3 millióért 18 karátos aranytokkal, gyöngyház számlappal, zafíruveggel, dupla naptáráblakkal, krokodilbőr óraszíjjal. A ház második helyisége üres; illetve rövidesen új boltot nyitnak benne. A harmadik bolt az Insel Sziget: fehérneműt, fürdőruhát, női divatárut kínálnak a vevőknek. A következő üzlet a Fujifilm, filmkereskedés és szolgáltatás is egyben, ahol egyórás fotókidolgozást kínálnak. Még ebben a házban van a Virágszalon, benne vágott virágok bőséges választéka kapható: rózsza, gerbera, kardvirág, szegfű, írisz, liliom, nárcisz, tulipán, orchidea, jácint, viola, boglárka. A cserepes virágok kínálata is nagy: hortenzia, fikuszfélék, pálmafélék, szobafenyő, begóniafélék, páfrányfélék, fokföldi ibolya, filodendron. A boltban vásárolhatók még szárazvirág készítmények, faldíszek, üvegvázák, kaspók, kerámiák.

A következő ház egyemeletes, mályvaszerű, benne olasz női és gyermek divat. Udvarában az Erényi Optika, ahol szemüveg keretek és márkás lencsék kaphatók. Expressz szemüveg-készítést kínálnak vényre, de hozott keretbe is.

A sarkon az 1960-as évek elejéig a klasszicista stílusú Herczel-ház állt, helyén ma kétemeletes modern épület van - ez a Kárász utca utolsó jobb oldali háza, benne a Képcsarnok - a Gulácsy-teremmel - és egy ékszerbolt. A kirakatban Pápai Kata kerámiák, valamint Csáki Maronyák József: Balatoni táj c. akvarellképe.

A Victoria Ékszer Márkaboltnál ezüstvásár, 20-30%-os engedményekkel. Egy tájékoztató a kirakatban: „A XX. század elején végre sikerült az embernek befolyásolni a gyöngyök növekedését. Első alkalommal 1921-ben, a Párizsi világkiállításon keltett nagy szenzációt a tenyésztett gyöngy. A gondos, tiszta munkát igénylő eljárás ezután gyorsan meghódította a világot. Ezzel a „Királynők gyöngye”, az óceánok misztikus mélységét tükröző tahiti gyöngy viselése már nem elérhetetlen sok nő számára.”

Az utca jobboldali utolsó házában, a sarki épület földszintjén található a város legnagyobb újság- és folyóiratboltja. Itt árulják a 1910-ben először megjelent Délmagyarországot, mely azóta is Szeged napilapja. Megvásárolható a Tiszatáj, az ország legrégebben alapított, ma is élő irodalmi folyóirata; a városnak saját folyóirata is van: a Szeged. Az összes irodalmi folyóiratok kaphatók, melyek megjelennek az országban: Alföld, Bárka, Beszélő, Eső, Élet és Irodalom, Forrás, Hitel, Holmi, Látó, Lyukasóra, Parnasszus, Tekintet, Új Holnap, Székelyföld, Szépirodalmi figyelő. Női lapok: Esküvő, Nők lapja, Burda, Fürge Ujjak. Újság szinte minden érdeklődő számára található: Demokrata, Magyar Narancs, 168 óra, Családi ház, Új Művészet, Filmvilág, Otthon, Szegedi Nyári Fesztivál 2002.

Az utca végén Kligl Sándor: Utcái muzsikások című szoborcsoportja. A szórakoztató hegedülő szobor, az életnagyságú bohóc kopott bőrdíjban áll. Közeliében két galamb. Még január elsején ellopták az egyik galambot. Az időszakos programra beállított figyelőrendszer éppen nem üzemelt. Február kilencedikén eltűnik a másik bronzgalamb is, ezt a lopást rögzítette a videomagnó, a tettest még keresik. Azóta új galambok kerültek a zenészhez.

Szemben, néhány méterre a másik szobor, a könyökével oszlopra támaszkodó ifjú hölgy, mellette a maciját tartó kislány és egy torzonborz kutya. Ezeket a szobrokat szeretik az emberek, a gyerekek ujjongva nevetgélnek, miközben simogatják a földön pihenő bronzgalambokat és a fekete ebet. Gyakran készülnek csoportképek is ezen a helyen.

Az utca másik oldalán a Wagner-palota áll. A Kárász és a Kölcsey utcára néz a háromszintes, késő szecessziós zöldszínű épület, a sarkon az Art Modell ruházati bolt érdekes cégére. A ház kárász utcai oldalán lévő üzletben United Colors of Benetton termékeket árulnak; ez a bolt már tíz esztendeje szolgálja a vásárlókat. Luciano Benetton az 1960-as években alapította meg Trevisóban ruházati cégét. Az eltelt négy évtizedben a divatpiac meghatározó szereplőjévé vált az „United Colors of Benetton” szlogent használó vállalkozás. A Benettonra korábban jellemző fiatalos, harsány szín-összeállítású sportruházatot már hiába keresik. A ruházat a mai trendnek megfelelően a divatos hétköznapi öltözködést segíti, napjainkra a határozott színek maradtak. Szolgálja a divatot: sokkal inkább alakítja, mint követi. A középkorosztályú hölgyek, de az idősebbek is megtalálják az ízlésüknek megfelelő kollekciót, az évszaknak megfelelő ízléses holmikat.

Ebben a házban található egy Ofotért-üzlet. A kirakatban hirdetés: A kontakt lencséhez ajándékszemüveg keretet adunk.

Sorrendben a következő, az Ungár-Mayer palota. 1910-1911 között építették a Magyar Ede tervezte háromemeletes, szecessziós sarokházat. Tetőidoma kissé túlméretezett, de gyönyörű a saroktornya. Mályva színe párizsi hangulatot varázsol elénk. A saroktorony lányalakjait Varga Sándor formálta meg. Földszintjén az 1920-as évektől a Corso-kávéház működött; Juhász Gyula, József Attila és az újságírók törzshelye volt. Sarki boltja a Pannon GSM, majd ezt követi egy cipőbolt és az Antikvárium. Benne könyvek, CD-k, hanglemezek; vitrintárgyak vétele és eladása.

Kanyarodjunk vissza a Széchenyi térre, ahol pitymallatkor a reggeli szél és a fűvet permetező vízsugár fölfrissíti a levegőt. A kertgondozók figyelmesen locsolják a pázsitot, a vízcseppek meghintik a pompázó virágokat és a közegély melletti utolsó fűszálat is. Évente mintegy hetvenezer tő egyényári virágot ültetnek ki a parkba: különleges begóniát, pistikét, kakastaréjt és petúniát, valamint kétnyári virágokat, cserjéket, loncokat, levendulákat. Díszítik az ágyásokat még kisebb örökzöldek borókák, madárbirsek is. Minden nap más színekben pompáznak a tér virágai, mások a felkelő nap, a déli nap és megint mások az alkony virágszínei. Szomorú és fölháborító, hogy a gondosan megtervezett és beültetett ágyásokat felelőtlen emberek percek alatt tönkreteszik: rátaposnak a virágokra, kitépik azokat.

Szálló madarak különös árnyéka suhan át a téren. A pad, mely egy magas platánfa árnyékában áll, megtelt beszélgető lányokkal. Szakállas csöves mered kábultan maga elé egy padon, hisz' már hajnal óta gyűjtöget - napközben alszik az árnyas padon. Fejkendős idős néni kotorászik a szemetesben: kukázni reggel érdemes, ugyanis az emberek ekkor hordják le a szemetüket. Sportmezbe öltözött, edzőcipős lány végez arcosdást a hármas ivókútnál, majd hosszú, ruganyos léptekkel tovább fut. A fiú néhány megnyugtató szót suttog álmosan barátnőjének. A munkába siető emberek kezében fornetti-zacskó, abból eszegetnek illatos pogácsát. Fölébred a tér. Benépesül az utca, a boltok tövében vásárlók, az utca közepén sétálók. Vállig erő ős haja lobog az idősödő férfinak, csörtet az utcán, a járókelők megfordulnak, suttognak. Nem lehet egészséges az a társadalom, ahol elítélik a különcöket. Feketébe öltözött férfiak igyekeznek, a napszemüveg is fekete, félelmetesek, hiszen az ördögöket is így jelenítik meg. Egy szemüveges fiatalember a ruházati bolt előtt a barátjának meséli előző napi munkahelyi élményeit. A vállas fiatalember ismerheti a szóban forgó ügyet, mert időnként helyeslőleg rábólint. Visszatérő sétálója az utcának a szikár magas férfi, alacsony zömök nővel, mindig kézenfogva iparkodnak. Ma azonban egyedül van, erősen dülöngél, homlokán vérző seb,

kapor és liliom a kezében, ötvözve egy csokorba. Párperces csókot váltanak egymással a szerelmesek, majd elköszönnek, vissza-visszafordulva még integetnek. Gabriela Sabatini illatot érzünk, amikor egy hölgy suhan az utcán.

Egy idős asszony a két köszöntő szobor szomszédságában csendesen mormol összetett kézzel és bíz a járókelők szánalmában.

Az oroszlanos kútnál délelőtt tizenegy órakor, amikor már a hőmérő higanyszála harminc fok fölé kúszott, félórás koncertet adott a dániai Odense városának ifjúsági fúvószenekara (az együttes már korábban is játszott a szegedieknek). A zenekar tagjai türelmesen túrték a számukra afrikainak tűnő kánikulát, - hisz' Dániában ritkán élnek át ilyen hőséget - kísérik azonban szorgalmasan fecskendezték őket hideg vízzel, a vasalásnál használatos kis műanyag fecskendővel. A negyvennégy tagú zenekarból, aki tehette, az üdítőszüveg után nyúlt. A rokon-szenves kis csapat így szórakoztatta a közönséget. Mindig ünnep, ha a művészet az utcára költözik és hozzá méltó környezetben mutatkozik meg; a téren igazi zenei élményben volt részük a sétálóknek.

A melegtől tikkadt emberek lomhán mendegélnek. A lányok öltözete egy szál ruha, amit valamikor kombinénak nevezünk, a férfiak rövid nadrágban. Egy hölgy ventillátort visz a kezében. Egy nő és férfi sétálnak, fagyaltot nyalogatnak, majd megkínálják egymást, mosolyognak. Tetovált rák a bal karján a macsó férfinak, büszkén rója az utcát. Két lány levelet olvas a közeli padon, az egyik levélpapírra íródott, a másik spirálfüzetből kitépett lap, lábukat felhúzták a padra - olvasnak, de az arra sétáló fiúkra pillantanak - később rövid időre odaül melléjük egy-egy fiú, ismerkednek, beszélgetnek. Egy csinos nő érkezik a tér felől, a jósnő megállítja a vidám hölgyet:

- Hány óra van? - kérdezi; majd megfogja a karját és máris leülnek a padra jósolni, jóslást hallgatni. - A keresztkútnál imádkoztam magáért, hogy legyen szerencséje, hosszú élete. Húzzon egy kártyát.

Négy év körüli kisgyerek piros teherautót vezet, melynek rendszámtáblája és visszapillantó tükre is van. Papája büszkén feszít mellette, hisz' a kis autó egyben a gazdagság mutogatása is. Két középkorú asszony találkozik: - Villamossal érkeztem, képzeld, a sofőr palacsintát evett vezetés közben. A jobb kezében, három ujjával fogta, miközben nyomogatta az irányító gombokat, - meséli az asszony. Az utcán sietnek a mindig párosan közlekedő pénzhordó fiúk; az egyiknek néhány seb a homlokán, a szeme körül véraláfutás. Középkorú hölgy legyezi magát, míg pihen az egyik padon.

Egy asszony üldögél a padon, mellette egy banános doboz, rajta egy tálca és két papagáj, kék és zöld színűek. Egy kis dobozban összehajtott papírszeletek. - A papagáj kihúzza a szerencsét és a jövőt! - hirdeti nagy betűkkel, - 100 forint. Jön egy hölgy, aki kíváncsi a jövőjére és kéri a szolgáltatást. A kék papagáj csőrével belecsíp egy cetlibe, az asszony a forint átadása után megkapja a sorscédula szövegét és mosolyogva olvassa. Szelíd megjegyzést hallunk a közelben tartózkodó férfitől. Gügyögés hallatszik az egyik babakocsiból. Egy lány óriásit szürcsöl a műanyag pohárból. Az idős bácsi nagyokat böfög. Fiatalok vihognak valami derűs történeten. Egy kislány panaszosan szepeg anyjának. Sziszeg egy ember, mert fogfájás gyötri, közli is barátjával.

A harmadik évezred elején a férfiak öltözete is színessé, változatossá vált. Elmosódni látszik az a határ, amely a férfi és női szerepekre utal az öltözködésben. Rózsaszín vagy lila felső, testhezálló, pasztellszínű nadrág, bőrpapucs ma már az utcán láthatók férfiak természetes öltözete. Kezd mindennapossá válni az a kép is, hogy a csokoládébarnára szoláriumozott fiatalember bőrének színét élénk ciklámen inggel és hófehér nadrággal hangsúlyozza. A lábak szőrtelenítése is gyakori látvány. A férfiak nyári halványbézs és fehér ruhadarabjai már

klasszikusnak számítanak. Ilyenkor nyári melegben, kedvenc férfi viselet a térdig érő bermudanadrág sok zsebbel; olívaszínű, bézs, és szürke. Kedvenc viselet a fekete nadrág szegecsekkel. Urak: fehér ingben, sötét nadrágban és a nyári melegben is nyakkendőben.

Fiatal emberek kedvenc viselete a póló, ezen a nyáron V és kerek kivágású pólót láthatunk, szinte minden szín jelen van, de különösen kedvelt az olíva és bézs. Rendkívül divatos a nyomott mintás boxerpóló. Érdekesnek számít az a bordó póló, melynek vállán és mellzsebéen necc rátét látható. A tetovált karú férfiak atlétatrikót viselnek, általában élénk színűt. A középkorú és idősebb férfiak viselete az ing. Láthatunk csíkos férfiinget lekerekített szegéllyel, kockás szabadidőinget gallérral, egyszínű mellzsebbel.

Manapság már a férfiak is festik a hajukat: szőke, vörös hajszínek láthatók az eredeti barna és fekete hajszín mellett, de még mindig hódít a borotvált fej. A testékszer meghódította a fiúkat is, elsősorban az alsó ajak alá, a szemöldökbe vagy a nyelvbe szúratnak. Kedvencük a fülbevaló, néha több is egy fülben. Nyakukban ezüst láncot hordanak. Gyakran láthatunk szélsőséges öltözködést az utcán. Egy néger fiú sétál, színes a pólója, fekete a nadrágja, fehér a cipője és a zoknija. Egy fiatalember lábán piros cipő, lábszárán színes tetoválás, nadrágja csak térdig ér. Vannak férfiak, akik meleg, derűs napokon is hosszú ernyőt visznek magukkal, szinte öltözetük része.

A sétáló utca kifüggesztett reklámja a Szegedi Szabadtéri Játékok nyitó előadását hirdeti: III. Richárd.

A szikár, hórihorgas, farmernadrágos embernek vörös rózsza a kezében megszorozza lépteit és eltűnik a tömegben. Az egyik bolt előtti padon arról beszél két hölgy, hogy megtalálták a balástyai rém ötödik áldozatát is, az eddig eltűntnek hitt nőt. A mosolygós tekintet komorrá válik. Egy szegedi, enyhén X-lábú színész andalog az utcán, szalmakalap a fején, mint mindig, ha sétál. Farmer nadrágot visel, tartásán, menésén látszik, hogy tanulta a szép lépéseket, nem mozgatja a fejét, egyenesen megy, úgy mintha borosüveget vinne a fején. Középkorú hölgy fehér szőrű kis kutyát sétaltat pórázon. Egy hosszú, simahajú lány ül a padon, kezében mobil, felhív egy számot, vitatkozik - csak ennyit látni arcmozdulatán, - majd leborul a térdére, haja szinte a földig ér, betakarja lenge nadrágját; hirtelen feláll, beszalad a kapu alá, pillanatok múlva visszajön és újra beszél, gesztikulál, sírva fakad és észre sem veszi, hogy nincs egyedül az utcán. Két lány szaporazza lépteit az utca közepén, piros nadrágban, mindketten fehér pólóban, az egyiké testhez álló, mely követi a test vonalát, a másik póló lezser, elrejtje a testet. Koldusok lézengnek délidőben a perzselő utcán. Egy fiatal asszony zöld fehér mintás derékig érő pólóban, vállán sötétkék melltartó pántja látszik, zöld halvány nadrágot visel, hozzá szürke szandált; kézen fogva vezeti gyermekét. A padon két lány üldögél, az egyiknek barna, hullámos, vállára omló haja, a másiknak hosszú sima fekete haja van. Fekete táskáikat és a két kardigánt a pad közepére helyezik. Beszélgetnek. A göndör hajú szürke nadrágot, fehér trikót visel, lábán fekete szandál, nagy karika a fülében, bal kezén óra, ujjain ezüstgyűrű, jobb kezén sárga arany karkötő és kettő aranygyűrű díszíti ujjait. A simahajú fiatal, vajszerű nadrágot, bordó trikót visel, lábán fehér szandál, körmei bordó színűek, ezürtlánc a nyakában és ezüst gyűrűk az ujjain, fülében kisebb karika, csak órája van a jobb kezén. Törékeny alkatú feleség sovány férjével beszélget séta közben. Buta arcú idős asszony bámulja a kirakatot. Unalmasan dumál egy férfi, már barátnője is indulna, lép is egyet, majd újra megáll. Harsány beszédű járókelők rohannak mellettük.

- Voltam olyan boldog, hogy a mennyországban éreztem magam, - meséli egy lány barátnőjének, - amikor vége lett, szenvedtem úgy, ahogy lehet kínlódni a földön, de nem használtam kábítószer, italt, dohányt. Őszülő férfi olyan fiatal nővel sétál, aki a lánya is lehetne.

Egyre több koldus jelenik meg a szegedi utcákon. A Belvárost elárasztó kéregetők között sok a külföldi és a gyermekkorú. A koldusok egy része elutasítás esetén agresszív, gyakran előfor-

dul, hogy becsmérelik azokat, akikről nem kapnak pénzt; nem ritka, hogy leköpi az embert. Egy törött lábú, begipszelt férfi biceg mankójára támaszkodva. Két asszony összetalálkozik és beszélgetnek. Az egyik már nagyon menne, már lép is fél lépést ennek érdekében, a másik követi, negyedóra alatt így lépnek néhány métert. Az árnyékos padon hivatalosan beszélget két üzletkötő. Kuncog egy lány, amikor barátnőjével találkoztak. Mentegetőzik a fiú, amikor a várakozó lányhoz érkezik. Bölcsen beszélget unokájával az idős bácsi. Indulatosan magyarázza anyjának a nagyfiú, hogy ő is akar olyan bő nadrágot, amit most hordanak a fiatalok. Bámészkodó turista csoport halad az utcán, a kirakatokat és házakat nézték.

Tizenegyediken megnyílt egy új bolt a Kárász utcán. A Drogerie Market-ben minden vásárló kapott egy szál rózsát és egy lila vagy rózsaszínű lufit, fekete DM felirattal. A Kárász utcán rózsával a kezükben sétáltak a hölgyek, csemetéjük kezében a színes léggömböt lengette a szél. Lányok kezében virág, fiúk kezében a léggömb. Kellemes a látvány. A bolt előtt, a tűző napon, négy fűvös ünnepélyes öltözetben - fekete nadrág, fehér ing, - muzsikálta a fülbe-mászó örökzöld slágereket. Kiállították őket, se egy napernyő, se egy pohár ásványvíz, ők csak zenéltek, olyan vörösek voltak, mint a főtt rák. A rekkenő harmincnyolc fokos melegben szél sem rebtent.

Néhány alig öltözött fiatal fiú kocog, testüket, karjukat, lábszárukat tetoválás ékesíti. Kismama tologatja gyermekét a hűvös oldalon. Egy csinos hölgy kutyát sétáltat. Fagyival a kezükben sétálnak a fiatalok. Három idősödő férfi araszol az utcán, meg-megállnak egy jó nő láttán. Egy szőke hölgy néha fölnézett a lapból, amit olvasott, nagy kék szeme csillogott. Gyöngyházzsínű ruhája feltűnően szép.

Szegedi sétám alkalmával csak egy ember kezében láttam piros almát, mosolygóst. Gyerekkorom kedvenc meséi egyikében olvastam a mosolygó almáról. Gondoljunk csak az almára ott az éden kertben, Éva is azt kívánta: a mosolygó almát.

A Kárász utca egésznapos vendégei a cigánygyerekek, kéregetnek, amikor pénzt kapnak, vásárolnak pogácsát, megeszik, majd újabb adomány után fagyaltot vesznek, így telnek napjaik. Parfümfelhő érkezett, amikor a lányok kijöttek az egyik boltból.

A hegedűs rázendít a muzsikára: „Szeressük egymást gyerekek...” Egy fiatalember két nagy pizzát tart a kezében, illatuk terjeng a levegőben. Hatvan körüli nagyon kövér asszony, görbe botra támaszkodva viszi a terhét, lábai, mint a tuskók. Kislány unokája színes virágos ruhájában sétál mellette, karján kis kosár. Egy férfi óriási fekete kutyát sétáltat, száján szájkosár. Gátlásoktól mentes, vad csókokat adtak egymásnak a padon ülő szerelmesek. Rebbent a kézfeje, arcát eltorzította az indulat, úgy tűnt: ittas volt a fiatalember. A másik padról suttogást hallani. Dülledt szemű asszony közelít az egyik kirakathoz. Beszélgetések foszlányait hozza a szél, - a pillanat el is illan! Öszhajú néni, lágy tekintetével, boldogságot, megelégedettséget sugároz. Egy anyuka alig kéthónapos babáját viszi, mellette kis fia kullog, aki válltáskájába kapaszkodik. Sárga befizető csekkkel a kezében közelít a posta felé. Fantát iszik az ellenőr, aki fehér-kék csíkos inget és sötétkék nadrágot visel, megy a villamos felé. Egy fiatalembernek bal térd van tetoválva, vállán táská, lomhán sétál, közben barátjával beszélget. Kislány görkorsolyázik, fején kék-fehér színű fejtörő, kék póló, kék rövid nadrág, kék zokni és fehér szabadidőcipőt visel. Öccse piros labdát gördít, egy fiú odaszalad és már rúgják is egymásnak. Egy fiú kezében Szegedi Est és a mobil, fürgén megy. Egy asszony kosarában virsli, tej, joghurt, zsömlék. Elborzadt a szörnyű hír hallatán, amikor a halálos autóbalesetről tájékoztatták.

Késő este a tűnő fényben, elnéptelenedik az utca; csak a kirekesztettek, az otthontalanok a biciklis, zseblámpás guberálók tűnnek fel a téren. Kezükben cigaretta parázslík. A lakók este körülbelül tizenegy óráig viszik le a szemetet lakásaikból. A kísértetek óráján ezek a szerencsétlen emberek üveget, száraz kenyeret keresnek és találnak a konténerekben. Ha az üveget

beváltják, akár 100-150 forintot is szerezhetnek. Az alumíniumért is kapnak valamennyit a hulladéktelepen, a talált ruhanemű azonban a piacon is értékesíthető.

Szendereg a város a júliusi éjszakában.

Magyarország egyik leghíresebb porcelánkészítő műhelye, a 172 éves múlttal rendelkező Hollóházi Porcelángyár Rt. tizenkettedikén nyitotta meg márkáüzletét a sétáló utcában. A Próféta-ház második boltja, mint egy kis galéria: benne megtekinthető a híres Szász Endre-féle kollekció, s az ő nevéhez fűződő porcelánhegedű is. Az üzlet másik büszkesége Faragó Miklós: Négy évszak elnevezésű kollekciója. A kézzel festett porcelánok mellett az olcsóbb, matricás termékek is sorakoznak a polcokon. A teljes étkészleteken, mokkás és teáskészleteken túl porcelánból készült sakk-készlet, lámpák, kaspók, gyertyatartók, órák, asztali csengők, magyaros mintájú tálak, címeres kupák, trófeák, állatfigurák is kaphatók s egy díszfegyver is díszíti a boltot. Újdonság, hogy a különböző dekorációkhoz hasonló mintájú papírszalvétákat is kínálnak. A legolcsóbb pirinyó hollóházi porcelángyűszű kettőszázkilencven forintért lehet varrófelszerelésünk éke.

Egy telt alakú hölgy nagy tálca süteménnyel a kezében vánszorog az utcán. Két anyuka babakocsiban tolja gyermekét, egyik szembe néz a szülővel, a másik koci az ellenkező irányba, főzésről beszélgetnek. A padon egy fiú és lány, gyengéd csókot váltanak. Napbarnított arcú emberek iparkodnak. Kíváncsi ábrázatok leselkednek a megnyílt ablakból a sétáló utcán.

Egy órával később, az új bolt nyitása után, egy középkorú nő délelőtt néhány perccel tíz óra előtt vállán kétmillió forintot és tízezer eurót tartalmazó táskával a közeli bankból tartott a munkahelyére, az egyik Kárász utcai üzletházban lévő pénzváltóba. A Kölcsey utcából egy japán gyártmányú nagymotor kanyarodott a sétáló utcára és feltűnően lassan haladt a Széchenyi tér irányába. A Kárász utca 5. szám előtt járhatott, amikor a motoros társa, aki addig az egyik kapualjban lapult, odaugrott a középkorú, pirosruhás nőhöz, letépte válláról a táskát, majd ő is felpattant a motorra és nagy sebességgel elrobogtak a tér felé. Az áldozat a földre esett, sikoltozott és rengeteg fém pénz szóródott szét a kövezeten. Az akció másodpercekig tartott, a tettesek viszont napok, sőt hetek óta készülhettek, akik tudták, hogy a pénzváltó alkalmazottja alkalmaként nagyobb összeget vesz magához a közeli bankban és kísérő nélkül teszi meg munkahelyéig az alig nyolcvan-száz méteres utat. Az asszonytól a pénzzel együtt személyes iratait és mobiltelefonját is elrabolták. A hidegvérrel végrehajtott akciót és a tettesek menekülését megdöbben turisták és járókelők nézték végig. Egy ideig beszélgettek a szemtanúk az esetről, de utána - mintha semmi nem történt volna, - tovább zajlott az élet az utcán.

Selypít a kislány, aki a mamájával sétál. Csukott szemmel csókolóznak a padon a szerelmesek. Elmegy előttük egy idős pár, megjegyzést fűznek a látottakhoz. Egy zsemleszínű vizsla körbeszaglássa a virágserepet. A padon ülő emberek ismeretlenül is szóba állnak egymással, annyira igénylik a beszélgetést, miközben nyugalom telepszik rájuk. Elkapunk egy-egy szófoszlányt az arra siető fiatalok beszédéből. Táskáját szorítja egy hölgy, miután kijött a bankból.

A McDonald's előtt cappuccinókat szürcsölgetnek az emberek és sült krumplit eszegetnek.

A nagy hőségben a bank előtti padon egy fiatalember dobol. Kék farmer nadrágot visel, félábszártól térd fölé kúszik a nagy folt, kékebb, mint a nadrág, a folt fölött keresztben hosszú szakadás. Zöld póló, ami valószínűleg rövid vagy hosszú ujjú lehetett, sajátkezűleg szabdalva, a mély dekoltázson láncok lógnak. Hajában itt-ott fonás és színes csatok, csapzott hajfürtjeinek látványa nem éppen felemelő látvány. A zenész kezében dob, mellette egy táblán nyakláncok függenek, a zenélési szünetben pamutból fonja a nyakbavaló díszeket. Társa, a másik srác, egy átlagos kinézetű ember, a bolt belülről fóliázott kirakatához lépett, az üvegen

jól láthatta magát, mert megigazította rövid haját, majd leült a padra dobolni. A zene hangja megváltoztatja a Kárász utca atmoszféráját.

Gyöngyöző verejtékét törli parfümözött frissítőkendővel egy középkorú hölgy, csillogó szemű unokája áfonyás fagyaltot nyalogat. Magas fekete férfi frissen borotvált arccal halad mellettük és rámosolyog a kislányra. A padon ülő szegény embernek tömény izzadtság szaga árad a levegőben. Egy jól öltözött férfi rózsaszínű kardvirág csokrot visz a kezében. A cipőbolt kirakatánál megáll egy lány, apró fonások a hajában, minden fonás háromágú, abból az egyik fűrtbe rózsaszínű szalag van fonva, a másikba piros, a harmadikba fehér. Észrevehetően tetszik a lánynak a dob hangja. Egy öregúr viszont fanyalogva nézi a zenészeket. Mozdulata, járása kissé esetlen egy középkorú embernek, kinek kezében sörösüveg.

Csoportba verődve hangoskodnak tizennyolc év körüli fiatalok.

- Szépek, aranyosak, kedvesek ezek a fiatalok, de kicsit túl hangosak - mosolyog egy néni. Tény, hogy harsányak voltak az ifjancok, boldogok és jókedvűek. A nénike szavaiból pedig érezni: sokkal inkább az idő múlása szomorítja, mintsem az utódok viselkedése. Hadar, alig érteni szavait a közelgő fiatalembernek. A padon ülve tűnődik a lány, miközben ismerőse érkezik. Tagoltan, értelmesen beszélt a mobiltelefonjába egy jólöltözött lány. Egy kövér, derűs, kiegyensúlyozott asszony beszélgetésbe kezdett a szembejövő barátjával. Két férfi támogatja egymást, hol jobbra, hol balra dőlnek. Egy fehéringes fiatalember szunyókál a padon. Egy fiatal pár angol vizslát sétáltat, a hosszú göndör és selymes szőrű vadászkutya láthatóan jól érzi magát.

Két idős néni üldögél a padon, arról beszélnek, hogy a rablók agyonverték egy kilencven éves asszonyt Dorozsmán, majd rágyújtották a házát. - De hova költözzünk már ilyen korban? Amikor kint a tanyán éltük le az életünket. Szopogatják a csokiízű fagyit és hallgatják a két dobos ismeretlen eredetű zenéjét vagy improvizációját. Ebben az évben a helyhez papírszalvétát is adnak.

Egy fehér hajú férfi csikófarokba gumizta a haját, napbarnított sötét bőrét fehér ing és fehér rövidnadrág takarja, a szandálja, valamint a zoknija is fehér. Látszik, hogy elmúlt már hatvanöt éves, nemcsak a lábaival lépked, hanem egész törzse részt vesz a lépésekben, ring a teste a lépés ütemére.

Szinte minden napszakban koldulnak emberek. Akadnak olyan kéregetők is az utcán, akik bizonyos ellenszolgáltatást nyújtanak a kapott pénzért. A szmokingos, csokornyakkendős férfi szájharmónikán bárkinek eljátssza a nótáját, ha fizet kétszáz forintot. Hunyorog a hölgy, miközben elutasítja a zenészt. Finoman gesztikulálva mondja válása történetét egy fiatal hölgy egy fiatalembernek, majd mindketten elmennek, egyik és másik irányba.

Magába merülten játszik a hegedűn a lámpaoszlop tövében egy muzsikus cigány. Előtte a hegedűtokja, odateszik a tetszésükért forintjaikat a járókelők. A vén cigányt halljuk, majd néhány Dankó-nótát. Ez a zene hangulatot ad az utcának.

Két asszony már egy órája beszélget illetve csak az egyik beszél, a másik hallgatja és időnként csóválja a fejét, együttérzését jelezve. A panaszkodó asszony két táskáját maga mellé tette; összekulcsolt kezét az ölénél tartja, időnként felemeli, hadonászik, indulatosabban beszél, majd újra szelídül és összekulcsolja kezét. Jó volna tudni, miről beszélnek. Shanson női illat érződik a levegőben.

A pad két szélén egy-egy nő ül, az egyik a Nők Lapját olvassa, a másik jegyzetel. Szemben velük a padon egy lány gitározik, mellette mountain-bike biciklije. Öltözéke fekete nadrág, oldalt sliccelve, kék fehér sárga, kockás blúz, lábán fekete szandál, fején kék-fehér görög mintás kis karimájú kalap, mely a homlokát takarja. Barna haját fújja a gyenge szél, távolról

is látszanak csillogó kék szemei, öröme telik a muzsikában. Mellette egy barna, rövid hajú lány, testéhez simuló ujjatlan bordó pólóban, nadrágját térdnél elvágta, beszegetlenül rojtolózik „Ha én ablak lennék...” énekli a lány átszellemülten. Közben három középkorú nő érkezik.

- Én elárulok neked egy titkot - mondja az egyik, de elsietnek és soha nem fogjuk megtudni. „A vén Európa, a büszke nő...” - énekli a lány. Egy farmernadrágos, fehérpólós férfi, - fejét halvány szürke kendő borítja, - egy nadrágos hölgy kezét fogja, tovamennek.

Az énekszünnetben hallatszik a két fiú egyhangú távoli dobolása. Két sötétbőrű gyerek beletúr a szemetesbe, de semmi érdemlegeset nem találnak benne. Továbbmennek és kéregetnek egy kis ennivalóra valót.

„Gyöngyhajú lány...” énekli hangosan az énekes, halványodik a dob hangja. Egy hölgy fehér kutyát vezet pórázon. Fiatal srác egy százast dob az elkészített fehér dobozba, ezt látva egy hölgy is adakozik és tovasétálnak, közben a lány énekel. A hölgy táskájába rejti az újságot, már egyedül maradt a padon, hátradől a pad korlátjára, hallgatja a lány énekét. Néha felbukkan egy szerelmes pár, de a legtöbb ember egyedül jár. Alacsony, testes házaspár, kövér gyerekek ballagnak, valószínűleg soha nem nyaralnak, megeszik az árát vacsorára.

„Gyöngyhajú lány...” - hallatszik továbbra is, mintha ez lenne az énekes kedvenc dala.

Rövidnadrágos, idősödő hölgy, eres lábakkal: egy fekete zsák a kezében, fekete kesztyűvel felszedi az utcán a nagyobb szemeteket. Nem önti a másik zsákba a tartalmát, hanem válogat. Először néhány kis zászlót vesz ki belőle (talán ajándék az unokáknak). Aztán joghurtos dobozok potyognak a földre, lehajol a hölgy, nem előnyös helyzet számára, - rövid nadrág ilyen korban? - tovább szelektál, keresgél. A lányok énekelnek, az asszony tovasétál és gyűjti a szemetet a zsákba. Valószínűleg mindkét tevékenység nehéz lehet.

Egy fiú és egy lány, tíz-tíz fogkrémet visznek a kezükben, fehér pólójukon kék betűvel a felírat: „Signál” - oda-vissza sétálnak az utcán, később a csomagból hiányzik néhány darab.

Egy angol szövegű dalt énekel egy lány. A padon szerbek hangoskodnak, az énekes előkotorja hangszerét és megszólaltatja a furulyát.

Egy tíz év körüli fiú testén reklámtábla: a Muzsikáló Udvar 2002-es műsora. A vele haladó kislány a műsorfüzetet osztogatja, a sétálók kezüket nyújtják, mert kapni mindig jó. A Muzsikáló Udvar műsora: július 28-án barokk koncert, 30-án szerelmes nyáresti muzsika, augusztus 1-én Fioravanti: Falusi énekesnők című kisoperája, augusztus 4-én akusztikus jazz-est, majd Händel-est következik.

Fejkendős néni gyakorlott mozdulattal kotor egy szemetes edénybe, félig telt üdítő palackot halász ki, szájához emeli és kiissza a tartalmát. Egy feketehajú fiú ül a padon, ölében szőke hajú barátja, kinek nyakában négy-öt lánc csüng, simogatják egymást és időnként csókolóznak; a néni megáll, mintha kővé meredne, majd csak úgy magának mondja: - Ezek fiúk!

Feketehajú nő, fekete kutyát vezet pórázon, az állat piros nyelve kilóg a szájából.

Egy fiatal, csinos, szőke lány áthajtott a piroson a Híd utcában, megállították a rendőrök. A három rendőr közül az egyik egy bizonylatot vett elő, rátette az autó elejére és elkezdett írni. Egy rendőrnő utasításokkal látta el, míg a harmadik is odahajolt valami megbeszélésre. A szőke lány már mosolygott, szinte felajánlotta segítségét. Felfigyeltek a járókelők is a hosszú munkára, néhányan megjegyzéssel fűszerezték az eseményt. Férfiaktól hallottuk az igaz történetet: az egyik külvárosi szegedi postát egy fegyveres személy rabolta ki.

Szegeden kétévenként kerül sor a nemzetközi néptánc fesztiválok megrendezésére. Sorrendben ez a huszadik: ezúttal a kisebbségben élő népcsoportok mutatkoztak be. A kisebbségben élők mindig féltöbb gonddal őrzik, ápolják hagyományaikat, mint a többségi népek, ezért zenéikben és táncaikban a legrégebbi korok népművészeti emlékeit is megcsodálhatjuk.

A hagyományok szerint, a város főteréről indult a látványos menettánc, zenei kísérettel, énekelve. Táncosok töltötték meg a Kárász utcát; színesek voltak, mint a mező virágai. A néptáncosok a korzón át a térre vonultak. Rendkívüli sokadalom kísérte a néptáncfesztiválra érkezett együtteseket. Útközben és a téren is vendég- és folklórszerető szegediek százai nézték a látványos felvonulást és tapssal köszöntötték a vendégek táncbemutatóit.

A menettánc a Dugonics térre érkezett, ahol a néptáncfesztivál megnyitó ünnepségét rendezték meg. Az együttesek rövid bemutatókkal örvendeztették meg a téren összegyűlt közönséget. A szökőkút környéke megtelt érdeklődő emberekkel, a zene kikapcsolta a felesleges gondolatokat, a tökéletes pihenésnek adta át magát a közönség az árnyas fák alatt, az enyhe nyári melegben. Gazdag élményekben volt része mindazoknak, akik belvárosi sétájuk közben megpihentek a téren.

A megnyitó után a nagyszínházban tartották az új táncművek bemutatóit

A sétálók még elnyaltak egy fagylaltot, mások sült krumplit eszegettek, némelyek pizzát.

Báránfelfhők úsztak az égen, lágy szellő az alkonyatban. A templom tornya az utca végén, amely nappal mutatja az időt, a vörös égen feketén rajzolódott. A téren sziporkáztak a csillagok, az utca fényben tündöklött.

Reggel újra megindul az élet.

A tikkasztó kánikulában az eddig csak éjszaka dolgozó szegedi locsolóautók már nappal is öntözik a közparkokat és az utcákat. A rekkenő hőségben belocsolt aszfalt hamar fölszárad ugyan, de a pára még egy ideig frissíti a levegőt. A frissülés utcának, embernek egyaránt jólesik.

A belvárosi, fergeteges utcai vigasságok folytatódtak. Tíz napig tele volt a város tánccal és zenével. A fesztiválhoz kapcsolódott a Klauzál téren a népművészeti vásár és a kézműves kiállítás. Az ország különböző részeiről érkeztek keramikusok, fafaragók, kosárfonók, bőrdíszművesek, akik kézzel készített portékájukat kínálták, várták a látogatókat. Napközben kézműves foglalkozásokon lehetett részt venni; a mesterség bemutatók naponta várták az érdeklődőket.

A téren turisták pózolnak a rajzoló táblája előtt, miközben csobogott a szökőkút vize. A kis-körúton villamos csilingel.

Továbbra is sokadalom az utcán. Egy házaspár sétál, babakocsiban fekszik kisfiuk, aki szorgalmasan rugdossa a kislány hátát, aki a számára kialakított helyen ül, szép ruhában, fején kalap: mint egy kis hercegnő. Egy lány, aki egymagában araszol, leveszi fejéről kis kendőjét és az övtartóba bújtatja, rágót vesz elő kis táskájából. Fogszabályozót kellene hordania a fiúnak, aki szembe jön az utcán. Szeleburdi kislány szaladgál apja kezét elengedve. Elkopott a szandálsarka az idős néninek, aki unokájával mendegél. Egy anyuka babakocsit tol, benne fia alszik, másik kezével szőke kislánya kezét fogja; a kicsi elengedi kezét és szalad egy lufi után, melyet visz, sodor magával a kárász utcai szellő. Barnaarcú bácsi, arcán vastag fekete ráncokkal, - pőfékel. Százhusz kilós hölgy, - lila haj, lila napszemüveg, - rózsaszínű és széles fehér csíkozású blúzt visel, még szerencse, hogy nem keresztbe csíkos, hozzá drapp nadrágot hord. Vastag arany nyaklánc a nyakában, csuklóján arany óra, nyolc arany gyűrű díszíti vastag ujjait. Barátnőjével beszélget, akinek öltözete lila rakott szoknya, lila ujjatlan blúz, az ő

nyakában pontosan három aranylánc és kezén négy karkötő. Meséli, hogy unokája nem is köszön neki:

- Mi hoztuk ki az anyját a putriból, két terhességét elvettem, de ezt meghagyta.

A lila hajú barátnő meséli, hogy volt a Kanári szigeteken és most sárga aranyat visel, de van neki fehér aranyból is teljes készlete. A szemüveges dicséri barátnőjét:

- Te semmit nem változtál húsz év alatt, neked egy ráncod sincs. A harmadik hölgy csak bámul, mert a smink alól is feltűnően látszik az asszony öregsége. A kánikulában a lány, aki tovasétál, piros rövid szoknyát visel, fehér pólót, a fiú, kinek kezét fogja, piros pólót, világos nadrágot hord. Izgalomtól lázvörösre gyulladt arccal hadar egy középkorú hölgy egy férfi ismerősének. Hegedű szomorú dallama hallatszik: „Daru madár fenn az égen...” „Eltörött a hegedűm...” Idős madárcsontú öregasszony, aszott karokkal, ujjatlan, térden felüli nyári ruhában. Öreg, ráncos arcán több réteg smink a szivárvány minden színében, talán csak hetven-éves, de kilencvennek álcázza magát. A padon ülve vívódik magában egy asszony, arca eltorzul, szájmozdulataiból látszik: motyog valamit. Élénken beszélgetve jön néhány fiatal, vitatnak valamit. Szórakozottan látszó kismama topog, kezében egy tálca sütemény. Fáradt arcú, világoskék szemű középkorú asszony sok csomaggal, mellette férje dohányzik. Fiatal lány kezében mobilja, élénken beszélget. Bajuszos komor tekintetű bácsi pipázik. Elegáns harmincnyolc-negyven körüli rokonszenves - élére vasalt nadrágot, fehér inget viselő - fiatalember aktatáskával megy az utcán. A padon szerelmespár, legfeljebb egypár szót sikerült elkapni a sustorgásukból.

A déli verőfényben a csendet megbontja a Városháza harangjának szava.

Egy ötven fölötti úr, - hosszú fehér sima haja vállára omlik, sötét a szemöldöke, - egy férfivel sétál oda-vissza az utcán, rövid nadrágot visel és pólót. Két fiatal gyerek - biciklivel robognak. Hármásikrek a kocsiban, a szülővel szembe néz a két fiú és a lány. Egy fiatal lány hajfonatát ékességek díszítik, hosszan nézi a családot.

Lila hajú lány bohócnak öltözve lufikat formál kutya alakra, az arra haladó szülők vásárolnak. A gyerek boldogan emelik a magasba az ajándékot.

Fekete-fehér mintás kendővel hátrakötve a fiú feje, úgy tizenöt-tizenhat éves lehet; bő a nadrágja, hatalmas zsebekkel, hátizsákot visz. Valamikor régen, ötven évvel ezelőtt volt olyan nadrág, hogy a fenékrész lógott, mert még nem voltak jó szabásminták. Kopasz fiú kutyagol, jobb fülében egy karika, a másikon kettő egymás mellett, vagy ezüst vagy bizsu, sötétkék pólót, fekete nadrágot visel. - A krumplis tarhonyát dobtam az utcára a második emeleti ablakból, teflon lábossal együtt, - halljuk két asszony beszélgetését. - A férjem ment le, hogy felhozza.

Hitetlenül mosolyog a barátnő és nem válaszol. Két feketébe öltözött fiú: fekete szemüveget viselnek, egy kicsit félelmetesek. Szembe jön egy lány, fekete trapéz nadrágot hord, piros trikót, vastag nyakláncán hatalmas medál, köldöke virít, dereka alatt fekete övtartóba helyezett barna bőrszíj, rajta kulcsok fityegnek. Őszhajú nő szürke nadrágban, fölötté azonos színű kívülről hosszúujjú blúz, magas tarfejű fiával sétál. Három fiatal, két lány, egy fiú, csipszet eszegetnek, nevetgélnek. A legtöbb fiatal lány nadrágot visel, leggyakoribb a fekete, de megtalálhatóak a pasztellszínek, a rózsaszín, a lila és a bézs is. Halványszínű nadrághoz viselnek olyan felső részt, blúzt, amelynek kerek nyakkivágásába gumi van bevarrva, ugyanúgy az ujjánál. Egy lány beszélget a fiúval: Azt utálom, hogy csomó deszki fölszáll, a makóiak meg állnak.

Magdolna-napra egy férfi ünnepi öltözetben csokrot visz a kezében. Ha megnézzük a járókelőket az utcán, szomorúan tapasztaljuk, hogy több a dohányos ember, mint a fagyaltatózó.

Spar-feliratos szatyrot visz a hölgy, öltözete farmernadrág, lila blúz, inkább rózsaszínbe hajló. Öt srác találkozik, az egyik trombitál, úgy fújja az orrát. A másik egyfolytában törölgeti veritéktől fénylő homlokát, mintha futóversenyről érkezett volna, belekortyol a műanyag pohárba, elégedett mosoly ül az arcára.

A Klauzál tér sarkán jó kedvre kerekedtek az emberek. Délamerikai folklór az utcán, a dobjáték ütemére táncra perdültek, néger, fehérek, fiatalok, idősök, szökek, feketék, talán tíz ember táncolt, később már a cipőjüktől is megszabadultak. Fokozatosan kialakult a nézőközönség, akik a rövid szünetekben tapsoltak.

Visszatérő sétáló egy szikár, fehér hajú, idős ember, aki délután öt óra körül minden nap odasimítja fejét a cipőbolt kirakatához és integet az eladónak. Később, szinte minden nap, megjelenik egy nyolcvan év körüli őszhajú néni az ékszerüzlet előtt, homlokát az üveghez tapasztja és nézi a kínálatot.

Szürkületkor áramlik a tömeg a Kárász utcán keresztül a Dóm felé szabadtéri előadásra, csomag a kezükben, kabát a karjukon. Arról beszélnek, hogy Ennio Morricone Lékó Péterrel sakkozott a Délmagyarország által életre hívott találkozón. Éjszaka hazafelé, a járókelők haját lebegtette a szél, miközben az élményeket mesélték, hogy az olasz karmester hatalmas sikerrel vezényelte a szegedi szimfonikusokat a Dóm téren.

Reggel a pázsitot nyírják a téren, a fű illatába a közeli étterem finom ételeinek illata vegyül, reggeli színek, reggeli illatok. Méhek zümmögnek a színes virágágásokban. Madarak egyensúlyoznak félig kitért szárnyal a fák csúcsán.

A Kálvin téren szinte szünet nélkül haladnak flakonjaikkal az emberek, benne az Anna-kút gyógyvize, mely 944 méter mélyről csobog a felszínre, hőfoka 51 °C. 1929-től tartják nyilván az emésztőszervi betegségek gyógyításában kedvező hatású gyógyvizet. A víz magas nátrium-tartalma miatt enyhén lúgos kémhatású, a benne lévő fluorid a fogszuvasodás megelőzésében fontos szerepet játszik, a kalcium a csontképzésben fejti ki hatását. A kutat leggyakrabban az idősebbek látogatják, akik sokszor alig bírják hazacipelni a teletöltött, öt-tíz literes kannákat.

Két mentő szirénázik, majd megállnak az utca végén, ugyanis találkozott motorbicikli egy gyalogossal. Nénik ülnek a padon és fotókat néznek, dicsérik egymás unokáit. Egy fiú óriási fehér-fekete foltos kutyát sétáltat. Két úriember pihen a padon: - Te, múltkor beültem fiammal az autóba és meglátogattam falun élő anyámat. Útközben találkoztam néhány ismerőssel és megálltunk beszélgetni. Azt mesélték, hogy anyám lopja a virágokat a temetőben. Nem hittem el, hisz' nem szegény asszony. Képzeld el, tetten érték, mégpedig lopás közben. Odaközték a sírkereszthez, úgy talált rá valaki és kiszabadította.

Lány halad előttük, kinek egyik kezében virágcsokor, lila virágok, másik kezében desszert, vállán táska. Egy fiú incselkedik a kishúgával, a szülők beszélgetnek. Egy padon teljes hosszában alszik egy csöves, mellette egy pohár, melyben szívószál, azt írja rajta Burger King. Egy apa pörgette kislányát a téren. A közeli étteremben lakodalom, a menyasszony fogadta a vendégeket, akik ajándékokat vittek neki. A díszcsomag tetején néhány színes lég-gömb. Egy tíz év körüli fiú, anyjával üldögelnek a padon, köztük a hörcsög, melyet egy dobozból vett elő a gyerek.

Egy fiatal pár pihenek a padon, egymás kezét fogják, a fiú a leány szavaira csak bólogat. Rosszkedvűen válaszol feleségének a középkorú ember. Egy lány suttogva közölt valamit barátjával. Később harsány választ hallunk - Az nem lehet, én nem akarok gyereket!

Egy férfi két kutyát sétáltat, bal kezében a póráz, jobb kezében cigi.

Derűsen indult a nap. Délután fekete felhők gomolyogtak, villám cikázott a sétáló utcán, majd nagy vihar követte. A hirtelen jött felhőszakadás előtt sokan igyekeztek menedéket keresni,

így a kapualjban is. Némelyek a viharral viaskodva tartották az esernyő nyelét. Akik nem tudtak elmenekülni, csapzottan, átnedvesedett ruhában igyekeztek hazafelé. A vihar után kisebb gallyak és sok falevél borította a kövezetet. Majd kisütött a nap és szivárvány díszítette a Kárász utca égboltját. A nap sugara megcsillantotta a vízcseppeket, és a növényeket - mennyire más az eső utáni virág illat!

Az eső után megérkezett a hegedűs: „Mindenkinek van egy álma...” „Szeretlek, jöjj vissza hozzám...” - hallatszik a muzsika. A hegedű tokjában csak pár forint árválkodik. Látni olyan fiataalt, aki már húsz kulcsot is visz a nyakában, némelyeken viszont mobiltelefon csüng.

Vasárnap este tömeg van az utcán, minden pad foglalt, a lenyugvó nap utolsó sugarait szórja az utcára, búgnak a gerlek a téren, kigyulladnak a fények. Az egyik padon két fiú, két lány, összemérték cipőjüket és nevetnek, később mind a négyen rágyújtanak a cigarettára, majd a kövezetre hajigálják egyenként. - Valaki lépjen már rá a cigire! - kiabálják. Az egyik lány elveszi a srác szemüvegét és felpróbálja. - Kilométer hiányotok van? - kérdezi az egyik fiú az előttük sétálótól. Fiatalok görkorcsolyáznak, néhányan biciklivel száguldanak. Egy kéregető férfi megállít egy fiatal párt, a fiatalember cigarettát ad neki és tüzet, majd még egy cigit nyújt a kezébe.

Egy fiú ül a padon, nyújtott lábbal félig fekve, egyik lábát időnként felhúzza a padra; amikor rágyújt a cigarettára, kissé kiegyenesedik. Fülében dugó, walkman-jét hallgatja, néha ritmusra mozgatja a lábát, a cigarettaszünetben iszik, majd pöffékel, újra iszik. Nemsokára már üres az üveg, melyet maga mellé tesz. Arra jár egy fiatalember és ad neki egy másik italt. Leülnek, isznak, nem beszélnek. A barát elmegy, a kövezeten szaporodik a csikk és a gyufaszál. Már egy üres cigarettadoboz is van a pad alatt. Egy idő múlva kiürül az újabb üveg, a fiú egyedül marad, a zenét hallgatja és cigarettázik. Újabb négy fiú érkezik, dobozos sört hoznak, mind az öten isznak és dohányoznak. A zenehallgató, amikor kiürül a doboz, elkezd ütüögni teljes erejével a nemrég festett padhoz, majd minden erejét latba vetve megpróbálja összelapítani.

Este tízkor a Klauzál téren hat fiatal akrobatikus mutatványokkal szórakoztatja a járókelőket: kézenállás, fejenállás. A különlegesség mindig közelebb csábítja a sétálókat. A szemlélők lelkesednek a produkciók láttán; az érdeklődők adakoznak.

Egy fiú szentjánosbogarakat engedett ki az üveg rabságából.

Nyárutó a sétálóutcán

A Dugonics téren a Szegedi Tudományegyetem Központja négy homlokzatú, kétemeletes, kora eklektikus épület, mely eredetileg főreáliskolának készült. 1921-ben költözött ide a Kolozsvárról áttelepült tudományegyetem. Nemsokára szükségessé vált az egyetemet ellátó könyvtár megszervezése is. A gyűjteményt a jelenlegi épületben helyezték el. A könyvtár anyaga elsősorban társadalomtudományi jellegű. A SZTE könyvtári hálózatban 1 300 000 könyv, 260 000 folyóirat és 30 000 egyéb dokumentum (kézirat, mikrofilm stb.) található. Ez a Dél-Alföld legnagyobb tudományos gyűjteménye. A könyvek és a hét olvasóterem anyagát számítógépes rendszerbe rögzítették. (Az Egyetemi Könyvtárat 2004-ben az Ady téren fölépített új információs központba költöztették át.)

A palota nem csak külsőleg hívja magára a figyelmet, hanem impozáns a lépcsőháza és a díszterme is. Itt vonta felelőségre Horger Antal professzor József Attila bölcsészhallgatót a Szeged című lapban megjelent Tiszta szívvel című verséért. A téren áll a költő bronzszobra, Varga Imre alkotása. Az 1879-es nagy árvíz előtt búzapiac működött ezen a helyen. A tér Tisza Lajos körút felőli oldalán áll Dugonics Andrásnak, a tér névadójának szobra, - a város első világi köztéri szobra, - lombos fák és színes virágágyások között. Kezében tartja Etelka című könyvét, mely alkotás az első magyar regény. A tér kimagasló fontosságú dísz a zenélő, fényjátékos, amfiteátrum jellegű árvízi szökőkút, melyet az ülőhelyek majdnem teljesen körbe ölelnek. Ifjúsági rendezvények kedvelt helyszíne lett a kút körüli tér. A medence szegélyén Juhász Gyula: Szonett Szegedhez című versének sorai olvashatók. A téren levő lámpatartókon piros muskátlik tündökölnek kora tavasztól késő őszig.

A tér keleti részéről rövid utca vezet át a Dóm térhez, ahol az árvíz után tett fogadalomból készült Dóm, vagyis a fogadalmi templom két tornya ível a magasba. A tér Európa második legnagyobb zárt tere; itt található a Somogyi-könyvtár, a város második legnagyobb könyvtára.

A Kárász utcán a sok szépen öltözött, jókedvű ember között ott a szegénység, a nyomor, a kiszolgáltatottság. Látni nagyon szegény embereket, akik régi kerékpárt tolnak, rá aggatva csomagjuk, mellette megy a nagyobb gyermek, a csomagtartón ül a kisebb. Egy asszony meséli barátnőjének, hogy a piacon talált eldobott hervadt virágot, de otthon vízbe tette és attól az felélénkült. Azonkívül az egyik asztal alatt rábukkant néhány gombára, azt panírozta be és sütötte ebédre.

A sétáló utcán is észlelhető a mai kor szörnyű kövérsége, a mértéktelen evés eredménye. Az emberek többsége nem vásárol könyvet, nem jár színházba, nem utazik, ami pénze van, elkölti ruhára és ennivalóra, hozzá sört iszik, vagy cukros italt.

Anyuka tolja gyermekét a kocsiban. A gyerek annyira üvölt, hogy a járókelők meghökkennek, de a szülő semmit nem tesz, csak megy előre az úton. Az egyik ház ablakából is kinéz valaki - szinte kihajol. Egy hajléktalan elnyújtózott a padon, keveset észlel a világból, látótere beszűkült néhány csomagjára, amik mellette hevernek. Arra andalog egy sötétszőke hajú, szelíd, kékszemű lány, hegyes orra feltűnővé teszi jelenlétét. Kis fejű agár kutyát sétáltat egy harmincas férfi, Adidas illat árad felőle. Szoknyája röppen egy kislánynak, amikor szalad a galamb után. Ötvenes hölgy bámulja magát a kirakatüvegben, kellemes parfümillat lengi körül. Elmélyülten olvas egy fiatal hölgy a padon ülve. Kis gyermek kezéből egy piros léggömböt lopott a kárász utcai szellő. Egy fiatalember álldogál, kinek karján tetoválás: Éva. Egy másik férfi helyet foglal a padon és németül telefonál, homlokán napszemüveg. Egy tizenöt-tizenhat éves fiú biciklizik, a csomagtartóban sárgadinnye, kenyér, tej. Egy játszadozó kis fiú kezében

pisztoly, állandóan húzza a ravaszt. A szembenlevő padon annyira hahotázott egy asszony, hogy közben csapkodta a térdét. Egy úriember siet, színes bokrétával a kezében. Horpadt mellkasú férfi sétál egymagában. Két idősödő ember beszélget, egyik ismerősük, egy idős bácsi a busz ajtajába szorult. Egy hajléktalan asszony megszunnyadt a padon, majd hirtelen felriadt, tenyerét nyújtotta a járókelőknek. A jól öltözött hölgyet meghatotta a néni siránkozó, kéregető hangja a pénztárcájába nyúlt. Vékony hangján megszólal a néni: - Áldja meg a jó Isten.

Csinos fiatal lányok fecsegnek a padon.

A füllesztő augusztusi levegőben gyöngyözik a homloka a napon álló muzsikusnak, de kietartóan húzza a vonót.

A gyermekek kedvenc játékaikat is elviszik az utcára, ezért látni kislányok kezében hajas babát. Fényképeket néznek a barátnők, dicsérik is egymás gyerekeit. Tapintatosan megkérdezi a padon ülőket egy járókelő: - Hol a posta? Apa és anya nyakában egy-egy kislány, akik a szülők feje fölött egymás kezét fogják. Egy férfi két vastkos könyvet visz a kezében: A Magyarok Krónikáját és A Sport krónikáját. A padon hever egy cigarettadoboz. Jön két szegény ember, az egyik meglátja: megkérdezi az ott pihenő hölgyet, hogy van-e a dobozban valami. Az üldögélő azt feleli, hogy ő nem tudja. Kettőjük közül az egyik odamegy, felemeli a dobozt, kinyitja és csalódottan visszadobja.

Csapatokban keringnek a fecskék a sétálóutca felett.

Három éves kisfiú repülőt visz a kezében; és egyszer csak repülő zúgása hallatszik az égen, az anyuka és fia nézik a gépmadarat. - Legyek kezes? Kapok 100 ezer forintot, - kérdezi apjától a fiatalember. Hangos nyugdíjas turistacsoport megy végig a Kárász utcán. A békésen sétáló fiú hajában hátul egy háromágú fonás, oldalt egy zselézett tincs lóg a nyakába. Egy középkorú ember kerékpárt tapos, csomagtartójában óriási görögdinnye.

A hónap elején a Honvéd Hagyományörzők Fesztiválját rendezték meg Szegeden. A múltidéző huszárok Újszegedről érkeztek, ahol a szőregi csatát is eljátszották; majd a Széchenyi térre vonultak, ahol díszszemlét tartottak, ezt követően a vitézek a sétálóutcán parádéztek. Az utca megtelt nézelődő emberekkel, a boltok alkalmazottjai is kiléptek az utcára a nem minden napos eseményre. Egy ismert szegedi ügyvéd, aki részt vett a menetelésben, diadalmasan tekintett a bámeszkodókra. E napon - 1848/49 hőseire emlékezve - Szeged több pontján is elhelyezték a megemlékezés virágait.

A járókelők beszélgetését hallgatva megtudhatjuk a város legújabb híreit. A szegedi repülőtérről felszállt az első Szeged-Dubrovnik légijárat. A dorozsmai piacon akarta fölakasztani magát egy férfi a huszonhatodik születésnapján. Miután a járókelők megmentették az életét, ámokfutásba kezdett. Végül a rendőrök fékezték meg. Négyes ikrek születtek Szegeden: András, Rita, Botond és Zoltán, világrajövetelük után inkubátorba kerültek. Az orvosok már a terhesség elején ajánlották két magzat eltávolítását, hogy a másik kettőnek nagyobbak legyenek az életésélyei, a kismama azonban nem egyezett bele.

Két idősebb hölgy jókedvűen és felszabadultan beszélget; van egy kis szabadidejük, hisz' már a férjek is bekapcsolódnak a háztartási munkálatokba. Isabella Rossellini parfüm misztikus, édes illata terjeng a levegőben. Az utca forgatagában fehér, sárga és fekete bőrű emberek; magyar, szerb, olasz, bulgár, orosz, német, angol, francia, kínai, arab mondatok hallhatók utcahosszat.

Az egyik padon fiatal harmonikás ül, tangót muzsikál, előtte két rövidnadrágos iskolásgyerek, hatalmas hátizsákkal; az egyik lehajol és az elkészített dobozba belesüllyeszt néhány forintot. Ráérős mozgású, tetovált alakok haladnak az utcán, egy közülük mezítláb. A testdíszítés

ősidők óta a vallási, törzsi beavatási szertartások része, de mára már elfogadott a minden napokban is. Ittas férfi közeledik az egyik szabad padhoz. A közelben egy nő és férfi ül, bizalmasan beszélgetnek, mikor egyszer csak megjelenik a feleség és az anyós. Óriási a botrány: az anyós táskájával püföli az úriembert, a feleség is kiabál. Görbehátú bácsi ballag, hallgatólagosan észrevételezi az eseményt.

„Egy ablaknál állj meg cigány...” - hallatszik a hegedűszó. A nyári turistáknak láthatóan örömet okoz a zene. Sorsjegyáros üldögél a sétálóutca végén; mindig akad, aki könnyen megvált pénztől. Két anyuka fagylaltozik az egyik padon, egy gyerek a kocsiban sír; jó, hogy pityereg, mert ő nem kapott semmit, csak nézi, hogy esznek a felnőttek. Végül is az anya az ujjával kivesz egy picit és a gyerekeknek nyújtja; felkelnek és fagyaltot nyalva tovább róják az utcát.

Megérkezik az énekes. - „Változnak az évszakok...” - énekli. Négy-öt dal után rágyújt a cigarettára, majd vizet iszik az üvegből, végül a maradékot ráönti a pad melletti virágokra. Csomagol és elindul.

Egy kövér néni pihen a padon, mellette egy kosár, melyben néhány szál rózsabimbóból összeállított csokrok, kiválogatva színek szerint: egy csokor bordó, egy fehér, egy sárga. Egy kislány kezében galambtoll: nagy érték ez számára, látni, ahogy a kezében tartja. Csak a jobb lábán van görkorcsolya a fiúnak, a másikon cipő; bal oldalon egy lány, feje bekötve kis kendővel.

Megérkezik az igényesebb hegedűs és rázendít a magyar nótára: „Lent a délibábos Hortobágyon...” Térképpel a kezében halad egy turista, adakozik a zenésznek. Két fiatal lány andalog, hajfonatukban különböző ékességek pompáznak. Egy házilag barkácsolt szekérben két kislány ül, apjuk húzza. Magában beszél egy asszony, félhangosan. Airedale angliai eredetű drótszörű kutyát sétáltat egy házaspár. Lassú csókolózást választott egy szerelmespár. Két fiú a kövezethez veregette labdáját; amikor magasra emelkedett, örömmel nézték, majd fokozták a teljesítményt.

Kéregető asszony ül a díszburkolaton. Arra megy egy házaspár, a férj és a feleség is cigány, a férfi megcsókolja és megsimogatja az asszony fejét. Megható a látvány. Egy fiú törött jobb kezén gipsz, mely tele firkálva aláírásokkal, fülcimpáin ezüst karikák himbálózna. Lassan lépked, lehajtott fejjel egy idős bácsi. Hét-nyolc éves kislány - szépségét fokozza szőke, lobogó haja. A sok csomaggal siető asszony megtörölte hevült arcát. Hajléktalan bóbiskol a padon. Válla egyenes, széles a fiatalembernek, aki mobilján beszél. A pubertás korban levő fiúnak pattanások virítanak az arcán. Középkorú asszony kezében Ariel mosópor. Egy fiatal hölgy ül a padon és könyvet olvas, fagyöngyökből, készült nyakláncot hord a nyakában. Férfiak csoportja: a sportról beszélnek. Malizia dezodor illata árad. Eltompult, kifejezéstelen arcú hajléktalan bókászlik, kezében szatyrain, majd lepihen a padra, nemsokára elalszik. A szembelevő padon négy asszony ül, fagyaltot nyalogatnak, zöldet kivi, sárgát citrom ízzel, eprest és csokist. Természetesen és nyitottan beszélnek a fiatalok életéről. Mobil a kezében a csinos hölgynek: füléhez illeszti és jókat nevet, így halad az utcán, vállán fekete táskája. Egy hölgy két kis fehér kutyával bajlódik. Megszeppent a kisfiú az anyja fenyegetésétől. A padon hevert egy táska, egy fiú felkapta és szemrebbenés nélkül távozott. Serényen bandukol egy középkorú úr. Harsogott a hangja a hölgynek: - Laci! - miközben megtorpant, mert észrevette tévedését.

A főkapitányság egyenruhás állománya augusztus ötödikétől a magyar rendőrség által rendszerezített új öltözetben látja el munkáját. Tányérsapka helyett túlnyomó többségben baseball sapkát viselnek a rendőrök. Az eddigi szürke inget világoskék váltotta fel, a szolgálati nadrágból eltűnt a kék jelzés, a megszokott szürke dzseki helyett pedig sötétkék színűvel találkozhatunk az utcán. További változás, hogy eltűnt a fényvisszaverő csík. A közlekedés-

rendészet egyenruhásai azonban továbbra is fehér ingben, valamint fehér tányérsapkában figyelik a forgalmat.

A Kárász utcán sétál a híres Dr. Farkas sebész professzor. Begipszelt lábbal mankójára támaszkodik egy fiatalember. Kövér, zömök ember lassú lépésekkel baktat, sűrű barnahajú felesége után. Őszbe vegyült feketehajú, fekete bajuszos, igen rokonszenves úr kislányával mendegél, aki állandóan fecseg valamit. Széparcú, miniszoknyás lány jön velük szembe, az apuka odapillant és nem válaszol a kislány csacsogására. Nyomorúságos külsejű, idős hajléktalan csikket gyűjt. Egy lány kivörösödött arccal, keserű szitkok közepette megáll, leteszi táskáját. Kínai fiú mobiltelefont szorít a füléhez, idegesen sétál, hangosan beszél, szinte kiabál. Néhány fiatal óriási hátizsákkal megy az utcán.

Kövér, tuskólábú, fekete alapon színes virágos ruhát visel, papucs a lábán, kezében kártya: ő a jósnő. A padon ülő hölgyhöz beszél: - Jósolok neked. - Nekem ne jósolj!

- Nem leszel hosszú életű! (De ha jósoltatna, bizonyosan matuzsálemi kort ígérne, egészségben, szeretetben) Bal kezében égő cigaretta, élvezet nélkül fújja a füstöt.

Egy fiú és egy lány kézen fogva halad. Két fiatal kiflit eszeget.

Élettel telítődik a tikkasztó déli melegben kihalt főutca, amikor a breakes fiúk megérkeznek. Nagy tömeg ácsorog, nyakatekert, összehangolt mozdulataikon ámulnak, de az ingyenes fesztiválokhoz szokott közönség ritkán nyúl pénztárcájához, amikor baseballsapkájukkal körbejárnak, pedig a produkció tetszést aratott.

Nagyhangú ember érkezik a tér felől, feleségével vitatkozik. Alig kétéves gyermek szaladt a galamb után, elesett és pityereg. Visszeres a lábszára az idős asszonynak, két nagy csomag a kezében. Bög egy gyerek, mert a szülők nem akartak neki fagyaltot venni. Kis terpeszben áll egy asszony, beszélget. Egy néger nő sárga ruhában: a sárga és a fekete olyan hatást keltett, hogy nemcsak férfiak csodálták, a nők is megfordultak utána. Egy idős néni enyhén görnyedten viszi bevásárló csomagját. Három munkaruhás ember kerékpárt tol, az egyik bicikli oldalán sok doboz, összekötve. Két fiatal lány ül a padon, zöldszerű italt isznak. Egy apuka karjában tartja rózsaszínű ruhába öltözött másfél éves kislányát, másik kezében lilaszínű kisbicikli és két lufi, egy fehér és egy rózsaszínű - mintha hétvégi apuka lenne. Annyian, de annyian sétálnak Szeged főutcáján, pedig szombat délidőben járunk. Egy kisfiú teherautót tol, egy másik fiú szürke kisbiciklit hajt. Egymagában ül a padon a fiú, pólóján Leonardo felirat. Négy srác rolleren száguld, egy kakukkfióka van köztük, aki görkorsolyán igyekszik. A sétáló fiatalembernek mindkét alsó karján és jobb lábszárán színes tetoválás. A padon ülő férfi fehér pólóján: Made in Vojvodina felirat. A középső O betű egy nevető napot ábrázol, a többi betűhöz viszonyítva nagy méretben. Egy anyuka kisgyermekét tolja, szép, színes babakocsi-ban; a cumi leesik a köveztet, a hölgy megnyalja és utána nyújtja gyerekének. Ötvenes szőke hölgy, egyágú hajfonatába kék kendőt font. Lány és fiú, dobozos sört isznak, közben beszélgetnek az egyik padon. Mögöttük egy mama selyemruhában. Egy család igyekszik két gyerekkel, apjuk fején szalmakalap. Fiatalember fekete kereszt függővel, veritékcsepp futott le a homlokán.

Alkonyatkor szilvalila volt az ég, fiatalok haladtak a langyos estében.

Szombatonként egy-egy hófehér hosszú ruhába öltözött menyasszony és vőlegény jelenik meg a téren. Az oroszlános kúthoz sétálnak a Kárász utcán keresztül, kedvenc fotózási helye ez a fiatal pároknak. A gyógyszertár falának támaszkodik egy kissé telt fiatalember, rövid barnahajú, homokszínű pólóban, melynek nyakszegélyén és ujján vízszintes kék csíkok, kék nadrágot hord. Kezében furulya, megpróbál rajta játszani, nem jobban, mint bárki, aki kezébe veszi ezt a hangszert. Bordó táskáját combja közé helyezi, maga mellé egy kis zöld papírdobozt tesz. Dallam nélkül fújja hangszerét. Amint megkapja az első forintokat, azonnal

táskájába süllyeszti azokat. Egy kicsit muzsikál, majd pihen és megvakarja a fejét. Megszánja valaki. Újra a régi mozdulat, csak a kapkodásban elgurul három tízforintos; összekapkodja, megvakarja mellét, rákezd a furulyázásra. A következő szünetben az orrát fújja. Az egy óra alatt szinte ötpercenként potyog a forint, csak egyszer adta a kezébe egy hölgy: a pénz egy százas volt. Minden bevétel után táskájába rejti a pénzt a szokásos módon. Két percnél tovább akkor sem muzsikál, ha nem kap pénzt; minden szünetben vakaródzik: nyakát, fejét vakarja, de legtöbbször a melle alatt jár a keze, egyszer már a dereka is viszketett. Egy fiatalember mobilon beszél, de közben zsebébe nyúl és a dobozba helyezi az adományt, a zenész bólintással köszöni. A mobiltelefonos fiatalember ott körözik negyedórát beszélgetés közben. Fiatal lánynak homlokán a szemüvege, mert így szokás hordani. Tömeg az utcán, a ráérők fele fagyaltot nyalogat.

Fénylő bogarak röpködnek az éjben.

Vasárnap emberözn az utcán. Két magas, festett aranyszőke hajú lány sétál, fekete harisnya a lábukon, miniszoknyában - természetesen magukat mutogatják. Egy férfi úgy nézi magát a kirakatüvegben, mint Nácisz a vízparton. Fejét ingatja egy idősebb úriember. Lompos külsejű idős ember pipázik.

Szeged hangulatához hozzátartoznak az utcai muzsikások. A hegedűs hangszeres tudásáról megoszlanak a vélemények, de kétségtelen, hogy alakja és a „Fürge rókalábak...” dallama mára városképi jelentőségűvé vált. Mesélik, hogy az antikvárium vezetője egyszer már nem bírta tovább, kivette kezéből a hangszert és megmutatta, hogyan is kellene abból hangot kicsikarni. Különben a környező boltok dolgozóinak és környékbelieknek cseppet sincs kedvére ez a rendszeres muzsika.

Egy szerencsétlen asszony pumpát tart a kezében, melynek tömlője lehajlik; a pumpa kupakját leveszi, megfordítja és beszél, mintha mikrofon volna a kezében:

- Megöltétek a bátyámat, rohadt kommunisták! - Néhányszor végigjárja a Kárász utcát és ismétli a szöveget. Egy-egy járókelő döbbsen áll meg és hallgatja.

Tikkadt meleg van, amikor megérkezik az énekes, kezébe veszi dalszöveges füzetét. Fejhangan énekel a fiú, a gyors ütemeket kirekesztve ad elő ismert popdalokat: „Petróleum lámpa...”, „Argentína...”, „Élni akarok, adj időt nekem...” Volt, aki azzal a feltétellel adott neki pénzt, ha legalább öt percre elhallgat. Két cigánygyerek odasompolygott a dalos közelebe, szinte szolidaritást vállalva nehéz sorsáért.

Fiatalok gyakran osztogatnak szórólapokat az utcán, a járókelők általában elfogadják, olvassák.

Eres lábakkal, rövid szoknyában ballag egy idős hölgy. Rokonszenves család ráérősen járkál két gyermekével. Fiatal lány libeg el mellettük rövid nadrágban. Egy fiatal pár szaporázza lépteit az utcán, a férfi rövid fekete nadrágot visel és foszforeszkáló zöld atlétát, fején zöld kendő hátra kötve, a lány hosszú nadrágot és sárga pólót hord. Egy fiatalember rajongással hallgatta barátnőjét.

Három zsebes lány érkezik az utcára: számukra előny, ha a hölgyek a táskát oldalra helyezik és minél hátrább. Kitérőn nyomulnak a kiszemelt áldozat után, bemennek még a gyógyszerárba is, beállnak a sorba - pénzlopás reményében.

„Várj, míg felkel majd a nap...” - halljuk az éneket.

Ismert szegedi színész ábrándozva ballag.

Egy ember és a fia gumikerekű kocsit húz, mely hulladék deszkából van tákolva, tetején madzaggal összekötött kartondobozok hevernek. Egy sovány, idős asszony tarka szoknyát

visel, hozzá kockás inget, feje bekötte, tenyerét nyújtja, kéreget. Később fél térdre ereszkedik, egy rongyot dob maga elé, összekulcsolja két kezét, úgy könyörög adományért. Feketébe öltözött férfi fekete dobermann kutyával rendszeresen jár az utcán. A fiatal sétáló hölgynek átsejlenek idomai a ruhán. Széthullik a szatyor tartalma, melyet egy fiú visz a kezében. Fátyolozott hangon beszél egy néni unokájával. Csüggedten mendegél az idős bácsi.

A tér színes virágai hervadoznak a nagy melegben.

Egyik este, hat után a téren a Hajnal-együttes fellépését láthattuk. Szomorú nótákat énekelt a lány, a fiú gitáron kísért. A rendkívüli hőségben az ülőhelyek foglaltak voltak a szökőkút hűvösében. Az egy órás koncert végén a „Tavaszi szél vizet áraszt...” című népdalt énekelte a fekete nadrágos pirosból énekesnő, majd búcsúzóul jó egészséget kívánt a nézőknek.

Már délelőtt fél tíztől térzene szórakoztatta a szegedieket a Kárász utcán és a Széchenyi téren: a dán fűvészenekar ezúttal vikingjelmezben mutatkozott be a városlakóknak. Öltözetükről nem volt nehéz megállapítani, hogy „igazi vikingek”, hiszen a rövidnadrág és a miniszoknya fölött egy szőrös pelerint viseltek, vörös sallangokkal, a lábukon csizma, a fejükön pedig az elmaradhatatlan viking jelkép: a hatalmas szarvval ékesített sisak. A zenekar végigmasírozott a sétáló utcán, a Dugonics téren eljátszottak egy nótát, azután ugyanabban az iramban visszamentek a Klauzál térig, ahol az oroszlanos ivókútnál zenéltek az akkorra már több száz főre gyarapodott közönség előtt.

Vasárnap este a szökőkútnál, nyolc után - a nap már lenyugodott. A kút peremén üldögél egy család, három gyerek, egy fiú, két lány. Beszélgetnek, csobog a víz. Egy hároméves kislány körülszaladja a kutat, kék ruháján fehér fodor. A távolabbi padról nevetés hallatszik. Két férfi időzik a közeli padon, az egyik mellett mankója, alsólábszára gipszben. Megcsörren a mobil egy lány táskájában. Két kínai lány fagylaltot nyalogat. A szomorú fűzfa alatti padon egy idősödő pár pihen. Fiatalok kacaja hallatszik. Egy kisfiú apja nyakában, anyja kezében kisbicikli. A távoli padon egy fiú telefonál. A szökőkút vízének suhogását hallgatva lehet elmélkedni. Egy lány Itália-útikönyvet visz a kezében. Két hölgy a gyerekekről társalog. Egy szőke nő megy át a téren, kezében fehér bozontos kutyája. Hétéves fiú ugrál a lépcsőn lefelé a kúthoz. Egy fiú guggol és simogatja a lány lábát, aki viszont a kezét cirógatja. Egy család helyet foglal a kút párkányán, sült krumplit eszegetnek, közben jókat kacagnak, nevetésük beleolvad a csobogóvíz hangjába. Két lány kényelmesen elhelyezkedik a padon, panaszkodnak egymásnak; érkezik két fiú, az egyik lány felugrik, odaszalad és a nyakába ugrik, majd elkezd ugrálni örömeiben; bemutatja a barátját barátnőjének. Egy fiatal pár egy asszonyt tol kerekesszékekben, aki fagylaltot nyalogat. A lány kezében cigaretta parázslík, a fiú egy flakon ásványvizet lóbál. Egy család harsány nevetése hallatszik. Villan a vaku: anya két gyerekével pózol. Lobog a zászló az épületen. A másik padon három fiatalember dohányzik. A közelben szerelmes pár csókolózik. Egy idős asszony magába merülten sétál, amott egy fiú egyedül szívja cigarettáját. A Kárász utca felől érkezik egy lány, leül a szökőkúthoz. Az emberek egymást is figyelik, de többnyire inkább a másik nemet. Szírog a lány, törölgeti az orrát. Sőhajtozva cammog egy idős asszony.

Másnap, hétfő délelőtt kevés ember tartózkodott a sétálóutcán, ünnep előtti hangulat volt, az üzletek zömét nem nyitották még ki. Megjött az enyhén bicegő, hosszú, fekete alapon színes virágos ruhát viselő, kissé túlsúlyos asszony. Fekete haja kontyba tűzve, jobb kezében a jóskártyákat szorongatja. Azon gondolkodik: vajon kit szólítson meg, hisz' kellene egy kis pénzt keresnie. Az Eldorádó előtti padon ül egy terebélyes, feketehajú, gyengén öszülő asszony, mellette a barátnője. A jósnő annak jósol, aki a tenyerét adja. Csak néhány perc: az asszony mosolyog, és nyújtja a 200 forintot, - valószínűleg elégedett. A derűt a fiatalabb hölgy is méltányolja, ő is kíváncsi a jövőjére. A jósnő elhadar néhány mondatot. Egy férfi távolból figyeli a jelenetet; a nő észreveszi, mosolyog, amikor átnyújtja a járandóságot. A jósnő cigarettára gyújt

és tovatűnik a sétáló utcán. - Svájcban dolgozom, - halljuk a beszélgetést, - így segítem a lányom, aki megözvegyült. Egy családnál főzök, mosok, takarítok. Háromhavonként hazajövök. A vasárnapi szabadnapomra is ajánlottak ablakmosást. Elvállaltam. A megadott címen jelentkeztem. Érkezésem után bementem a fürdőszobába átöltözni, felkészülni a takarításra. Amikor kijöttem, a férfi hellyel kínált, majd elkezdte a lábamat simogatni. Tudod, mi lett a folytatása? Ágyba vitt! ...Azután kifizette az ablaktisztításért járó órabért. - sírta el magát az asszony. - Csak úgy simán beleegyeztem? - Mit tehettem volna? Szerinted, ha védekezem...? - Nem bántott volna.

Életkedv csillámlik benne, amikor megpusztilja a barátja a fiatal lányt. Szalad egy kisfiú szülei után. Testes asszony nehézkesen megy. Siet egy lány, csapzott barna tincsei és nem éppen tiszta nadrágja feltűnő. Két barátnő beszélget. - Tudod, Ica lánya válogat és még nem ment férjhez; aztán meg panaszkodik az anyja, hogy nem boldog a lánya. - A te lányod is keresgélt, és nem akárkihez ment feleségül. Az én lányom is harmincéves és még senki nem akarta elvenni; úgy szeretném boldognak látni. - Képzeld el melléje egy szép férfit és máris boldognak látod; így, ha rosszra gondolsz, te sem érzed jól magad. - De Irén, az önámítás.

Egy hölgy nagyon ragaszkodik barátjához, csimpaszkodik is beléje, mert kell neki valaki, aki lélegzik mellette, még ha igazán nem is szereti - csak legyen.

A Kígyó utca elején, mely a Klauzál térre torkollik, parkolnak a gazdagok tíz-húsz milliós gépkocsikkal; majd kiveszik az autóból a babakocsit, a gyereket és elmennek sétálni.

A hegedűs zenéje, mint alapzaj hallatszik az utcán. Ha közelebb érünk, már felismerhető a dallam: „Már minálunk babám...”, „Édesanyám, írjon a falunkról...”, „Szép a rózsám, nincs hibája...”, „Valahogy ma oly jó kedvem van...”, „Megállj, te csodaszép, majd eszedbe jutok én...”, „Van nekem szeretőm Szeged városában...”, „Még azt mondják, nincs Szegeden boszorkány...”. Ezt mind szünet nélkül húzza és nem kap egy fillért se. A magyarnótát már csak az idős emberek kedvelik - és néha a turisták...

Selymesszőrű, hosszú lelógó fülű, rövidlábú vadászkutya - spaniel - megy a gazdája mellett. Két asszony beszélget a padon: - Ez egy olyan világ, ahol becsapják az embert: egy kg barack 250,- Ft, abban biztos akad egy-két db rothadt; talán a 400,- forintos kifogástalan minőségű. Lazán fecsegett barátnőjével egy úriember. Ínycsiklandozó illatok lengték körül a teret a közeli étteremből.

Felhők tornyosulnak a Kárász utca és a tér égboltján, lassan cseperegni kezd, majd elered a nyári eső. A zúgó lombok között színes reppenő szirmok a virágágyások közt. A sétáló emberek ernyő alá bújnak. A tokba zárt ernyők kinyílnak, mint a réten a virágok. A hirtelen jött esőben nemcsak „ernyős” személyek sétálnak: van, aki a táskáját teszi a fejére. Egy fiatalember ujjatlan pólót visel, annak a kapucniját húzza a fejére, kezét zsebbe helyezi. Olyan is akad, aki nem védekezik, átázik a ruhája, csapzott haja fejére simul. A gyermekkocsikon bőrből, viaszos vászonból, gyékényből, műanyagból eső ellen védő, kinyitható és összecsukható huzat látható.

Eső után becsukódnak az ernyők, de van, aki elfelejti és tovább is nyitvatartja.

A kép változik, megszűnik az eső, a gyenge napsütés fénnel hinti be az utcát, csillognak a vízcseppek a növények levelein. Felszárad a kövezet. Az eső nyomtalanul eltűnik, csak a cipőkön látszik a nyoma. Fiatalok szemérmes csókot váltanak egymással. Egy pad felét foglalja el egy dagadt ember és egymás után fogyasztja a fagyaltokat. Beesett vállú fiatalember settenkedik, mellette barátnője. Középkorú nő hunyorog kirakatnézés közben. Dove dezodor illata árad, amikor egy hölgy tovasiet.

Az ünnep előestjén fecskék gyülekeztek a Kárász utca egyik telefondrótján, mely átívelt az utcán. Nagy békésen üldögéltek, majd hirtelen az összes felröppent; keringtek az utca fölött.

Egy oszlop tövében hallgatagon guggol egy kéregető ember órákon keresztül. Amikor már besötétedik és kevés a pénze, előveszi szájharmonikáját: hátha a zenéért jobban adakoznak

Hajnaltól harmat csillog a fűvön, remeg, felszikkad, elszáll; közben rigórikoltás hallatszik. A virágszínek változnak a felkelő nap vörös fényével.

Szegeden a Városháza előtt, valamint István király és Gizella szobránál tartották meg az augusztus huszadikai rendezvényeket. Az ünnepség előtti percekben a Fricsay Ferenc Városi Fúvószenekar indulókat játszott, majd a Himnusz dallamára felvonták az országzászlót és ezzel elkezdődött a megemlékezés. A látványos műsorra többszáz fős kíváncsi tömeg gyűlt össze. A népviseletbe öltözött Tápéi Hagyományőrző Együttes, s a korhű jelmezeket viselő Honvéd Hagyományőrzők fellépése után Szeged alpolgármestere mondott köszöntőt, majd a város polgármestere tartotta meg ünnepi beszédét, ezután Szeged-Csanád egyházmegye megyés püspöke beszélt és megáldotta a kenyereket, amelyeket a tápéi hagyományőrzők hoztak az ünnepségre, akik a beszéd után felszeletelték azokat a városiak számára. Ezt követően a Lassus Énekegyüttes Kodály 150. Zsoltárát énekelte el, majd Szeged vezetői elhelyezték a város koszorúját István és Gizella szobránál. Őket a Honvéd Hagyományőrzők, a cserkészek, valamint a MÁV Területi Igazgatósága nevében Szabó Gyula követte. A műsort a Szózat, a Fricsay-fúvószenekar, valamint a Pavane Zászlóforgató Csoport előadása zárta. Nemzetiszínű lobogók lengtek a téren.

Szegeden a hagyományos tűzijátékkal zárult a Szent István napi rendezvénysorozat. Az idén négynaposra nyúló ünnep záróakkordjaiként felröppenő petárdákra már egy órával a fényjáték kezdete előtt sokan várakoztak a rakparton és a Stefánián. Jónéhányan állva, de a többség a lépcsőkön ülve nézte az esti égbolton kibomló színes tűzvirágokat. Az ünnepi rendezvények fénypontja a tűzijáték: óriási élmény, amikor megjelennek a színes csillagok a város fölött. A Kárász utcáról is lehetett látni, amint hulló falevelek módjára szóródtak a fények. Színes szomorúfüzek díszítették az eget. Bokréta-kompozíciók - először bronz-, majd ezüstszerűek - jelentek meg az égbolton. Láthattunk ezüstszerű üstökös, ezüstszerű polipbokkrétát, valamint vörös és sárga krizantém virágcsokrot. A teljes színskála örvényt idézett: ahány látvány, annyi robbanás. Zöld csillag bokréta, zöld gyűrűk, megszelídült víz, tobzódó tűz. Az óriási kép- és fényhatás évről évre fokozódik: a szivárvány színeiben pompázott az égbolt. Végül arany-szerű üstökös-bokréta díszítette az eget; örömkönnyek hullottak. A tűzijáték részei millió darabra váltak szét és visszahullottak a vízre. A tömeg hatalmas tapsviharban fejezte ki tetszését, örömét. hisz' a sötét éjszakában táncoltak a tüzek az égen. A fény hatása felemelő érzés mindenki számára.

Késő éjjelig tartó szabadtéri koncert zárta ezt a szép napot, melynek hangja elárasztotta a sétálóutcat is. Rég taposta ennyi ember egyszerre a díszburkolatot.

Az ünnep utáni napok sem voltak unalmasak az eseményt váró emberek számára, hisz' Szegedre érkezett a veteránautósok három országot érintő konvoja. Harmadik alkalommal rendezték meg Szegeden a dél-alföldi nemzetközi veteránjármű-találkozót. A kánikulai meleg sem riasztotta el az embereket, a rendezvény újra tömegeket csalogatott az utcára. A bemutatóra mintegy százhusz hazai és külföldi jármű érkezett. Fél tizenkettőre gördültek be a Széchenyi térre a nemzetközi veterán autós túra résztvevői olyan autó-matuzsálemeken, amilyeneket ritkán láthatnak az érdeklődők. Hogy az illúzió tökéletes legyen, az autósok korabeli öltözékben, - az őket kísérő hölgyek például a kis sebességhez alkalmazkodó nyári kalapokban, no meg hosszú szoknyákban, sálakban és kesztyűkben - integettek a szegedieknek. A legidősebb az 1904-ben gyártott Corre, a legfiatalabb pedig egy 1962-es Volkswagen

volt. Szegeden különben először csaknem száz éve, 1903-ban ment át automobil. Az autók dübörgése messzire hangzott. Délután öt és hét között érkeztek a célba: a Széchenyi térre.

Egy középkorú hölgy - bal kezén gipsz - ül a padon, mellette barátnője. Az asszony kivesz egy hosszú kötőtűt és benyúl a gipsz alá, vakarja, majd egyszer megszólal:

- Ez felér egy orgazmussal. - Fekete nadrágját gipszszemcsék tarkítják.

Enyhén verejtékes homlokát törölgette egy idős ember. Egy fiú hátára vett egy másikat és viháncoltak. A virágágyásokban sárga és piros színben csillámló virágok illatoztak.

Az ünnep utáni napokban egyetemisták - kb. ötven-hatvan fiatal - felvonulását láthattuk a Kárász utcán. A szülők már vásárolják az iskolatáskákat.

A rövid nadrágos énekes ezt énekelte: „De nehéz az iskolatáska, ilyen szép napos délelőtt...” a dalszöveges dossziéval a kezében. A dalos fiatalember mellett nővére és annak gyereke üldögéltek a padon; a bevételre várakoztak. Az anyuka, miután megkapta az összegyűlt forintokat, kislányával elment. Visszajövetelük után a hölgy rejtvényt fejtett, a kislány fagyaltot nyalogatott, az énekes cigarettára gyűjtött. A hirtelen támadt szél felkapta a dalszövegeket, de a kislány összeszedte. A fiú tovább énekelt és gyűjtötte a pénzt. Kókadtan mendegél egy asszony, kezében szatyrok. Gyerekek távirányítású autókkal játszanak a Klauzál téren.

Csorog a könnye, ahogy beszélni kezd a középkorú asszony: - Amikor megtudtam, hogy beteg a vejem, minden nap felmentem egy dombra a Szűz Mária szoborhoz és imádkoztam vejem gyógyulása érdekében. Amikor meghalt, úgy kiabáltam, hogy lefogtak. A lányom munkanélküli, ott a három pici gyerek. Marasztalja beszélgetőtársát a szomorú hölgy: - Ne menj, beszélgessünk még. - Saját házában, kommandósok fogták el a huszonegy éves fiatalembert, akit egy kilencvenéves nő megölésével gyanúsítanak - beszéli két férfi az utcán. Közben megjelent a csilingelős ember; nyakában öt-hat nyaklánc, a láncokon béka, maci, kutya. Vállán táská, hosszúujjú színes ing az öltözéke, annak a tetején rövidujjú ing, majd fölötte színes mellény; az ember teleaggatva, mint a karácsonyfa. Az énekes magára maradt. A különös ember odament hozzá és őrizte a fiú sapkáját, hogy a gyerekek ki ne lopjanak belőle, míg ő énekel. A ház árnyékában állott egy pisztáciaszínű ruhás nő és figyelte a történeteket.

Vonulnak a felhők, korábban nyugszik a nap. Szürke alkonyat lepi el az utcát. Már látni az őszt közeledtet, a platán száraz leveleit fújja a szél, szemerkél az eső. Esti illatok az augusztusi téren, ahol zizegnek a terméshozók, bennük az érett magvak.

A hónap utolsó szombatján a Hare Krisna szekta tagjai énekeltek és tánc lépésben meneteltek az utcán. Egy hajléktalan bárgyún meredt maga elé, csapzott, őszülő haja, rendetlenül lógadozott. Az utcán búgnak a gerlek, hangjuk eltűnik, ha a troli és az autók zaja hallatszik. Kormos az ember, aki a talicskát tolja tele homokkal, nap mint nap. Két zsebes bemegy a valutaváltóba három idegennyelvű ember után. Sikertelen akciójuk után kimennek és leülnek a padra a bankautomata mellé. Egy hölgy bajlódik a pénzkivétellel. Közben jön egy másik lehetőség. Arra totyog egy asszony, táskája nyitva van, a mellékutca irányába halad, a két zsebes nyomul utána. Tisztán látszik, ahogy odanyúl egyikük, kiemeli a pénztárcát, majd kiveszi a pénzt és az erszényt bedobja a szemetesbe. Közben egy fiú halad erre, akinek a feje búbján csak egy csik haja van, ebből a kevés hajból hajzselével öt tuskét varázsolt a fejére. Később egy másik fiatalember érkezik, feje tetején két csikban tuskék emelkednek az ég felé. Áramlott az izzadság nehéz szaga. Egy hölgy cédulát vett a kezébe, gondosan széthajtogatta, végigolvasta, majd apró galacsinná gyúrta és játszott vele. Egy hetvenes túlsúlyos asszony - ősz, dauerolt hajú - egy nagy tasak csipszet eszeget, közben kinyitott egy arany ászok dobozos sör, melyet egy műanyag pohárba öntött, iszogatta, közben ette a sós krumplit, így felváltva. Amikor a zacskó kiürült és a doboz is, elővett egy kis csokoládét, megette, aztán egy ásványvizet üvegből valami barna színű folyadékot ivott. Aztán elszopogatott egy cukorkát, majd

még egy csokit vett elő a táskájából - és nagyokat böfögött. Bóbiskol a bácsi elnyújtózva a padon, az arca vörösen izzik a naptól. Magas, sovány férfi kisfia kezét fogja.

Görnyedt tartású, munkában megöregedett ember araszol az utcán. A barát panaszos szavaira csak hümmög. Dobjáték hallatszik a távolból. Sudár termetű, szőkehajú anyuka feketehajú kislányával járkál. Merengve áll a kiraktnál egy férfi. Egy kisfiú megszeppenve anyja dorgálásától, félénken követi őt.

Egy ember húzza a kocsit. Egy idősebb, aki valószínűleg az apja, tolja a szekeret. A gyerek, aki a középkorú férfi mellett bandukol, felugrik a gyűjteményre és örül az élménynek. Egy férfi csörtet, keresztbe csíkos a pólója, térdigérő rövid nadrágot visel, kopott táska a kezében, lábán jóval nagyobb papucs, mint a lába. A férj egy lépéssel előrébb lépked, mint az asszony, hallgatagon mennek. Egy lány hosszú nadrágban és pólóban, a derekán kendő, oldalán megkötve. Egy fiú a kerékpárt tolja bal kezével, jobb kezében egy nehéz táska egyik füle, a másikat a barátja fogja, a bicikli üres. - Megyek a KGST piacra, a kutya megette a szandálomat, - mondja egy asszony. A padon pihen és meséli a fiatalember, hogy nappal a Bajor-pékségben sofőr, viszi a kenyeret, a pékárut, délután a Telin-tévénél dolgozik; nem tudja, meddig bírja ezt a tempót.

Az ünnepet követő napok valamelyikén két cigánygyerek szórólapokat osztogat; amikor a járókelők elfogadják, pénzt kérnek érte - ekkor a legtöbb ember visszaadja, de akad olyan is, aki a pénztárcába nyúl. Közben görkorcsolyázók suhannak, vagy inkább száguldoznak.

A hónap utolsó napja napütéses. Egy furulyás ifjú érkezik a sétáló utcára, kottából játszik, még Ravel Bolerójával is próbálkozik, feltűnően jól bánik hangszerével. Egy magas férfi, feketébe öltözve, barátja piros térd alatti nadrágban, piros pólóban, bemennek az Eldorádóba. Egy színesbőrű gyerek a devizaváltó reklámtábláján kicseréli az euró és az USD árfolyamát. Így lett a dollár 242,00 helyett 245,00 a gyerek felcserélte a kettest és az ötöst.

A téren egy kislány - tele életörömmel - énekelt, ugrándozott. Egy kisfiú a platán tövében kavicsot talált, megmarkolta és szaladt a sétány közepére megmutatni az anyjának. Két házaspár sétál, az egyiknek ötéves feketehajú fia, a másiknak kétéves kékszemű, szőke kislánya van. A szülők beszélgetnek, addig a két gyermek egymásra talál, megfogják egymás kezét. A füben fehér százszorszépek imbolyognak. A pázsitot sárgult levelek tarkítják, itt-ott egy pity-pang becsukja szirmait. Sétálók bolyongnak az augusztusi fényben. Néhány járókelő kezében flakon; az Anna-forrás felől jönnek. Az Anna-vízből napi egy-másfél litert javasolnak a szakemberek. Az ivókúra mindenkinek ajánlható. Aki egészséges, még egészségesebbé válhat tőle, aki beteg, enyhülhetnek panaszai. Az ivókúra lényege: kellő mennyiségű gyógy- vagy ásványvíz legalább három-négy hétig, naponta egyszer vagy többször, szabályosan ismétlődő periódusokban történő fogyasztása. A felszívódott víz és tartalma mindenhova eljut, a szervezetet értékes ionokhoz, ásványi anyagokhoz juttatja, a salakanyagokat kiöblíti.

A hónap utolsó szombatján esküvő volt a Városházán. Fehér hosszú ruhába öltözött a menyasszony, szürke öltönybe a vőlegény. Az utca végén dudáltak az autók, melyek virággal, lufival voltak díszítve. Ünnepi öltözetben beszélgettek a vendégek. Az emberek hangja, a szellők suttogása, a varjak káromgása, az autók zaja, a villamos dübörgése - ez mind az élet hangja.

- Olaszországban este kezdődik az élet, - meséli a tamtamos fiú egy járókelőnek. - Ott éltem sokáig, az utcán tanultam a hajfonást, a drótkészerek készítését. Ezzel keresem a kenyeret, amiből megélek, igaz, jóval nehezebben, mint odakint. Munkaidőmet magam határozom meg. Ha sok a sétáló, gyakran pendülnek az ötvenesek, százasok.

A nyári este szelíd fénye betakarja az utcát.

Őszelőhó a sétálóutcán

Szeptember első napja napsugaras. Nem szól a Fogadalmi Templom harangja, pedig kongása beletartozik a sétálóutca atmoszférájába.

Szeged Belvárosában minden hónapban sokszínű program várja az érdeklődőket. A hangulathoz elengedhetetlen a kirakatok változatos, minden igényt kielégítő színessége. Ebben a hónapban a Kárász utca kirakatai őszbe öltöztek: igazi napraforgótányér beért szemekkel, száraz ágak, falevelek. A közelgő paprikafesztiválra a sétálóutca több kirakatát díszítették fel paprikafüzérrel. Ami lesújtó: némelyik kirakatban a száraz levelek, sajnos, csak műlevelek, de megtalálható a mütök, egy vesszőkosárban műgyümölcsök, szőlő, alma, körte is.

A Triumph-fehérműbölt kirakata is az ősz hangulatát idézi. Dekorációja között jól érvényesülnek a barnás árnyalatú harisnyák, de megtalálható testszínű, szürke, ezüstszürke, kávészínű, antracit, fekete is. Az üzlet halvány orgonalila falai kiemelik a fehér-csipkés fehérneműk szépségét. Kínálnak még divatos pamut hálóruhát, kismadrágot trikópántos felsővel, finom tapintású frottír- és pamutpizsamát, férfitrizikókat, alsónadrágokat, zoknikat. Ezenkívül magyar rajzfilmek mesefiguráival díszített gyerekholmik is találunk.

A cipőbolt kirakatai a legújabb trendnek megfelelő választékot kínálják. Az idei őszi-téli lábbeli divatnak három irányzata van. Az első szín a fekete. Erre az irányzatra a játékos felületek és díszítések jellemzők, illetve a különböző anyagok kombinálása. Eddig a nyújtott orrú cipők voltak divatban, de ismét megjelenik a peremes orrú forma. A női cipők kínálata bőséges: fekete nappabőr szabályozható bokapánttal, drapp velűrbőr cipő rugalmas betétekkel, fekete szögletes orrú cipő, díszvarrásokkal, fekete cipő lapján díszszalaggal, nappabőr cipő lakkbetétekkel, barkázott hatású, fekete fűzős cipő szintetikus anyagból. A kirakat bő kínálatot nyújt női sportos cipőkből is: koptatott hatású farmercipő textil anyagból rávarrt díszekkel, szögletes orrú kordcipő, fűzős cipő szintetikus anyagból, velűrbőr betétekkel, piros-fekete, sötétkék-bézs, fekete-piros színekben. Nőknek és férfiaknak kellemes futócipő fonott és necc anyagból, tépőzárral: fehér, piros, szürke, kék és fekete. A kirakat másik részében elkülönítve férfi lábbeli található. Fekete és barna fűzős bőrcipő puha béléssel, szintetikus talppal. Klasszikus, fekete, fűzős bőrcipő. Sportos férfi futó- és szabadidőcipő jól szellőző necc anyagból, szürke, fekete, fehér.

De mit érne a sétálóutca pazar üzletsora, mit érnének csábító kirakatai, a járda szélén, észak-déli hosszirányban elhelyezett különféle jelzőtáblák, akciókat kínáló hirdetőtáblák vásárlók nélkül? Sajnos, a sok akció költségesre buzdítja az embereket - ezáltal több munkára, hajszára, üzérkedésre, lopásra is. Vannak emberek, akik eladósodnak a sok hiábavaló vásárlás miatt. Tulajdonképpen mentális betegséggé vált a kényszervásárlás a temérdek kínálat miatt. De a Kárász utcát nemcsak vásárlási szándékkal látogatják, hanem sétára, pihenésre, ruha mutogatásra is.

Vajon mit csinálnak még az emberek a sétálóutcán? Araszolnak, kocognak, sietnek, szaladnak, bicikliznek, görkoresolyáznak, üdvözlük egymást, kézfogással, két puszival, a szerbek három puszival. A haragos emberek veszekednek, kiabálnak, a vidámak muzsikálnak, énekelnek. Valaki úgy fújja az orrát, mint egy beteg trombita, lehetne halkítani az orrfúvást, mert elképzelni is borzasztó, mi lenne, ha minden járókelő, vagy minden ötödik trombitálna az orrával.

Verőfényes nyárutói reggel egy férfi gondolatába merülve araszol a SZTE előtt: vajon min gondolkodik? Valószínűleg azon, miért szúrta hasba élettársát egy szegedi férfi a Dorozsma melletti Sziksóstón. A nő a mentőautóban meghalt, támadóját életveszélyes sérülésekkel

szállították kórházba, mert öngyilkosságot kísérelt meg. - Egy életünk van - elmélkedik magában. - Hogy' szabad egy másik ember életét elvenni? Egy kopaszfejű, harminc év körüli férfi jár egyet, mellette német juhász szuka. Őszhajú férfi vállig érő hajjal; hüvelykujján ezüst gyűrű, mutató ujján kettő is, gyűrűs ujján fekete köves. A hölgy, akivel rója az utcát, nyújtott orrú cipőt visel; talán még a körme is sarkosra van vágva, mint a cipő orra.

A Dugonics téren, ahol csobog a szökőkút vize, csendben beszélgetnek az idős férfiak, és nők. Fiatalok fagylaltot nyalnak, uzsonnáznak, olvasnak, a bokrokon verebek ugrándoznak. A szökőkút vízsugarának felső permetei csillognak az arany fényben. Nincstelenek is birtokba veszik a napsütötte padokat. Támolyog egy ötvenes hanyag öltözetű férfi. Alig tíz méter távolságra, a Kárász utcán harsány élet folyik. Amikor a belvárosi utcára érkezik a járókelő, máris zajos: a cipők kopogása, a beszéd hangja, a muzsika: ez mind a sétálóutca atmoszférája.

Az egyik padon, az Antikvárium közelében, egy fiatalember harmonikán játszik, táncdalokat: „Gyengéden ölelj át és ringass, szerelem...”. Egy kislány, akinek két ágba van fonva a haja - sárga pólóban, kék farmer ruhában, lábán piros papucs - pénzt ad a zenésznek. Két szerb ember, akik éppen arra vették útjukat, külön-külön adtak a muzsikuskak.

- Szvirájl! - mondják neki. A kihelyezett nyitott táská fölött leejtik a pénzt. Négy-öt nótá után megpihen a harmonikás, kólát iszik, összeszedi a pénzt, melyet a dzseki zsebébe rejt, cigarettára gyújt és felhív valakit a mobilján, beszélgetnek. Pihenése után újra rákezd a muzsikára, egy asszony arra sétál és lehajolva beleteszi a pénzt a táskába. Közben jött egy fotós és lefényképezte az utcai muzsikust. Csapzottan ólálkodik egy csöves, koszos nadrágban, szandáljából fekete körmei kikandikálnak, tömény izzadságszag árad belőle. Egy csoport diák: harsányan mulatnak, tréfálkoznak. Egy színes ruhába öltözött kislány fekete bicikli gumit visz a kezében, haragos kinézetű anyja követi. Révült tekintetű férfi jön velük szembe. Egy hölgy mélázva állt, de az ember láttán megdöbbsent.

Jellegzetes illatok vannak a Kárász utcán: a főtt és a pattogatott kukorica illatai.

A felhőtlen égen ragyogott a nap. Hihetetlen, mennyi ember nem dolgozik napközben. A „Ha én gazdag lennék...” dallama hangzik az utcán. Tíz év körüli fiú görkorcsofolyázik; sortot visel és csikos pólóinget. Egy fejkendő néni szőlőt visz a kosarában, sietve lépked. Egy gyönyörű szikrázó szemű nő jön, kezében sajtburger. Az egyik padon hölgyek üdölgélnak és csevegnek. Megtudjuk, hogy külföldi minta alapján Budapesten is megkezdődött a Big Brother-show. A házba egy szegedi cukrász fiatalember, Popey is beköltözött. Elszakadt egy szatyor a sétáló néni kezében, piros almák gurulnak az utcán. Egy úriember cserepes ibolyát visz a kezében. Két lány szájon csókolja egymást, majd kézen fogva tovatűnnek. Távolból autó hirtelen fékezése hallatszik. Egy hölgy ijedtében elejtette kiwi fagylaltját, leesett a gömb, folyt a zöld lé a kövezeten. Egy asszony elmesélte barátnőjének az álmát, míg üdölgéltek a padon. Három őszhajú férfi - hangosan beszélgetve andalognak. A sarkon merengve hosszadalmasan ácsorgott egy lány. Két idős, fehérhajú asszony sétálgat, talán testvérek, egyforma fekete-fehér csikos kosztümöt viselnek, fekete cipő a lábukon és testszínű harisnya. Két fiatalember andalog; közben nézik a nőket. Egy szőke hölgy ábrándozik a padon. Szálkás szőrű kutya airedale-terrier jegyekkel, megyeget macho gazdájával. Meghökken a hölgy, amikor meglátta bekötött szemű ismerősét: - Teveled mi történt? - A hír hallatán fejét ingatta. Egy kisgyermek ujjongott örömeiben, amikor egy lufit kapott ajándékba. Arcán ül a fáradtság a nénién, már menne is, de még oly jó pihenni a padon, miközben hallgatja a gyermekek csevegését, akik szüleikkel sétálnak. Sugárzott az arca és a kék szeme a boldogságtól a vörös hajú lánynak, amikor a fiú puszival üdvözölte. Csilingelt a hangja, miközben jó hírt mesélt: megkezdte az egyetem első évét és a faluról beköltözhetett a városba.

A kéregetők tömeges megjelenése zavarja az utca nyugalomát.

Charlie-plakát jelzi - a két ház közé függesztve - a közeli koncertet.

Hölgyek jöttek ki a cipőboltból, egy pillanatra megállottak, megbeszélték napi gondjaikat, miközben zsebesek haladtak az utcán, akik hidegvérrel szemelik ki az áldozatot: mindig megvan a nagy zsákmány esélye, hisz' addig mennek, míg meg nem találják a teli pénztárcát. Sajnos, a kamerák sem garantálják a teljes biztonságot: amikor a két galambot ellopták, akkor se voltak bekapcsolva. Hihetetlen, de tulajdonképpen lényegesen megnőtt a zsebtolvajlás az utcán. Szinte minden nap megtalálhatók az ismert lányok, ahogy rohangálnak a nyitott táska után. Nagy a munkanélküliség: ha az emberek dolgozni járnának, nem volna idejük haszontalanságokra. Munkát kell adni mindenkinek, ha mást nem, csikket gyűjteni az utcán.

Az iskolakezdés napján fekete-fehérbe öltözött fiatalok özönlöttek el az utcát, a teret. Hátukon táska, kezükben könyvek. Fiatalságuk vidámságot, reményt ad az utcán járkáló idősebb embereknek, színesítik a Kárász utca forgatagát. Micsoda zsibongás, élet az utcán.

A szellők leheletében már van egy kis őszi illat. Kár, hogy nincsenek fák az utcán. A sétáló-utca padjai foglaltak. Szörnyülködve meséli a barátnő: - Piroskát harminc év után elhagyta a férje egy fiatal szőke nőért, aki fiatalabb, mint a saját lánya. Valamikor tudni lehetett: ha egy idős ember fiatal hölgygel sétált, az a lánya volt, manapság megváltozott a helyzet. Úgy cserélik a régi feleséget újra, mint a húszéves kabátot. Két fiatal hölgy a szájfestékekről beszélgettek. Megtudtuk, hogy az idén a vadszilva összes árnyalata divatos, de a padlizsán, a fukszia, az arany, a meggyszínű, a lila, a bordó és a lángoló vörös színek is kedveltek.

Egy idős bácsi napilapot olvas a padon. Egy házaspár ikreket tol a babakocsiban. Kiegyensúlyozott a magatartása a nyakkendőű úrnak, nézi a könyvesbolt kirakatát. Jó illatot árasztó pogácsát eszik egy hölgy, aztán csuklott a sétálóutcán. Rémült tekintetű férfi siet, kikerülve a sétálókat. Egy bozontos kutya száraz faágat visz a szájában, közelében gazdája. Anyuka kislánya kezét fogja, aki nadrágot és pólót visel, lábán zokni belekötött, vidám állatfigurákkal, hullámos szegélyű, romantikus hatású. Egy idős férfi üldögél a padon és beszélget a mellette levő hölgygel: - Harmincöt évig nem voltam Magyarországon. Mondják-e még azt a szót: édesanyám? - Ritkán, talán még falun lehet hallani. - És azt, hogy köszönöm? Mert a lányom barátja nem használja. Pedig németül is van rá kifejezés. Danke schön. Meg kell tanítani.

Jólöltözött fiatal pár kézenfogva igyekszik. Lihegve siet egy fiatalember, kezét lóbálja. Apuka korholja gyermekét. Fáradtan megy az utcán a hajléktalan, hálgyos kék szeme kifejezés és értelem nélkül mered a világba. Itt-ott sietős középkorú asszonyok, öltözetük bálásruha, kezükben szatyrok. Egy középkorú férfi komondort sétáltat pórázon, szájkosárral. A kutya lompos fehér szőrét, nagy lelógó fülét sokan megnézik.

A Kárász utca a Dugonics térre torkollik. A hónap elején az egyetem Dugonics téri épületének rektori hivatalában találkozott az SZTE professzori kara: ünnepélyes keretek között megnyitották a 2002/2003-as egyetemi tanévet. A fekete talárba öltözött egyetemi tanárok a rektori hivatalból az egyetemi hajdú vezetésével az egyetemi zászló alatt vonultak a belvárosi utcán. Az ünnepélyes tanévnyitó résztvevőinek felvonulását tisztelettel fogadták a járókelők.

Szeged diákváros, egyetemei és főiskolái ősszel megtelnek diákokkal, ugyanúgy az utca is.

A szökőkútnál sok ember foglal helyet, fiatalok, idősebbek is. Könnyed léptekkel érkezik a lány padon ülő barátjához, majd játékos csókot adnak egymásnak, fürkészve bámulja őket egy néni. Két fiú, egy lány, törökülésben ülnek a tér füvel borította részén. A lány kezében újság, telefonál: - Hol az albérlet? Úrhajós 1. Mennyi? Ma meglehet nézni?

Késő délután kikapcsolják a szökőkutat, mert amatőr zenészek fellépésére készülődnek a hirtelen felállított színpadon. A kút párkányán fiatalok üldögélnek, egy kutya társaságában. Egy kimúlt galamb hever a kövezeten. Egy fiatalembernek szemet szúrt a látvány és felelős-

ségre vonta az eb tulajdonosát. Akkor a kis társaság elhagyta a helyszínt. A kutya szájába vette a galamb élettelen testét. Megrendülten nézte végig a szituációt egy házaspár. A sötétedés előtti szürkületben szólt a zene, az énekes énekelt, a fiatalok ritmusra mozgatták fejüket.

Báránfelfhők úsznak az égen - könnyű, szeles, kissé hűvös az este. Kigyulladtak az esti fények, fokozatosan megfogyatkoztak az emberek. Csend és nyugalom van az utcán.

Hajnalban pirkad az ég alja, a nap első sugarait szórja a sétálóutcára. Megjelennek az utcaseprők, majd a koránkelők, jönnek a fiatalok és idősek és gyerekek és csak jönnek és jönnek - elárasztják az utcát. Egy magas, vékony férfi fején fekete kalap, - bordó zakót visel, hozzá fekete nadrágot, - kevélyen sétál az utcán.

A hónap elején, 6-7-8-án háromnapos Szegedi Fűszerpaprika Napokat rendeztek a termelők, a feldolgozók. Paprikába öltözött a Belváros, azt hirdetve, hogy a fűszernövény és a belőle készült termékek mintegy kettőszáz éve adnak megélhetést a környékbelieknek. Kolumbusz egy addig soha nem látott növénnel tért haza az Újvilágból, mely növényt az orvosa gyűjtötte. Kezdetben e különlegesség Európa barokk főúri kastélyainak virágoskertjeit díszítette. Az 1500-as évek második felében már a magyar királyi családhoz tartozó Széchy Margit főrangú asszony kertjében is ékeskedett egy vörös törökbors nevű növény. A paprika elnevezés a XVIII. században bukkan fel először. Szegeden 1748-ban találjuk az első olyan feljegyzést, melyben már a paprika szó is megtalálható. A franciskánus kolostor kertjéből terjedt el az egész országban. Ekkoriban azonban főleg gyógyszerként használták, hideglelés ellen. A XIX. század első harmadában kitört kolerajárvány is fellendülést hozott az alsóvárosiak paprikatermesztésében, így vált szegedi különlegességgé, mert kereskedelmi mennyiségben termelheték a fűszerpaprikát. A század végére a szegedi fűszerpaprika örlemény iránti igény egyre nőtt, mind távolabbi országokba jutott el a híre és maga az áru is. Napjainkban a szegedi örleményt ismerik és vásárolják egész Európában. Ebben a tájkörzetben mintegy harminc ezer hektáron terem a fűszerpaprika, s körülbelül tizenöt ezer embernek ad munkát és megélhetést. Idén jó a termés, tíz-tizenegy tonnát takarítanak be - nyilatkozott az egyik termelő. Az országban előállított 8-9 ezer tonna örleményhez a szegedi tájkörzet 3,0-3,5 ezer tonnával járul hozzá, ez az összes mennyiségnek csaknem 40 százaléka. A térségben a legnagyobb feldolgozó a Szegedi Paprika RT, amely 1200 tonna örleményt állít elő.

A Klauzál téren hagyományörző körök, népművészek, színjátszók, bábosok közreműködésével nyitották meg az első paprikafesztivált. A megnyitón egy fekete bajuszos bábu a paprikát törte egy hatalmas mozsárban. Valódi népművelővé vált a tér, nyüzsgés, zajongás jellemezte.

A Klauzál téri paprikapiac fűszerpaprika-fajtabemutatóval indult. A sátrakat paprikafüzérek díszítették, melyeket ott a helyszínen fűztek, háromszáz forintért megvásárolhatók voltak. Cseresznyepaprikát madzagra fűzünk, abból lesz a paprikakoszorú, - jut eszébe a nézelődőnek Örkény István novellája. - Ha viszont nem fűzzük fel őket, nem lesz belőlük koszorú. Pedig a paprika ugyanannyi, éppoly piros, éppoly erős. De mégse koszorú. Csak a madzag tenné? Nem a madzag teszi. Az a madzag, mint tudjuk, mellékes, harmadrangú valami. Hát akkor mi?

A hagyományos paprikaörleményen kívül különlegességeket is kínáltak a vásárlóknak: fűszernövényből készült pálinkát és fűszerolajat, üvegekben piros paprikát, babérlevelet, mustármagot, egész borsot. A tájékoztatóból megtudtuk, hogy a hidegen sajtolt napraforgó olajban álló fűszereket ételízesítésre lehet használni. Egy nagyobb üveg, ami nem volt még egy liter sem, 1500 forintba került. Egy másik üvegben, szintén olajban, rozmaring, kakukkfű, néhány szelet citrom volt. A kínálatok között találhattunk kókuszdióba helyezett műanyag szívet is.

- Valami tájjellegű? - tette fel a kérdést egy nézelődő hölgy.

- Tessék, itt egy sütőtökbe helyezett gyertya.

Az árusítás mellett kóstolóval is kedveskedtek: egy falat vajas kenyéren édes és csípős paprikát kínáltak, elkülönítve. A sátrak közelében, vödörkben paprikabokrok virítottak.

A rendezvény másnapján, szombat lévén, embertömeg hömpölygött: színészek szórakoztatták a kicsiket, nagyokat. Bábjátékot adtak elő. Címe: Paprika Jancsi. Sok szülő és gyerek ült a kövezeten a napos szeptemberi délelőttön; feszült figyelemmel követték az eseményt a rögtönzött színpadon. Egy apuka guggolt, mellette egy kocsiban tíz hónapos körüli gyereke cumizott, mögötte állt a nagyobb, aki olyan három év körüli lehetett. Egy apuka ült törökülésben, ölében két gyereke, a kicsinek simogatta a fejét. Másik apuka karján egyéves szőke fia. Egy vörös hajú anyuka copfos kislányával nézte a bábjátékot. Egy fekete hajú anya két kislányával: gyerekei fogták egymás kezét. Egy napszemüveges apuka két lányával, akik hat-kilenc évesek lehettek. Egy turista fotózik. A színpad közelében, csoportban kisebb-nagyobb gyerekek üdítőt isznak, ásványvizet. A szülők a háttérben álldogálnak. Fiatal apuka, haja lófarokba kötve, pulóverét a kövezetre hajította, helyet foglalt, gyermekét a nyújtott lábára tette; figyelték az előadást. Közben egy kislány biciklizik át a téren, de ő is megáll. Biztonságosan csücsül apja ölében egy kislány. Kényelmesen elhelyezkedve anyuka két gyerekével. Egy nagyobbacska kislány összekuporodva, mögötte állva őrizte nagymamája. Már némelyik nagyobb gyerek is hord napszemüveget. A produkció után beszélgetések alakulnak ki: a gyerekek ismerkednek egymással. Egy kislány lebegő ritmusban táncolva-énekelve távozott az utcán, valami játékkal a kezében. Kíváncsian figyeli a sétálók a padon ülő néhány hölgy; megjegyzéseket hallani. Hórihorgas férfi viharzik, lebeg a kabátja; nem tudta kordában tartani gyermekét, el is szalad mellőle, az apa meg utána. Derűsen nézte egy idős néni. Egy tíz év körüli kislány szülei kezét fogja, muzsikál a hangja a boldogságtól.

Három napon át tartott a rendezvénysorozat, a távolról is hallható vásári forgatag. A Kárász utcai hangzavarban népdalok hangja vált hallhatóvá. Magyar bajuszú ember, tárogatóval a kezében, öltözete fehér póló, melyen a felirat: Nemzetközi Tiszai Halfesztivál a tiszai híd alatt. A szöveg alatt egy bogrács, melyet piros lángok melegítenek, fölötte egy pikkelyes ponty. Fekete nadrágot, fekete csizmát viselt a zenész, fején fekete kalap. A hirdetés hasznos volt, mert másnap, vasárnap több tízezren voltak kíváncsiak a szegedi halászléfőző fesztiválra a rakparton, ugyanakkor egész nap kapható volt az ízletes szegedi halászlé. Tömeg volt az asztaloknál, ételek illata töltötte be a folyópartot. Este Koós János szórakoztatta a jelenlevőket egy tutajon, majd cigányzenekar mulattatta a szegedieket késő éjszakáig.

Vasárnap este a Kárász utcán zárult a paprika fesztivál. Már csomagoltak az árusok, amikor megérkezett Goldi, a zsonglőr, sok eszközzel, ami szükséges a mutatványhoz. A hanghordozót letette az utca kövezetére, pirosszínű mécsest gyújtott. A fiatalember öltözete: egy fekete trapézszerű, könnyű anyagból készült nadrág, térdtől lefelé színes mintával, homloka átkötve egy sállal. Egy flakont vett elő, amivel körülcsofolta a kijelölt területet, kisajátította arra az időre, míg előadja a mutatványt. Még ivott az üvegből, majd megszólalt a halk zene.

- Kezdődik az előadás! - jelentette a mutatványos. A gyertyánál tüzet lopott a két fáklyához, majd dobálta azokat a levegőben; később három fáklyával játszott, miközben a zene gyorsult. A mutatvány tíz percig tartott. A szünetben elmondta - miközben törökülésben helyet foglalt -, hogy ő ebből él. - Megajándékoztalak benneteket, most ti is jutalmazzatok engem.

Jöttek is az emberek papírpénzzel „ajándékozni”, hisz’ különleges, látványos produkciót láthattak.

A sorsjegyáros fáradtan átment az utcán nehéz táskájával és kis székével.

Pihenés után következett a második mutatvány. A zsonglőr kettő darab kenderből készült nyolcvancentis kötelet vett elő, petróleum származékkal meglocsolta és meggyújtotta. Megvárta, míg teljesen beborítja a láng; amikor végig égett, a homlokán díszelgő kendőt a

szemére húzta, a kötel végén levő madzagot megfogta és elkezdte forgatni a tüzet. Ez volt a kis tüzes mutatvány. Majd következett a finálé; a játék címe: Angyalszárny. Kezébe vett egy hosszú fáklyát, - olyan 1,5 méterest, - melynek mindkét vége égett, és dobálta, pörgette, miközben gyorsult a zene. Nagy finálé, nagy tűz Vivaldival: a fénycsóvák megvilágították a mutatványos verejtékező testét.

- Jaj, a tüzet ne hagyjátok kialudni, - ez a vers részlet jutott eszébe a nézelődőnek. A szemlélők élvezték a játékot, itt-ott hangok hallatszottak: - Jól csinálja! - A tizenöt perces játék után taps következett.

Kialszik a tűz, gomolyog a sötét füst. A fiatalember megszólal: - Járom a világot, utcai mutatványos vagyok, most önökön a sor. Sorakoztak az emberek a pénz átadására.

A félhomályos úton suttogva elindultak az emberek. Kecskeszakállas fiatalember egy lány kezét fogja, a cukrászda felé indulnak. Mások a parkolóhoz, trolihoz mennek, vagy tovább róják az utcát.

Egy biztos a földön: éjszaka után reggel következik. Egy csöves álmosan pihen a padon. Egy férfi járókelő bal kezében nagy táskát cipelt, melyhez hosszú pórázt erősített, másik végét gyermeke kezére kötötte, aki előtte lépkedett. Nem kellett rá ügyelni. Szegényes öltözkéiben, cigarettával a kezében kutya egy anyuka; két gyermeke: egy fiú és egy kislány szaladgálnak körülötte, majd kérdeznek valamit, de az asszony nem válaszol, csak fújja a füstöt és gondolata valahol messze száll.

A távolból hallatszik a villamos csilingelése.

Bepördült az utcára a hórihorgas, kopaszodó férfi. Két csinos lány araszol, miközben nézik az Eldorádó kirakatát. Kijön a könyvesboltból egy nyakkendő úriember. Középkorú hölgy nézi a porcelánbolt árukészletét az üvegen keresztül, miközben töpreng, majd kinyitja táskáját, előveszi pénztárcáját, megszámlolja pénzét. Egy férfi lohol nagy virágsokorral. Gondterhelt arccal gubbaszt egy asszony a pad sarkán, a másik végén ülő idős hölgy tapintatosan kérdegeti. A visszafogott igenek és nemek után fokozatosan kialakul egy folyamatos beszélgetés.

Pizzát visz a hölgy, aki karcsúsított, kapucnis, szürke blúzt visel, nadrágja sötétkék kömosott. Egy apuka, kinek öltözete fehér póló, térdig érő apró kockás nyári anyagból készült rövid nadrág, babakocsit tologat, nyelvét nyújtogatja a benne fekvő gyermeknek, aki válaszként nagyokat nevet. Vörös hajú anyuka, hajszínével azonos színű hosszú ruhában, babakocsit tologat, benne gyermeke üldögél. Egy idős néni újságba csomagolt kerti virágot visz a kezében. Testre feszül a pólója a fiatal lánynak, aki kiflit eszeget. A hajléktalan kéregető zoknijából kilóg a hüvelykujja, alig hallhatóan motyog valamit. Egy férfi viharzik biciklivel, rövid nadrágot és pólót visel vállán hátitáska. Két fiatal lány pusmog valamit és mutogat a túloldalon állodagáló fiú felé. Lányok találkoznak, fecsegnek, majd jókat nevetnek. Gillette-illat árad a jól öltözött sétáló fiatalember felől. Hunyorogva nézett a napos oldalra egy középkorú hölgy.

Zendül a zene az utcán.

Táncoló léptekkel jön ki egy hölgy a cipőboltból, majd leül a padra, kiveszi a cipőt és mosolyog. Két fiatalember bemegy a farmerboltba. Három szegény nélkülöző koszosan, cél nélkül araszol a sétálóutcán, majd kedvetlenül helyet foglalnak az egyik üres padon.

Fehéringes, nyakkendő üzletembereket a Kárász utcán ritkán lehet látni, ha igen, akkor fekete aktatáskát visznek. Begördül hat, nyolc-tíz éves görkorcsolyás gyerek, hihetetlen bő nadrágokban, sok zsebbel, a fenékrész, mint valamikor apáknak, fél lábszárig ér. Egy ősz hajú, vékony férfi - szürke nadrág, halványabb szürke ing, - egy fiatal hölgy kezét fogja, valószínűleg nem a lánya; a nő is hosszú nadrágot és egyszerű pólót visel. - Boldogság hormonszintet növelő szereket szedek, mert elhagyott a barátom, - meséli egy lány.

Játszik a napfény az utcai muzsikus szomorú arcán, amikor azt muzsikálja: „Ne hagyd el soha azt, aki téged szívből imád...”

Egy hatvanöt év körüli férfi egyéves gyereket tologat a kocsiban, ismerőssel találkozik, beszélgetnek: - Hány éves az unoka? - Ő a fiam és másfél éves. Anyukája készül az elmaradt egyetemi vizsgáira, lejöttek sétálni.

A beszélgetést rendőrautó szirénája szakítja meg.

Egy idős pár karonfogva szaporázza lépteit. Közeledik egy magas férfi - kék farmer nadrág, piros póló, lábán papucs - táskáját hanyagul bal vállára teszi. Egy férfi biceg, bal kezében bot, fehér rövidnadrág, fehér ing, fehér cipő, fehér zokni, korban hozzá hasonló hölgy fogja a kezét, sétálnak. Egy anyuka, liberó a kezében, szőke fia toporzékol, lefekszik, az anya felrángatja, a gyerek újra hanyatt vágódik, már teljesen elterül a kövezeten. (Vajon milyen felnőtt lesz belőle? Mint Hitler...?) Egy fiatal srác - sima haja lófarokba kötve, bal fülében egy karika, két karján színes tetoválás, kék farmer, fehér póló - emelt fővel büszkén sétál egymagában. Egy harmincöt év körüli nő, halványkék rövidujjú kosztümöt visel, középhosszú szoknyával, füléhez emeli mobilját. Középkorú hölgy kopott szoknyában, szatyrot visz a kezében, „Gorenye - fogalom a háztartásban” - felirattal. Százkilós nő, öt gömb fagyit nyalogat; táskájában péksütemények, csoki, keksz és banán. Hatvankilós hölgy egy gömb fagyit szopogat, táskájában piros alma. Továbbmennek. Egy asszony három gyerekkel és egy kutyaival jár egyet.

Az utca végén mentő szirénázik.

Egy fekete hajú ügyésznő - narancssárga színű blúzt visel, szoknyája halványabb és még a papucs is azonos színű, - rendszeresen megjelenik az utcán, Naomi Cambell - illat lengi körül.

Színes az utca, mint a nyári mező: hullámvásban a sétálók, csak jönnek, és jönnek.

Mozgékony, jómodorú társasági ember vidáman meséli esti születésnapi buliját barátjának. Sietős dolgozó nők teli szatyorral haladnak az utcán. Tíz év körüli fiú, zsebes bermudájából kiveszi mobilját, leül a padra és telefonál. A másik padon ülő hölgy kérdően szegezte tekintetét a közeledő férfihez, majd megszólalt szelíd hangján. A kártyavető asszony szolongatja a sétáló embereket. Tétlenül üldögél egy idős bácsi. Két idős asszony beszélget a padon, az egyiknek könny lapul a szeme sarkában.

Törött szárnyon száll a dal a csikkekkel csúfított sétáló utcai kövezeten.

Tizenöt éves fiú: gyorsabban száguld görkorcsolyával, mint egy biciklis; társaik lépcsőn ugrálnak le, korláton csúsznak, szinte akrobatikus mutatványokat produkálnak. Három-négy éves kislány, játékkocsit tologat, benne babája fekszik. Anyukája kezében sok csomag. Egy magas szikár férfi igyekszik, mellette egy nyúlánk vöröshajú nő. Egy házaspár: egymás derekát szorosan fogva tapossák a járdát, egymással beszélgetnek, egyik lányuk, - vagy ki tudja, melyik szülő lánya, - olyan tíz év körüli, elől csatangol egymagában, a másik, a kisebb meg egy pálcával bögdözi anyját, aki nem reagál rá.

A téren már hallatszik a falevelek halk zizegése, félelme a végtől.

Ábrándozva sétál egy csinos, fiatal, melírozott hajú lány. Őszbe vegyült fekete hajú, fekete bajszos, igen rokonszenves úr, lánya iskolatáskáját viszi, aki állandóan fecseg valamit. Apuka tolja a kocsiban síró gyerekét. Egy kopasz fiú hanyagul vállára dobja táskáját, karján színes tetoválás, térd alatti nadrág, lábán bőrszandál, telefonját füléhez helyezi. Egy lány hátitáskájával püfölte a fiút, aki kíméletlenül húzta hosszú szőke haját, a lány elesett, de a fiú akkor sem engedte a szőke fürtöket, azt kiabálta: - Kérj bocsánatot! - majd fölcibálta, de

továbbra is rángatta a haját; mire egy idegen férfi odament hozzájuk. Hatására a fiú elment, a lány leült a sarki ház alsó peremére és sírt egymagában.

Egy hétköznapi délután ötkor a Széchenyi tér jobb oldalán az első páros padon egy fiatal hölgy cigarettázik, a másikon egy asszony pihen, kinek lába közt nagy csomag. Két kis lány ugrándozik körülötte. A harmadik padon egy ötvenes hölgy fánkot eszik. A negyediken csak addig ült egy szürkeöltönyös férfi, míg feltette walkman-jét, aztán továbbment a Városháza felé. A kislány elesik, sír. - Miért nem figyeltél oda! - mondja az anya, majd megenyhül és megkérdezi: - Nagyon fáj? Felkelnek és továbbmennek. Az ötödik padon két őszhajú hetvenes asszony, a hatodikon három mákoshajú hasonló korú néni, előttük egy hatvanas asszony és a lánya, így pletykáznak hetesben. A tér a beszélgetések színhelye. A hetedik padon kettő idős asszony, a nyolcadikon három koros hölgy cseveg - nekik ez az egyetlen szórakozás.

Vörös színű száraz platán levelek az utakon.

Egy nő és egy férfi, valószínűleg összetartoznak, mindketten kis bozontos kutyát sétáltatnak pórázon, majd bemennek a parkba, a pázsitot tapossák, most mindent szabad, nincsenek már a figyelmeztető táblák: „Fűre lépni tilos!”. Egy kisfiú felujjongott örömeiben a fák magasába nézve a sok madár láttán, anyjával meg is álltak.

Az első jobb oldali melléksétányon - mely a postához vezet - négy pad van távolabb egymástól. Az elsőn egy egyetemista lány tanul, a másodikon egy lány cigarettázik, a harmadikon két fiatal hölgy beszélget, a negyediken egy fiatal fiú telefonál.

Egy aprótermetű idős hölgy botjára támaszkodva mendegél az úton.

A jobboldali első melléksétány utáni rész első padja üres, ikerpadján két lány ül, az egyik dohányzik, a másik összekulcsolja a két kezét, a pad támlájához dől. Beszélgetnek, majd időnként nevetnek. A harmadik padon két idős asszony, a negyediken egy középkorú nő és korban hozzá hasonló férfi. Az ötödik padhoz biciklit támasztottak, a padon két idős bácsi, szemben velük még két férfi, így négyesben beszélgetnek.

A jobb oldali második melléksétányon, a Vásárhelyi Pál szobornál négy különálló pad van. Az egyik idős házaspár üldögél, induláskor a feleség felsegíti a férjnek a kis kabátot. A másodikon egy fiú nézelődik, mellette egy lány olvas.

A gyepet őszi levelek tarkítják. Csak úgy bolyong egy fiatalember. Elbűvölten nézi a néni a varázsosan színes virágágyásokat.

A jobboldali második sétány utáni első padon egy fiatal pár: a nő a férfi vállára hajtja fejét. A második padon két középkorú hölgy üldögél, a harmadikon egy kilencven éves ember ül egyedül, ikerpadja üres. Arra sétál egy középkorú férfi, aki megáll; beszélgetnek. A bácsi elmondja, hogy Amerikából jött haza; 300 ezer értékű nyugdíjat kap. Az ötödik padon három fiatal lány beszélget, a hatodikon két idős asszony.

Gonosz arcú asszony mendegél a fák alatt.

A jobb oldali harmadik melléksétányon a Tisza Lajos szobornál az egyik padon egy lány és egy fiú, a másodikon egy vidéki házaspár felnőtt fiúkkal, a belső padon egy fiatal hölgy merengő hangulatban üldögél. A szobor körül egy anya és két kisgyereke, akik felmásztak a szoborhoz. A negyedik padon egy házaspár, poszogva érkezik terhes lányuk.

A Tisza-szobor utáni két pad megüresedett, a másik páros pad egyikén ülve alszik egy férfi, a harmadik ikerpadon egy szerelmes pár.

A jobboldali negyedik sétányon - mely a bírósághoz vezet - négy pad van, ebből most csak egy foglalt, ahol egy asszony ül és a gyermeke, aki sértődötten válaszolgat anyja kérdéseire.

A sétány utáni első páros padon egy hölgy csak ült némán és szemével pásztázta a látványt. Ezután egy üres ikerpad következik, ahol a betűk asszociációját felkeltő, de nem olvasható ábrák láthatók. A graffiti több színben látható: kék, zöld, piros, narancssárga. A végén három ikerpad, ahol csak egy idős férfi ül, bámuló áhítatban.

A baloldali sétány első padján két őszhajú bácsi beszélget, a másodikon két fiatal hölgy, egyik mákos kalácsot eszik, a másik fagylaltot nyalogat. A harmadikon két középkorú asszony pihen, a negyediken egy idős férfi; az ötödiken két öregasszony beszélget, a hatodikon két koros férfi. Botjára támaszkodva lassan az üldögélők felé indult egy aggastyán.

A téren a legtöbb ember csak átszalad, vagy végig sétál, aránylag kevés járókelő kezében látni teli szatyrokat.

Az egyik virágágy mellől egy farmerba öltözött cingár férfi emelkedett föl.

A bal oldali melléksétány - mely a Sóhajok hídjá felé néz - első padján egy férfi nézelődik, a másodikon egy nő telefonál, a harmadikon egy asszony ül, mellette babakocsi, a negyediken két középkorú férfi beszélget, közülük az egyik feláll, és eltámolyog.

Bal oldalon az ikerpad egyikén két lány, egyik szőke, a másik fekete; beszélgetnek. A második padon két idős asszony, a harmadikon egy fiatal nő eszik, a negyediken egy középkorú hölgy fagylaltozik, az ötödiken egy idősödő házaspár, a férfi újságot olvas. A hatodikon egy idős házaspár, a hetediken egy fiatal pár, a nyolcadikon egy fiatal hölgy, a pad másik végén egy idős hölgy.

Három fiatal nő sétál, az egyik kengurutartóban viszi a gyermekét. Egy házaspár sietősen mendegél, az apa kezében egy kisgyermek, hároméves testvére ugrándozik körülöttük. Két fiatal biciklis kerekezik. Egy asszony nagy csomagokkal jön a sétáló utca felől.

A második baloldali sétányon nincsenek padok.

A Városháza előtti részen négy páros pad, az első üres, a második padon két fiatal fiú; az egy évvel ezelőtti katasztrófáról beszélgetnek. 2001. szeptember 11-én a New York-i Világkereskedelmi Központ ikertornyába két repülőgép csapódott be. A felhőkarcolók két órán belül összedőltek. A harmadik padon három ötven körüli asszony üldögél. A negyedik padon egy asszony telefonál, mellette egy idős asszony, az ötödiken két hölgy, az egyik nagyon hadonászik.

A harmadik bal oldali sétányon, mely a Szeged étteremhez vezet, négy pad; egyiken középkorú házaspár, a következőn egy tini lány.

Bal oldalon - az utolsó részen - négy páros pad, az egyiken egy idős férfi papírokat nézeget, ikerpadja üres, a következő páros padon nem ül senki, az ötödik padon egy hölgy miniszoknyában, fényes harisnyában ül és olvas, a hatodikon egy néni pihen, az utolsó páros pad egyikén két fiú beszélget.

Egy magyar őszhajú bácsi kínai kinézetű unokájával levegőzik. Csúnya öregasszony jön, ápolatlan öltözetben.

Még szeptember tizedikén harmincegy fok volt de másnap sötét fellegek közeledtek észak felől, már zuhogott az eső. Esernyővel mennek az emberek.

Frissítő esőillat terjeng az utcán. Lehűlt a levegő, előkerültek a pulóverek, kardigánok, kiskabátok. Női pulóverek nagy választékát láthatjuk: trombita ujjú, olívaszínű, ujján és szegélyén azsúrmintával; garbó nyakú, fekete bolyhos, sötétkék, nagyszemű kötéssel, elől csillag rátéttel, sötétkék, elől szalagfűzéssel, bézsszínű, bordás kötésű pólógallérral, ezüst bordás zsenília, gallérján és szegélyén eltérő színű fonallal kis cipzárral. Ilyenkor hűvös napokon sok különleges férfi pulóvert is lehet látni: kereknyakú sötétszürke norvégmintás; kereknyakú,

bordás szürke, bő raglánujjal; natúr, vállán kontrasztesíkokkal; bordás olívaszínű, V-kivágású; kereknyakú füstké, keresztcsíkokkal; fonott mintás fekete; kordgalléros paszpólos; termovelúr és piros, kereknyakú pulóvert, fehér szegéllyel.

Az eső eláll, ragyog az utca kövezete, a közeli napnyugta előtt. Még mielőtt kigyulladnak a fények, öt percre misztikus kék színben ragyog az ég.

Másnap a Széchenyi tér fősétányán, valamint a keresztező sétautakon a gömbbúrák régi világítótesteket folyamatosan cserélték. A karcsú, zöldre festett kandaláberek a jelenkor formavilágát idézik. A közelmúltban felújított Kárász utca és Klauzál tér arculatához is jól illenek. Összesen harminc új lámpatestet helyeztek el, melyek emlékeztetnek a régi szegedi képeslapokon látható, díszes, vas lámpaoszlopokra.

Pompás az esti fény.

Egyik délelőtt családi napot rendezett a Szerette Városunkért Egyesület a Dugonics téren. A programsorozat a mazsorett csoport felvonulásával kezdődött. Délután a Flamenco Táncstúdió latin-amerikai táncokat mutatott be, a rendezvény ideje alatt lufiosztás volt. Színes léggömbök voltak a gyermekek és a fiatalok kezében. A lufi: mint a szép álom, könnyű és tovaszáll.

Settenkedik egy fiatalember a téren. Három férfi sétál: az egyik öltönyt visel, egyik kezét zsebbe tette, a másik rövidujjú inget, ő az autó kulcsát lóbálja, a harmadik pulóverben, hátrattett kézzel mendegél, meg-megállnak és nevetnek. Két őszhajú barátnő fecseg, a beszélgetési szünet pillanatában nagyot tüszent az egyik.

Sietősen igyekszik a belvárosi utca irányába és a sarkon összeütközik két férfi.

A napos padok foglaltak. A melléksétányról két fiú jön rollerrel, mögöttük a szülők, akik a kislány kezét fogják. A téren egyre előbbre jutva halad mankójával a begipszelt lábú fiatalember. A zsebesnek sikerült egy pénztárcát kiemelni a hölgy táskájából, majd eliszkolt a helyszínről. Két lány karolja egymást, majd továtűnnek a sétáló utcán. Négy-öt éves kislány szalad előre, kezében csipsz, anyja és barátnője sétálnak. Egy feketehajú lány megyeget, kinek a teljes öltözete is fekete: a póló, a pulóver, a nadrág, a cipő, de még a kétsoros gyöngy is a nyakában és a körme is. Hátán fekete hátizsák, melynek mindkét oldalán három zipzár, mindegyikén láncok lógnak, a táska elején plüss zebra és maci biztosítótűre függesztve. Ezenkívül sok kis apróság: műanyag kézfej, üveghal, bedzsek, fekete cipőfűző, piros szalag. Kacér csók csattan a szerelmesek közt, amikor találkoznak. Heves vita alakult ki az egyik padon ülő férfiak között, a téma: a politika. Alacsony férfi magas barátnője kezét fogja. Karcsú hölgy türelmetlenül várakozik a sarkon.

Szürkületkor fátyolfelhők tűnnek fel az égen.

Másnap légköri homály borította Szegedet, amit a Kárász utcán is jól lehetett tapasztalni a Belvárosi híd felé tekintve, ugyanakkor a Dugonics tér irányában is látszott. A hosszú csapadékhány okozta az egész Dél-Alföldön, - így Szegeden is - ezt a ködhöz hasonlító jelenséget. Az esők egy héten belül várhatóan „átmossák” a levegőt, - kaptuk a tájékoztatást. A száraz légköri homály definíciója szerint ilyen esetben a különösen kicsi, száraz részecskékből álló, levegőben lévő szuszpenzió mennyisége megnő, a szabad szemmel nem látható részecskék olyan nagy számban vannak jelen, hogy miattuk a levegő opálössé válik. A látástávolság hat kilométer alá csökken. Moszkvában nemrégén ugyanez a helyzet alakult ki, csak súlyosabb formában.

Tizenkilencedikén, Kossuth Lajos születésének kettőszázadik évfordulóján a Szegedi Hagyományörző Egyesület tagjai koszorút helyeztek el a száz esztendővel ezelőtt átadott, Klauzál téri Kossuth-szobornál. A magyar huszárruhába öltözött felvonulók kezükben zászlót lobogtattak. Járókelők, emlékezők tucatjai szemlélték az eseményt.

Telt asszony nehézkesen cammog. Egy ötven év körüli nagymama babakocsiban az unokáját tologatja, rövid a szoknya, lánya hosszú, bokáig érő ruhát visel. Kizárólag sétálnak, mert kellemes idő van, élvezik az unokát és szép ruhájukat. Kislány, olyan három év körüli, térd alatti szoknyában, az anyja miniben, szép hosszú combját sokan megnézik.

Két lány beszélget: - Reggel, még alszom a nyitott ablaknál, amikor fölöttem a kutyaszőrös takarót rázzák és arcomra hullik. - Csöngess be a fönti lakásba és kérd meg őket, hogy ezt ne tegyék, mert te allergiás vagy! Egy asszony meséli, hogy eladott egy gyűrűt, mert kellett neki pénz, 1500 forintot kapott grammonként, mint tört aranyért. Utána tudta meg, hogy a kereskedő eladja 5500-ért grammját. Két néni beszélget, ülnek a napfényes szeptemberi napon:

- Nekem a bot biztonságot ad, amikor elmegyek az ebédért. Ez a jó, amikor kijöhetek ide beszélgetni, nem vagyok egyedül, tudod, a fiataloknak nincs idejük.

Fornetti tepertős pogácsa illata terjeng az utcán.

Egy várandós asszony, - hanyag külsejű, papucs a lábán, vény a kezében, - kéreget. Egy hét-nyolc éves fiú anyjával beszélget: - Kitaláltam a hét napjainak új variációját, mégpedig úgy, hogy mindegyik sz betűvel kezdődik: szétfő, szedd, szerda, szütyörtök, szentek, szombat, szasárnap. Az anya mosolyog. Apró, ügyetlen léptekkel közeledik egy kislány, anyja tolja az üres babakocsit. A csinos hölgynek, aki mályvaszínű kosztümöt visel, szalad a szem a harisnyáján. Az egyik padon egy középkorú férfi mondja barátjának: - Megvásároltam tizenötezer forintért, feketén, egy rokkantságot igazoló emblémát, az autóra helyezem és mindenhol parkolhatok.

Tíz év körüli kislány diós kalácsot eszik, narancsszínű raglánszabású pólót visel, neccbetétes ujjal, nagymamájával sétál.

A jósnő az egyik kirakathoz megy, ahol egy fiatal pár nézelődik, meggyőzi a lányt, aki boldog, nevet, fehér fogai csillognak; jóslásra nyújtja tenyerét. A jövőmondás folytatódik a padon, amikor az asszony előveszi a kártyát. Néhány mondat után a jósnő, mutató ujjával keresztet rajzol a lány homlokára, kitép egy hajszálát, amit a saját tenyerébe tesz. - A szerencse melléd áll, ha papírpénzt adsz a hajszáladra. - Valami szépet, reménykeltőt mondhatott, mert a fiatalok fizetnek és mosolyogva, kézenfogva mennek tovább.

Két barátnő; azt beszél a Kárász utcán, hogy egy ismerősük eladta a panellakást és házat vett a közeli Dócon. Egyszobás lakás árán lehet háromszobás házat venni. Huszonnyolc kilométer a falu Szegedtől, de általános iskola van a településen. - Én is szeretnék Dócon házat venni - mondja a mesélő - a templom mellett.

Enyhén bővülő szárú farmernadrágot visel a harminc év körüli hölgy, - a nadrág bal szárán igényes levélhímzéssel, paszpollal, övbújtatókkal, - partnere is farmer nadrágban. Bemennek a mobiltelefont árusító üzletbe. Két fiatal, egy lány és fiú, helyet foglalnak a padon, szeletelt kenyert esznek és hozzá párizsit. Egy férfi halad az utca közepén és számolja a pénzét. Egy lányka kiwiszínű hosszúujjú pólót visel, nyomott „Happy Girls” felirattal, apjával járkálnak egyet. Egy asszony vezeti nemlátó férjét. Egy biciklis ember az áruházak reklámújságait osztogatja. Könnyező szemmel meséli az idős néni, hogy autóbalesetben meghalt az unokája, diszkóból jöttek hazafelé. Egy kisfiú mondja anyjának: - Milyen jó lenne, ha minden repülne, még a villamos is! Mélabús fiatalember andalog.

A Szegedi Nemzeti Színház évadnyitóján a társulat igazgatója páratlanul sikeresnek ítélte a szabadtéri évadot, - halljuk a beszélgetésből.

Az utca végén mentő szirénázik.

Huszonegyedikén megkezdődött a kétéves múltra visszatekintő Európa-fesztivál Szegeden. Idén egybeesik a Kossuth-emléknappal. Reggel kilenc óra után a derűs sétáló utcán a zenekar dallamára mazsorettek szamba-tánclépéseket lejtettek. Öltözetük: fekete testhez álló rövid blúz, elől gombolás, az ujj részén egy sárga és egy fekete fodor, majd még két sárga fodor az alján, egészen könyékig. Nadrágjuk fekete trapéz szabású. A fiúk öltözete fehér ing, fölötté mellény, melynek jobb oldala sárgaszínű, a bal viszont fekete, fekete nadrágjuk összhangban van a lányok öltözetével. Tíz órakor ünnepélyes zászlófelvonás volt a Széchenyi téren, a Városháza előtt. Fél óra múlva a Százszorszép Gyermekház és a Szegedi Ifjúsági Ház szervezésében történelmi vetélkedőkre, kézműves foglalkozásokra és népi játékokra, majd az Európa Kórus előadására került sor a Széchenyi téri színpadon. Ezt követte az Európa Tanács Becsület-plakettjének ünnepélyes átadása, melyet Szeged polgármestere vett át Benno Zierertől, az ET Európa-díj albizottságának alelnökétől. Ezután következett az ünnepi megemlékezés és koszorúzás a Kossuth-szobornál. Az alpolgármester koszorúzott annak a háznak a táblájánál, ahol Kossuth Lajos aláírta a magyar-román megbékélési tervezetet.

Őszi fellegek vonulnak az égbolton.

Az őszi első napján, kisebb-nagyobb megszakításokkal cseperészett az eső. Tizenhét fokra hűlt a levegő. Fázósan sietnek az emberek. Színpompás ernyők változatossága az utcán. A Városháza órája negyedóránként jelzi az időt. A tér padjainak támláin fehér, zöld, sárga és narancssárga firkált betűk; szerzőjük ismeretlen. Az egyik padon vésett szöveg: „Felvettek 2002. IV. 29.”

Délután nemzetközi folkrock-fesztivál volt a Dugonics téri színpadon. A fiatalok óriási érdeklődéssel hallgatták.

Este a borús utcán nem látszott a hold. A tűzijáték fénnel töltötte a teret.

Az eső másnap is esett; de harmadnapra ismét kiderült az égbolt: a bágyadt őszi napsütés utcára csalogatta, a táj frissessége örömmel töltötte el az embereket. - Mi a szépség? - kérdezi a lány a fiút. - Amikor az embert kellemes érzés önti el, - volt a válasz. Nevetés csendült.

Középkorú hölgy szoknyás kosztümöt viselt, lábán csillanó harisnya és körömcipő.

Esterházy Péter írónak ítélte 2002-ben irodalmi díját a Közép-európai Irodalmi és Kulturális Társaság kuratóriuma - tudjuk meg két szegedi író beszélgetéséből.

Belváros esti látkép: pici bárányszerű felhők az égen, melyek gyorsan szertefoszlottak.

Új étterem nyílt: az Arany Oroszlán a Klauzál téren, a szökőkút szomszédságában fogadja a vendégeket. Az exkluzív berendezésekkel és az 1900-as évek elejének hangulatát árasztó bútorokkal felszerelt étterem tulajdonosai engedélyt kaptak az önkormányzattól és a műemlékvédelmi hivataltól, hogy a díszburkolaton teraszt alakíthassanak ki. Így vietnami tikfa székeken, valamint olasz lábakon álló francia asztaloknál ülhetnek a vendégek. A tér első melegkonyhás étterme: a hagyományos, magyar és nemzetiségi ételek mellett gyorsételek, pizza és gyros is kapható. Akinek nincs ideje bemenni az étterembe, a téren felállított pultnál is csillapíthatja éhségét. Ezeket akár az utcára néző ablakokon keresztül is meg lehet rendelni. Az étterem második szintjén galériát alakítottak ki a nemdohányzók részére.

A Kárász utcán két barátnő arról beszélget, hogy Gábor megkarcolta zsilettel az ablakait. Egy lista kellene üvegméretekkal, mert ki kell cserélnie. Mama tolja babakocsiban üvöltő gyerekét. Egy lány bordó kerekese táskát húz. Azt is megtudhatjuk, hogy huszonhatodikán a bíróság

tizenhét év fegyházbüntetésre ítélte Ambrus Attilát, a Whiskys néven elhíresült rablót. Két hölgytől hallottuk, hogy Demis Roussos botrányt kavart, amikor nem énekelt a délutáni színházi előadáson, mert bejelentette, hogy rossz hírt kapott telefonon. Az esti előadáson viszont nagy siker kísérte a fellépését.

Már esteledik, kigyulladnak a gyenge fények az utcán, az égbolton egy csillag sem látszik.

A hónap utolsó napján, hétfőn egy fiatal pár kutyát vezet pórázon. Iparkodik egy lány, aki elmondja, hogy az este Boney M. együttes fergeteges sikert aratott a Szegedi Nemzeti Színházban. Az egyik padon egy lány törökülésben olvas, mellette a fiú, látszik, hogy összetartoznak, jegyzetel valamit. Egy tíz év körüli fiú anyjával járkal, miközben sorolja az autók neveit: Ascona Opel, Fiat Punto, Ford, Golf, Lada Samara, Mitsubischi Lancu, Opel Vectra, Passat, Polo Classic, Peugeot 309, Renault 5 GTL, Renault Mégane, Suzuki Swift, Toyota, Zastava GTL 55, Yugo Koral 55.

Őszhó a sétálóutcán

Mintha nem is október lenne, hisz' a hőmérő higanyszála huszonkét fokot mutat a déli órákban, de a hajnalok is enyhék. Nagy a nyüzsgés az utcán. Gondoljunk csak arra, ki járt a száz év alatt a Kárász utcán? Ki látta ezeket a palotákat? A felsorolás több oldal lenne: itt sétált József Attila, Dugonics András, Szent-Györgyi Albert, Juhász Gyula stb.

Az utcán mendegélni, üldögélni nagy élmény; sok minden történik, különleges emberek alkotják a történeteket, néha csak a pusztta megjelenésükkel.

Egy siető járókelőnek kockás kabátja kigombolva szárnyként lobog és nem tudjuk, miért ilyen sürgős az útja: lehet, hogy beteg a gyereke, vagy várja az utca végén a felesége? Az utcán beszélgető emberektől halljuk, mint a hónap első hírét, hogy Király Levente a legjobb férfi főszereplőnek járó díjat vehette át a legnevesebb hazai kritikusok szavazatai alapján. Büszkesége ez a szegedi embernek, megy is a hír szájról szájra. Két volt iskolatárs találkozik, akik valamikor együtt fociztak, először csodálkoznak, hisz' negyven éve nem látták egymást, most éppen erre járt az útjuk, megörülnek egymásnak, e-mail címet cserélnek. Ezután majd összeköti őket a világháló. Egy kopasz, borotvált fejű íróember kerekedik az utcán a sétáló emberek között. Tanácstalan zavarodottságában fordul egy hölgy az ott sétálóhoz, mert ellopták a pénztárcáját. Egy lány mohón falja a kakaós csigát. Egy asszony kosarában Campari Bitter díszdobozban, mackósajt, banán, tehéntúró, sajtos pulykapárnácska és egy rozs-kenyér. Két barátnő beszélget:

- A problémák nagy részét nem lehet megoldani, csak elviselni.

Ahány ember, annyi szituáció. Két asszony találkozik. Az agyonaranyozott hölgy, akinek minden ujján gyűrű, fülében óriási fülbevaló, nyakában néhány aranylánc, csuklóján karkötők csillognak: - Minek él az ember, ha nem visel aranyat! - mondja a szerény hölgynek, aki próbálja beleélni magát a helyzetbe, de nem nagyon sikerül, ezt elárulja tekintete is. Továbbmennek.

A Kárász utca szinte minden padján csevegő emberek. Sok az idős, kövér asszony, akik a napfényben sütkeznek és megjegyzésekkel illetik az arra jövő-menőket. A banki alkalmazott pénzlopásért kevesebb büntetést kap, mint az, aki kívülről hatol be, halljuk két férfi beszélgetését. Terhes anyuka meséli: nekik csak egy gyerekük lesz, mert az anyja meghalt, aki a bátyjának adta lakását, ő nem kapott semmit, emiatt már öt éve nem beszélnek egymással, de apjával sem találkozik. Férje az apját nem látta tizenöt éve, a nővérével nem tartja a kapcsolatot, akkor neki minek két gyerek? - Szia Anna. Hogy vagy? - hallatszik az utcán. - Képzeld, valamelyik reggel voltam bevásárolni és a mögöttem álló fiatal nő, amikor kihelyezte az árut a mozgó pultra, akkor vette észre, hogy nincs meg a pénztárcája. Váratlanul szóltam a hölgynek, hogy a cukrot nem, de a zsömléket kifizetem. A vásárló visszavitte a fölösleges árut, én addigra rendeztem a reggelire valót és csak annyit mondtam, hogy a cipőboltban dolgozom. Másnap kaptam ajándékba két banánt.

Bánat lapul a szemében annak a férfinak, aki gyógyíthatatlan betegségben veszítette el a feleségét. Ülnek a barátjával a sétálóutca padján és dohányoznak. Érkezik a tér felől egy fekete bőrnadrágot viselő fiatalember, fekete az ingje és a cipője, hosszú, sima, balzsamozott fekete haja derekát közelíti, napszemüvege a haját díszíti. A lánynak - akinek a kezét fogja - rövidebb, de szintén sima és fekete a haja, rajta is fekete nadrág, barna-fekete csíkos blúz, hátán barna hátizsák. Egy házaspár két babakocsit tol, az egyikben fél éves kisfiú üldögél, a másikban másfél éves kislány.

Két barát beszélget: - Te, ez a dóci Nagy Éva, a sírkereszt készítő lánya. Nem láttam harmincöt éve. - Én ismerem ezt a nőt, nem is Nagy nevezetű. - De tudom, jártunk, ő a Nagy Éva. A hölgy eltűnik a sétálóutca forgatagában és a két ember talán soha nem tudja meg, vajon kivel találkoztak. - Alig várom az estét, hogy megnézzem a Való Világot, - közli köszönés helyett egy hölgy a másikkal. Gyöngéd hangon beszél a néni, kezében a botja: - Egyedül vagyok, meghalt a férjem, gyerekeim Pesten élnek. - Az én fiam meg Párizsban, - válaszol a másik fehérhajú idős asszony. Csüggedten mered maga elé, hisz' még azt sem tudja, mit fog vacsorázni, hol alszik estére, haja csüng, nadrágja koszos, lábán kopott cipő: ő a hajléktalan. Vékony arc, nagy égő szemek: lohol a sok csomaggal a dolgozó nő, lehet, hogy a vállalkozó szabadságot sem ad neki. Tekintélyes megjelenésű, őszes, testes úriember, - unokájával andalog. A gyermek hamburgert falatozik. A néni érzelmes, kissé remegő hangon tudatja a szembejövő ismerősével, hogy kisebb lakásba költözött, mert nem tudja már sem takarítani, se a rezsit fizetni. - Nézed a Barátok közt műsorát? - Én a Szabó családot hallgatom. Két férfi beszélget:

- Újságárulásból úgy megszédtek magukat a Lovászék, hogy vettek egy lakást és öt éve abból a pénzből élnek. - Nem hiszem én azt, abból nem lehet annyit keresni. Azok valami mást árultak. - Az olyan ügyes asszony, hogy igenis újság árulásból árulta. - Az lehet, de szerintem volt ott marihuána is... - Nem folytatom a tanulmányaimat, mert Pesten háromezer kell, hogy valaki egyetemre járjon, - mondja egy fiatal lány. - Ha valaki nagyon akar tanulni, lehet szerényebben is élni. Kollégium, vagy albérlet a külvárosban, bálásruhát vásárolni. Az én bárányom lánya is nappali tagozaton tanul, magántanítványai vannak. Békásmegyeren tizenhetezer az albérlet, nem fontos a Belvárosban lakást bérelni. - Az messze van! - Utazás közben a HÉV-en is lehet tanulni, ott tanulja egyetemista ismerősöm az olasz nyelvet.

Szegény ember kullog a sétálóutcán, tolja a biciklit, elől, a kormány előtti ülésen ül egy gyermek, a hátsó csomagtartón még egy, hátán a harmadik gyerek és a negyedik mellette ugrándozik; ha megkérdeznénk, azt válaszolná: a szeretet a fontos. - Nyugdíjam összegét adtam egy szemüvegért, - halljuk a beszélgetést. - Ti ketten vagytok, én egyedül élek és az ingyenes szemüvegkeretet használom. Különben hallottam: egy optikusnak már helikoptere is van, mert senki nem dolgozik olyan nagy árréssel, mint ők. Nekem nem fontos csillogó keret a szerény öltözékemhez, ősz hajamhoz. SZTK-s szemüveggel is lehet sokat olvasni; különben most megyek a könyvtárba, tudod, ott annyi a folyóirat és jó meleg van.

Egy szigorú apuka erős fölindulásában pofonütötte gyermekét és szitkokkal rágalmazta. Elfelhősödött az arca az arra járó idős hölgynek, aki mindezt látta és hallotta.

Szökdécsel, lóbálja két karját egy lány, miközben szőke haját lengeti a szél. Önelégülten elmosolyodott a kirakat nézése közben, majd bement a ruházati boltba a középkorú hölgy, üde illat áradt utána.

A SZTE előtt ki van függesztve az őszi fesztivál programja, egy egyetemistának látszó fiú nézi a műsort. A volt zenész szinte naponta végig rohan az utcán, ruházata fekete öltöny, hófehér ing, fekete nyakkendő és fehér díszzsebke a zakó zsebében. Kihúzza magát, hogy magasabbnak tűnjön, feszengve lépked az utcán, időnként leszólít egy-egy nőt, akik továbbmennek. Tudomásul veszi, nem sértődik meg az úriember, büszkén lépked tovább, majd a térre érkezik, helyet foglal a fák hűvösében. Elmondja, hogy ma este ő vezényel a hangversenyteremben.

Harmadikán az őszi kulturális fesztivál keretében a Dugonics téren tartottak rendezvényeket. A programsorozatot Balogh Elemér egyetemi tanár nyitotta meg, majd a Peter Pan együttes adott koncertet. Délután háromkor néptáncgála kezdődött a Borica-Bálint Sándor Tánc-együttes közreműködésével. A látványos tánc után a Gumimacik Rock and Roll Klub műsorát

láthatták az érdeklődők, 16 órakor kezdődött a szegedi Gáz zenekar bemutatkozása, 16.45-kor a Mangó Klub koncertje. Óriási nyüzsgés, fennkölt hangulat.

A lakosság lélekszámát talán 20%-kal is emelik az itt tanuló egyetemisták.

Hús fok volt a téren, fagylaltot nyalogattak a nézelődők, rövidujjú pólóban sétáltak, de szélsőséges öltözet jellemezte a járókelőket, mert volt olyan hölgy, aki báránybőr gallérú kabátot viselt; kardigántól kezdve kisebb-nagyobb kabátok, dzsekik is voltak. Két fiú találkozott, szájon csókolták egymást, aztán tovatűntek. - Zoli sunyi, Géza elvan, mint a befőtt, - mondta egy ember a sétálók között.

Oszolni kezdett a tömeg, de az egyik padon ott maradt egy szomorú ember, nem ismerjük a bánatát. Hazafelé aktuális témáról beszélgetnek az emberek. Megkapták 50%-os béremelkedésüket a tanárok, mégis elégedetlenkednek. Most az a panaszuk, hogy csak az alaphér növekedett. - Akkor is: ilyen emelés nem volt egy évtizede, László is havi húszezerrel kapott többet, annyi egy lakás rezsije. A tanárok igényelhetnek számítógépet is. De ahhoz le kell tenni a számítógépes tanfolyamot és egy nyelvvizsgát. - És mi van, ha nem sikerül? - Olyan nincs, hogy egy tanár nem tudja megcsinálni. - Más ember is tanul és nem kap számítógépet. - Én tudom, hogy nehéz a tanárok élete, de ez nagy változás az életükben. A kereskedők egész nap állnak, nincs ebédszünet, a vállalkozók se szabadnapot, se szabadságot nem adnak az eladónak. Hallgatnak, mert egy ember helyére húszt jelentkező.

Egy őszhajú, szikár színházi rendező mindig hátratett kézzel, merengve sétál az utcán és délutánoként a Dugonics tér felé halad. Nem igazán figyeli a körülötte történeteket, vagy csak úgy tűnik? Tolókocsiban tolnak egy idős asszonyt, ez már szeretet, hisz' valamikor elrejtették az ilyen embereket. A faluban csak az utcára vitték ki őket, mégpedig úgy, hogy egyik székről csúszott át a másikra a járóképtelen beteg ember. Barátnők beszélgetnek: - Hogy' viselkedik az albérlő? - Klarissza rendes, elmegy az egyetemre, hazajön és tanul, hétvégén hazajár. - Az én albérlőm mindig a fiút rejtegeti. Két év múlva tanárnő lesz, még életében nem volt színházban, se hangversenyt hallgatni, könyvet nem olvas, csak a Metró-újságot nézi az egyetem folyosóján. Nem zuhanyozik minden nap, a törölközőt havonta egyszer viszi haza kimosni, csak bújnak az ágyba. - Most kell neki fiút fogni, mert különben nem tud férjhez menni!

Három hajléktalan araszol. A nő középen, aki a férfiak vállára tette a kezét és hármában énekelték: „Nyáreste volt, madár dalolt a fán...”

Egy házaspár bernáthegyi kutyát sétáltat; ismerőssel találkoznak, vidáman beszélgetnek.

Késő délután különleges látványban volt része a városiaknak. Egy emeletes autóbusz lassú lépésben haladt a Kárász utca és a Széchenyi tér közötti úton, felső része tető nélküli volt, ahol fiatal lányok táncoltak. Meg-megálltak az emberek és csodálkoztak.

A Széchenyi térre érkezve mintha Budán sétálna az ember: a széles sétány melletti padon szerelmesek összébújva, itt-ott magányos emberek dohányoznak, a pázsit között árvácska szigetek, rajtuk már az őszi levelek pihennek, fakulnak a lombok.

Az alkonyatban azonban már hazafelé igyekeznek a sétálók.

Október első szombatján nincs rendezvény, de mégis tömeg van az utcán; harminc méter távolságon belül két hegedűs és egy harmonikás muzsikál. Az utca padjai foglaltak; két férfi arról beszélt, hogy Pesten a Szent István-bazilika északi tornya falában harminc méter magasságban renoválás közben ötven kilogrammos, nyolcvan cm. hosszú, 149 mm átmérőjű gránátot találtak. Különleges módon kibontották, elszállították és hatástalanították.

Tizenéves fiú száguld görkorcsolyával a lassan lépkedők között. A lány pusmog valamit a fiúnak, séta közben. A néni nem tudja levenni fürkésző tekintetét a fiatalokról: de rég volt már - gondolja.

A két zsebes lány tűnik fel az utcán, az egyiknek bordó, a másiknak drapp táska a vállán, azonkívül egyikük kezében még egy kékkockás szatyortáska is, bemennek a McDonald's-ba. Nemsokára már jöttek is vissza: sikerült az akció, mert a pénztárcától gyorsan szabadultak, bedobták a közeli kukába. Felháborodásból fűtött hanggal beszélte ezt el a közelgő sétálónak egy hölgy, aki különben látta az esetet és semmit nem tett. - Arról értesültem, hogy van akciós mosópor a Sparban. Veszek egyet és az árkülönbségen megiszunk egy kávé, - mondja egy középkorú hölgy volt kolléganőjének, akivel évek óta nem találkoztak.

Érkezik egy férfi, festőállványt állít az utcán, kiteríti a festékeket a kövezetre és elkezd zöld felületet festeni, majd földet és eget. Amikor elkészül, szórólapokat osztogat, majd közelebb inti az embereket és elkezd történeteket kapcsolni a táblán lefestett színekhez, alakokhoz. A festő az állvány mellett hirdeti a vallást, a hitet. Mindig akadnak érdeklődő emberek, akik hallgatják a hittérítést. Egy szőke hölgy tacsót sétáltat.

A látvány állandóan változik az utcán. Két fiatalember képeslapokat kínál megvételre és a bevételt beteg leukémiás gyerekek gyógykezelésére gyűjtik. Adakoznak az emberek, főleg a gyermekes szülők, hisz' manapság kimondottan megnőtt a beteg gyerekek száma. Fejét csóválja egy úriember, hamarosan át is váltott az ingerkedő hangnembe. Ő nem hisz ebben a gyűjtésben. Egy siető hölgy kosarában győri nápolyi, gyümölcstea, olívaolaj, konyhakész rizs, vegeta.

A Széchenyi téren aránylag sokan üldögélnek, főleg idős emberek és magányosak. Két fiatal pár, jöttek fényképezkedni. Öltözetük hosszú fehér ruha, fekete öltöny. A medence környéken készül néhány felvétel, majd eltűnnek a Városháza környékén.

Jön a másik pár, ahol a menyasszony szintén hosszú, fehér ruhában, fején fátyol, kezében bordó rózsabimbó csokor. A vőlegény körszakállas, fekete öltönyben, kissé zömök, alacsonyabb, mint az arája. A Klebelsberg-szobor közelében a virágágyások között készül róluk egy közös felvétel. Amikor megindultak a pázsitos részen, az úr kezébe vette a virágot, a hölgy meg két kezével emelte ruháját. Majd a menyasszony a közeli padra ült, átvette a csokrot, melynek fehér szalagját pörgette a szél.

Egy lány sétál az anyjával. - Én is szeretnék egyszer menyasszony lenni, de nincs az a marha... - Elsietnek. Ősz lehelete a téren, a bokrokon verebek rebbennek.

Egy újabb pázsitos részre megy a menyasszony, leguggol, ruháját teregeti szét a fűvön, ebben a fényképész is segédkezik. Mögötte a bájos pistike virágágyás virít, egyedül készül róla egy felvétel; majd mögéje helyezkedik a vőlegény, a ruha ráncai közt helyet készít magának, finoman megfogja kedvese derekát, élvezi a helyzetet. A felvétel után felkelnek, a fiatal nő újra a ruhájával bajlódik, hol az egyik, hol mindkét kezével viszi a szoknyáját. Mikor a sétányra lép, megfogják egymás kezét. Borongós az ég, de amikor a Köszöntő szobor közelébe lépnek, kisüt a nap, fénye beragyogja őket. Az ivókúthoz mennek, kedvenc fotózási helye ez a fiataloknak. Egy középkorú házaspár kíséri őket, a hölgy fekete nadrágban, hozzá színes blúz, férje szürke öltönyt visel, de leveszi a zakót és vállára teszi. Egy még idősebb férfi kullog utánuk és a fényképész. Készül néhány felvétel, mosolyognak, boldogok. A fiatalok vissza-sétálnak a térre, kezüket lóbálják, a fényképész már nincs velük, csak kísérőik. Akkor tizenegy órát jelez a Városháza tornyának órája.

Egy tanár úriember és tanítványa, egy fiatal hölgy beszélgetnek. Pécsot sóssavval dúsították az üdítőt a gyerekek és megkínálták a tanárnőt, aki különben nem kóstolta meg, de gyanút fogott és ellenőrzést kért. Addigra már három gyerek ivott belőle, őket ápolják a kórházban.

Ilyen valamikor eszükbe sem jutott a diákoknak. - Szerintem a tévéből látottakból veszik az ötletet, - jegyezte meg az idősödő ember, aki bekapcsolódott a beszélgetésbe. Az egyik platán fáról leesik egy faág, a két andalgó hölgy visszafordul. Egy néni sörösüveg törött részét találja meg az úton: felveszi és beledobja a legközelebbi szemetesbe.

Este a felhős ég alatt csak két-három csillag ragyogott.

A hónap első vasárnapja. Délután sok kisgyerek az utcán, babakocsiban, kishatárkocsival, vagy csak szüleikkel mendegélnek. Egyesek már kabátban sétálnak - és akkor a tér felől megjelenik egy lány. Nadrágot visel és bordó pólót, - melynek a baloldala ujj nélküli, a másik viszont hosszúujjú, - a kirakatban megnézi magát. Valószínűleg elégedett önmagával, mert mosoly ül az arcára. Kisebbségi divatbemutató a vasárnapi sétáló utca. Vöröshajú hölgy, nyakában kereszt, fekete kötött kardigánt visel, hozzá egyenes vonalú, hosszú drapp kord szoknya, oldalt sliccel. Szőke fiatal lány, fehérített farmernadrágot és natúr bordás kötött kardigánt, barnahajú lány, hosszúujjú drapp pulóvert és sötétkék farmerszoknyát hord. Láthatunk barna melírozott pulóvert, nagyszemű kötással, rojtos alsó szegéllyel. Rozsdaszínű enyhén bővülő ujjú, garbónyakú pulóver, átlós bordás kötással, aszúr szegélyekkel. Pezsgőszínű nadrágkosztüm hajtókás szatén gallérja, ujján szatén mandzsettával. Fekete-fehér tyúklábmintás kosztüm, gallérján, ujján, zsebein és szoknyája derékpántján műbőr szegély, hozzá fekete cipő és fekete táskák. Fekete karcsúsított nadrágkosztüm, piros cipő, piros táskák, a hölgy szőke haja piros szalaggal összefogva.

Vasárnap a sportos öltözetű férfiak között látni néhány öltönyt is. Antracit színű, egysoros, három gombos zakó, mellzsebbel, zsebfedős zsebekkel, hajtókás nadrággal, sötétkék vékony csíkos inggel, bordó nyakkendővel. Barna egysoros kétgombos zakó, zsebfedős zsebekkel, egy szegett mellzsebbel, mellénnyel, hajtókás nadrággal, sztreccs anyagból, szennyeződéscsökkentő teflon szálvédelemmel.

Két fiatal csicsereg, majd hevesen csókolóznak. A botra támaszkodó bácsi fürkésző pillantást vetett rájuk, kissé megingatta fejét, mintha nem tetszését nyilvánítaná. - Irigykedünk? - szólítja meg egy szembejövő nyugdíjas. Ötvenes férfinak nyitott mellénye alól elődomborodik a hasa, kezében póráz, kis kutyája a barátja.

Már október kilencedike és derűs, napos az idő, egy pipázó ember ballag fekete kabátban, szürke nadrágban, gondolataiba mélyedve. Két barátnő beszélget: - A gyűrűd köve valódi, vagy szintetikus? - Mit gondolsz? Egy asszony azt panaszkodik a másiknak, hogy a fiáról nem tud semmit öt éve. Mi lenne, ha megjelenne egy kislányunkával? Egy borotvált fejű fiatalember komondor kutyával sétál. A jóasszony alig vonszolja magát, keresi a megfelelő embert, leszólít egy hölgyet, de az siet, nem áll meg. Akkor gondol egyet és helyet foglal a padon egy magányosan üldögélő lány mellett. Fiatalember igyekszik, fehér nadrágot visel, hosszúujjú piros pólót, melynek ujjai bézsszínű; úgy tartja kezét, vállát, mintha egy izmos férfi volna.

- Már azért érdemes volt megszületni, hogy megismertem Beethoven zenéjét és Kosztolányi verseit. Aztán a csodálatos épületek, - halljuk a beszélgetést. - A 4-es villamos vonalán utazom naponta, - mondja egy hölgy a barátnőjének. - Te, muszáj leülni, mert gyakran fékez a vezető, ugyanis az autósok nem tisztelik a villamost. Szinte mindennapos a koccanás, amit nagy fékezés előz meg. Te mit csinálsz, ha sok a problémád? - Először is fontosságú sorrendbe helyezem őket. Gondolkodom és egyenként megoldom a gondokat. Leleményesség kell a mai élethez, - halljuk.

Szőkehajú nő, feketehajú és fekete öltözetű férfi kerül egyet az utcán. A babáját dédelgeti egy kislány, apukája társaságában egy padon üldögélve, anyukát várják, amikor megérkezik, megfogják egymás kezét és boldogan eltűnnek a sokadalomban. Középkorú hölgy meséli

barátnőjének: - A lányomnak a 18. születésnapjára vettem, illetve csináltattam egy aranyláncot. Azóta elmúlt tíz év, Hajni még soha nem használta. Most még el is kell adnom. - A gyerekek ízlése kiszámíthatatlan. Az én lányom szereti az aranyat. Fiatal hölgy gondosan összehajtott pulóverét a padra helyezte és kezdte a mondanivalóját barátnőjének: - Meghalt az újszülött gyerekem, mindössze egy órát élt. A barátnő teljes részvétellel volt iránta, együttérzése szabályos időközönkénti bólogatásában nyilvánult meg. Spániel keverék szuka meggy gazdája mellett. Egy középkorú férfi kezében szatyor, benne tökmag, darált hús konzerv, darabolt ananászkonzerv, napraforgóolaj.

„Zimberi-zombori jó asszony, szép asszony...” - dallama hangzik az utcában.

Újgazdag asszony kevélyen lépked az utcán, harsány lila rövid kabát, piros száj, vörös haj, az arca festve, mint egy most tanuló diák rajzlapja. Fekete, féllábszárig érő, hátul slicces szoknyából virít a fekete térdzokni, közben elővillan a fehér combja, lábán lila cipő.

- Anyám ibolyát nevel, minden ablakában virítanak, amikor kivirágzik, elviszi eladni, most is van neki harminc darab - hallatszik ez az egy mondat, míg a kirakat nézegetése közben megáll a két utazó. Egy szőkehajú asszony, arca a szenvedés jegyét viseli, nagyon szomorú, fiatal, talán harminc körüli, ebédre kér pénzt, gyakran látni az utcán. Egy középkorú hölgy a családsegítő házba küldte, ellátta pontos címmel is. Egy férfi és egy nő beszélget:

- Van egy közös házam az ex férjemmel, ő nem járul hozzá az eladásához. A házban jelenleg senki nem lakik. Egy asszony élt benne öt évig, a lánya férjhez ment egy 25 évvel idősebb emberhez, így van otthona. A középkorú hölgy viszont újra elment albérletbe. Tőlem elvitte még a létrát is, a fűkaszálót, a kerti szerszámokat. Átadta a kulcsot, de én nem cseréltem ki azonnal a zárat és utána is visszajárt telefonálni.

Halk suttogás hallatszik a közeli pad irányából.

Két lány fogta egymás kezét, mosolyogtak egymásra. Egyszerre a távoli hangra figyeltek föl az emberek: - András! András!

Egy tíz év körüli fiú a Való Világ jelét viseli az arcán. Természetes középkorú asszony, gondterhelten megyeget, roskadozik a nehéz szatyroktól. Egy úriember terrier kutyát vezet pórázon. Kontyban összefogott, őszeshajú asszony, három gyereke ugrándozik körülötte. Egy hatvan év körüli asszony mondja: volt a bíróságon a fiával, akinek az első házasságából született lánya gyerektartást kért. - A nagymama, aki az unokát neveli, egy fényképet adott nekem. Tudod, amikor feltettem a szemüveget, akkor láttam, hogy az unokám fényképe. Mondta is a volt nászasszonyom: Nézd meg az unokád! Hagyd a picsába, mondtam neki. Összetéptem a fotót. Nincs rá igényem, válaszoltam. Kifizettem a harmincezer forintot és többé nem ismerjük egymást.

A lenyugvó nap, a platánfák koronájára szórta utolsó fényét.

Cuppanó anyai csókok csattannak az arcán, de látszik, hogy tehetetlenül tűri a pubertáskorú gyerek, amikor reggel búcsúznak. Összevonta szemöldökét egy vörös hölgy, miközben telefonon beszélt. Sietve távozik a padról a fiatalember, miután megszólal mobiltelefonja. Szerbusz, - halljuk az üdvözlést, megilletődötten nézett az asszony, de amint megismerte régi szomszédját, boldogan üdvözölte és felragyogott az arca, majd súgott neki valamit a fülébe. - Kurvára hiányzik ez a választás, - szólal meg egy járókelő, amikor meglátja a polgármester jelölt életnagyságú papírmáséját az utcán és az Átriumban. Két házaspár gyerekekkel sétál, valószínűleg jehováások, mert az asszonyok fején fekete csipke kendő van. Egy hölgy fehér kis kutyát sétáltat. Iskolás fiú a járókelők között szalad, kezében táskája. Tétova, lézengő fiatalok, trágár szavakkal hadonásznak, mintha az volna a legnagyobb erényük az életben, hogy lám: mi tudunk így beszélni. Egy hölgy - szőke haja fekete hajdísszal összefogva, fekete hosszú

bőrkabátja kigombolva, pólója alatt köldöke virít - megy a gyógyszerárba. Egy százkilós asszony, három kövér lányával ballag: nyolc, tíz és tizenkét évesek. Az idős férfi csak beszélt, a fiatal hölgy viszont tekintetével válaszolt. Egy lány kenguruzsebes kapucnis pólót visel, vállán táska, üldögél a padon és várakozik. Egy hölgy két fehér kutyát sétáltat, egyik nyakán zöld, a másikon piros nyakörv. Fiatal fiúk görkorcsolyával közlekednek a sétálók között. A feketeöltönyös ember ajkához illesztette szájharmonikáját, elfújta rajta a dallamot és kért kettőszáz forintot a fiataloktól, akik a közeli padon üldögéltek.

Egy utcai hirdető táblán akciós pólókat reklámoznak.

A néninek szapora beszéde közben a szeme ide-oda járt, míg a hallgató szánakozó mosollyal nyugtázta. Sipogó gyöngye hangján a vérnyomásáról beszélt az idős asszony. A Kígyó patika sarkán, egy szerencsétlen asszony hangja hallatszik: - Kérek egy pár forintos segítséget! Ne menjenek el mellettem!

Egy büszke apuka két fiával sétál, az ikrek talán kétévesek, mindketten fehér lufit emelnek a magasba. Egy sárga viharkabátos, hórihorgas, sovány, keserű arcú ember elmélyülten néz maga elé. - Pannika, hallottad? A lányomtól kaptam a hírt SMS-en, 14.53-kor. A rádió 15 órakor jelentette, hogy immár száz év után először kapta magyar ember az irodalmi Nobel-díjat, Kertész Imre személyében. Két napja vettem ki a könyvtárból, hogy újraolvassam a Sorstalanságot. Az utcán közlekedő emberek - akik még nem nézhetek tévét, nem hallgathattak rádiót - egymásnak adták a hírt.

Egész héten dolgoznak a munkások a tér virágágyásaiban, az egynyári virágok helyére sárga, fehér, lila, bordó, árvácskákat ültetnek, de még vannak üres gereblyézett ágyások.

A jósnő odamegy egy csókolózó szerelmes párhoz, minden igyekezetével szétszedi őket, hogy jósoljon nekik. Sikerült a próbálkozás, a lány tenyerét nyújtja, mosolyog, a fiú fizet, folytatják a még boldogabb szerelmeskedést. - Miért nem dolgozik? - halljuk egy úri hölgy szavát. Egy átlagos öltözetű asszony megszólal: - Én is ötvenéves vagyok és nem kapok munkát, hogy kapna egy ötvenes roma asszony. - Remélem, nem gondolja komolyan?

Nyomasztó régi emlékeket elevenített fel, amikor egy történetet mesélt az idős hölgy:

- A lányom naponta ötvenszer mos kezét, - panaszolja egy szemüveges ősz hajú férfi. - Hány éves a lányod? - Harmincnyolc éves. - Ez főbia, manapság ezen már lehet segíteni. - Igen, de csak akkor, ha ő is akarja. Otthagytam a munkahelyét is. Végül is az nem probléma, mert a vejem orvos, négyszázezret keres havonta, csak attól félek, hogy elhagyja egy napon, mert mindig veszekednek. Miután a férje megfogja a kilincset, Mária azonnal fertőtleníti és parancsolón szól párjának: menj kezét mosni!

Egy cigányember egyedül húzza a kocsit, melyen felpúpozva kartondobozok, rendszeres jelenlevője ő a sétálóutcának. Két falusi ember ül a padon, az egyik olyan hetven év körüli, beszélgetésükből megtudjuk, hogy karikagyűrűt rendelt az öreg. Korábban érkeztek, hisz' még csak fél három, négy órára lesz kész. Már voltak is a boltban, még nincs itt, - közölték velük, ekkor leültek a közeli padra, míg várakoznak, beszélgetnek. Kalapot visel mindkettő, régi zakó van rajtuk, a fiatalabb bajuszos magyar ember, az apa borotvált arccal. Amikor végre eljön a négy óra, az öreg megkapaszkodik a falban, úgy lépked a lépcsőn, a fia követi, nehogy becsapják az apját.

Gyakori beszédtemák az utcán sétáló embereknél az iskolával, a tanítással való problémák. Egy csinos hölgy meséli barátnőjének: - Tegnap a lányom iskolából hazamenet valahol kint az utcán letette a táskáját, kissé el is távolodott a helytől, később már hiába kereste. Vezetünk neki egy másikat. - Az én fiamnak meg ellopták a mobiltelefonját.

A közelben suttogva beszélgettek a lányok, amikor elhaladt mellettük egy fiatalember. Alkalmi árusok fehér függönyöket árulnak a járókelőknek. Érthetetlen beszédek moraja hallatszik a tér felől.

A hónap második szombatján délelőtt újra megjelent a festő a szokott helyen, ugyanazt festette, föld, lombok, ég és ugyanúgy magyarázott hozzá. Mindig vannak járókelők, akik még nem találkoztak vele és meghallgatják. A közelben a méla hegedűs, muzsikája, mint egy aláfestés, alap a témához. A padon újságot olvas egy diáklány.

Napsütés az utcán, megindult a két zsebes, csíkos szatyor az egyik kezében, az Átriumba mennek, majd vissza az utca másik végére. Addig mennek, míg nincs megfelelő zsákmány. Egy hölgy rejtvényt fejt az utcai padon, őszessárga haja laza tincsekben lóg. Álmodozó tekintetű lány várakozik, álldogál az egyik kirakatnál. Nagyon szomorú néni jön ki a gyógyszer-tárból, lehet, hogy nincs elég pénze a gyógyszer kiváltásra. Két fiatal színesbőrű, mintha gyerekek volnának, mégis gyerekocsit tolnak, mindketten dohányoznak, kopott nadrágot, olcsó kis dzsekit viselnek. Egy öt-hat évesnek látszó kisfiú, nagy, vöröses sárga platánfa-levelet tart a kezében, nagyobb, mint a tenyere, elégedetten lépked az utcán, apja közelében.

Két asszony beszélget: - Vejem harminchat évesen meghalt, ott maradt a lányom, három kis gyerekkel. Ausztriában dolgozom egy családnál, hogy segítsem őket. Nagyon nehezemre esik, mert a munkaadóm nem törődik velem. Megszámoltam: egy egész napon át tíz szót szóltak hozzám, de ezek csak parancsok voltak. Amikor én megszólaltam, hogy fáj a fogam, válasza sem méltattak. Három hónapig voltam kint annál a családnál, de újra visszamegyek, hisz' itt munkanélküli vagyok.

Egy fiatal házaspár a parkban leült egy hervadó levelekkel teleszórt padra. Egy selyemakác sárga színben játszó lombja alatt megállt egy fehérhajú házaspár. Egy színes pillangó szállt tova. Az utcák vándorai is keresik a napsütötte ülőhelyeket. Őszhajú pár, a férfi nyakában fényképezőgép, kézenfogva mennek végig a téren, majd a Tisza felé veszik az irányt. Egy szegényes öltözetű pár fagyaltot nyalogat. Egy férfi ül a napos padon, két kis fia kavicsot gyűjtöget, majd az egyik gyerekét kezébe veszi. A tér végén autók szírenáznak, egész karaván: autó divatbemutató. Kanyarodnak a Városháza felé. A két fiú hol jobbra, hol balra szaladgál.

- Elmegyünk a Burger Kingbe? - kérdezi az apuka, aki lehet, hogy csak hétvégi. Ekkor mindkét gyerek biciklire ül, olyan három-öt évesek. Három hanyag külsejű fiatalember botladozik a sétányon.

A platánok levelei kezdenek vörösödni, ősziessedni. A násznép kiszáll az autóból. Októberi szombatokon gyakori az esküvő; a régi hagyományok szerint a násznép kíséri őket az esküvőre. A Városháza ablakaiban még mindig díszlelegnek a piros muskátlik. A toronyóra negyedóránként egyet üt, így egészkor négyet, plusz ahány óra van. Két lány farmerdzsekije kigombolva, haspólójuk alatt köldökük virít. Egy szegény asszony viszont nagy rózsaszínű toll dzsekiben van, fején lila kötött sapka. Egy fiatalember, nadrágját fekete piros fűzős csizmájába tűrte, felső testén kockás termoing, homlokán színes kendő, sietősen halad a Kárász utca irányába. Egy lány nadrágban, pólóban, kardigánját derekára kötötte, kezében plüss állatkán autója kulcsa csüng.

Foszforeszkáló cipőt viselő fiatalok az utcán. Hölgyek a tér virágait nézték és élvezték a kihunyó esti fényt. Éjszaka elcsendesedik az utca, csak néhányan csatangolnak.

Reggel, mikor a nap felkel, újra megtelik az utca emberekkel. - Te, milyen derűs kedved van! Boldogság pirulát használok, - halljuk. Egy őszhajú férfi parányi pincsi kutyát sétáltat. Várándós asszony viszi a kis magyart a hasában; Illyés Gyula verse jut eszébe a járókelőnek: Szekszárd felé. - Nem szeretek sok emberrel beszélni, mert nem őszinték, - mondja egy

asszony. - A fiam két hét múlva válik, pénteken este megkapom az unokám és hétfőn viszem vissza. - Összefolytak a dolgaik, most nem tudok elmenni hozzátok, - mondja az egyik ember. - Szerinted vannak ufók? - kérdezi az egyik férfi barátjától. Régen látott ismerősök találkoznak, jólesően összepillantanak. Sugárzóan udvarias választ kap egy turista, amikor a Fogadalmi Templom iránt érdeklődik. Bullmastiff kutyát sétáltat egy olyan maffiózós kinézetű ember. - Anna, képzeld, a lányom hazament iskolából, nem tudott bemeni a lakásba, mert apja odabent aludt és nem hallotta a csengőt. Bejött hozzám a boltba, addigra én elmentem. Szerencsére mindkettőnknek van mobiltelefonunk, így megtaláltuk egymást. Ti hogy vagytok? Gyere már hozzám egy jót beszélgetni. Egy idős hölgy meséli barátnőjének: Tizenhárom éves lány unokám nem tudja, hol kell felszállnia a trolira, ami hazaviszi és itt él Szegeden. Tudod, mindig autóval viszik.

Egy férfi lassan tekeri a biciklit, egy kis szerkentyűt húz maga után, rajta egy hirdetőtábla: Autózz kevesebbet! Magyarországon több, mint háromezer ember hal meg közúti balesetben.

Egy kopasz, természetes középkorú férfi és egy hosszú, fekete göndör hajú, negyvenes férfi, elhalad többször is egymásután az utcán. Egy fiatalember becéző szavakat mond barátnőjének. Borostás arcú ember imbolyog, kissé elnyúlt nadrágban. Elmélyülten magába roskadva ül egymagában a padon egy fiatalember, lehet, felesége elvetélt? Nagyokat lépkedve kerüli ki a sétálókat, egy kétméteres negyvenes férfi. - Szia, komám, - hallatszik a hangos beszélgetés üzenetei, telefonon keresztül. Egy óra múlva képből vagy? Zöld almát eszeget egy lány séta közben. Indulatos beszéd hallatszik a közelben. Egy asszony teli szatyorral, benne gyalult tők, panírozott halrúd, burgonya krokett.

Egy nő a McDonald's túloldalán ül a padon és szintetizátoron játszik, lent egy sapka csak barna pénzérmékkal.

Hare Krisnás férfi tenyerét emeli, úgy jelzi a járókelőknek a jelenlétét, egy könyvet mutat és adományokat kér. Az arra haladó hölgy pénz helyett egy végzést mutat: A nyugdíjam 17 150. Adjon 150-et és akkor marad a kerek szám.

Inkább dolgozna, halljuk az ott haladó fiataloktól. Az utcán időnként nem lehet végig menni, hogy valaki le ne állítaná a sétáló embereket: vagy szórólapot osztogatnak, vagy újságot árulnak, vagy kéregetnek. Német juhász kutya szájkosárral megy gazdája mellett. Csontos arcú néni, sok csomaggal megyeget. Hullámos vörös haja vállára omlik a csinos hölgynek. Két barát: kezet ráztak és elmentek sörözni. Ismeretlenül sétálnak azok az emberek is az utcán, akik fenyegetik a másikat, zsarolják, hogy elrabolják a gyermekét. A kisfiú rugdosott egy-egy kavicsot, míg anyja nézte a kirakatot. Vajon miért ül egyedül egy asszony a padon: nincs férje, meghalt a gyereke? Fátyolos a hangja az idős néninek, mikor pontos időt kérdez.

Késő délután felhők vonulását láthatjuk, permetez az őszi eső, nem vitatható a levegőben az őszi illata. A járókelők esernyővel védekeznek az eső ellen.

A hűvös idő megváltoztatta az öltözködést, őszi jelleget öltött. Láthatunk női könnyű, rózsaszín vízlepergető, hátul hosszított dzsekit gallérba rejtett kapucnival. Fiatal hölgy enyhén karcsúsított, egysoros konyakszínű kord blézert visel. A sportos öltözék minden napos az utcán. Fiatal lány pólója felett, enyhén karcsúsított sötétkék koptatott farmermellény, ujjkivágásában és gombolópántján műszörmével, a fiú, kinek a kezét fogja farmer dzsekit és farmer nadrágot visel. Negyvenes férfi egyenes vonalú fekete bőrdzsekit hord sertés nappabőrrel elől cipzárral. A csoportban egy izmos férfi hangja hallatszik.

Este a sétálóutca és a tér fénybe öltözik.

Az éjszakai eső lehűtötte a levegőt, halkán megreccsent egy-egy ág a szél haragjától. Egy fiatalember zsebbe tett kézzel, türelmetlenül rágózott a sétányon. Fűnyíró gépek jelentek meg

a füves területen. Néhány ember söpörte az úton a leveleket, egy másik a zsákba gyűjtögette. A fák között suttogott a hűvös szél. A nyirkos föld szaga terjengett, a frissen vágott fű illatával. Egy fiatal ember órájára pislant, majd lépteit meggyorsítva megy a belvárosi utca felé. Itt ott kutyát sétáltató emberek. A padon pizzát eszeget két hölgy és beszélgetnek:

- A férjemnek van barátnője. Manapság a hűség nem betartandó idősebb korban, mert hat-százezer nőnek esélye sincs párt találni. Különbözik nem tudom, meséltem-e már neked, hogy anyám tizenhat éves koromban férjhez adott egy általa választott legényhez. Soha nem szerettem; amikor már két gyerekem volt, szerelmes lettem, de nagyon. Akkor anyám látva a helyzetet, támogatott, segített abban, hogy minél többet lehessenek a szeretőmmel. Az volt életem legszebb időszaka. Férjemmel most is együtt vagyunk, de semmi közünk egymáshoz.

Újra megjelenik egy kéregető férfi az utcán, aki közelébe megy, attól segítséget kér. Romániai cigány ember konyhakéseket kínál. Egy fiatalember gitározik és angol nyelven énekel, üres táskáját a kövezetre helyezte, benne néhány száz és kisebb pénzegységek. Találkozott két fiatal, a lány pajkosan elmosolyodott. Két fiú csúf szavakkal szidalmazta egymást. Kistermetű ötvenes férfi igyekszik, a feje aránytalanul nagy. Fekete hajú, hegyes bajuszú férfi dohányzott, eldobta és nem taposta el a cigarettáját. Kopaszodó, ötvenes férfi andalog fiatal, vörös hajú barátnőjével. Egy fiatalembernek piros fejkendő a fején, geometriai ábrákkal. Egy kisfiú megindult a tömegben, szőke, fekete kabátos anyja szaladt utána.

A Kárász utca feletti égbolt sötét volt, egy csillag sem látszott, hisz az esti fények elhalványították. A kirakatok esti fényben ragyognak.

Huszonharmadikán központi ünnepség volt a Széchenyi téren, ünnepélyesen felvonták az Országzászlót. Méltósággal emlékezett a város. A város polgármestere 1956 szelleméhez méltón emlékezett beszédében, a 46 évvel ezelőtti eseményekre.

Este kilenckor megtelt a Kárász utca emberekkel, akik a Dómban voltak hallgatni Mozart Requiem című művét. A kiváló hangversenyéről, a tíz percig tartó tapsviharról beszéltek. Kellemes időtöltés volt a séta, hisz' talán húsz fok is lehetett. A Korzó kávézó előtt fiatalok üldögéltek. Többen betértek a Kerek Perekbe vásárolni, hisz este fél kilenc után már 30 %-kal olcsóbb a kenyér és a sütemények.

Reggel a tér padjai üresen árválkodtak, csak egy fehérhajú asszony ült kesztyű nélkül, de a pulóver ujjá le volt húzva. A Tisza-szobor mellékalakjait ponyvával takarták le. Az egyik fenyőn egy eltévedt pillangó. Egy apuka álldogál, kezében platánlevelek, kilencéves kislánya az üres medencében ugrándozik. Idősödő férfi falatozik a padon, morzsát ad a verebeknek, már gyülekeznek is, négy ugrál körülötte. Két fiatalember araszol, kezüket zsebbe teszik, az egyik kopasz, mindketten napszemüveget hordanak. A sorsjegyárus kis széken ül, fején sapka, kezén kesztyű, könyvet olvas, oda se figyel a túloldalon álló hegedűsre, aki kitartóan húzza a vonót. Erdélyi kopó jellegű, kedves, barátságos szukát sétáltat egy úriember. Nagy dioptriás szemüveget viselő asszony, két kisgyereke is szemüveges. Két idős ember sétál, cipőjük eső után még egy héttel is sáros.

Közeledik mindenszentek és halottak napja, a Kárász utca virágboltjában főként krizantém, sárga és fehér színű, azonkívül száraz és művirág koszorúkat kínálnak.

- Déli Aprót vegyenek, - rikkantotta egy hölgy a Kárász utca sarkán. Egy úriember udvariasan megszólít egy asszonyt. A Kígyó utcát keresi. Középkorú, csinos nő nagyobbakat lépve elhagyja kövér férjét. Rekedtes hangján beszél egy néni unokájával. Csak sejtéseink vannak arra vonatkozóan, hogy aki minden nap csillog az utcán, otthon milyen élete van.

A téren halványsárga levelek hullanak, mint levéleső.

Őszutó a sétálóutcán

November elseje mindenszentek, munkaszüneti nap: mintha a Kárász utca is gyászbába öltözött volna. Egész nap borongós idő volt. A felhő hol hétfejű sárkányt formázott, hol békegalambot. Kevés ember tartózkodott az utcán, azok is vagy a temetőbe mentek, vagy onnan jöttek vissza, hisz' ezen a napon és halottak napján az emberek évezredek óta megemlékeznek halottaikról.

A halottkultusz csak ritkán kerül gondolatkörünkbe; legtöbbünkön csak az évi „parancsolt ünnepen”: mindenszentek és halottak napján. A meghaltak lelke misztikus életének és békéjének elősegítése, az itt maradottak veszteségének és fájdalmának mérséklése, a síron túl is összetartozás kifejezése, vagy a végleges elengedés az az elemi késztetés, ami az ősi halottkultusz elemeit: a népszokásokat, vallási rituálékat motiválja. S meghatározza, kik hogyan búcsúznak el szeretteiktől, miként él meg az élet halálosan fájdalmas óráit. Eleink tudatosan készültek a halálra: az eltávozó ágyánál ott kellett lennie a családtagoknak. A vallásosok imával segítették a lélek helyes útra indulását; gyászolták feketében járva egy esztendeig. Manapság már változnak a szokások, mint ahogy napról, napra minden változik. A Kárász utcán már nem látni gyászruhába öltözött embereket, csak ezen a két napon.

Az eső haragos széllel érkezett, a platánfák óriási leveleit fújta a sétálóutca kövezetére. Őszbe öltözött az utca, csak az esti fények hoztak egy kis derűt.

November másodikán, az első munkanapon szorgos emberek ponyvával takarták le az oroszlános szobrot a Klauzál téren, pedig még nem voltak talajmenti fagyok sem.

Az emberek öltözete is őszi, komor. A kosztümök, kardigánok, pulóverek fölé, átmeneti kabátokat viselnek a hölgyek. Láthatunk középhosszú, bélelt, drapp kapucnis kordkabátot cipzárral, műszőrme szegélyekkel, két rávarrt zsebbel, hozzá farmernadrágot díszvarrásokkal. Hosszú, fekete, karcsúsító hatású négy gombos kabát, zsebfedős zsebekkel, nyitott mandzsettával, sálgallérján a zsebfedőkön és mandzsettáján díszvarrásokkal, hozzá enyhén bővülő szárú, nyomott hullómintás nadrág. Középkorú hölgy, hosszú egyenes fazonú barna kabátot visel, kezét zsebbe süllyesztette. Harmincas hölgy miniszoknyában, fényes harisnyában, sertés nappa-bőr kabátja, kétsoros gombolással, két zsebbel, hátul cliccel, bőrborítású gombokkal. Negyvenes hölgy bordó bőrkabátján elől és hátul szép hímzés, oldalsliccén két gombos pánttal, ujján hajtókával, két zsebbel, fekete nadrágot hord hozzá. Fiatal lány sötétbarna kapucnis, cipzáras, rövid kabátja, ujján hajtókával, oldalt cliccel. Barátnője drapp rövid kabátban, inggallérral, gombolópánttal, zsebfedős zsebekkel, hátul cliccel. Mindketten farmernadrágot viselnek. Különlegesnek számít az enyhén bővülő fazonú zöld kabát, kontrasztszínű betétekkel, rejtett gombolópánttal, két bevágott zsebbel. Láthatunk rövid, velűrbőr hatású kapucnis kabátot, gallérján és ujjpasszeján bárányirha hatású anyagból, elől két rávarrt, gombos zsebbel, melynek viselője fiatal lány.

Megjelentek a kalapok, és a kézi kötésű sapkák.

A sportos öltözet is meghatározó szerepet játszik az őszi öltözködésben. Láthatunk kőszínű női dzsekit gombolópánt alá rejtett cipzárral, derekán zsinórbehúzással, elől díscipzárakkal, rugalmas passzékkal. Harmincas hölgy vanília színű állógalléros, hullámosan steppelt dzsekit visel bevágott zsebekkel. Ötvenes nő kapucnis dzsekit hord, rózsamintás steppeléssel drapp színű, legombolható kapucnival és műszőrme rátéttel. Fiatalok öltözete a termovelúr dzseki magasan záródó cipzárral. Lecipzározható ujjú, fekete steppelt dzseki, elől patentokkal, rejtett cipzárral, gallérjában kapucnival, cipzáras mellzsebbel, két cipzáras oldalzsebbel, egy mobiltelefon-tartó belső zsebbel, hosszított hátrésszel, szintén a lányok viselete.

A sálak bőséges választékát láthatjuk: egyszínű és kockás sálak váltakoznak, de egyedi megoldások is vannak. Jelen van a kézi kötésű sál, néha párosítva azonos sapkával. Egy fiatal lány különleges kézi horgolású sálát tett a nyakára. Fekete színű, és narancssárga virágok díszítik, barna keretben, középen lila színnel. Egy férfi nyakában kék-szürke kockás sál.

A hölgyek november elején általában bokacsizmát hordanak, melyeknek igen nagy a választéka. Patchwork-hatású, divatos, barna színű bokacsizma textil anyagból, nubukbőr hatású, finom, szintetikus betétekkel, belső cipzárral, nyolc cm magas sarokkal, finoman bordázott, műanyag talppal. Western-stílusú, bézs bokacsizma puha nappabőrből, oldalt kényelmes bebújást biztosító, rugalmas betétekkel, öt cm magas sarokkal, rugalmas műanyag talppal. Fekete bokacsizma, szintetikus anyagból, külső oldalán díszcipzárral, fém francia sarokkal, finoman bordázott műanyag talppal. Velűrbőr bokacsizma kontrasztszínű díszvarrással. Barna nappabőr bokacsizma díszvarrással, szárán dombornyomott anyaggal, belső cipzárral, nyolc cm magas sarokkal, rugalmas, enyhén bordázott, műanyag talppal. Bokacsizma szintetikus anyagból, szárán műszőrme rátéttel, zsinórbehúzással. Láthatunk barkázott hatású, bélelt, fűzős cipőt szintetikus anyagból, öt cm magas sarokkal, bordázott, műanyag talppal. Különlegességnek számít a fekete, hegyes orrú félcipő, puha szintetikus anyagból, jó tartást biztosító, rugalmas betétekkel, két cm kényelmes sarokkal.

Fiatalemberek és középkorú férfiak általában sportos dzsekit viselnek. Láthatunk farmerdzsekit, kontrasztszínű díszvarrással, gombos váll-lappal, rejtett gombolópánttal, két zsebfedős, tépőzáras mellzsebbel, két bevágott zsebbel. Dzseki - bárány velűrbőr hatású, konyak színű. Egyenes szabású, sötétbarna kord dzseki két zsebfedős mellzsebbel, két bevágott zsebbel, elöl cipzárral, egy mobiltelefon-tartó zsebbel. Olívaszínű termovelúr dzseki, belső gallérral, kontrasztszínű kidolgozással, elöl patentok alá rejtett cipzárral, két cipzáras zsebbel, patenttal szabályozható ujjal, lecipzározható kapucnijában és alsó szegélyén zsinórbehúzással.

Ilyenkor, őszi időben, előkerülnek az idős emberek naftalinos kabátjai. Egy-egy öltönyös férfin látni csak hosszú fekete szövet kabátot. Férfiak kedvenc viselete a sapka, a kalap hátterbe szorul. Délután sült gesztenye illata van a levegőben.

Derült, napfényes reggel volt, ébredt a tér, az emberek, a madarak. A járókelők között, a sétálóutcán, és Szeged forgalmas pontjain, a „Ne add fel!” Alapítvány aktivistái gyűjtenek pénzt a rákbeteg és koraszülött gyermekek megsegítésére. A képviselőjük által említett fővárosi kórházban nem tudnak róluk és nyilatkozatukból kiderül: soha nem gyűjtenek a kórházak munkáját segítő alapítványok utcán. A társadalmi aktivisták fellépése igen meggyőző, hisz csekket töltenek ki, fényképes megbízólevelet és az alapítvány hivatalos bejegyzését igazoló nyomtatványt mutatnak, sőt még adó-visszaigénylési igazolást is adnak. Karcsú, nyúlánk testű, hosszúlábú, agárkutyát sétáltat egy harmincas, szúrósszemű férfi, nem hatódik meg a segélykérésen. Egy hölgyet viszont - aki kislányával sétál - megállít a kéregető, mélyen a szemébe néz; már nem is lehet ellenállni kérésének, az anyuka pénztárcáért nyúl és papírpénzt vesz ki belőle.

Nyüzsgések, találkozások, szüntelen beszélgetések színtere a Kárász utca. A padokon idős férfiak ücsörögnek, tekintélyesen cigarettázva tekingetnek a nők után. Megjelenik a középkorú kopasz, bajszos író, aki nagy karimájú, fekete kalapot tett a fejére, - úgy sétál az utcán. Fiatal anyuka tolja a babakocsit, mellette az apuka, kinek egyik kezében összehajtott újság, a másikban cigaretta, kétéves fiuk kullog utánuk. Kövér öregasszony vánszorog, kezében szatyrok. Ijesztő fiatalok, nagy jókedvvel andalognak, fejükön piros taréj, leborotvált szemöldök. Az egyik arra sétáló házaspár, lopva odapillant. Az EU-csatlakozásról beszélget két idős férfi, mert áprilisban lesz a népszavazás. Idős hölgy kezében egy szatyor, tele száraz kutyaedellel. Egy férfi, - borostás arccal, micisapkában, világoskék jogging alsóban, melynek szárán párhuzamos diszkrét csikozás, - kopottas, barna bőrkabátból figyel a világra.

A bank bezárt az utca elején, folynak a felújítási munkák, még nem tudni: mi lesz a helyén. Már a sétálóutcán is óvatosan kell közlekedni, félni, hogy a biciklis el ne üsse a járókelőt, mert időnként száguldozik egy-egy kerékpáros. Egy hatvanas asszony meséli padtársának:

- Kórházban voltam gyógykezelésen, csak a gyerekeim látogattak. Amikor hazaengedtek, be akartam menni a lakásba. A kulcs nem nyitotta az ajtót, mert közben a férjem kicserélte a zárat. A közös otthonunkban már egy új asszony tartózkodott. Bűbájos kislány játék babakocsiját tologatja, nagymamájával. Az utazási iroda ajánlatát nézi egy hölgy, keze zsebben pihen. Egy hatvanas, teltkarsú hölgy, fehér műbundában, hozzá fehér kalapot visel, ujjait aranygyűrűk díszítik. Lassú séta közben ábrándozik egy lány. Egy megszeppent gyerek szalad a szüleihez, mert a tömegben hirtelen elveszítette őket. Lassan imbolyog egy középkorú férfi. Egy anyuka kivette a babakocsiból gyermekét, kezébe vette és dudorászott neki. Egy dolgozó nő babakocsiban tolja a gyermekét és nagyokat ásítzik. Középkorú hölgy mesélt valamit a barátnőjének, akinek a válaszában gúny volt. Egy idős bácsi sopánkodott nehéz helyzetén, egyedül maradt, egy gyermeke a fővárosban él. Közömbösen legyintett a barát a panaszkodó ember láttán. Sípoló hangján megszólalt a néni, kinek kezét unokája fogta. Ritkás barna haját feje tetején osztotta meg a választék a középkorú hölgynek, kezében 300 g Milka csokoládé. Búsan álldogált egy férfi az oszlop tövében, óráját nézegette. Talán nem érkezett meg, akit nagyon várt. Arra suhan egy fiatal lány, Secret-dezodor illata érződik utána, amikor eltűnik a sétálók között. Agyonviselt kabátban lassan lépked egy idős bácsi.

A Klauzál téren a szájharmonikás teljes átéléssel árasztotta a dallamokat, kabátját az oszlopra hajította. Előtte sétálók tömege, bevásárlók jönnek-mennek. Nem is olyan távol tőle a dobjátékos ült a padon, kitartóan dobolt. Az út közepén a kalapja tele fémpénzzel. Pihenésképpen böngész, válogatja előbb a százasokat, majd az ötveneseket. A szemközti padon tompán maga elé bámulva üldögélt, fázósan egy középkorú férfi. Alig húsz méterre tőle, a cipőbolt előtt, az utca közepén ült a gitáros. Egy kisfiú közelébe ment, megállt mellette, csak nézte az ujjait, ahogy pengeti a húrokat. Két mankóra támaszkodott egy kéregető a McDonald's előtt és sapkáját nyújtotta hallgatagon. Egy hét-nyolc éves gyerek ugrált az egyik padon, aztán csak szólt a mamája, hogy itt ülni szoktak. Ingerülten beszélt feleségével egy idősödő ember. Egy fiatal lány lábait fölhúzta a padra, térdét átkarolta, táskája mellette, úgy ült ott különös, lassú megnyugvással. Pufók arcú kislány anyja kezét fogja, sétálnak. Szép, nyúlánk arcú, fekete-hajú lány sétál kézenfogva, magas barátjával. Egy vállalkozó bizalmasan meséli barátjának:

- Megfenyegettek, hogy felgyújtják a boltom, ha nem adok egy milliót. - És mit tettél? - Tudod, az ember biztonsága a legfontosabb. Magas szőke fiú sétál, fekete-hajú barátnőjével. Mellettük elviharzott egy biciklis fiatalember. Egy középkorú hölgy, harsány lila kabátban, fehér kiskutyát sétáltat. Egy asszony kezében kilenc kg súlyú Tomi Kristály mosópor, majd eltűnik az egyik kapualjban. Egy fáradt néni karján kosár, benne bontott csirke, vöröshagyma, kenyér, tej, trappista sajt, egy üveg csemegeuborka, egy csomag spagetti száraztészta, egy Jacobs kávé és néhány Arany Ászok dobozos sör.

A platánlevelek zizegtek a hajnalban, aztán fokozatosan benépesült a tér, - mint valamikor a föld. A fákon varjak gyülekeztek. A téren pompás látványt nyújt egy japánakác citromsárga gömbkoronája.

Hetedikén a Széchenyi téri medencénél három fehér ruhába öltözött lányt láthattunk. Amikor széttárták karjukat, a rajtuk levő fehér lepedő, négyzetet alkotott. Így lengtek a lányok, filmforgatás közben látványosságot nyújtva a sétálóknak. Szép metszésű szeme van a hölgynek, aki pulit sétáltat. Két asszony találkozik, az egyik panaszkodik, hogy terhes. Nem tudja, mit tegyen, mert van már két gyereke, és ha megtartja, nem biztos, hogy még egyszer kapna ilyen jó munkahelyet. Ráncosarcú öregember nyugalommal pipázik. Fiatalember kabátzsebében mobil csörren. A bácsinak nagy orra van, üres flakon a kezében, az Anna-kút felé igyekszik.

Lihegve érkezik futólépésben egy fiú a sétálóutca irányából. Egymás után gyújtott cigarettára egy hölgy.

Másnap a sűrű köd megrövidítette a sétáló utcát, csak képzeletünkben látjuk az utca végét, a templom tornyát. A padok többsége üres, csak egy hajléktalan ült roskadtan a virradatban. Először egy falusi család érkezett három gyerekkel, a két fiú elől vastag dzsekiben. A lány plüssmacit szorongatott a kezében. A háztetőkről pára szállt. Barátságtalan hideg idő, az emberek hallgatagon sétálnak, inkább szaporázzák lépteiket. Egy muzsikus nagykabátban, fülét takaró sapkában, ül egy kis széken, kezén kesztyű, csak az ujjai szabadok, így pengeti gitárját. A zeneszó békét sugároz az utcára, hisz' a zene határtalan, mindenkihez szól, mindenkit megérint.

Giuseppe Verdi: Simon Boccanegra - hirdeti a nagy plakát az első emeleti ablakok magasságában; színházba csalogatja az embereket.

Érdekessé, vonzóvá teszi megjelenését egy hölgy a fehér kabátjával és a fején díszelgő piros kalappal. Egy úr elhalad mellette, Axe-illat árad körülötte. Egy ötvenes férfi mosolyogva sétál az utcán, nyakát behúzza, fehér szakálla kabátgallérját érinti. Vajon mi jutott eszébe? Mi az, ami megmosolyogtatja? Egy kiváló ebéd? Utazási élmény? Színfekete, enyhén hullámoshajú lány sétál. Sápadt sovány férfi, gyermekével bolyong az utcán. Egy fiatalember kacsázva jár. A babakocsiban egy kislány mohón szívja az üdítőt, anyja dohányzik. Arca rezdülésén látszik egy idős hölgynek, hogy nem ért egyet az anyukával. Kuvaszt sétáltat egy házaspár. Biopon mosópor egy hölgy kezében. Egy úr közepes díszcsomagoló tasakban egy üveg tokaji bort visz. Egy férfi szatyrában néhány üveg Dreher-sör.

A következő napon is szomorú az időjárás a Kárász utcán, szemerkél az eső. Sötétszínű kabátokba öltözött emberek, de mégis színes az utca, mert a szivárvány minden színében pompáznak az ernyők. A kövezet nedves, a járókelők sietnek. Ernő nélküli, csapzott hajú lányok és fiúk végig loholnak az utcán. Az emberek, a szél, és az eső elől behúzódznak egy-boltba, nézelődni, melegedni, majd teli szatyrokkal megpakolva távoznak.

Mádl Ferenc köztársasági elnök a Szegedi Tudományegyetemre látogatott, ahol kitüntetésekkel adta át. A téren sokan üdvözölték.

A Dugonics téren sült gesztenyét árulnak, pirított héj nélküli és héjas mandulát, főtt kukoricát, pattogatott kukoricát, török mogyorót, pirított sós napraforgót, pisztáciát, tökmagot.

Márton-napi ünnepre készülődnek az emberek. Néhány fiatal csoportba verődve, nagy vödrökben, élő pontyot visz; vidám beszélget, mókájuk derűt visz az utca életébe. Egy néger férfi kézenfogva sétál szőke feleségével. Hangzavar: szerb, magyar, angol mondatok. Furcsa, feketesapkás alakokat láthatunk, akik zsebredugott kézzel andalognak. Eltűnődve ingatja fejét egy asszony. Vidáman mosolygó fiúcska beszélget szüleivel. A távolból gúnyos nevetés hallatszik. Hajlotthátú néni unokájával bement a mobiltelefon boltba. Jobbkezén hiányzott a kisujja egy negyvenes férfinak, szatyrában egy kiló földimogyoró.

Délután kitisztul az ég, felszárad az utca, az ernyők becsukódnak, és a száraz platánlevelek táncra perdülnek, öröm tölti be a várost, ujjongás, szinte hallani az örömmódát. Anyák babakocsit tologatnak. Szerelmesek kézenfogva sétálnak. Megjelenik négy hölgy, az egyik olyan nyolcvan körüli őszhajú asszony, mellette talán hatvanéves vöröshajú lánya. A negyvenéves fekete hajú hölgy az unoka, szőke gyermekének kezét fogja, nevetnek. Kissé később színes szatyorral sétálnak hazafelé DM-, Spar-feliratossal.

A halványuló nap utolsó sugarait szórja a kövezetre, egy tízéves fiú lohol az utcán, hátán hátizsákja, kezében hangszere. A Royal-szállóban, a mártón-napi újbóli ünnepi rendezvényét tartották meg, az est vendége Kovács János borász. Estefelé sokan vették abba az irányba az

útjukat. Egy hegedűs hangja hallatszik, miközben a sötét égen, megjelenik a hold vékony kifliszerű alakja. Egy lány tündöklött a boldogságtól, amikor találkozott barátjával.

Eltűnik az utolsó napsugár, öt perc némaság, - majd kigyulladnak a város fényei. Csillognak az ezüstös kirakatok az esti fényben.

Másnap újra szomorkás időjárás váltja a derűset, mint ahogy éjszaka a nappalt. A Főposta alsó lépcsőjén, a szemerkélő őszi esőben egy koldus ül, mellette sapkája, benne néhány tíz- és ötforintos. A posta előtt sárga krizantém csokrot árul egy néni. A közeli padon egy hajléktalan bajlódik szatyaival. Amikor megáll az egyes villamos, az emberek sietnek a postára ügyeiket rendezni. Kevés ember figyel, vagy adakozik a szerencsétleneknek. Jön egy lány, akinek rövid, mindössze 1,5 centis haja van, mely zselézve az ég felé meredezik, hat-hat kerek fülbevaló mindkét fülében, méretük szerint nem emelkedő sorrendben. Nőies arcú férfi, kissé behúzta bal vállát, mobilján beszélget. Lehorgasztott fejjel várakozik egy hölgy. Két férfi: alig köszöntötték egymást, csak intettek szemükkel, és tovasiettek. Vékonyszájú lány újságot tart a kezében. Hangja halk a hölgynek, mélyet sóhajtott, amikor barátnőjével találkozott. Szemét lesütötte a lány, amikor anyja dicsekedett ismerősének gyereke angol nyelvtudásáról. Két fiatalember találkozik, kezet ráznak, és indulnak a Városháza felé. A sétálóutca felől érkezik egy asszony, szatyrában Fa-tusfürdő, hajformázó, nagycsomagos pelenka, baba-habfürdő, Pampers-törülőkendő. Épp abban a percben jött a férje, amikor cserélni akarta kezében a csomagot.

Autó fékcsikorgása hallatszik a távolból. A Kárász utcán két fiatalember lilaszínű szórólapot osztogat minden járókelőnek: „Gobelin kiállítás és árusítás a MTESZ Székház előcsarnokában. 2002. november 15-én, 10 órától november 22-ig, minden nap 9-18 óráig, szombaton és vasárnap is. Kiállításunk méltó folytatása az elmúlt évi nagysikerű Első Szegedi Gobelin-tárlatnak, melyen most is a legjelentősebb magyarországi gobelinművészeti műhelyek mutatják be alkotásaikat a közelgő karácsony, az ünnepi készülődés jegyében. Kiállított alkotások: Varrott petit point gobelin, miniatúrák, használati és dísz tárgyak, ékszerek, kisbútorok. Kézzel festett, művészi gobelinlapok és gobelin-kellékek a gobelinezőknek, a lakáskultúra szerelmeinek. Látogassanak el hozzánk, csodálják meg és szeressék ezeket a gyönyörű tárgyakat, melyeket alkotóik tudása, kezük munkája és szeretete hozott létre. Önt is szeretettel várják: az alkotók és a rendező.”

Eltemették Varga Mátyást, a 92 éves korában elhunyt Kossuth-díjas szegedi díszlettervezőt, - halljuk az utcán. - Csak leheletnyit késtem, - mondja egy lány a várakozó fiúnak. Fekete kabát és nadrág, bordó kalap, táska és cipő, így sétál egy hölgy. Híres szegedi sebész sétál, sötétkék kabátot visel, ugyanolyan színű a kalapja is. Egy gyermek szívószálon üdítőt iszik, apja kezét fogja. Egy lány sajtosrudat falatozik. Hároméves kislány fején sárga kötött sapka, a széle bordószínű, két bojt csüng rajta: egy bordó, és egy sárga. Egy lány fején velűrbőr hatású anyagból készült sapka, kézenfogva sétál barátjával. Egyedül botorkál egy őszhajú ember. Nem tudhatjuk miért? Talán nincs felesége? Egy harmincas hölgy mendegél, közben elsírja magát. Ki tudja, miért? Terhes, de a társa nem vállalja a gyereket? Távolról harsány férfihang hallatszik. Feketehajú nő, piros kabátban, őszhajú férfi fekete kabátban: így sétálnak kezüket fogva. Egy asszony szatyrában piros grapefruit. A boltból kijövet, sopánkodik a feleség a drágaság miatt az ajtóban várakozó férjének.

A szegedi Deák Ferenc Gimnázium gólyái kalapoltak a Kárász utcán és a Klauzál téren. Versengtek egymással: a „ki tud több pénzt összegyűjteni a gimnázium alapítványának?” című versenyszámban. A járókelők között nagy feltűnést keltett a vidám társaság: sokan adakoztak is a nemes cél érdekében. A fiatalok három csoportot alkottak: az egyik a Klauzál téren, a másik kettő nem sokkal távolabb a sétálóutcán gyűjtötte az adományokat. Az egyik csapat tagjai egy pad köré csoportosultak, sőt felmáztak a pad támlájára is. Az első sorban

levők táblát tartottak a kezükben, melynek felirata a következő volt: A Deák Ferenc Gimnázium gólyái vagyunk. Kérjük, adományaival segítsen, hogy nyerhessünk! Köszönjük! „9 D. - szánja meg a gólyákat!” - állt a másik táblán. Vonatoztak, fűtyültek, hegedültek, énekeltek a fiatalok; „Virágom, virágom...” - szállt az ének. Kacagtak, tapsoltak, - úgy két órán át tartott a jó hangulat és a gyűjtés. Sötétedés után alábbhagyott a jókedv; leültek a tanárnőjükkel a padra és az egyik csoport tizenegyezer forintot számolt meg - elégedetten vonultak el a fiatalok.

Felhős, korán alkonyodó este volt. Valószínűleg a hajléktalanok is elfoglalták éjszakai menedéket, mert eltűntek az utcáról. Sietős embereket láthattunk az utcán és néhány barnabőrű gyereket, akik naphosszat az utcán kóboroltak.

Másnap szombat, november közepe volt, még látszottak a nyomok, amit a diákok hagytak. Reggel kevés ember volt az utcán, annál több a szemét: lila, sárga, fehér reklámszatyrokat vitt a szél, szórólapokat és sárga platánleveleket, itt-ott üres műanyag poharak gurultak az utca kövezetén. A sok szemét szégyenfaltja az utcának.

A csendes utcán csak a távoli villamoszúgás hallatszik. Később benépesült a Kárász utca, melynek elején egy férfi mackójelmezbe öltözve Diego-feliratos piros lufikat osztogatott. A gyermekek színes léggömbökkel a kezükben sétálnak. Már egy örökzöld bokorban is piros lufi pihen. Egy idős ember ül a padon, előtte üres Milka-csokoládés doboz, előrehajolva ül némán; amikor pénzt hajítanak neki, megszólal halkán: köszönöm. Egy fiatalember nagy dobozban tortát visz. Asszonyok bevásárló szatyrokkal mennek az utcán. Az egyikben tejföl, joghurt müzslivel, habspray, bio tej, margarin kocka, margarinkrém, pulyka mellsonka, csabai diákcsemege. A másikban tisztítószerek, domesztos, súrolópor.

A harmonikás is kimerészkedett az utcára: az „Ahogy lesz, úgy lesz...” dallama hangzik. Természetellenesen hosszúak a karjai egy férfinak, aki egyedül sétál. Ringatózva halad egy tizenéves kislány. Fiatal fiúk görkorcsolyáznak.

A McDonald's előtt egy fehérkötényes férfi, kis papírzászlókat osztogat a gyerekeknek. Amikor elfogy, akkor zöld, halványkék, fehér, narancssárga lufikat adogat. Sápadt arcú terhes anyuka mosolyogva nézi a gyerekek örömét. Találkozott egy fiú és lány, aki enyhén elpirult, amikor egy csokoládét kapott ajándékba. Vánszorog egy idős bácsi, ingerülten elfordult egy járókelő, amikor őt megszólította. A kislány elszégyellte magát, amikor egy férfi, - anyukájával beszélgetve - dicsérte szőke haját. Középkorú asszony zsebkendőjével áztatta könnyeit panaszkodás közben: elhagyta a férje. Mikulásvirágot látunk egy hölgy kezében. Busa szemöldöke van a fiatalembernek, aki Európa CD-atlaszt visz a kezében. Kacéran tekint rá egy barnahajú hölgy. Sovány lány várakozik, a fiú, akivel találkozik, elkerüli tekintetét, amikor beszél hozzá. Rövidre nyesett szakálla, kezében aktatáska, sietősen halad az utcán az ötvenes vállalkozó. Recsegő hangján szólt az idős bácsi barátjához, akivel együtt mentek vásárolni.

Megjelent az utcán két fiatalember, fehér vastag dzsekit viseltek, lábukon fehér harisnya, fejükön fehér sapka, melynek hosszú nyúlványa lebegett. Arcuk fehér tüllel takarva, fekete napszemüveg, így a „spermák” névtelenek, megismerhetetlenek. Rózsaszínű szórólapot osztogattak, melynek oldalán egy szőke hölgy, keretes melltartóban, mellbimbóján csak egy fehér virág, fehér bugyija elől fűzővel rögzítve, de már az is megbontva. A szórólap másik részén egy rúzsos, piros száj csókjának a helye. Felirat: „Rouge 88 presents, Alma az első magyar hustlerlány. A galérián egész éjszaka fellép a Sex Voyage Red-Hot Fantasy Life Show. November 16. szombat, Sing-Sing: ahol az erotika lengi át az éjszakát.” A két fehérség többször végig sétált az utcán, majd a Széchenyi térre andalgott.

Egy fiatal pár hatalmas, fekete dússzőrzetű kutyával sétál, szinte egy ritmusban.

November derekán járunk már, vasárnap este hat után; a sötét sétálóutca egén az újhhold világított. Egy őszhajú, vézna férfi, kiskutyával bajlódik, - alig tudja pórázon tartani. Idős néni

bottal megyeget, majd meg-megáll és nézi a kirakatot. Egy bolt előtt a betört ablaküveg nyomai, kis kristályok szerte az úton, egy kisfiú kiválaszt kettőt a lábával, és rugdossa maga előtt hol az egyiket, hol a másikat, szülei a kirakatot szemlélik. Egy járókelő bámulja a játszadozó fiút. Egy fiatalember gitározik a szokott helyen a fal tövében. Zavaros pillantású hajléktalan imbolyog a tér felé. Gyermekek, alig néhány évesek, kis biciklit hajtanak szülei társaságában. A padon nem ül senki, de még látszik egy előző esti rókázás nyoma... A díszburkolaton gyufaszálak és csikkek csúfítják el az utcát. Egy fiatal pár alapos csókolózásba kezdett. Egy férfi a kapualjba húzódik, - majd megkönnyebbülve távozik a helyszínről... Az idős asszony a férjébe karolt, kezében Merci-csokoládé. Akitaszerű szuka gazdájával megy az utcán.

A hét első napján a téren megkezdtek a takarítást. Az asszonyok söprögettek, egy férfi fekete zsákokba gyűjtötte a sok falevelet, a zsákok a sétány mellett vártak a szállításra. A téren már fogynak a padok, fokozatosan elszállítják azokat. A ginkgo levelei besárgultak, néha lehullik egy-egy, de még díszítik az ágakat. A platánlevelek viszont vörösödnek és zsugorodnak. A hársfa is sárgába öltözött. Turisták: a Klebelsberg-szobornál fotóznak. Egy fiatal pár a nagyszülőkkal sétál, a nagymama kivette a babát a kocsiból és puszilgatta. A szegedi híres operaénekes egy történetet mesélt író ismerősének: - Hárman húzzák a szekeret: a rák, a hattyú és a csuka. A csuka lefelé húzza, a hattyú felfelé, a rák vissza, marad a szekér már tíz éve, - állapítja meg cinikus mosollyal.

A tizenhatfokos novemberi napon buzgón hegedül a megszokott, szinte hiányozhatatlan muzsikus. Egy anyuka a kisfiával sétál arra. A gyermek megpillantja a tartalék vonót, a földön heverő hegedűtokban, pillanatok alatt már kezében tartja. A zenész arcán látszik az öröm, abba hagyja a muzsikálást és beszélgetésbe elegyednek. Egy fiatal pár mendegél, a férfi mindkét kezét zsebbe tette, a nő viszont hadonászik a kezével beszéd közben. A padon egy lány befejezte az evést, éppen a száját törli. Egy férfi kabátja nyitva, összehajtott pulóverje a kezében. Egy asszony szatyrában tanyai kolbász, réteslap, kenyér. Két lány üldögél a padon, az egyik törökülésben egy műanyag tálból, műanyag villával grízes tésztát eszeget. A másik fiatal hölgy a bal lábát lógatja, a jobbat feltette a padra, félig fekvő helyzetben salátát eszik. Körülöttük ugrándozó verebek. Testes, bajuszos, úrias külsejű ember halad közelükben aktatáskával, kezében mobiltelefon. Szórakoztató zene hallatszik a távolból. Újra tele étellel a sétálóutca. Egy középkorú férfi, hatalmas csokorral a kezében sietősen lépked. Két házaspár közeledik egymás felé: megállnak és beszélgetnek. A Kárász utcai Antikváriumba nagy köteg könyvvel érkezik egy ember. Sokan sétálnak és nézik a kirakatokat. Tagbaszakadt férfi andalog zömök barátjával. Ingerülten beszélt apjával, a pubertás fia. Egy hölgy két kis kutyát sétáltat. Az ötvenes férfinak kidüledt a kövér hasa a derékszíja fölött, kabátja kigombolva. Az idős bácsi orrából szőrszálak meredeztek, fején barna kalap. Egy hatalmas termetű bajuszos ember feleségével egy padlízsan színű bőröndöt csodál a kirakatban. Kissé később egy fiatalember vonult el alaposan karcsúsított kabátban, Naomi Cambell keleties illatot hagyva maga után. Utána fordul a két barátnő.

Másnapra még egy fokot emelkedett a hőmérséklet, fekete hajú hölgy kabátját kigombolva hagyta, köldöke virított, a rövid kis póló alatt, és a fekete nadrág fölött. Egy magas férfi, levette kabátját, vállára tette, és rövid ujjú pólóban sétált a novemberi tavaszban, vagy inkább nyárban, az utca napos oldalán. Csinos lány haladt, fagylalt a kezében, mellette a fiú, aki műanyagpohárból Colát iszik szívószálon. Eszterházy-mintás szürke zakót viselt az ötvenes férfi, fagyasztott füstölt pisztráng a szatyorjában.

Az egyik padon, egy dobos kitaratóan szórakoztatta dobjátékával a járókelőket. Potyogtak is neki a forintok. Kék színű babakocsiban ikreket toltak a szülők. Arra igyekszik így idős férfi, sapkáján számtalan jelvényt visel. Albérlője van, akitől nincs nyugalma - meséli egy idős asszony:

- De mit tehetek; olyan kicsi a nyugdíjam, hogy nem tudok belőle megélni, számlákat fizetni és a gyógyszert.

Egy asszony kezében szakácskönyv.

A Kölcsey utca a korzó egyik mellékutcája. Az első ház ruházati boltjának kirakatában három bábu: az egyiknek fekete kabátja van és fekete nadrágja, melyre bőrből készült virágot varrtak. A második kirakatban barna dzsekit és hasonló színű bársony nadrágot kínálnak a vásárlóknak. A harmadikban rövid műbundát láthatunk, drapp nadrágot, a kirakat alján hever néhány pulóver. Egy papíron az árak: kabát 35.000, pulóver 14.500, nadrág 9.800, kabát 56.000, pulóver 18.000, nadrág 13.800, kabát 36.000, nadrág 19.800, pulóver 22.000 Ft.

A kirakat túloldalán a Royal-szálló sokszínű zászlóit lebegtette a szél. Ebben a rövid kis mellékutcában kevés embert látni.

A TV2 Nagy Testvér-házának kiszavazott lakója, Pongó az Impulzus Kft. Kölcsey utcai üzletében dedikált egyik délután 16-18 között: „J. Press, alsónemű felsőfokon, Pongó ajánlásával”. Az érdeklődők száma megnövekedett, mentek is a borotvált fejű sztárhoz aláírást kérni. A sétálóutcán az anya lánya kezét fogja, az apa kisfia kezét, így négyesben láncot alkotva lóbálták a kezüket, az úszásról beszélgettek. Előttük nagyobbik lányuk babakocsit tolt, benne a féléves fiúikre. Egy fehérhajú házaspár karonfogva, a férj fekete zakót és lila nadrágot visel, a feleség fekete nadrágot és fekete-lila kockás kabátot. A kisfiú anyja kabátjába kapaszkodott.

Gyakran beszélgetnek az emberek végzetes szerencsétlenségekről, melyek jobban érdeklik őket, mint egy kulturális rendezvény. Fűrge mozdulatokkal érkezik egy egyetemista lány, kezében fénymásolt oldalak, Betty Barclay parfüm párologott suhanása után. Pöszen beszél egy kislány apukájához; Dosia-mosóporral a kezében siet egy asszony.

A platánleveleket a járdán görgette a száraz hajnali szél. Hétfő délelőtt egy trolibuszról lelépő idős asszonyt gázolt el a jármű. A nő mindkét lábát amputálni kellett. Egy asszony mesélte ezt egy kollégájának, akin a legkisebb árulkodó jel sem mutatott fájdalmat vagy megrendültséget. Pirosarcú, mosolygó fiatal fiú találkozott a barátnőjével, bódító illatszer röpködött körülötte. Dús, gesztenyebarna haja meredek homlokára omlott a hölgynek, miközben telefonon beszélgetett. Egy férfi hatalmas virágcsokorral kezében igyekezett az utcán, bizonyára Erzsébetnapra vitte. A járókelők közül van, aki megáll néhány szóra, de olyanok is akadnak, akik félórán keresztül beszélgetnek. A fiatalok viselkedésén látszik a vonzódás, amint egymásra néznek. Egy lány hátizsákján, plüss micimackó, lufival. Egy apuka hintalovat visz a kezében, a férfi nehezen húzza lábait, minden lépésnél egyet rándul, arcán a fájdalom jegyei láthatók. Mindig a hét első napján, délidőben árul Déli Aprót egy hölgy a Kárász utca sarkán, - az újságköteget a szemetes tetejére teszi.

A lámpaoszlopokról eltávolították a muskátlikat, csak néhány virágszirom díszlik az örökzöld bokrokon. Ringnak az ágak a szokatlanul meleg novemberi szélben.

November 19-én Radnóti-est a Royal-szállóban. Vendég: Pető Ferenc, a költő évfolyamtársa, közreműködik: Fekete Gizi és Galkó Bence színművészek.

Az utcán üzletsorok: egyik ruházati, másik cipőbolt, mobiltelefon szakbolt, könyvesbolt, arany ékszer. A Kárász utca minden kirakata karácsonyi díszben ragyog. Az ajtók keretei is fenyőággal vannak díszítve. A színes gömbök, szalagok a fenyőágakon, villogó égősorok mind-mind karácsonyi hangulatot teremtve csalogatják az érdeklődő vásárlókat. Az ablaküvegeken hópelyhek. Az új áru üzen, csábít a vásárlásra. A vidéki embert meglepik a kirakatok újdonságai. Az üzletek nagy részében már feldíszítették a műfenyőt, hiszen az ünnepi köntösbe bújt, látványosan feldíszített boltokba még a vevő is szívesebben tér be. Az

Eldorádó-üzlet bejárata előtt egy ezüstfenyő díszleg. A virágbolt kirakatában mikulásvirág, karácsonyi kaktusz rózsaszín virággal, bromélia, pikkelyvirág, szobai rózsza, azálea, pálma, ficus, fokföldi ibolya, szobafenyő, yucca, buzogányfa, korallvirág, páfrány, ciklámen.

A nagy ünnep közeledtére leginkább a Széchenyi téri építkezés emlékeztet. Ugyanis huszadikán elkezdtek a vasszerkezet összeszerelését a Városkép Kft dolgozói.

Már vannak teljesen csupasz fák is a téren; a sétányon a száraz leveleket sodorja az enyhe szél, a bokrokat is lehulló falevelek díszítik. A pázsiton varjak, a bokrok tövében verebek. A virágágyásokban mosolygó árvácskák, a vörös platánlevelek társaságában. Négy asszony sétál, az egyik már olvasta a napilapot, ahol hírt adtak arról, hogy szegedi kutatók bőrbank létrehozását tervezik. Egy lány könnyeivel küszködik, vékony selyemsál a nyakában: - Könyörgöm, ki vagy te? - Senki - válaszolja a fiú. Kerekesszékekben egy fiatalember - méltósággal viseli sorsát. Gyorsan közlekedik, hisz megy a könyvesboltba dolgozni.

A sétálóutcán meglepetések várják az érkezőt. Emberek csodálkozva álldogálnak a valutaváltó táblája előtt. Ilyen alacsony még nem volt az euró árfolyam a Kárász utcai devizaváltókban; Euró vétel: 234,00, eladás: 238,99, YUD: 3,50 eladás viszont: 3,96 Az USA-dollár, vétele annyi, mint az euró vétele: 234,00 eladása viszont: 240,49.

Anyuka sétál kis gyermekével; a gyermek fején kék sapka, a fejéhez tapadó rész öt csillaggá bővül, minden végződésen egy-egy bojt: kék, piros, sárga, zöld és narancssárga. Egy őszhajú ember andalog az utcán, szájában fekete pipa. Az asszony hátravetett vastag sáljának hosszú rojtjai csüngnek. Alattomosan elmosolyodott egy úr valami beszéd kapcsán, amit két fiatalembertől hallott. Szeme kissé bandzsálított a feketehajú hölgynek, mikulásvirágot visz a kezében. Senki nem ül a padokon. Az Időzóna kirakatát nézi egy fiatal pár. Egy fiú korizik. Egy férfi szatyrában kefir, francia májas, Dolce vita desszert-joghurt, szeletelt vákuumfóliás szalonna, csokoládés puding. Egy fiatalember kezében bokréta. Morcos ember araszol egymagában. Egy hölgy száraz macskaeledelt vásárolt, azt rakosgatja a szatyrába. Gyorsan megy egy iskolás gyerek nagy táskájával a hátán. Gesztikulált kezével a nagy vita hevében a férj. Harmincas férfi, hátratett kézzel járkált egyik kirakattól a másikig. Piros arca és pirinyó orra van a hölgynek, aki Rue Boissiere édeskés illatot áraszt maga körül. Suttogva tárgyal két üzletember, az egyik homlokát ráncolva bólogat.

Este a fekete felhők között kibukkant a hold. A pompás kirakatok csillognak az esti fényben, hisz' megjelentek már a karácsonyi díszek és a műhópelyhek az ablakokban.

Huszonegyedikén betörték az egyik Kígyó utcai ékszerüzletbe, a tolvajok az egész boltot kipakolták. Az elsődleges információk szerint a kár tizennyolc millió forint. Ügyeltek arra, hogy a betörés ne legyen feltűnő, ezért a levágott lakat helyett egy másikkal zárták be a külső rácsot, miután távoztak. Információ szerint a helyiségben lévő mindhárom páncélszekrényt feltörték. A Csongrád Megyei Rendőrfőkapitányság nyomozó osztályának munkatársai végigjárták a környéket, valamint a szomszédos üzletek eladóit is megkérdezték, láttak-e valami szokatlant. A rendőrség bűnügyi helyszínelői nyomokat rögzítenek a Kígyó utcai tetthelyen. A Kárász utcán semmi különös nem volt észrevehető.

Voith Ági kockás nadrágban, drapp dzsekiben járkált és telefonál a sétálóutcán, egy színházi előadásra érkezett Szegedre.

Két fiatalember narancssárga felsőben, azonos színű nadrágban, kezükben a „Hetek”- újságot kínálják a járókelőknek, nadrágjuk oldalán nagy fekete betűkkel: H E T E K. Anyuka viszi a kislány hátitáskáját. Egy piros dzsekibe öltözött fiú feje kék kendővel van hátrakötve, göndör haja virít belőle. Egy szikár magas férfi fekete inget és nadrágot hord, hozzá rövid kabátot visel. Mellette a barátja, vagy a társa, aki egy fejjel alacsonyabb, rövidre nyírt festett szőke haja van, világos nadrágot visel, fekete pólót, és vajszerű dzsekit. Nyakában öt vastag sárga

lánc, melyeken kereszték és különböző medálok lógnak. Bal fülében két karika egymás mellett. Arról beszélgetnek, mit kell vásárolniuk a konyhára. Az ötvenes hölgy zöldes szemét tágra nyitotta, amikor kezet szorított barátjával. Anyuka viszi a gyermekét a kezében, aki egy fekete-fehér játékkutyát tart a magasba. Metró-ruhában egy férfi fél lábszárig érő zöld mellényben, melyen felirat: Kérjen egyet ön is! A férfi fején zöld sildes metro-sapka; Metro újságot osztogat a sétáló utca sarkán. Mellette a metró kocsi, zöld színű két keréken. Katalin napra virágot visz egy idős ember. Negyvenes hölgy megállt gondjaiba merülve. Vajon min gondolkodik? Nem fizette ki a nyugdíjárulékot a vállalkozó.

Két napon keresztül sűrű, őszi köd borította a várost. Másnap tíz körül, amikor a köd oszlani kezdett, az ágakon, a leveleken, csillogtak a vízgyöngyök. Somolygott egy bácsi, amikor a fiatalokat látta szerelmeskedni. Szemöldökét rángatta ide-oda, beszéd közben egy asszony. Szeme csillogott a lánynak, amikor a barátja mobiltelefont nyújtott neki. Ingadozó járással közeledik egyik bolt bejáratához egy ötvenes férfi.

Gyorsan épül a karácsonyi vásárlóutca. A vásár pavilonjait nem egymással szemben építették fel, hanem középen, két sorban helyezték el őket.

Csak egyetlen napon dolgozott a téren egy berendezés, amely a platán fák gyökereihez jutatta le a tápanyagot, még pedig oly módon, hogy a tartályból kivezető csövet, úgy egy méter mélyen dugták a földbe, majd a gép nagy nyomású levegővel, szétrobbantotta a gyökérszónában a vizes, s a fölszívódást segítő citromsavval dúsított anyagot. A műveletet a fa körül több ponton megismételték. Az emberek vitaminokat szednek a téli, járványokkal terhes időben, a növényeket viszont több tápanyaggal erősítik a szakemberek ebben az időszakban. A park ötvenegy fáját táplálták olyan formában, remélve a legyöngült növények tovább élését. A gyógyíthatatlanul beteg fákat kivágják, de azok a fák sem maradhatnak, amelyek akadályozzák közeli szomszédaik fejlődését. Az eltávolított fák helyét kavicssal terítették. Ennek láttán, képzeletben Ilkát látjuk, ahogy a kavicsot gyűjti kosarába, és dobálja az apadó kútba. A lámpaoszlopokon rongyolódtak azok a kis plakátok melyeket még tavasszal ragasztottak fel. Csak egy idős ember, és távol egy asszony ül a padon. Egy fiú mobilozik. Egy férfi kutyát sétáltat.

A Környezetgazdálkodási Kht. dolgozói dolgoznak a Kárász utcai díszkivilágításán. Csillag és hópehely alakú lámpafüzérek ékesítik az utcát, melyet daruval emeltek a munkások a magasba.

Egy asszony zöld kabátot visel és hozzá zöld cipőt. Nagyokat kacag a telefonba, majd elmondja, hogy a magyar kereskedelem lesújtó, a fiatal lányok nem tudják még a színeket sem. Kissé himbálózva érkezik a családfő feleségével. Egy öreg bácsi Szeged-útikönyvet tartott elfagyott ujjai között.

Este már 16,25-kor bekapcsolják a közvilágítást az utcán: a lámpának először halvány színe van, majd fokozatosan világosabb, aztán teljes pompájával világítja a sétálóutcát.

November utolsó napjaiban egy óriás fenyőt, nagy teherautóval szállítottak a helyszínre, a Klauzál térre. Ott feküdt egy délelőttön keresztül a teherautón, majd megfaragták a törzsét, állványokat hoztak, és daruval lehelyezték a helyére, melyet beton tartókkal körbe rakták. Még takarítottak a munkások, aztán ott maradt az ezüsfenyő, mert akkor lesz karácsonyfa, ha fel van díszítve.

Apuka nyakában kislányát viszi. A hölgy kezében adventi koszorú négy gyertyatartóval. Olyan tízéves kislány kezében (Barbie baba). Jameson-whisky egy úr táskájában. Szótlanul ült egy asszony a padon. A férj beszélgetett egy odaérkező barátjával.

A devizaváltót figyelve meglepetéseket látni, - euró-vétel 232,50, USD 230,00 - az euró-vétele volt már 241,50 is, most az eladás kevesebb: 239,99.

A téren színes ponyvával fedték be a sétány fölötti területet, mégpedig sárga-piros csíkozással. Így alakult ki a sátortető az egymással szemben elhelyezkedő pavilonok közötti sétálótca felett. Az eső, a hó, nem akadályozza a közlekedést, nézelődést, vásárlást. Az eladók megkezdtek az árufeltöltést, de a nyitány csak december elsejére várható.

A hónap végére befejezték a karácsonyi világítás szerelését. A novemberi levegőben pára gomolyog.

Télelőhó a sétálóutcán

December első vasárnapján kezdetét veszi az advent, a négyhetes keresztény böjtös készülődés Jézus Krisztus születésének ünnepére. A várakozás az adventi koszorú első gyertyájának ünnepélyes meggyújtásával kezdődik a templomban és a családi asztalon. A tipikus adventi gyertyák rövidek, tömzsi henger alakúak, változatos színekben, melyek szagtalanul, cseppmentesen égnék hosszú órákon keresztül, amire szükség is van az advent négy hete alatt.

A Kárász utcai virágbolt bejáratánál még a lépcsőkön is adventi koszorúk hevernek.

Ha meglátogatjuk a virágboltot, megtudhatjuk, hogy elsősorban a klasszikus formájú és színű adventi koszorú a leginkább keresett. A zöld-arany-piros színtrió verhetetlen. Érzékelhetőek persze más igények is: például aki a naturalista stílus híve, az diót, gesztenyét, almát és valódi méhviasz gyertyát köt a koszorúra. A napjainkban divatos minimál-art lakberendezési stílus követői az adventi koszorú díszítését is „minimalizáltatják” egyszerű, letisztult formákkal, sok fémmel és kevés színnel érve el érdekes hatást. A boltban vásárolható, cserépben várakozó apró örökzöldek és törpefenyők jellemzően ezer-kétezer forint közötti áron kaphatók. Ám a kedvencnek számító - alig ötvencentis - cukorsüvegfenyő ára eléri az ötezer forintot is. Az ajtódíszítő füzérek kínálata is bőséges.

Az adventus latin eredetű szó, jelentése: „eljövetel”; Adventus Domini: az Úr érkezése. Az Úrra való várakozás, az eljövetelére felkészülés az ötödik-hatodik században jött szokásba. A négyhetes, valaha szigorú böjtöt előíró időszak kezdetét egykor András napjának végén éjféli harangszó jelezte. A hívők régen e naptól hajnali miséken - „angyali misén”, más néven rorátén - való részvétellel is készültek Jézus eljövetelére. A böjtölő, bűnbánó, lélektisztító szokások mellett babonás hiedelmek is fűződnek az adventi napokhoz. A rontás elhárítására advent idején számos praktikát alkalmaztak, sokféle népszokás szolgálta az egészség-, termékenység- és szerencsevarázslást. Több olyan vidék volt, ahol az advent kezdetét a gyerekek kántálása jelentette.

Alig virradt, máris megjelentek a Közterületfenntartási Kht. dolgozói és feldíszítették a fenyőfát. A város karácsonyfája díszbe öltözött, hisz’ csillogó csillagok, narancs, világos lila, piros, kék színű, adventi harangocskák, csengettyűk, színes gömbök, ezüstre, aranyra csillámporozott papír formák, masnikkal átkötött ajándékdobozok, arany- és ezüsfóliából kivágott csillag, angyalkák és angyalhaj ékesítették. A gazdagon díszített karácsonyfa megállásra készítette az embereket: - Ugye csodálatos? - mutatták a szülők gyerekeiknek, akik ujjongtak az örömtől, - hisz’ a gyermekek öröme felhőtlen addig, míg meg nem ismerik a halált. De a felnőtteknek is élmény a karácsonyfa, hisz’ a legtöbb ember nyitott a szépre.

Az örökzöld fenyő már az emberiség őskorában, a pogány szimbolikában is az örök élet, a túlélés, az újjászületés jelképe volt. A rómaiak örökzöld ágat ajándékoztak egymásnak az új esztendő kezdete alkalmából. Később az ágakat a termékenység szimbólumaival díszítették fel - s az életfák jelképrendszerének nyomdokán alakult a karácsonyfa díszítése, szimbolikája. Az első csillagokkal ékesített karácsonyfa egy 1509-ben készült rézkarcon látható. 1605-ben Strasbourgból vannak történelmi dokumentumok arról, hogy ott és akkor a fenyőt almával, aranyfüsttel, papírzsákkal díszítették; gyertyát is Strasbourgban tettek először a fára 1685-ben. A karácsonyfa díszei előbb a pogány, majd a keresztény mitológia elemeihez kapcsolódtak. A későbbiekben e jelentéstartalom megkopott, s ma már sokféle a különböző világi divatok szerint díszítenek. A fára tett dió valaha a kifürkészhetetlen sorsot, illetve az életet jelképezte. Az alma utalt a tudás fájának gyümölcsére, de jelképezte a télben a nyarat, a termőidőt is. A fára akasztott kis csengettyűk a szerencsétlenséget, a gonosz lelket „harangozzák el” a háztól.

A papírlánc, az angyalhaj a kísértő kígyóra utalt. Az ágakra rakott szívecskék szeretetjelképek, illetve szerelmi vallomást jeleznek. A fa tetején tündöklő csillag a napkeleti bölcseknek utat mutató égi jelet idézi, amely elvezet Jézushoz. A gyertya a keresztény szimbolikában Krisztus jelképe: megsemmisül, hogy fényt adjon, miképpen Krisztus is meghalt, hogy megválthassa az embereket. A karácsonyfára kerülő angyalfigurák az embertől az Istenhez való felemelkedés lehetőségét szimbolizálják.

A szomorú idő ellenére életöröm töltötte be az utcán haladó embereket. A hegedűs is a közelben játszott, habár az ő repertoárjában nincsenek karácsonyi dallamok, - ő mindig magyar nótákat muzsikál és néhány slágert. És mindig vannak emberek, akik sétálnak, vásárolnak, vagy csak beszélgetnek, pletykálnak. Itt értesültünk arról, hogy a hónap első munkanapján leengedték a Dóm tornyából a négymázsás, elrepedt Teréz harangot. Az egyik ember vonszolja magát, a másik bágyadtan lépked, a harmadik lassan andalog. Középkorú hölgy kezében Tesco-szatyor, rajta a felirat: „Álomáruhá, álomárukkal”. Fekete kabátba öltözött természetes férfi fekete kutyát sétáltat pórázon, füléhez tapad a mobilja. Egy fiatalember rövidre nyírt hajában egy-egy ötvenforintos érme nagyságú kopaszodási folt látható, fülében fülbevaló csüng. Anyuka viszi a gyermekét a karjában, a kislány meg a fehér-fekete játék kutyáját. Tolószéken gördítenek egy asszonyt, aki láthatóan örül a sétának. Egy hölgy nagy szatyrában mosogatószer, öblítő koncentrátum, Calgonit mosógép-tabletta, papír kéztörölő, toalettpapír. Egy idős, nagyorrú férfi hat ásványvizet visz. A hangja rekedt volt a néninek, köhögött is, de megállt a fánál gyönyörködni, motyogott is valamit. Egy ötvenes, zömök férfi szájkosaras dalmatiner kutyát sétáltat. Gyors csókot váltottak a szerelmesek séta közben és a lány suttogott valamit a fiúnak. Néhány ember kezében adventi koszorút láthatunk. Egy csinos hölgy fekete kabátot visel, csizmája szintetikus anyagból, divatos cikcakk varrással, szép csattal, kb. hat cm magas sarokkal, átlátszó szatyrában mandarin.

Kellemes karácsonyi hangulat fogadta a vásárlókat, sétálókat amikor a platánsorhoz értek, ugyanis december elsején megnyílt a Széchenyi téri Aranykapu, két év kihagyás után. Az építményeket és az előttük kialakított sétálóutcat is ponyva fedi. A karácsonyi vásár naponta, reggel nyolc és este nyolc között tart nyitva, ahol hetven kereskedő árusítja portékáját. A színes kis sátrakban mázas cserépedényeket, műanyag játékokat, szappant, olcsó parfümöt, különböző apróbb-nagyobb ajándéktárgyakat kínálnak a kereskedők, használati cikkek: ruhaneműt, zoknit, nadrágot, pulóvert. Kaphatók még különleges szőrmebundák, kabátok, dzsekik, sálak, sapkák, kalapok, kesztyűk. Bőrárukat is kínálnak a vevőknek: dzsekiket, cipőket, papucsokat. Karácsonyfadíszek minden mennyiségben és színben. Csak gyertyából többszáz félélt kapni, van eredeti natúr viasz, s van a vegyipar csúcstechnológiáját illusztráló csöppmentes önmagát eloltó is; ezenkívül mécesstartók, színes és illatos gyertyák. Hihetetlen bőség a jellemző. A karácsonyi könyvvásár újdonságokat is kínál, de kaphatók a régi gyermekkönyvek: Ablak-Zsiráf, Magyar népmesék, Benedek Elek meséi is. A CD-k nagy választékával is találkozunk. Mesteremberek, vállalkozó kedvű ötletgyárosok rukkolnak elő évről évre új, meg újabb rekordkísérletekkel. Ezekben az ünnepi vásárokból túlzott a csábítás, szinte észrevétlenül lehet költekezni. A karácsony, mint hovatovább már minden ünnep, sajátos versengésre is készíti az embereket.

A téren már illatozott a forralt bor, az ínycsiklandozó serpenyős hurka és az igazi erdélyi recept szerint készült kürtös kalács.

A Kárász utcán fénylett a narancsszínű közvilágítás.

Az emberek kezében napi újságok mellett reklámlapok, áruházi kínálóknak vannak, hisz' az akciók, a kedvező ár nagy vonzerő. Az emberek benne vannak a sodrásban, eladósodnak, hisz' az értékes áruval együtt használhatatlan giccek is vásárolnak, mert akciós áron hirdetik azokat. Minden ember kötelességének érzi a karácsonyi ajándékozást. Persze vannak egészen komoly karácsonyi ajándékok is: lakás, autó, kirándulás, masnival díszített háztartási

gépek, DVD-lejátszó, videomagnó, CD-s rádiomagnó, hifitorony, arany ékszer, könyvek, ruhanemű.

Délután látványos, maskarás felvonulás volt a Kárász utcán. Egy ló érkezett lovasával, valamint egy piros farkas és egy kövér malac, egy nagy feketemedve kíséretében. A rövid vetélkedőn egy kislány segítségével kiderült, hogy az egyik állat a farkas, aki nem egyedül érkezett, hiszen még benne volt a nagymama. A lovas félelmetes produkciót mutatott be: törökülésben, bekötött szemű lóval ugratta át a fiatal hölgy által egyre magasabbra tartott akadályt. Sok érdeklődő nézte a mutatványt. A gyermekek nevetgéltek, kacarásztak, tapsikoltak; majd elvonult a vidám zenés menet, végig a sétáló utcán a Dóm térre, nézelődők kíséretében.

Szegeden három helyszínen rendeztek karácsonyi vásárt, közülük kettő a kézműveseknek nyújtott lehetőséget az árusításra. Az egyik a Dóm téren, a másik a Dugonics téren volt, ahol mintegy húsz kereskedő gondoskodott a karácsonyi árukínálatról a felállított sátrakban. A Dugonics téren kapható volt hagyományos diós cukor, mézes hóember, mézes karácsonyfa. Az italsátorban a forralt bor közelében óriási sós perecek meredeznek egymás tetején. Rongypokrócokat, kézi kötésű kesztyűket, de házilag gyártott kis székeket is láthatunk. A kosárfonó évek óta visszatér, újabb választékkal. Kíváncsi emberek sétálgatnak, bámészkodnak, fecsegni, panaszkodnak. Egy kis bor után némelyeknek be nem áll a szája. Pattogatott kukorica illata terjeng a téren.

A szürke, párás, nyirkos időben, este bekapcsolták a karácsonyfa világítását és az utca díszkivilágítását, a színes lámpafüzéreket. Az esti fényreklámok is csodálatos tündöklést produkáltak a sétálóutcán. Az összhatás lenyűgöző volt: még a kandeláberekben is fények csillognak.

Másodikán felhők gyülekeztek. Esős időszak köszöntötte az adventi időszak kezdetét. Az utcán sötét kabátba öltözött fiatalok, általában csak a középkorúak és az idősebbek viselnek világos dzsekit. A fiatalok, egyetemisták sál nélkül, az idősebbek kötött sálát tekernek a nyakuk köré. A szürke vagy fekete sálakat elrejtik a kabát gallérja alá, de a színes sálakat kívül hordják, díszítik magukat. A nők csillognak az ékszertől, a szemüveg, a sál is mind ékesség rajtuk. A tízfokos szemerkélő esős időben is akadt olyan hölgy, aki kigombolta rövid kis kabátját és mutatta köldökében az ékszert. Egy fiú fején görögmintás kis kendő hátra kötve, fülében két karika. Elcsigázva bolyongott egy család az utca elejétől a végéig, az egyik vásártól a másikig. Egy nagymama nyakában díszes kendő szürke kabátja felett, kezében Mikulás csomag. Az utcán egy lány szerzeteseknek gyűjti a pénzt. Verebek csipegetik egy kislány kezéből leesett kifli maradványt. Egy asszony a bank előtt ibolyát árul a nyirkos decemberi hidegben. Mélabús ember megyeget az utcán zsebretett kézzel. Furcsa küllemű hajléktalan imbolyog. Jelenlétével nem bosszant senkit, csak különleges viselkedése vonja magára a járókelők érdeklődését. Galambok az utca kövezetén. Bóklászik egy idős bácsi, néha megáll egy kirakat előtt. Szavak röpködnek, amikor egy kis társaság verődik össze az utcán. Fiatal hölgy natúr tollkabátot hord és Western stílusú barkázott csizmát visel, három cm magas, western sarokkal, műanyag talppal. Egy apuka két Mikulás-csomagot visz. Egy házaspár babakocsit tol, benne fekszik néhányhónapos kékbe öltözött gyerekük. Látni kisgyerekeket, fiatalokat piros mikulás sapkában, melynek végén fehér bojt csüng. Egy idős bácsi vörös orrát zsebkendővel törölgeti. Két fiatalember hangosan káromkodik. Egy asszony kiönti a szívét barátnőjének. Két fiatal lány nyíltan beszél a szexről, az illatos óvszerekről. Tüsszög egy középkorú férfi. Pőfékel egy fiatalember. Egy kislány pityereg. Két lány viháncol. Egy asszony csámcsog. Lihegve érkezik egy fiú. Fiatalok hangoskodnak a McDonald's előtt, kezükben Szegedi Est. Egy kislány zsörtölődik, mert anyja nem akar hamburgert venni.

Tárogató szól az utcán, a halfesztivál alkalmával megismert feketébe öltözött férfi fekete kalapban: az erdélyi himnuszt játssza, a későbbiekben magyar népdalokat.

Megkezdték szokásos tevékenységüket a zsebesek. Már többször haladtak el az utcán, amikor kiszemeltek egy nénit, követték is az egyik boltba, úgy látszik, bent sikertelen volt a próbálkozás. Az asszonyt kijövele után, az utcán közrefogták és elvették a pénztárcáját, majd befordultak a Kígyó utcai devizabank irányába. Egy hölgy, aki látta az esetet, tájékoztatta a rendőrséget. Az OTP Bank előtt hirtelen megjelent egyik irányból két rendőr, másik oldalról még egy és a két lánynál - igazoltatásuk alkalmával - forintot, eurót, idegen útlevelet, ismeretlen okmányokat találtak. Talán egy ideig békésen, félelem nélkül vásárolhatnak az emberek. Ez mindig nagyon fontos, de ilyenkor ünnepek előtt még inkább.

A színes sátrakkal fedett sétány területén örömmel nézelődnek a járókelők, hisz nem áznak el az esőben. Ritkán látott emberek is találkoznak ilyenkor és egy forralt bor mellett mondják el bánatukat. Izgatottan tudakolja barátjától valaki, vajon ki az a hölgy, akit elvesz feleségül. Fennhangon beszéli el munkahelyi problémáit egy hölgy. Babakocsiban elégedetten gögicsél egy kislány. Sóhajtozik egy fiatalember.

Harmadikán napközben három Mikulás örvendeztette meg a gyerekeket az utcán. A kicsik énekeltek, a szülők és a járókelők tapsoltak. A szereplés után szaloncukorral jutalmazták a kislányokat, kisfiúkat. Egy csapat fiatalember beszélget kört alkotva, a kör közepén egy nagy kutya pihen, szájkosárral. Egy fiatal pár az Orex-boltból lép ki, kijövet a férfi pusztit kap az ajándékért. Középkorú pár beszélget, mindketten kis fehér kutyát sétáltatnak, az ebek egymás mellett haladnak. Az Antikvárium előtti padon egy hegedűs és egy harmonikás muzsikál, slágereket és karácsonyi dallamokat. A táskában gyűlnek a forintok és a színes szaloncukrok. Gyermekek, felnőttek kezében Mikulás - tejcsokoládéból. Elpityeredik egy gyermek, mert az apuka nem akarta felvenni a karjába.

Egy kínai fiatalember különleges népi hangszeren, pánsípon játszik, melynek hat-hét függőleges sípja van; CD-t és magnókazettát is árul. Egy idős ember letette hatalmas bevásárló szatyrát, csak addig, míg felvette a kesztyűjét: minden kiborult belőle, szanaszét gurultak a narancsok, az üveg sör eltört, habzott a barna lé az útra. Beszélgetnek az összetalálkozó emberek és megy a hír szájról szájra. A Dóm tetőfelújításán dolgozó munkások a szentély fölött élesített robbanószerkezetet fedeztek fel az ácsolat közé ékelődve. Borbála névnapra egy úr nagy csokor vörös rózsával jön ki a virágboltból. Nyugtalanul várakozik egy lány az egyik kirakat előtt.

A felhős, szeles, késő őszi délutánon hideg eső esik. Ötéves kislány kezében sárga ernyő, melyen páros kék macik. Baktat a gyermek, mert baktatnia kell, - szülei idehívták a Földre. Ernyők sokaságát láthatjuk. Fekete ernyő szélén, két sor sárga és vörös S betűk fekszenek. Kék ernyőn apró szirmú fehér virágok, burjánzó, indaszerű száron.

A téren kifeszített csíkos ponyvák alatt a járókelők este nyolcig sétáltak, de csak itt-ott akadt egy-egy vásárló, lehet, hogy a szomorkás időjárás miatt.

Negyedikén színes forgatag volt a város legszebb terén. Felállítottak egy színpadot, ahol három héten keresztül a műsorok - aerobik- és fitness-bemutató, folklórműsor, jazzkoncert, iskolás csoportok előadásai - várják majd az érdeklődőket a városi önkormányzat rendezésében.

Egy hölgy forralt bort iszik egymagában, fején piros kalap, fekete kabát, kezén piros kesztyű. Nagymama három unokával mendegél, a gyerekek kezében léggömb. Fátyolos hangú néni sétál, unokája selypítve beszél. Fiatalok zsibongása hallatszik. Lelkendezik egy lány, mert ő már tudja: mobilt kap karácsonyra ajándékba.

A Kárász utcán esőszítálásban Mikulásfiú és Krampuszlány szaloncukrot osztogat. A gyerekek örömmel nyújtogatják tenyerüket. Ötvenes férfi kaukázusi juhász kutyát sétáltat. A karácsonyfánál mikulás sapkába bújt fiúk-lányok teát és süteményt osztogatnak a járókelőknek,

még válogatni is lehet. Nyolcvanéves bácsi ötvenéves fiával andalog. A sétálók között verebek rebbenek. Egy lány fekete kabátja felett sárga-piros-fekete csíkos sálát hord. Láttunk egy lányt copfos mikulás sapkában. Egy fiú lobbanékony hangon sértegeti barátnőjét. Keményen szemébe nézett egy középkorú férfi a hangoskodó fiatalembernek. Egyetemista lány csizmája barnában barkázott anyagból készült, karika-kampó fűzéssel, széles csatokkal, belső cipzárral, négy cm magas sarokkal, bordázott műanyagtalppal. Elnyűtt az öltözete az idős bácsinak, zsörtölődik is, mert a néni a boltba szeretne menni.

A Fogyatékkal Élők Világnapja alkalmából a Széchenyi téren ötödikén hat Ikarus- és egy Volvo-típusú buszt adták át az utazóközönségnek, a busztársaság és a polgármesteri hivatal vezetői. A Tisza Volán Rt. öt alacsonypadlós és két liftes autóbusszal segíti a mozgásukban korlátozott emberek utazását. A buszok ünnepélyes átadása impozáns látvány volt a téren, meg is álltak az arra haladó sétálók. Később a tér nedves platánkoronái alatt baktatva tova-tűntek a nézelődők.

Délután újabb Mikulás érkezett a térre a Krampusz kíséretében, hogy meglepetést szerezzen a kicsiknek. Osztogatta ajándékait, beszélgetett a gyerekekkel, akik közül néhányan mikulás sapkában voltak. A helyzetet a szülők is élvezték. Egy apuka lefényképezte hároméves göndörhajú kislányát, miközben a gyermek átvette a cukrot a Mikulástól, az anyuka csak mosolygott a boldogságtól.

Este az utca mutatóvanyosai különleges hangulatot teremtettek a karácsonyfa alatt: zsonglőr-ködést mutattak be tüzes végű pálcákkal. Lehet hideg, eshet az eső, mindig akad bámészkodó, érdeklődő az utcán. Lucskosnadrágú fiatalok ordibálnak. Egy házaspár kérdezősködik: - Vajon merre van a szálloda? Alkonyat után fiatalok és gyerekek fején foszforeszkáló, piros mikulás sapka.

A Kárász utcán kigyulladtak a város ünnepi fényei. Az utca elejéről nézve a tízméterenként elhelyezett világítás egy láncot alkotott.

Egy nincstelen borzongott a derengő hajnalban a nyirkos decemberben, hisz' már napok óta szakaszosan esik az eső. A párás utcán soha nem látott esernyők bősége: mint egy kiállítás képei. Egy asszony panaszát halljuk: hogy hó helyett eső esik. Egy hölgy azt válaszolta neki: - Lám, a felelőtlen tudósok nem kísérletezték ki, hogy a hulló esőcseppek hóvá változzanak. Nagyhangú bácsi beszélget egy asszonnyal, kinek kezében ormótlan táska. Beszédbe elegyedik egy hölgy a kéregetővel.

Újra megjelent az utcán a Mikulás és Krampusz; a Mikulás hátán nagy piros zsák, hatalmas zsebei tele szaloncukorral, osztogatta a gyerekeknek, majd leültek kettesben a padra. A Krampusz sapkája és táskája is piros, ő is kínálta a cukrot a kicsiknek. Csodálkozva nézte őket egy kislány, aki arra sietett az anyukájával.

Az utcán a boltok előtt hirdetőtáblák meredeznek, akciós árut hirdetve.

Egy férfi négyrészes ételhordót visz. Másik férfi kezében papírtálca, rajta csokis süti, leül a padra és jó ízűen fogyasztja. Az idős néni - viseltes ruhában - unokájával a Vodafon-boltba megy.

Délben már nem esik az eső, mégis vannak járókelők, akik nem csukták be az ernyőjüket. Jobbra-balra sietnek az emberek, kezükben csomagok. Közben furulyaszó hallatszik.

Szegedi Kortárs Balett, - hirdeti a két ház közé függesztett tábla, - Tűzmadár és Boleró - Szegedi Nemzeti Színház.

Napsütés az utcán délután egykor; ha a Dugonics tér felől jönnek az emberek, akkor hosszú árnyék van előttük, a nyújtott, sötét árnyak megelőzik napfényben ragyogó árnyékadójukat.

Ha a Széchenyi tér felől jönnek a sétálók, maguk mögött hagyják árnyékukat. Csak három-négy ember halad egyvonalban. Ha szembemegyünk a nappal, húsz méterről senkit sem lehet megismerni, mert a szemünkbe süt a Nap. Nappal is csillognak a lámpafüzérek a decemberi napsütésben.

A karácsonyi vásár színpadán délután színes műsorral szórakoztatták a térre látogatókat: az iskolák színjátszó körei léptek fel. Vidám társaság fogadta a fellépőket - szeretettel, sok tapssal.

Mikulás estéjén a karácsonyfánál ülve furulyázik egy ember.

Reggel két hajléktalan ül a sétálóutcai padon, mellettük három fekete kiskutya, egy vizes szőnyegen, hisz' egy héten keresztül esett az eső, kisebb szünetekkel. Mozgalmas a szombati utca. A hegedűs ismert dalokat játszik; majd becsukja a hegedűt a tokba és elmegy. Megjelenik a gitáros, angol szöveggel énekel, gitárkísérettel. Két lány pirosszínű sapkát visel, rajta Westel-felirat, - szórólapot osztogatnak. Közrefogtak séta közben egy fiút, aki feketébe van öltözve, mint alapszínbe, de felső öltözete fehér mellény Pick-felirattal és fehér rövidnadrág a harisnya fölött. Fején nagy bikaálarc, óriási szarvakkal, szájában karika. A fiatalok cukrot osztogatnak, összeszaladnak a gyerekek és megállnak a babakocsit tologató anyukák és apukák is. Egy asszony kezében műfenyő. Rollerrel száguld egy iskolás. A teli szemetesbe belekotor egy gyermek; nem talál semmi számára fontosat, bánatosan kullog tovább. Az emberek zsebbe tett kézzel róják az utcát. Egy gyermek kék léggömböt visz nagy örömmel, nézi, ahogy lebegteti a szél. Nagy kutyát sétáltat egy házaspár, az eb szőre, mint a hajfonat, csüng. Zsinóros díszzacskó egy lány kezében, benne Zwack-unicum. Egy ember kocsit húzott tele dobozokkal, a fia kísérte. Egy veréb a virágcserep szélére rebtent, s csőrével elkezdett turkálni a virágföldben. Egy ember megáll az utcán, két kezében a hatalmas újság, olvassa nagy figyelemmel a színes Blikket, benne a Nagy Testvér legújabb híreit. Számára megállt az élet, észre sem veszi, hogy a sétálóutca forgatagában van. Zöldszínű bő trapéz kabátja van a hölgynek, aki a kislányával igyekszik. Nagyhangú bácsi szólongatja feleségét, aki a kirakatot nézegette. Egy anyuka kerékpárját tolja, gyermeke a bicikli csomagtartóján ül.

Gyerekkorunk kedves könyveire bukkanhatunk a Vár utcai galériában a névadó-alapító Kass János grafikusművész március végéig nyitvatartó kiállításán. A tárlatot Szeged díszpolgárának 75. születésnapja tiszteletére rendezte a múzeum. Láthatók Karinthy Frigyes: Tanár úr kérem című könyvének karakterét meghatározó rajzok; Madách drámai költeménye, Az ember tragédiája, melyeket a művész öltöztetett fel. Néhány ember beszélget a téren, majd folytatják útjukat a galériába.

Este az emberek kopogása hallatszik az utcán. A hangfoszlányból értesülünk, hogy a svéd akadémia nagytermében mond beszédet a Nobel-díjas Kertész Imre.

Bronzvasárnap reggel a szürke égből ritkásan szállingózott a hó. Hártavékony jég ropogott a sétálók lépte alatt a reggeli villanyfényben. A gyenge fagy hatására látványos levélhullás volt a téren. Kis fehér kutyát sétáltat egy nő. Néger férfi kevélyen lépked, fehérbőrű, szőke lánnyal, kinek táskája mélyén pityegni kezd a mobiltelefon, SMS érkezett. A nő azonnal kiczipzárazza a táskát, kotorász a telefonért. Fiatal hölgy egy szál piros rózsával a kezében, mely átkötve piros masnival. Egy apuka kezét fogja a kislányának, aki boldogan cseveg. Egy fiú könyörög barátnőjének. Siránkozik egy néni: meghalt a nővére; barátnője együtt érez vele.

A Mikulás nap elmúlt már, mégis láthatunk mikulássapkás fiatalokat, nemcsak piros, hanem sárga színben is. Dél előtt árnyékban van a sétálóutca. Tíz órakor a felhős égből rövid időre kikukkant a Nap az egyetem épülete mögött. Egy fiatal anyuka a szobrok közelében áll és szólongatja fiát, aki nem akar menni. Könyörög neki; pedig ha elindulna, a gyerek azonnal szaladna futólépésben az anyja után. Középkorú férfi kezében egy csokor virág bokrétába

kötve. Műhó-spray és csillagszóró egy asszony átlátszó szatyrában. Magas egyetemista fiatal-ember, fekete, hosszú kabátban, hóna alatt dosszié, két keze kabátzsebben elrejtve. Dadogós gyermek anyjával igyekszik az utcán. Fejkendősen néni halad az utcán, motyog valamit magában. Két barátnő beszélgetnek, tőlük halljuk a szegedi találmányt, mely a cipekedést könnyíti. A fröccsöntött műanyagból készült, egyszerű, könnyű, többféle színű hurci praktikus kis szerkezet. A hurcival ugyanis tíz-tizenöt zacskót is össze lehet fogni egyszerre, s ami a legfontosabb: kényelmesebb cipelni azokat ezzel az eszközzel; az a sok fül nem vágja többé az ujjunkat. A hurci megakadályozza, hogy bármi kiboruljon, ha letesszük a földre. Egy asszony zsebetett kézzel, férje - egy méter távolságra tőle - hátratett kézzel sétál. Az egyik boltból kijött az eladó lány, megállt a lépcsőn és rágyújtott a cigarettára. Három év körüli kislány óriási szatyrot cipel, melynek alja a köveket súrolja. De még mindig több a csomag nélküli siető ember.

A székhymnus hallatszik: ahogy halad a sétáló a Dugonics tér irányába, már találkozik is a két muzsikussal: az erdélyi származású hegedűssel és a harmonikással - az egyik padon ülnek. A Kárász utca elején még nincs fény, de amint a Klauzál térre ér a sétáló, a baloldali emeletes ház fölött felragyog a nap - déli tizenkettőkor - és fényét szórja az utcára, a sétálókra. Az utca jobb oldala fényben ragyog.

A sétány végén autók közlekednek; ha itt sikerül átjutni, akkor a Dugonics térre érkezik a sétáló. Csipogó verebek zörögnek a bokor száraz ágain. A téren felállított sátrakat sokan látogatják, de nagyobb mozgolódás csak úgy délután két órától este ötig-hatig tapasztalható. A kereskedők divatot szándékoznak teremteni egy-egy különleges ruhadarabbal: ilyen a keresztbe csíkos piros-sárga térdharisnya. Gyertyát számtalan formában és illatban, a legkülönbözőbb stílusban, széles választékkal és bőséggel kínálnak; a méhviasz lapokból összetekert gyertyák különböző színekben kaphatók. Alakjuk változó, lehetnek tojásformájúak, hengerek vagy hosszúkásak. Illatuk a pergetett mézre emlékeztet, de nem élvezhető sokáig, mert a gyertyával együtt elillan. A viaszfényű, karcsú, a végükön elkeskenyedő asztali gyertyák minden színben kaphatók. Jellemzőjük, hogy cseppmentesen, lassan égnek és alig érezni a füstjüket. Népszerűek a lapos, apró úszógyertyák, amelyek, nap és csillag alakban készültek, üvegtálba, víz tetejére helyezhetők. Napjainkban nagy divat a rusztikus gyertya is. Kiváló ajándék a festetlen, csiszolatlan, háromszög, gömb vagy hasáb alakú gyertya. Jellegzetessége, hogy napokon keresztül éghet, méghozzá befelé. A külseje ugyanis nem olvad el és rendkívül hangulatos, amikor átizzik. Az illatgyertyáknak számtalan fajtája ismert és megvásárolható. Többnyire átlátszó üvegpohárkákban árusítják őket. Szinte nyom nélkül elégnék és mindvégig párologtatják az illóolajukat.

Megnőtt az orra annak az idős embernek, aki két félvér, göndörhajú kislányunokájával sétál; visszatérő vendégei az utcának. Egy fiatalember, kinek festett szőke haja fel van zselézve, sietősen közlekedik az utcán. Kövér asszony szűk nadrágba gyömöszölte testét. Egy idős ember: vonszolja szegény magát az utcán és motyog valamit. Két feketekalapos férfi, - nagy lendülettel mennek az utcán. Utánuk kullog két hosszú, tarka szoknyás asszony, kezükben gyermek és csomag, lemaradnak, fáradtan vonszolják magukat. Ők román cigányok. A férfiak kutyát sétáltatnak, beszélgetnek. Az asszonyok a csomagokat viszik. A fiatal lányok fejükhöz tapadó sapkában, az idősebb hölgyek kalapban vannak. Néhány férfi fején is látunk kalapot; ők hosszú és rövid kabátokat, valamint dzsekit viselnek. A szőke asszony a sétálóutca régi ismerőse, ebédre kér pénzt. Gyanakodva nézi egy ember. Egy szerelmes pár csókolózás után bemegy a kávézóba. Nemlátó zongoraművész fehér botjával és fiúunokájával mendegél. Fiatal hölgy fekete karcsúsított kabátot visel, kezében könyv.

A téren, a pavilonok fölötti védőszárnyak alatt fiatalok adnak koncertet. Alkonyatkor a színpadon elhelyezett hangszórók felől lágy karácsonyi dallamok érkezik a belvárosi utcára.

Másnap a Széchenyi téren, a Városháza és a bíróság épülete előtt két új madáretetőt állítottak fel. A napraforgómaggal töltött etetőket a cinegék, zöldikék, erdei pintyek, verebek már birtokba is vették. A fagyalbokor ágain verebek ugrándoznak. Délelőtt hűvös fősétányi hangulat a téren. Még mindig sok a nézelődő, kevesebb a vásárló.

A hegedűs legszívesebben a bank előtt hegedül. Előtte a kövön hever a hegedűtokja. A gyermekek szívesen dobznak neki egy-egy fémpenzt; ez alkalommal egy kislány adta a jutalmat. A magyar nótát muzsikáló hegedűs meghajolt kisére, de a vonót nem engedte el. Azonnal váltott, máris húzta a kacsatáncot. A kislány erre már valószínűleg nem figyelt, pedig neki szólt a zene.

Vizslát sétáltat egy hölgy. Egy család, sportöltözetben, láncban fogják egymás kezét, talán úgy, mint a népmesében, amikor a répát húzzák, erő és magasság szerint: apa, anya, gyerekek. A képcsarnok előtt egy hölgy nézelődik. Telefonál, és időpontot egyeztet. A hegedűs is hazabandukol a napi keresetével, hogy egy kis kenyeret vásároljon. Egy kislány nyafog, mert anyukája nem figyel rá, miközben beszélget barátnőjével. Kedvesen köszönti őket egy fiatalember. Egy hölgy rövid nyúlbundát visel, miközben szaporázza lépteit.

A karácsonyi lámpafüzérek sárga fényében a dobos játéka hallatszik.

Péntek tizenhárom, Luca napja: téli napforduló volt az ónaptár szerint. Az esztendő legrövidebb napjához ősidők óta egymást átszövő hiedelmek, varázsló és jósló cselekmények, hagyományok kapcsolódnak. Luca történetének legendás elemei összefonódtak korábbi idők mesterkedő alakjaival, babonaságokkal. A népek igyekeztek Lucát elriasztani: Luca előestéjén minden ajtót és ablakot gondosan bezártak. A boszorkányos nap egyik fontos cselekménye volt a jóslás. A Luca-pogácsát elnevezték a családtagokról, s akinek a tésztájában megpörköltött a beleszúrt toll, annak betegséget, halált jövendöltek. A lányok a Luca-pogácsába tizenhárom férfinévét gyúrtak, s úgy vélték, akinek neve a karácsony este megevett tésztából előkerül, az lesz leendő párjuk. Luca napján kezdték tizenháromféle fából faragni, vasszeg nélkül összerakni a Luca székét, amelyre állva karácsonykor az éjféli misén felfedezhették a boszorkányokat.

Manapság az emberek végzik mindennapos tevékenységüket, kevesebbet foglalkoznak jövődőléssel.

Ónos eső hull a sétálóutcán, majd hallatszik a cipők halk kopogása. Később dara hullt a szürke égből. Már fehéredik a kövezet, amikor megérkezik egy fiatalember. Gitározás közben énekel: „Hull a hó és hózik...”. Gyerekek gyülekeznek szüleikkel, néhányan ritmusosan mozognak és énekelnek: „Hull a hó és hózik, -zik, -zik, Micimackó fázik”. Óriás schnauzer kuttyát sétáltat egy fiatal pár. Idős hölgy igazi szőrmebundát visel, fején szőrmesapka. Egy fiatalember telefonál. Egy fiatal nő sötétkék kabátot hord és ugyanabból az anyagból készült kalapot, melyet fényes kék szalag díszít. Egy tini lány fekete táskáján kabalafigura.

A bank helyén megnyílt a Rossmann-illatszeráruház. A vásárlók, ha mosóport és öblítőt vásárolnak, mosogatószert kapnak ajándékba. A bácsinak vörös az arca a hidegtől, kezében sörösuvegek. Egy férfi táskáján „Kellemes karácsonyi ünnepeket” - szöveg olvasható. Baráti társaság találkozott, terjed a hír, hogy Magyarország 2004. elején, teljes jogú EU-tag lesz. Cserepes a szája a néninek, aki az utca sarkán várakozik.

A sétálóutcán lakkozták az utcai padokat, madzagon feliratok csüngnek:

- Vigyázz!

Vodafone-telefont reklámozott egy lány és egy fiú. Papírtelefonba öltöztek, a monitoron kidugták fejüket, oldalt billegett a kezük, a telefon alján dugták ki a lábuk, szórólapokat osztogattak.

Mindennapos vendége az utcának a hegedűs, hallatszik is a hangja: „Lehet, hogy szép nem vagyok és mégis hódítok...” A fiatalok mosolyogva haladnak a Dugonics tér irányába. A hegedűs teljes egészében uralja a helyzetet. Egy apuka gyereket viszi a nyakában. Olyan tíz év körüli lány, barna haja két copfba fonva, - anyjával mendegélnek. Vállra hajlott a bácsinak, prémies füles sapkát visel. Fürkészte, vajon észreveszi-e az ismerőse? Tizenhat év körüli fiúk kerékpárral robognak. Semmitmondó a tekintete egy sétálónak. Mamlasz kinézetű fiú anyjával nézi a kirakatokat. Indulatosan beszél barátjával a szőke lány. Talán tizenkét éves fiú egy reklámtáblát öltött magára, rajta a szöveg: Country - Kígyó u. 1. - Karácsonyi meglepetés.

Hideg téli délután, jeges dara szitált az utcán. Az égen csak az újhold látszik.

A gitáros a fal tövében egy kis széken üldögél, húrok pendülnek, angolul énekel. Egy lány színes irattartót visz. Két fiú andalog, talán tíz évesek, fejükön színes papírkorona. Távolból az ismerős dobos hangja hallatszik. Fiatalok foszforeszkáló sapkát viselnek, vidám beszédük messzire hangzik. Egy apuka rákiált gyermekére.

Tizennegyediken dermesztő hajnal - három-négy fokot mutatnak a hőmérők. Reggel az ónos eső miatt csúszóssá váló utakat és járdákat sós homokkal szórta be a Szegedi Közterület-fenntartási Kht. Néhány kistraktor dolgozik a téren. Középkorú férfi közelít a Városháza felé, égbék tolldzsekit visel, magasan záródó gallérján termovelúr belső gallérral, két cipzáras, bevágott zsebbel, szélzáró ujján rugalmas passzéval, alsó szegélyén zsinórbehúzással. Délelőtt folyamatosan áramlanak a járókelők, dél körül azonban tömeg van az utcán. A legtöbb ember a Dugonics tér irányába halad, kettesével, hármassal, négyesével, egy szülő három gyerekkel, két szülő négy gyerekkel, párossal. Csak lépéstávolság van köztük, szembe menni inkább csak a fal tövében lehet. Az utca teljes szélességében gyerekek, fiatalok, idősök, némelek babakocsival. Lépésnyire mögöttük újabb sor. A tömegben tíz ember is egy irányban. A kabátok zöme fekete, fölöttük csak a sálak virítanak, rózsaszínű, piros, fekete-fehér csíkos és a szivárvány színeivel tarkítva. Néha látunk egy barna, egy szürke, itt-ott egy piros, vagy kék-zöld kabátot. A téglavörös és a fehér kabát ritkaságnak számít.

Zene hallatszik a tér felől: „Kiskarácsony, nagykarácsony...”. Régi szokás, hogy advent idején a Városháza előtti üres medencében szabadtéri Betlehemet állítanak. A betlehemi istállóban a szent család és a háromkirályok érkezése látható. Az előtte álló két élő ezüsfenyőn égőfűzér, a csúcson a betlehemi csillag. A látványosság főleg a gyerekeket vonzza. Egy fiatal platánfa vékony, száraz ágán varjú himbálózik.

A Széchenyi téren főtt kukorica, forró bor, kürtös kalács illata.

Ezüstvasárnap felgyorsul a vásárlás: mind több csomag látható az emberek kezében. Szülők vásárolnak a téren, a babakocsikra csomagok vannak függesztve. Egy hölgy sétál, a „sárgácska”, aki télen-nyáron sárgába öltözik. Most sárga kabátot hord, hosszú szőke göndör haja omlik a galléra, narancssárga kalap a fején, kívül hordós sárga sál, kezében karácsonyi csomagolópapír. Argentín dog sétál gazdájával. Egy fiatal lány kezében DM-feliratos szatyor. Egy negyvenes férfi sompolyog, dzsekit visel, melynek a gallérja és a vállrésze fehér, a többi kék és a fehér alapon, a hátán a szöveg, fekete nyomtatott betűkkel: AGRESSZOR, csak az O helyén egy piros fogaskerék van. Bóklászik néhány fiatal, italokat visznek, arany krepp dekorpapírba csomagolva. Az Oszkár név említésére összerezzent egy hölgy. Ünnepi zsongás a Belvárosban.

December tizenötödikén estefelé szállingózni kezd a hó. A Klauzál téren a letakart oroszlános kút környéken megmaradt egy kevés, de vékony hóréteg, mely megfagyott és ropog a lépések alatt. Fiatal hölgy hosszú kabátja alatt rövid szoknya, redőzött szárú csizmája nubukbőr hatású, rugalmas, szintetikus anyagból, divatos fűzéssel, magas, francia sarokkal, műanyag talppal. Öntelt machó büszkén lépked az utcán.

A japánakácok leveleit az ágakon éri még az első hó. Vizesen tapad az ágakra, vizes - sárgászölden csillognak a levelei.

Másnap reggel párás volt a levegő. Három utcaseprő cirokseprűvel ment az utcán. Amikor a pára és ködfoltok feloszlanak, az emberek is tömegesen jönnek az utcára. Újra megjelenik a Vodafone-papírtelefonba öltözött srác, mellette egy másik fiú, aki piros sapkát visel, rajta a felirat, fehér betűkkel: Vodafone, kezében piros papírtáska, Vodafone-felirattal. Lábakon jár a telefon a Kárász utcán... Decemberben talán a legnagyobb forgalmat a mobiltelefon-boltok bonyolították le. Ékszer is sokan vásároltak.

Szaporodnak a reklámtáblák a padok tövében a sétálóutcán. Egy bácsi kezében szatyor „A kicsit más gyógyszerár - Sas Patika”-felirattal. Egy hölgy ül az utcán, szintetizátoron karácsonyi dallamokat játszik és gyűjti a pénzt. Színes papírtekercseket látni a járókelők kezében. „Westel - a kapcsolat”-felirat a táskán, benne mobiltelefon. Világoskék szeme, szőke haja van a hölgynek, videokazetta a kezében: Micimackó visszatér. Szakálla gyér az úrnak, aki Ballantines whiskyt - fém díszdobozban - tart a kezében. Enyhén részeg öregember közeleg. - Szeszegér - mondja alig hallhatóan egy asszony a barátnőjének.

Kopasz, szemüveges, szikár férfi, hátán a hangszere, - valószínűleg gordonka van a fekete tokban, - nyakában üdögél szürkésapkás gyereke, sietnek a decemberi télben. Szaporázza lépteit egy férfi, aki kezét lóbálja. Sétál egy zöldkabátos hölgy, zöld kalap a fején, vállán színes vállkendő, a szatyorban gyümölcs, narancs, olasz szőlő.

Fehér és szürke galambok a kövezeten. De hol van ez még a velencei galambokhoz viszonyítva?

Egy férfi derékig érő kis dzsekiben a tél közepén fehér pólyában egy csecsemőt visz, - mintha fél évszázaddal lemaradt volna az időben. Jól öltözött nő, fekete bevásárlókocsit húz kerekeken. Egy fiatal pár az ékszerkirakatot nézi. Megköszöri a torkát az egyetemista lány, majd közli kérelmét az apjának. Hegedűs muzsikál: „Ne hagyd el soha azt, ki téged szívből imád...” Két postás zöld öltözetben - viszik a küldeményeket a sétálóutca boltjaiba. Fiatal lányokat látni farmer nadrágba és dzsekibe öltözve, hátitáskáikon csüng egy-két kis plüss állat, maci, egér, vagy kutya. Sétálnak olyan lányok is erre, akik már igazi hölgyek, kabátot viselnek, válltáskát, trapéznadrágot és magassarkú nyújtott orrú cipőt. Borostás arcú ember andalog egymagában. Két fiatalember sietősen ment; az egyik cigarettázott, majd egy óriásit köpött, tiszta véletlen, hogy senkit nem talált el. Színes karácsonyi papírba csomagolt ajándékokat cipelnek az emberek, keringnek az utca egyik oldaláról a másikra. Alamuszi fiatalember botorkál az utcán.

Pirosba öltözött lányok szórólapokat osztogatnak, reklámozzák a színes kijelzős Vodafone-mobiltelefont. Esténként már látni is ilyen telefonokkal közlekedő fiatalokat.

Mentő száguld az utca végén.

Három kávé vizet egy hölgy műanyag pohárban, kettőben szívószál. Feketekabátos hölgy, piros francia sapkában, kívülhordós piros sállal, - mint a magyar Nobel-díjas Kertész Imrének.

Equadorból való két fiatalember muzsikál. Összesen négy hangszerük van: Zampona, panflute, quenacho és quena. Muzsikájuk változatossága új színt visz az utca hangulatába. Jutalmaznak is zenéjüket, a kazetták is fogynak. Egy férfi szürke bevásárlókocsit húz. Vontatottan beszél a fiatalember, mintha kábulatban lenne. Egy fiatal lány lábán fűzős bakancs, szintetikus anyagból, sarokbújtatóval, párnázott kéreggel, textil talprésszel, bordázott műanyag talppal. Kétértelmű szavak hallatszanak a távolból. Nagyméretű szatyorral kezében nehézkesen lépked egy asszony; nyájasan köszönti egy fiatalember. Dél körül megérkezik a hegedűs: magyar nóták dallama hallatszik. Ácsorgó néni fázósan toporog az utcasarkon.

Napokon, heteken keresztül tart a vásárlás, de általában a karácsonyt megelőző héten tetőzik a vásárlási láz. Már szinte nem is emberek mennek az utcán, hanem csomagok. Mű- és igazi fenyők, kovácsoltvas karácsonyfatalp. Italokat láthatunk az emberek kezében, Baileys krémlikőr, sárgadinnye, őszibarack vodkalikőr, Martini, Campari. Borok: Tokaji Furmint, Kékfrankos, Villányi Cabernet, Balaton muskotály. Könyvek, karácsonyi csomagolópapírban. Társasjáték, építőkockák, emeletes garázs, babák, lego építőjáték, modellautó, távirányítós tűzoltóautó, zenélő mozgó báb. Komolyzenei CD, Csipkerózsika CD, Szent karácsony éjjelén CD. Megjelentek a mese-DVD-k. A legkülönbözőbb tárgyakat láthatjuk: üvegszálas asztali lámpát, egy méter magas vízoszlopot, Walt Disney vászonképet, fotóalbumot, digitális fényképezőgépet, bögrét plüss állattal. Egy hölgy kezében tigrisfigurás mamusz. Másik asszony szatyrában dobozos szaloncukor, karácsonyi szalvéta, műhóspray, csillagszóró, illatgyertya. Díszdobozokat visznek a járókelők, öntapadós csillag masnival díszítve.

A tél első napján a déli ködben felbukkant a felhősínű Nap. Két rendőr megy az utcán, - ilyet is ritkán látni... Felfokozódott a vásárlási roham. Már öt csomaggal közlekednek az emberek az utcán. Spar-, Tesco-, Rossman-szatyrok. A Dugonics tér felől mennek a Széchenyi térre át a sétálóutcán és fordítva. Ilyenkor sok fenyőfát láthatunk, különböző fényfüzéreket, karácsonyfa díszeket, díszharangokat különböző színekben, illatos és angyalkás gyertyákat, valamint figurás zselégyertyát, csillagokkal díszített fémszálakból készült csillagfüzéreket.

Aranyvásárnap az ajándékvásárláson túl az ünnepekre szükséges élelmiszerek beszerzésének időszaka is. Az italok széles választékát láthatjuk a szatyrokban: szőlőital, almaital, narancsital, narancslé, rostos őszibaracknektár, rostos kajszibaracknektár, grapefruit-nektár, Pepsi, szénsavas üdítők, Coca Cola, Coca Cola Light, Sláger szénsavas üdítők: narancsízű, meggyízű, málnaízű, szőlő- és ananászízű.

Százharmonikán muzsikál egy férfi a Klauzál téren.

A felkészülés időszaka végetért. Huszonnegyedikén már inkább csak karácsonyi, - diós és mákos - bejglit vásárolnak az emberek. Este fényben úszik az utca és a város karácsonyfája. A fények könnyed játéka karácsonyi hangulatot áraszt, aztán elcsendesül minden. Szenteste elnéptelenedik az utca.

A mai karácsonyünnep az emberiség kétféle hagyományvilágának keveredéséből, ötvöződéséből alakult ki. Az ősi időkben az emberek a természet megfigyelése alapján, tapasztalati úton számították az időt. Számukra a sötétséggel, hideggel, terméketlenséggel uralkodó zord időszak vége - amikor a fény ismét több lett és jelei mutatkoztak a természet újjáéledésének - örömteli volt: megünnepelték a téli napfordulót. Annak ideje - ami a mostani december 24-25. körüli napokra esett - volt számukra az új esztendő kezdete. A régi rómaiak a nappalok hosszabbodását, a fény újjászületését a legyőzhetetlen nap istene, Mithrász születésnapjaként ünnepelték. Ezt a születésnapot - saját népszerűségének erősítése érdekében - később a keresztény vallás saját ünnepei közé vonta. Mégpedig úgy, hogy I. Gyula pápa 350-ben a legnagyobb ünnepet, Jézusnak, a Megváltónak a születésnapját tette december 25-ére. Eképpen a jeles téli nap a születés ünnepnapja maradt, de immáron az Isten Fia, Jézus, a Gyermeek Megváltó ünnepe lett. A karácsonyi ünnepi rituálékban pedig ötvözödtek a természetünneplő, újévköszöntő és varázsló pogány hagyományok a vallási alaptételekkel és előírásokkal.

Szenteste éjszakáján újra felélénkült a sétálóutca: az emberek siettek az éjféli misére. A Fogadalmi Templom felé igyekeztek ünnepi öltözetben a fiatalok, az idősek és a gyerekek.

Karácsony reggelén csípett a dér, napközben zúzmarák voltak a téren álló fák; aztán - amikor kisütött a nap - lehulltak, megsemmisültek, meghaltak, mint a kérészek. Csendben múlt el a nap, az emberek épp csak átsétáltak az utcán. A családok egymást látogatják ezen a napon.

A karácsony utáni első munkanapon bontják a sátrakat. Elégedetlenek a kereskedők: nem volt elég nagy a forgalom. Ez mindig így van: a magyar ember az örömet ritkán, a jövedelmét soha nem mondja el másnak. Alig pakolták el a karácsonyi portékát, máris megjelent a Széchenyi tér elején egy árus, aki szilveszteri álarccokat, trombitát, hajókürtöt, dudákat árult. A különböző maszkok nagy választékát láthattuk. A színes konfettit 80 forintért, a szerpentint 180 forintért kínálták; a modern serpentin 900 forint volt, amely nem papírból, hanem valamilyen ismeretlen anyagból készült, s egy spray-s dobozból kunkorodik elő. A klasszikus kérészeletű trombita mérettől függően 180 és 400 forint közötti áron cserél gazdát. Az öblösebb és erősebb hajókürt 500 forintos ára ellenére is kelendő. A szilveszter elmaradhatatlan kellékei a petárdák: a legdrágább a negyvenlövéses tűzijáték. Nem múlik el az óév bűcsúztatás durroztatás és tűzijáték nélkül.

A Kárász utcán is megjelenik egy-egy árus, - a szilveszteri multság kellékeit árusítja. Kapható glitteres hajszínező, hajra és parókára alkalmazható, apró csillámokkal dúsított lakk, hajszínező fluoreszkáló hatású spray vegyes színekben. Árulnak szerencsehozó újévi malacokat puha plüssből. Kelendő a csillogó, piros, zöldszínű, bolondos szilveszteri paróka.

Az emberek kezében újra csomagok vannak: most kezdődik az ajándékok cseréje.

A turistairoda szilveszteri ajánlatait láthatjuk a kirakatban. Pl. egyhetes szilveszteri sítúrát már 20 ezer forintért kínálnak. Egy négynapos prágai óévűcsúztató pedig 42 ezer forint, hat nap Párizsban 58 ezer, Rómában pedig 78 ezer forint. Az egzotikus utakra is van bőven kínálat: egy tíznapos tunéziai körút 157 ezer forintba kerül, egy ötcsillagos ciprusi szállodában majd 150 ezer forintot kell fizetni nyolc napért.

December vége a pezsgővásárlás időszaka is: így pezsgőket nagy választékban láthatunk az utcán sétáló emberek kezében: Pompadur, Törley, Frizzanti, Junior, Doux, Voila, Walton, Cinzano, BB édespezsgő, muskotály félédes és merlot; közkedvelt a Tini alkoholmentes pezsgő, alma-, málna- és őszibarackízű. Falinaptár, képeslapnaptár - és a szokásos szilveszteri kellékek az emberek kezében: dudák, trombiták.

Harmincadikán kirabolták a Kígyó utcai fehérnemű boltot, elvittek egy köbméter ötezes bugyit és ugyanannyi tömegű Triumph-melltartót.

A Kárász utcán már az ajándékbolt is petárdákat, robbanóeszközt, rugós konfetti löveget árusít. A délelőtt látott kisbetűs reklámtáblát délutánra öles feliratra cserélték.

Szilveszter napján +8 fok volt, általában esett az eső, az ernyők tömege nyári mezőt varázsolt a Kárász utcára. A nyirkos idő ellenére is kimondottan sok a gyermek, fejükön bojtos sapkák, kezükben színes dudák. A fiatalok különböző maszkot viselnek, vidám figurákra, bohócokra emlékeztetőket; némelyek vicces fejfedőket, csillogó parókákat, - sőt fiatalok fröccsöntött műanyagból készült női keblet is magukra öltenek. A szemerkélő esőben is sétálnak az emberek. Napközben és este enyhe volt az idő, aztán éjszaka már eléggé lehűlt, fagy is volt.

Száz rendőr cirkált a Belvárosban szilveszter estéjén gyalogosan és gépkocsival. Nem csupán egyenruhás rendőrök, de civilruhás nyomozók és polgárőrök is járőröztek, főleg a Széchenyi és a Klauzál téren, valamint a Kárász utcán.

A valahai római Saturnália-ünnep óévűcsúztató és újévköszöntő féktelen mulatozásai, varázslásos cselekményei nyomán a szilveszter mostanság is az esztendő legvidámabb napja. Éjszakáján szinte mindent szabad, sőt vannak dolgok, amit a jó újév reményében, annak biztosítására ajánlatos is megtenni a néphit szerint. A hagyományok szerint az óesztendő utolsó napja dologtiltó: csak a kisebb házimunkákat szabad elvégezni. De még azt se mindegy, hogyan: a szemetet például csak kifelé, az ajtó irányába szabad söpörni. E napon mindent vissza kell adni, amit kölcsönkértünk, még az adósságot is ildomos rendezni, ha azt

akarjuk, hogy jövőre ne tartozzunk senkinek. S nemcsak a pénzügyeket, de a vitákat is illik tisztázni, - az okosabbak ilyenkor kibékülnek.

A szegedi tájon az e napon sült kerekkenyérrel pedig kikerekíteni akarták az új esztendőt. A régitől meg kása, azazhogy „kitolókása” fogyasztásával igyekeztek szabadulni. Szilveszteri ebédre, vacsorára és az újévi ebédre sokhelyütt ettek „szemest” - lencsét, borsót, babot, kölest, rizskását, mákot -, hogy sok legyen majd a pénzük az új esztendőben, legyen bőségük, szerencsájük. Azt hitték, hogy aki éjfélkor éktelen lármát csap, az elúzi a háztól a következő esztendőre a gonosz szellemeket, a rosszat, a betegséget. A zajkeltés szokása máig megmaradt, csak manapság papírtrombitával, petárdával, tűzijátékkal csinálják; ez azonban már nem gonosz-űző célzattal történik, hanem egyszerűen a jókedv kifejezője.

A Széchenyi téri szabadtéri színpad előtt már korábban megkezdődött az óév búcsúztató. A Dugonics és a Klauzál tér, valamint a Kárász utca már jóval korábban megtelt. Nézőit bevonna órákig szórakoztatta a járőkelőket egy tűznyelő a sétálóutcán, ugyanott énekelve, táncolva, zenélve krisnások vonultak fel és alá. Az óév utolsó éjjelén harsány trombitaszóval, durrogtatással és a csillagszóróhoz hasonló látvánnyal szórakoztak a fiatalok. A vidám éjszakán a járőkelők rugós fejdísz viselnek, lametta zöldszínű parókát. Mások viszont csillogó hajspray-vel fújták be a hajukat. Trombitaszótól és hajókürttől volt hangos a belvárosi utca. A járőkelők kezében konfetti szóró volt, mely sűrített levegővel működik, használatkor kb. nyolc-tíz méter magasságba papírszalagot lök ki magából; szerpentinspray, mely színes, levegőben szilárduló szerpentinek fújására alkalmas; színes papírtrombita, bojtos anyósnyelv, színes szerpentin BUÉK-felirattal, hópolyhekkal. Az óév búcsúztatók tömege várta a szabadban, hogy a Városháza toronyórája elüsse az éjfélt. Közvetlenül 12 óra előtt egy mentőautó szirénája hallatszott az éjszakában.

Hangos és látványos volt a 2002. év búcsúztatása.

Télhó a sétálóutcán

Az esztendő fordulóján ezrek köszöntötték 2003-at a sétálóutcán; az új év első perceiben már mozdulni sem lehetett a Belvárosban. A hangszóróból a Himnusz hangjai csendültek fel, elhangzása után a Széchenyi tér színpadáról a polgármester köszöntötte a szegedieket; majd kellemes zenére megkezdődött a káprázatos tűzijáték, háttérben a Városháza sziluettjével. A Tisza fölött fények cikáztak. Vad zúgással felszálltak a tüzes pillék, újfajta rakéták villogtak az éjszakában. Az éjféli látványos fényjáték után a vidám évbúcsúztató közönség hangos dudaszóval köszöntötte az új évet. Visongattak a dudák, petárda durrogott, tüzes gyertyák lángjai villantak, konfetti löveg volt a városiak kezében. A tömegben konfetti zápor közben pukkadtak a pezsgők, folyt az édes nedű pohárba, kabátra, kövezetre. Voltak idősebb hölgyek, akik a nagy durranásoknál befogták fülüket. Az emberek szívből jövő jókívánságokat, szép, boldog és békés újesztendőt kívántak egymásnak. Az óriási hangzavarban gyerekek, fiatalok, középkorúak, idős emberek hömpölyögtek az egyik térről a másikra. A zsivaj nemsokára a tetőfokára hágott. A bábeli zürzavarban a hangoskodók nem is értették egymás szavát. A tömegben rémséges arcok tűntek fel: Bin Laden- és horror álarcok. Mások Bush-maszkban rohagáltak. A szegediek között számtalan ördögpofo, szörnymaszk, farkasemberfej tűnt fel. Néhány szelídebbet is láthattunk: bohóc- és báránýálarcot. A város polgárai ricsajoztak, ordítottak, mulattak. A lármás újévköszöntő fergeteges bulival folytatódott. Az éjszakai forgatagban egy fiatalember tánc közben véletlenül meglökött egy másik fiataalt, aki ekkor rátámadt. A fiú az ütéstől elterült és végül agyrázkódással szállították a szegedi új klinikára. Az év első hajnalán összesen mintegy száztagú különítmény cirkált: elsődleges céljuk a rongálások megelőzése, valamint a segélynyújtás volt. A későbbiekben akadtak részek is, akik belekötöttek embertársaikba. A lerészegedett szilveszterezőkhöz mentőt hívtak a rendőrök.

A vigadalom hajnalig tartott; rengetegen mulattak még hajnali ötkor is az utcákon. Mire a mulatozók elcsendesednek, hazaszállingóztak, megérkeztek a takarítók, akik az elhalkult városban a szabadtéri buli maradványát takarították el - rengeteg törött üveg, szétdobált szerpentin és műanyag pohár csúfította az utcát. Rajtuk kívül az utca állandó jelenlevői, a hajléktalanok vonszolták magukat: némelyek üres üvegeket gyűjtöttek, üldögéltek. Amikor másoknak véget ér az ünnep, a csöveseknek akkor kezdődik.

Az év első délelőttjén szomorkás, borongós idő volt, alig tartózkodott ember az utcán. Egy hajléktalan minden szemetesbe belekotort: hátha akad valami kis csemege, maradék, Cola vagy más ital. Az egész utcán nem volt ötven ember.

Az első munkanapon a boltok többségében leltároztak. A nyitvatartó üzletekben sem volt vásárló. Fokozatosan eltűntek a kövezetre állított reklámtáblák is.

Délidőben egy apuka vitte nyakában kislányát, - aki vígan él a világban, nem úgy, mint a kéregető gyermekek. Néhányan társalogtak, kíváncsian kérdezgették egymást az eltöltött ünnepekről. Fogadkozik egy fiatalember barátnőjének: abbahagyja a dohányzást. Kislány csacsog a mamájának. Egy fiatal pár csókolózás után a Kerek Perecbe ment egy süteményre. Egy negyvenöt év körüli ember vastag dzsekibe öltözve lépkedett, fején kötött sapka, kezében egy kézikosár, tele sárga, kissé fonnyadt almával. Egy szőke hölgy igyekszik néger lányával. Az utca sarkán, a szemeteshez láncolva két kutya várakozott pórázon. Az egyik eb már türelmetlenül ugatni kezdett, amikor egy fiatal szerelmespár enni adott nekik, akik ezt barátságosan el is fogadták. Egy gyermek nyafog a babakocsiban, anyja dohányzik. Érdeklődik egy fiú az apjától, hol van az Internet-kávézó. Egy fiatalember idegesen kérdezi barátnőjét, a lány csak hümmög. Közepes schnauzer kurtított fülű kutya, éberen figyel, míg gazdája beszélget. Fázva suhan futólépésben, egy pulóverben egy lány.

Harmadikán +12 fokot mutatott a hőmérő a Kígyó gyógyszertár sarkán. Százhusz éve nem mértek ezen a napon ilyen magas hőmérsékletet. Vakítóan ragyogott a nap. A boltok előtt máris megjelentek újabb hirdetőtáblák, farsangi álarcot kínálnak.

Megjött a dobos a Triumph-bolt elé, egy kis kereset reményében. Egy idő múlva két civil rendőr elküldte a padon muzsikáló fiatalembert. Néhány járókelő csak éppen végig megy az utcán, nem is néz se jobbra, se balra; egy anya mellén viszi gyermekét, egy hölgy felmosó vödröt hurcol. Zihálva érkezik egy fiatalember a Vodafone-bolt elé, ahol már várakozik egy lány. Ironikus mosoly egy néni arcán. Az anyuka ráparancsol kislányára, hogy őrizze a babakocsit, míg bemegy az üzletbe.

Darvasi László új könyvét, a Trappitit kínálják a Magyar Könyvklub kirakatában.

Nyelvőrök járják az üzleteket, pubokat, mert a shop haladéka lejárt, boltnak kell nevezni, hisz' tavaly február 17-én lépett életbe az új, úgynevezett nyelvtörvény. Eszerint 2003. január 1-től a közterületeken lévő idegen nyelvű feliratok mellett azok magyar megfelelőjét is fel kell tüntetni. Ilyen a City Press a Kárász utcán, ahol egyébként újságot lehet vásárolni.

Negyedikén, szombat délelőtt is napos idő volt, tíz fok árnyékban; gyermekek csacsogtak, szaladgáltak, fiatalok főtt kukoricát eszegettek. A járókelők döngicséltek, duruzsoltak, nevetgéltek. Csoportokba verődve csevegtek az emberek a szilveszteri multságok eltöltéséről. Az egyik család a Royalban töltötte az év utolsó éjszakáját, harmincötezerbe került a jegy, bőséges volt a vacsora, csak a hangulat nem volt vidám, már egykor haza is mentek. A háromszáz vendéget fogadó helyiségben mindössze hetvenen voltak.

A Kígyó-patika sarkán, a napon, délidőben, tizenhét fokra emelkedett a hőmérő higany-szála, de árnyékban is tíz-tizenkét fokot mutatott. Kimondottan sokan tartózkodtak az utcán. Egy asszony sorolta barátnőjének, kik voltak náluk szilveszter éjszakáján.

- Kevés a nyugdíj, de nem kell a hegyekbe vonulni meghalni, - halljuk két idős asszony beszélgetését. Középkorú hölgy bevásárló kosarában Wiener extra kávé, mézes puszelli, frankfurti virsli, majonéz, gombafejek sós lében, őszibarack nektár, finom liszt, chips.

A gitáros az egyik fal tövében muzsikál. A lány dűnnyög valamit fiatal barátjának. Zavarában köhécsel a középkorú hölgy, mert egy férfi megdicsérte a haját. Egy fiú dűhében belerúgott kerékpárjának kerekébe.

Ötödikén, az év első vasárnap reggelén még +3 fokot mutattak a hőmérők. A kövezeten konfetti emlékeztetett az elmúlt ünnepre. A déli, borús ég havat ígért, a szél esővel érkezett, ezt felváltotta olyan daraszerűség. Az ónos eső után délután négykor nagy pelyhekben megérkezett az igazi hó. Hirtelen téliesre, hidegre fordult az idő. Az első hó fokozatosan ellepett mindent, fagypontra alá süllyedt a hőmérséklet. Hatalmas havazás lepte meg a várost. A közterületfenntartók megkezdték a főbb közlekedési utak és a hidak tisztítását. Színes ernyőket tartanak az emberek, mások nagy sapkában, kapucniban védekeznek a hóesés ellen. Annyira havazott, hogy a kabátok két perc alatt teli lettek fehér pelyhékkel. Bundába, mackónadrágba, farmerdzsekibe öltözött emberek is jártak az utcán. A havat az emberek szemébe fújta a szél. A járókelők szemlátomást élvezték a helyzetet: már néhány szülő is megjelent csemetéjével. Estére csak a letaposott, havas utakon lehetett közlekedni.

Éjszaka hópaplan takarta be az alvó várost.

Hétfő reggel hattól a hólapátolók is munkába álltak, mert a sétálóutcán reggelre tíz-tizenöt centiméterre növekedett a hó vastagsága. A lapátok ütemes kopogásától volt hangos a Kárász utca.

A köz- és egészségügyi intézmények működtetéséhez kapcsolódó és a szerződéses járatok kivételével reggel két órán át nem közlekedtek a városban a Volán-buszok az előre bejelentett sztrájk miatt. Az élet nem állt le, csak nehezkesebb lett: az utcán káromkodó, haragos emberek igyekeztek céljuk felé. Csak akkora csíkban volt tiszta a gyalogút, amilyen széles a hólapát. Babakocsival küszködött egy anyuka a félig letakarított járdán, mert a gyermekkocsi valamelyik kereke mindig hóban gurult. A házak tövében viszont az emberek tapostak utat maguknak, mert a reggeli lapátolásnak a sűrű havazás miatt délre már nyoma sem látszott. Az utcán megváltozott a szokásos rend: csak egyenként, libasorban lehetett haladni. Nagy pelyhekben hullt a hó, vastag ruhákba öltözött emberek bandukoltak fejüket lehajtva a nagy hótaposó csizmákban. A fiatalok élvezték a helyzetet, egy fiú megölelte a lányt és így az ölelésben vonatoztak a havas utcán.

A hókotró gépkocsi első útja mulatságos volt, mert a lapátja a hó fölött helyezkedett el. Így aztán a sofőr elég gyorsan haladt az utcán oda-vissza, az emberek megálltak, csodálkoztak és nevettek, - míg egyszer csak a sofőr is rájött, hogy itt valami nincs rendben. Végül is csak két-három méter széles utat túrt az utca közepén. Egy csöves dideregve dőlt neki a lámpatartónak. Két szőke, göndör, hosszúhajú lány - ikrek - iparkodtak a havas úton

A fehér hótakaróban a feketeruhás emberek olyanok voltak, mint a varjak. Egy idős bácsi egyre csak ment, bizonytalanul, mint az ittas ember. Egy anyuka gyerekének sálját igazgatta: féltette, hogy megfázik. Lenge kabátban fagyoskodik, kesztyűje sincs egy néninek. A gyalogosok bukdácsolva haladtak a síkos járdákon.

A Széchenyi téren egy kisfiú mászott a hóban, apja fényképezte. Előkerültek a szánkók is: meleg kabátba öltözött gyerekek élvezték a szánkózást. Néhány szülő hógolyózott a gyerekeivel, a szakadó hóesésben. Egyesek hóemberépítéssel is próbálkoztak. A platánok törzsein virított a hó. Megújult - fehér díszítést kapott - Gizella királynő barna szoknyája is.

Egész nap folyamatosan dolgoztak a hótakarító- és sószórógépek. Tizenegy munkagép tolt, söpörte, szóta az utakat és a járdákat borító havat, nyolcvan ember pedig kézi szerszámokkal dolgozott a városban, a gyalogátkelőhelyeket és hídfőljárókat is lesöpörték. Vízkereszt, Háromkirályok napja, a karácsonyi ünnepek zárónapja. Ezen a napon szedik le a karácsonyfát. Kezdődik a hamvazószerdáig tartó farsang: a tavasz segítése - tánccal, mulatsággal - a téllal való küzdelemben. A város karácsonyfáját azonban nem lehetett lebontani a kedvezőtlen idő miatt. Az utca fölé helyezett karácsonyi égőfüzerek is maradtak még, de a fényt már nem kapcsolták be. Késő délután zárt körben tartották meg a Virág Cukrászda hivatalos megnyitóját.

Estére újabb hótakaró fedte be a napközben letakarított utcákat, tereket. Szürkületkor újhold világított a Kárász utca égboltján; csillogott a havas karácsonyfa, cigaretták fénye parázslott az utcán.

Kemény, hideg éjszaka köszöntött Szegedre: huszonnégyszeres szolgálatban tisztították a behavazott utcákat, huszonkét hóeke dolgozott, azonban a munkának nem sokáig maradt meg az eredménye, mert reggelig húsz-huszonöt centiméternyi hó esett. A havazás második napján lelassult a közlekedés a Híd utcában. Az autóvezetők söpörték kocsijukról a havat. Továbbra is egyetlenegy egyszemélyes kitaposott úton lehet haladni a hóban a hosszú, nyílegyenes járdaszakasz közepén. Célszerű kívánni a szembejövőt, egyébként vissza kell ballagni a mellékútra, ami a boltokhoz vezet. Reggel egy didergő koldus küszött ki az egyik kapualjból, hogy alamizsnát kérjen. Egy idős néni megrettent tőle, mert nagyobb nyomorúságot látott, mint az övé. Gémberedik egy várakozó hölgy az utca sarkon. A csípős, hideg időben csikorog a hó a lépések alatt. Amikor lehetséges, a fiatalember meggyorsítja lépteit. Az idősek, bottal közlekedők nem győzték kerülni az összelapátolt buckákat, mivel átlépni nem tudták őket. Nyugdíjas bácsi bandukolt hazafelé bevásárló szatyrával. Csak esett, esett a hó, esernyős

emberek jártak-keltek az utcán. Erőlködve húzták a szánkókat az apukák, anyukák, nagyszülők, melyeken téliesített öltözetű gyermekeik élveztek a helyzetet. Sapkájuk homlokra húzva, a sál eltakarja az orrot, a száját: így elkerülhető a megfázás, mégis jó levegőn van a gyermek. Elégedett sikolyok hallatszanak hógolyózás közben. Perzsa agarat sétáltat egy fiatalember. A tér sarkán két ember állt, s az egyik kis cédulát olvasott. Tagbaszakadt vörö sarcú öregúr kezében egy üveg Martini.

Ezen a havas délelőttön a híres Virág Cukrászda - három év kényszerű szünet után - újra várta a nagyközönséget. Már a nagy árvíz előtt is népszerű volt ez a cukrászda, amely a dúsgazdag gabonakereskedő, Zsótér Andor által 1874-ben építtetett Új Zsótér-ház földszintjén működött; Alemann János, majd Árvay Sándor és fia tette híressé süteményeivel. A Temesvárról érkezett Virágh-testvérek, - akik tovább öregbítették hírnevét és névadójául is váltak, - 1922-ben vásárolták meg. Szervánszky László a '90-es évek eleje óta üzemeltette; azonban az 1999. október 4-re virradó éjjel tíz teherautóval elszállították a teljes berendezést és bezárták az üzletet, - az alkalmazottak és a vendégek nagy megdöbbenésére. A jelenlegi új bútorzatot a korábbihoz hasonló stílusban gyártották le. Sikerült viszont visszaszerezni Soltvadkertről a herendi porcelánból készült nevezetes kávéfőzőt. Újdonság, hogy ezentúl nemcsak süteményeket, krémeket és fagyaltot kínálnak a Virágban, hanem hidegkonyhai készítményeket is. A vendégeket egyelőre két helyiség várja: a főbejárat melletti füstmentes Árvay Szalon, valamint a dohányzó vendégek számára kialakított belső Virágh Szalon. A legbelső Koktél Szalont, amit zártkörű rendezvények számára tartanak fenn, csak márciusban nyitják meg. Süppedő szőnyeg, halk zene, csábító, hatalmas habos sütemények, valamint a hűtőpult teljes kínálata várja a vendégeket. Itt elvarázsolják az érkezőt.

A harmadik napon egyes helyeken közel félméteres hótakaró borította a Széchenyi tér pázsitját, az árvácskákat. A havas téren friss lábnyomok kacskaringóztak a fák közé. Az átfúvásokat okozó erős szél csak kora délután csillapodott le. Középkorú nő jön a hóban lépdelve, nyomában három tascó ugrál a szügyig érő, fagyos fehérségben. Egy idős ember térdre esve hasal a hóban, éppen csókolja a havat, de máris kezére támaszkodik, emeli a fejét, majd a térdelésből lassan feltápáskodik, leporolja a havat a nadrágjáról, a kabátjáról, a sapkájáról. Egy fiatal lány lenge öltözetben remeg a zimankós télben.

Napközben zöld ruhába öltözött emberek dolgoztak jégtörővel, lapáttal a sétálóutcán.

Az eget hófellegek borították. Sötétedés után ónos szitálás kezdődött, a lámpákon jégcsapok képződtek. Lehelet látszott az utcán és a dohányfüst.

Este a Környezetfenntartási Kht. Madách utcai irodája előtt hosszú sor kígyózott, - de csak az első száz szerencsés ragadhatott lapátot. A boldog lapáttulajdonosok fürgén vágtak neki a szegedi éjszakának. A nyolcórás éjszakai munka: háromezer forint. A férfiak előbb föllazították a letaposott havat, majd két nő a járda szélén lévő kupacokba dobálta. A hajnali hideg sem szegte kedvét az alkalmi munkásoknak. A mínuszokban kicsit hangosabban dolgoztak, mivel fel kellett törni a már lefagyott havat, az ütések zaját pedig visszaverték a házfalak. Hajnalban már rövidebb-hosszabb nóták is felcsendültek a sétálóutcán, a hét törpe indulóját adták elő hómunkás stílusban:

- Hejhó, hejhó, a hómunkásoknak jó! A hómunkásoknak azért jó, mert nyáron nincsen hó!

A sózás csak fagypont körüli hőmérsékleten hatékony, ezért egyelőre nem szórták meg az utakat; csúszkáltak a járókelők, megroppant a lábuk alatt a hó.

Még délben is -3 Celsius fok volt, de süttött a nap és néhol latyakossá váltak az utak. Egy férfi háromlábú állványt állított fel, majd ráhelyezte a gépét: van is mit fotózni, hisz' áll a város karácsonyfája, hóval díszítve, körülötte nyüzsgő emberek. Két testvér egy szánkón, színes a kabátjuk, a sapkájuk is, csak anyjuk szürkül a hóban, aki meggörnyedve húzza őket, mint a

fáradt, éhes ló, valamikor régen a szegény falvakban. Egy úriember Gyöngyvér-napra orchideát visz. Szakállas férfi két gyermek kezét fogja: iker fiú és lány, talán ötévesek. Egy hölgy tortát tart a kezében. A szűk utakon általában a gyerekek mennek előre és a szülők mögöttük. Egy idős hölgy két teli szatyorral közlekedik, a szatyrok tartalma: fényszettlen rizs, 8 tojásos kiskocka száraztészta, dobozos sör, citromlé, finomított napraforgóolaj és egy villányi bor.

Sem a hideg, sem a hó nem jelent akadályt, mert hozzáláttak a Szeged étterem tavaly tavasszal dobogóra épített teraszának bontásához, ugyanis az engedélye október végén lejárt. Az étterem tulajdonosa levelet írt az önkormányzatnak, amelyben kifejtette: szeretné, ha a dobogón álló hatalmas építmény egész évben a helyén maradhatna. Ám a Szeged történelmi Belvárosra vonatkozó rendelkezések csak ideiglenes jelleggel teszik lehetővé a teraszok kitelepülését a vendéglátóhelyek elé.

Másnap hajnalban újra megindult a havazás, mely széllel párosult. A belvárosban reggel hat órakor negyvennégy centiméter volt a hóréteg. Az utakat tisztító gépek néha hiábavaló munkát végeztek, mivel a szél gyorsan visszahordta a havat. Kisebb-nagyobb megszakításokkal hatodik napja szakad a hó, néhol tizenöt-húsz centiméterrel is nőtt a hóréteg vastagsága. A hódúró dúrta a havat, az utca közepén néhányméteres út maradt, azon sietnek az emberek. A gyalogút mentén másfél méter magas hóbuckák, a házak tövében továbbra is csak egyszemélyes kis utacskák. Húsz éve nem volt ennyi hó az utcán. Ebben a hidegben is szólt a furulyás hangja. Anyuka viszi lánya Budmil-feliratú iskolatáskáját, gyermeke siet mellette. A téren a lámpákról fújta a havat az erős szél. A hópelyhek cikáztak az éles szélben. Estére mérséklődött a szél, csökkent a havazás, sötétedéskor már -7 fokot mutattak a hőmérők. A fogvacogató időben szaporázzák lépteiket az emberek. A markolók megkezdtek a hó elszállítását.

A hónap második szombatján csodálatos az utca: ragyog a januári napsütésben. Libasorban közlekednek az emberek, mert az utak szélére tölt irdatlan mennyiségű havat csak részben szállították el. Apuka elől, utána kullog a két gyerek. A tetőről fújta a havat a szél, a naptól hókásás utakon gyalogoltak az emberek bevásárló szatyrokkal. Bevásárló kocsit húz egy idősödő asszony. Középkorú férfi biciklit tol. Egy úriember kezében hatalmas csokor virág: meglepetés Ágota napra. Egy bácsi sárga bevásárló szatyrot visz, a szatyron nagy kék betűkkel: Plus. Egy hölgy kosarában narancs, banán és kenyér. - Adjon Isten jó napot - szólongatja a ház párkányon ülő koldus az arra jövő-menő embereket, szájában cigaretta, sapka hever előtte, benne egy százas és néhány húszas, tízes. Egy bácsi türelmetlenül várakozik a bolt előtt, dorgálja nejét, amikor az megérkezik. A magas hófalak közti ösvényen színes sálak virítanak a sötét kabátot viselő emberek nyakában. Egy anyuka bajlódott nyughatatlan másfél-éves kisfiával.

A legtöbb üzletben már napok óta tart a szezonvégi kiárulás, vevőcsalogató árakkal. Az üzletek kirakatai ötvenszázalékos kedvezményeket jeleznek.

Alkonyatkor olyan a Széchenyi tér, mint egy képeslap: az utat hó borítja, csendes sétálók, a platánok fehér törzsén pihen a hótakaró, a lámpák csillognak, a Városháza fényben ragyog.

Vasárnap dolgoztak a markológépek, a havat a Tiszába öntötték.

A Dugonics téren délután egykor egy nő és egy férfi beszélget, egy fiú bohóckodik a havon. Egy anyuka fotózza egyetlen gyermekét, kinek arcán látszik az öröm. Egy fiatalember két kis kutyával lassan halad a sétálóutcán a Klauzál tér irányába. Jön a tér felől két fiatalember utazótáskával. Középkorú hölgy cigivel megy a gyógyszertár irányába. Végighajt az utcán egy biciklis. A McDonald's-ból kijön egy házaspár két gyerekkel, a Kölcsey utca felé veszik az irányt. Két lány fordul a mellékutcából, az egyik telefonál. Egy őszhajú férfi kilép a Kárász utcai újságos boltból, kezében újság. Egy fiú érkezik. Sétál egy házaspár, a férfi kezében

fonott kosár, kékszínű anyaggal bélelve Téli vásár volt a cipőbolt kirakatában, 30-50 %-os engedményekkel. Egy fiatal nagymama babakocsit tol, a gyermek annyira le van takarva, hogy az sem látszik, fiú-e vagy lány. Négy fiú: alkudoznak, ugyanis mobilt árulnak. Egy férfi kapucnis dzsekit hord, mellette a lány, fején fehér kötött sapka, kézen fogva andalognak. A harmonikás a Vodafone-bolt előtt ül, régi olasz slágereket muzsikál. Egy hölgy pincsi kutyát vezet pórázon. A Klauzál téren egy fiatalember jön a Rétes Rozi felől, kezében papírtálcán sütemény. Két srác hátizsákkal jön; majd újra egy biciklis az utca közepén, jobb kezével a kormányt tartja, bal kezét összeszorítja, látszik rajta, hogy fázik. Két lány lépése hallatszik a fagyos úton. A Klauzál téren egy férfi telefonált:

- Akkor aludjál, cseszd meg!

Két ember megy a gyógyszertárba. Anya és lánya a Dugonics tér irányába haladnak, egy fekete utazókocsit húznak. Ha a Széchenyi térhez ér a városi polgár, csak a ködös teret látja. Egy fiatalember szikár magas alakja látszik, távolabb egy fiatal pár, a lány piros dzsekit visel. A híd utcai buszmegállóban tizenegy ember várakozik. Néhány behavazott autó árválkodik a parkolóban. A posta előtt megáll a villamos. A hóval borított utakon itt-ott száraz platán-levelek. A Városháza felől két tizenéves fiú érkezik, csatlakoznak hozzájuk fiatalok és hógolyóznak, megtelik vidámsággal a tér. Egy fiatalember uszkárt sétáltat. Reszket egy hölgy várakozás közben. Egy férfi a híd felől érkezik, cigaretta a kezében. A Városháza toronyórája két órát üt. Egy férfi kocog a Sóhajok Hídja felől. Repülő zaja hallatszik a szürke égen. Két alacsony kövér asszony karolja egymást, fordulnak a posta irányába. A tér végén az Anna-kút felől jön egy asszony, táskájában néhány flakon víz; némán suhant el egy varjú a feje fölött. Az étterem közelében egy fekete zokni hever a fehér úton.

Csípős hideg van: Szegeden -25 fokot mértek a hónap második vasárnapjáról hétfőre virradó éjszakán. Vacognak az emberek, de felemelt fejvel szaporázzák lépteiket a szokatlan ziman-kóban. A rendkívüli hidegben - az erős fagy miatt - az autóbuszok fele fölmondta a szolgálatot, a villamosok azonban a zord időben is közlekedtek - munkanap van a legkeményebb napon is. A Kárász utcán egy bőrkesztyűs asszony kezét lóbálja, nagy lépésekkel halad. A hajléktalan fagyos ujjait lehelgeti. A hideg ellenére is megtelik az utca: zsebbe tett kézzel közlekednek, topognak, szipognak a téiben. Délután megérkezik a gitáros fiatalember, kezén kesztyű, csak az ujjvégek vannak szabadon. Este -12 fok. A fagy csúszóssá tette az utakat, a Kárász utca díszburkolatát viszont lehetőség szerint óvják a maró anyagtól, a sótól, így fűrészporról kísérleteznek. A sétálók arcán a hideg pírja pirosodik. A levegő megdermeszti az idős embereket, akik hallgatagon sietnek. A csontig hatoló fagyban a fiatalok nem félnek a meghűléstől, meg-megállnak és beszélgetnek. Prémis fejfédőt visel egy bácsi.

A fontosabb kereszteződésekből, parkolókból teherautóval szállítják el az összehordott hókupacokat.

A néma sétálóutca házaiban álmodnak az emberek.

A farkasordító hideg után hajnalban valamelyest engedett szigorúságából az idő; a felhősödés mellett némi enyhülés is mutatkozott. A hajléktalan cigit keres és talál. Gazdi vizslát sétáltat. Hátizsákos fiatalok sietnek az utcán, egy fiú piros sapkáján fehér bojt csüng. Láthatunk hosszú tölcseralakú zöld sapkát, - fehér bojtja a viselője hátára lóg, - vannak fejhez simuló kézi kötésű sapkák, általában szürke és fekete színben; de ugyanakkor homlok- és fülvédőt viselő emberek is járkálnak a belvárosi utcán. Az idősebb emberek kalapot tesznek a fejükre. Egy házaspár, - mindketten fekete kabátot, fekete kalapot és piros kívülhordós sálát viselnek. Egy középkorú hölgy lila hosszú dzsekiben, ugyanolyan színű kalapban, kezén egyujjas kézikötésű kesztyű. Egy úrhölgy fején piros kalap fekete szegéllyel díszítve, hozzá fekete bunda. Hangszerét a vállára akasztja egy fiatalember. Ofotért-feliratú szatyrot visz egy járókelő. Egy idős asszony sálát tett a fejére és a nyakára is tekerte, annyira hideg volt. Már

távolról feltűnik egy sárga fülvédőt, zöld sálát, fehér dzsekit viselő asszony. Fekete kabát kapucnijából alig pislog a lány. Piros kapucnis kabátban didereg az anyuka, gyermekét tolja a babakocsiban. Kék kapucnis kabát, kék műszőrmével díszítve, fehér kutyáját sétáltatja a fiatal lány. Nagyságos asszony szőrmebundát visel. Földugóval a fülében zenét hallgat egy srác. Barna kalapot, zöld kabátot visel a hölgy, aki hosszan bámulja a kirakatot. A nagy árleszállítások sem hatnak a vásárlókra.

Jókora hószállítmányt vittek el a Széchenyi téri főposta előtt, ahol a gyalogosokat és a villamosra várókat akadályozták a kupacok.

A hónap közepén hajnalban sűrű köd szállt le a városra, a sétálóutcán a látótávolság húsz méter volt. A zúzmarás fák látványa különleges, lenyűgöző. A csontig hatoló hideg napok után a déli órákban már +4 fokot is mutatott a hőmérő. A melegben olvadni kezdett a hó, latyak borította az utakat, a háztetőkről pedig jókora hótömbök zuhogtak a járdákra, a parkolókra, helyenként jelentős károkat okozva. Egy úriember aktatászkát visz, fején bordó kalap, - ami ritkaságnak számít, mert különben kizárólag feketét viselnek. Egy részeg ember dülöngélt a kétméteres úton, jobbra és balra. Kicsi gömbölyű ember baktat, furcsa kopasz fejjel és nagy aranykeretes szemüveggel a hidegben.

Furulyaszó hallatszik a távolból.

Másnap délből +7 fok a Kárász utcán, ahol kigombolt kabátú emberek sétáltak. A dobos egy eurót kapott játékaért, azt beváltotta és kapott 207 forintot. Csomagolt kenyeret lóbál a kezében egy férfi. Biciklit tol egy asszony, a csomagtartóján gyereke ül. Fehérsapkás hölgy, fekete kiskutyát vezet pórázon. Egész nap ragyogott a januári nap és olvadt a hó, de még mindig vannak másfél méteres hókupacok az utcán. A hóval borított padok felső szélei virítanak, kandikálnak. A vakító napsütésben a kék égen egy repülőgép ezüsthény csíkot hagyott maga után, - tovaszállt. Kiesett a babakocsi egyik kereke, egy fiú felveszi és átadja az anyukának, akinek férje visszateszi azt - és indulnak tovább. Az utca elején egy muzsikos: kezében gitár, szájában szájharmonika, mellette kartonon fekszik nagy kutyája.

Reggelenként a Nagyposta ereszeről hatalmas életveszélyes jégcsapok meredeztek vészjóslóan: a két emelet magasból lógó jégrudak bármikor leszakadhattak volna a járókelők a Híd utcai troli megállóban várakozók fölé, s elgondolni is rossz, mi történik, ha valakit eltalál egy súlyos tömb. A szánkótalpakról lesúrlódott rozsdá vörösbarnára színezte a havas járdát.

Január tizenhatodikán tengerré változtak az utcák és a terek, hisz' két nap alatt közel 30 Celsius fokot emelkedett a hőmérséklet a megyében, ennek következtében megindult az olvadás, a tetőkön ugyanúgy, mint a járdán; lavinaként zúdult le a hó a tetőkről. Az olvadás idején veszélyben van a szegedi járókelők testi épsége: a háztetőkről helyenként irdatlan hó gömbök lógnak le, melyek bármikor rázuhanhatnak a gyalogosokra. A hógömbök és jégcsapok eltávolításához tűzoltókat hívtak, akik óvatosan választották le a párkányról a helyenként combvastagságú, tűhegyes jégkopjákat. A munka idejére a trolibuszok felső vezetékeit is kikapcsolták a Híd utcában: ez némi fönnakadást okozott a menetrendben. A veszélyes járdaszakaszokon kifüggesztett figyelmeztető táblák vannak: „Vigyázat, hócsúszás- és jégcsap veszély!”. A figyelmeztető cédulákkal felszerelt léceket azonban többnyire úgy támasztják a falhoz, hogy a gyalogjárók is elérjenek. A járdákat csak néhol kerítik el a veszélyes utcafrontoktól.

A Városházáról lezúduló kisebbfajta lavina a ház tövében parkoló két autóban okozott jelentős kárt: egy Volvónak a hátsó szélvédőjét rongálta meg, egy Seatnak pedig a szélvédőjét és a tetejét is összetörte. A kocsik a tornyos épület és a Bérház-ként ismert hivatal között a Sőhajók Hídja közelében álltak, amikor a meredek tetőről lecsúszott a hatalmas hótömb és az autókra zuhant. A Városháza minden sarkán, így a parkoló oldalán is vékony rúdra erősített

zászlóforma táblák hívják fel a figyelmet a tetőről lecsúszó hó miatti veszélyre, az autók tulajdonosai azonban - parkolóhelyet keresve - nem vették észre az A/4-es méretű, fóliával bevont papírlapra írt figyelmeztetést. A térre néző épületrésztől zúdult le az épület teljes szélességében a súlyos és hideg jégkristály paplan; szerencsére nem a sétálóknak nyakába csapódott.

Néhány napi felmelegedés után újra fagypont körüli hőmérséklet volt Szegeden: a tócsákon reggelre vastagon recsegett a fagy, a házak ereszeről hosszú jégcsapok lógtak. Ködös-párás napok következtek. A református templom tornya csak ködfüggönyön át látszott a Kárász utca végén. A napsütést felhős idő, ónos ködszítálás és zúzmara váltotta fel. A hőmérséklet nappal is fagypont alatt maradt. Néhol hosszabban is megmaradt az éjszaka képződött köd. Városszerte szutykos-feketés hómaradék csúfította a sétálóutca kövezetét. Egy asszony ül a padon, aki megszólítja a járókelőket, elmondja, hogy fáj a lába, műteni kell. Tulajdonképpen kéreget a járókelőktől.

Egy tábla az utca kövezetén, rajta felirat ormóttan betűkkel: Akció, női csizmák.

A „Ne hagyd el soha...” dallama hangzik a hegedűs vonói alatt; ő az, aki hidegben-melegben muzsikál. Öltözete meleg vastag dzseki, fején sárga sapka, a hegedűtokban talán húsz darab ötvenes, százas. Egy öreg úr pipával a szájában végigsétál az utcán. Kerekesszékekben indul dolgozni egy fiatalember. Egy hölgy pórázon vezeti fekete kiskutyáját, piros hátvédője távolról virít. Sárga dzsekit és azonos színű fülvédőt visel egy lány. Idős hölgy lila kabátot hord, fején fekete kalap, kezében DM-feliratú szatyor, szemüveget visel és lóbálja a fekete ernyőjét. Fiatal szülők egyetlen gyermekük kezét fogják; a kicsi boldog, hol apjára, hol anyjára nevet.

Szombaton délelőtt sétáló családokkal is találkozhatunk. Egy fiatalember magyar komondort vezet. Az égboltot egy repülő szeli át. Botra támaszkodik egy néni. Gitáros ül a kocsiban, pengeti a húrokat. Apuka halad az utcán, egyik gyereke a nyakában, másik a kocsiban. Nagyfülű, hosszúszerű fekete kutyát sétaltat egy fiatal pár. Fejkendő néni, nagy kosarat cipel, benne kelkáposzta, burgonya és alma. Egy hölgy, vörös a haja és a kabátja, kezében Mercicsokoládé. Egy kislány kezében színes papírház, rajta felirat: „Kémkölykök”, majd alatta másik szöveg: „Az elpusztult állatok szigete”. A Kárász utcai ház egyik kapualjában hajléktalan fekszik. Az arra haladók igyekeznek úgy tenni, mintha nem vennék észre a szerencsétlent, elfordítják fejüket, tovább sétálnak. Részben a közömbösség vagy a „magára vessen, ha berúgott” indulata miatt, részben viszont a tehetetlenség okán nem tesznek semmit a járókelők.

Dél körül megérkezik a harmonikás.

Huszonnegyediken megjelent néhány ember és lebontották a város karácsonyfáját, majd eldarabolták és elszállították. Még mindig hatalmas, feketére piszkolódott hódombok emelkednek az utca több pontján. Egy fiatal pár: mindkettőjüknek fekete a haja és feketébe vannak öltözve, a lány háromnegyedes fekete szövetkabátot hord; térd feletti szoknyáján elől és hátul is hosszú nyílás, lábán fekete csizma. Egy fiú: fekete sapkájának piros bojtja lebeg. Ikerlányok kezét fogja az anyuka, színes, vidám a lányok kabátja, olyan, mint a hangulatuk.

A fejhangan éneklő fiú áll a bolt előtt - Zámbo Jimmy-nótával próbálkozik. Átszellemülten énekel, egy-két óra éneklés után már fázós a hangja. A szünetben orrát törli, fülére húzza sapkáját, nincs sálja, se kesztyűje; vörös a keze a hidegtől, zsebbe teszi egyik kezét, másikban a dalszövegek. „Szállj, szállj sólyomszárnnyon, álmhegyeken túl...” - énekl. Az utca másik oldalán szakállas emberek zümmögtek. A körülöttük lévők figyelni kezdtek rájuk. Iker babakocsit tol egy apuka, a babák nem egymás mellett vannak: elől a fiú, mögötte a lány.

Másnap, szombaton, megérkeztek a „spermák”: a két férfi szórólapokat osztogat. Egy tanító néni egy osztály tanulóival halad az utcán: a gyerekek nem tudják minek vélni a két fehérbe öltözött fiatalembert. Egy idős ember kevélyen jár, fekete sapkáján jelvények díszelnek. Egy öreg ül a pad szélén és gondolkodik, - valószínűleg van min gondolkodnia... Ül a dobos az egyik padon. Őszhajú férfi kosarat visz, kislány unokája mellette megy. Késő délután csak itt-ott szállingózik a hó. Később leereszkedik a köd, ködfátyolon keresztül csillognak a fényreklámok az utcán.

Fagypont körüli hőmérsékletű, ködös-párás napok következtek; a napsütést felhős idő, köd és zúzmara váltotta fel. A téren alacsonyán kavarogtak a varjak. Az etetők közelében cinkéket láthattunk. Hajléktalan kotorászik a szemetesben: szalvétát, csikket talál, bármit lel, az számára kincs. SMS-t olvas egy lány.

Letakarították a hótól a sétálóutca padjait, s amikor az felszáradt, máris birtokba vették az emberek. A Zsolnai-bolt előtt egy fiatalember ült a padon, tekerőlanton játszott: a „Hej, Dunáról fúj a szél...” - című dalt adta elő. Kétszázás papírpénz volt a legnagyobb értékű, amit adakoztak számára. Tetszett a járókelőknek az újdonság: egy fiatalember le is fotózta. Beszélgetésből hallottuk, hogy kidöntött egy kandelábert az új hídon egy autó. - Találd meg a lelket, - osztogatta a szórólapokat egy szemüveges fiatalember.

Zúzmarahullást láthattunk a déli napsütésben; huszonkilencedikén +7 fok volt a Kárász utcán. Két fiatal: séta közben vaníliás fagyit nyalogatnak. Anyuka két ikerlánya kezeit fogja; szőke göndör hajuk vállukra omlik, színes kabátot viselnek. Lebontották a karácsonyi világítótesteket a sétálóutcán. „Hova, de hova megyek?...” - énekli a gitáros. (- Majd én megmondom hova, - mondta egy asszony.) Két fiatal lány meséli a másoknak: - Amikor a Deákba mentem felvételizni, az odavezető úton hét vakablakot számoltam meg - és sikerült a felvételi!

Két fiatal főtt kukoricát eszeget. A dobos érdekes ritmusokkal szórakoztatta a járókelőket; amikor kifáradt, furulyázott. Este hatkor már zuhogott az eső; egy hölgy kezében piros ernyő volt, Eduscho-felirattal és az egész ernyő felületén kis fehér kávécsészékkel.

A több, mint kétheti nagy havazást követő csendes, esős idő után a hónap utolsó napján, valamikor délben havazni kezdett, sűrű pelyhekben. Újra hó borította a növényeket. A Szegedi Környezetgazdálkodási Kht. gépeinek nem kellett havat túrniuk, mert a hóesés csak pár óráig tartott; csak sós homokot szórtak a csúszósabb útszakaszokra. Egy asszony kezében két csomag: a saját táskája és a gyereké. A mama leszegett fejjel, óvatos csoszogással közeledik, egy gumisvégű botra támaszkodik. Esténként sok a kutyát sétáltató ember az utcában.

A frissen esett hó letakarta a már mocskos régit, - így múlnak el a régi szennyek...

Télutó a sétálóutcán

Február első napján eleinte még erősen felhős volt az ég. A reggeli órákban gyér az utca forgalma. Egy középkorú férfi német juhászkutya keveréket sétáltat. Anyuka babakocsival áll az egyik kirakatnál, - telefonál. A kocsiban egyik gyermeke lassan eszegeti a szezámmagos túrós croissant-t. A nagyobb testvér elveszi a kicsitől a péksüteményt, nagyot harap, majd visszaadja. Az öcsi hallgat. Amikor ez már harmadszor ismétlődik, az anyuka telefonálás közben ráüt a fia fejére, egy szót nem szól a gyerekéhez, tovább beszél. A fiú felmegy a padra, onnét nézelődik, hisz' így már ő is nagynak érzi magát. A kicsi már nem is eszik a sütiből, csak tartja a kezében; a bátyja újra elveszi és harap belőle. Ekkor végre halljuk az anyuka hangját:

- Hagyjad már! Te is kaptál! - majd bemennek a Vodafone-ba. Egy fiatal állapotos hölgy sétálgat.

Napközben 0 fokot mutattak a hőmérők a sétálóutcában.

Vannak nők, akik - kedvtelésből - ilyen téli időszakban is rövid szoknyában billegnek az utcán és magasszárú csizmát viselnek. Van, aki azért, hogy kiemelje teste szépségét.

Délelőtt egy harminc-harmincöt év körüli férfi, valószínűleg fegyverrel a kezében, fejét kapucnival takarva berontott egy Kígyó utcai ékszerboltba, ahol a megrémült eladót megfenyegette és a bevételt követelte. A boltos huszonötezer forintot vett ki a kasszából, a pénzt a támadó kezébe nyomta. A bolt alkalmazottja a rablótól és a ráfogott fegyvertől úgy megrémült, hogy kirohant az utcára, majd az egyik szomszédos boltban keresett menedéket. A bandita nem rámolta ki az eladó nélkül maradt kereskedést, hanem elmenekült a zsákmánnyal; azonban mégsem érte be ennyivel, ugyanis alig negyedóra múlva - a kirabolt üzlettől nem messze, - a Tisza Lajos körúton ismét megtámadott egy ékszerboltost. A Kárász utcán sétáló emberek megrettentek a hír hallatán.

A rendőrök rövid időn belül megszállták a Belvárost; több tucat egyen- és civil ruhás rendőr cirkált a Kárász utcán és környékén: a vakmerő rabló azonban nem került kézre. Azt még nem tudjuk, hogy a főutcán és környékén üzemelő térfigyelő kamerák rögzítették-e a bűncselekményt. A rendőrség egy harminc-harmincöt év körüli, százhetvenöt centiméter magas, fehérbőrű, szőkésbarna hajú, ragyásarcú férfit keres, aki a támadáskor fekete, derékig érő cipzáras bőrdzsekit, szintén fekete kapucnis pulóvert és sötét farmert viselt. Délutánra fokozatosan elvonultak a felhők, rövid időre a nap is kisütött, hogy kicsalogassa az embereket. Az utca megtelt sétáló emberekkel. Percet eszik egy gyermek, anyja nagy szatyorral bandukol mellette, a szatyorban pulykamellsonka, pisztácia, Krémföl, Milli krémtúró és egy rozsos kenyér. Apuka hátán az egyik gyermek, a másiknak a kezét fogja, lassan tovatűnnek. Egy középkorú férfi kezében kifli, nyakában gyereke, eszeget séta közben. Anya és lánya az Eldorádó kirakatát szemlélik, ahol ruhák, ékszerek, csipőkendők, haslánc, köldökékszerek, fémpénzes övek, melltartók, arany és ezüst áru kapható.

Két férfi beszél a köszöntő szobornál, hogy leszállás közben - nem sokkal azután, hogy visszatért a föld légkörébe, - darabokra esett szét a Columbia űrrepülőgép. A fedélzeten tartózkodó hét űrhajós életét veszítette. Az űrsiklón utazott a világ első izraeli asztronautája is. A szakértők szerint a tragédiát műszaki hiba okozhatta, kizárják a terrortámadást.

Forralt bort és más téli csemegéket árúsítanak a Kis Virág és a Virág között félúton, a Klauzál téri kóktélpultnál, amely nem önálló építmény vagy pavilon, hanem a cukrászda teraszának része.

A hónap második napja: vasárnap, napos száraz idő. Csendes sétálók veszik birtokba a Kárász utcát; itt-ott embereket látunk süteménnyel a kezükben, a téren kevés a járókelő. Fekete varjak kárognak a platánfák csupasz ágain. Sárgába öltözött gyermeket kék babakocsiban tologat az anyuka. Hóbuckára mászik egy gyerek. Egy férfi virágcsokrot lóbál a kezében. Törpe schnauzert sétáltat egy fiatalember.

A hét első munkanapján már kevesebb a napsütés, többször erősen megnövekedett a felhőzet, hideg idő volt. Medvejárással jár az utcán egy mackós ember. Tortát visz egy bundába öltözött ügyész. Egy fiú nagyon nagy méretű nadrágot visel, még szöveg is van rajta: New York City - U.S.A. Az emberek gyakran a feliratok értelmét sem tudják, mégis hordják azokat a ruhájukon.

Délután -4 fokot mutatott a hőmérő higanyszála. Száznegyvenöt centis, őszhajú vékony kis emberke, a sarkára támaszkodva lépked 48-as cipőjében, szapora kis lépésekkel kettőt tesz meg, míg a mellette haladó százötven kilós, száznyolcvan magas hölgy egyet lép.

Tekerőlantos muzsikált a Kárász utca elején, talán ő kapta a legtöbb pénzt, mert még újdonságnak számított. - Nemcsak érzék kell a nyelvtanuláshoz, hanem akarat is, - mondja barátnőjének a fiatal hölgy.

A babakocsiban tíz hónap körüli fiúgyermek, kék cumi a szájában, alszik, apja sietve tolja hazafelé. Kitérdesedett mackónadrágban, szatyorral a kezében bandukol egy idős ember. A buszmegállóknál megjelentek a munkások és törték a jeges utat, mert másfél méteres sávot, a járdákon egyméteres „átjárót” kellett szabadabbá tenniük.

A következő napon - kedden - egész délelőtt havazott; lehajtott fejjel mentek az emberek a nagy hóesésben. Hópihék díszítették a kabátokat, sapkákat, megjelentek a hótaposó csizmák. A néger emberek is fehéredtek a hótól. Egész nap borult volt az ég, a csúshőmérséklet kevéssel fagypont fölött alakult, vagyis +3 fok volt napközben. Hullámzó frontrendszer alakította az időjárást. Délután esni kezdett az ónos eső. Egy magas apáca ment végig az utcán fekete ernyővel. Egy kislány piros, fehér, zöld, kék, sárga, zöld színű nyolcrészes ernyőt visz, minden második részben mosolyog a sárga napsugár.

A sétálóutca végén virít egy sárga és egy piros autó, a többi hóval fedett. Az útkereszteződéseknél, ha szabad útjuk van az autósoknak, száguldanak, három méterre szórják a latyakot, szennyezve a várakozók kabátját.

Ötödikén is egész nap havazott, óriási pelyhekben, napközben +1 fok volt. Egy középkorú hölgy kezében piros ernyő, fekete kabátot visel, kezén piros kesztyű. A babakocsikat műanyaggal fedik, hogy megvédjék a kicsiket a hóeséstől; csak az járkál felemelt fővel, aki ernyőt visz. Egy férfi egy szál szegfűt tart a kezében, melléhez szorítva, közben maga fölé tartja fekete ernyőjét, - így védi a virágot a havazástól.

A szürke égen varjúcsapatok szállnak tova. Egy középkorú férfi dobermann kutyát sétáltat.

Sötétedéskor a kivilágított hódúró dolgozik az utcán.

Estére megroskadtak a fák a jelentős mennyiségű hó súlya alatt, az ágakon tíz centis hó is volt. A szürkületben csillogott a tér, fenséges volt a táj.

Újra beköszöntött a tél: a havas hajnalon -6 fok volt. A havazás folytatódott; ezen a délelőttön még a mindennapos gitáros sem merészkedett az utcára. A bank előtt fiatalok hógolyóztak, harsány nevetés kíséretében. Egy férfi óriási celofánba csomagolt ajándékot vitt a kezében; a csomagban kávé, tea, csoki és egy üveg ital volt.

Egész nap borult volt az ég, a hőmérséklet fagypont alatt maradt napközben is. Néhány munkás vaslapáttal törte a jeges díszburkolatot. Anyuka haladt az utcán, jobb kezében cigi

volt, a bal kezében a gyereke. Egy hölgy a hóba esett; mégpedig úgy, hogy a két könyökével, a haja és az arca is tiszta hó lett, a lába csúszott a jeges úton, emiatt nehezen tudott felkelni, arca kivörösödött a kényszerű arcmosástól. A kistermetű hölgynek egy ágba van fonva a fekete haja, fölötte kalap, derekáig ér a hajfonás. Fehér göndörszőrű kiskutyát sétáltat egy házaspár; a kutyának fehér hátvédője van. Egy úriember fekete aktatáskával a kezében siet az utcán. Fiatal lány vállán fekete táská, melyen plüss állat csüng. Egy fiú két kólát visz a kezében, pohárban, benne szívószál. Tökmagot rágszál egy idősödő ember. Könnyed, szárnyaló jó kedvében dudorászik egy ittas ember. Alkonyatkor fokozatosan felszakadozott a felhőzet és már kevésbé havazott.

A platánfáknak csak a kis termésük csüng a fehér ágakon, még a törzsükre is rátelepedett a fehér hó.

Hetedikén hajnalban -7 fok volt. Az erősen felhős égből szállingózott a hó. Időnként feltámadt a viharos északi, északnyugati szél. A hajnali órákban képződő ködfoltok a délelőtti órákban megszűntek; a városban nem egy helyen centimétert meghaladó jégpáncélon csúszkáltak a járókelők. Az újrajegesedés elkerülése érdekében sós homokkal szórták fel a járdákat. A téren, a zöld felületek közelében fűrészpont használtak. Egy alacsony tömzsi hajléktalan a Hajléktalan-újságot árulja. Egy tizenhat-hét éves fiú mikroszkópot visz a kezében.

Megkezdődött Szeged egyik legrégebbi patikája, a Kígyó gyógyszertár felújítása. A munkák ideje alatt nem zár be, sőt a város egyetlen ügyeletet adó patikájaként továbbra is éjjel-nappal fogadja a betegeket. A kiszolgálótér lényegesen nagyobb lesz: 80 négyzetméterről 200-220 négyzetméterre bővül. A helyiségben olyan légtechnikai berendezést szerelnek fel, amely folyamatosan biztosítja a levegőcserét. A betegek zavartalan kiszolgálása érdekében a rekonstrukciót szakaszosan végzik.

A köszöntő szobornál áll egy magas, feketébe öltözött férfi, kakaós csigát eszeget, néz a tér felé, valószínűleg vár valakit. Sötétbarna vizsla-keverék kankutyát sétáltat egy fiatalember. Apuka és fia hógolyóznak. Elesett egy néni a csúszós járdán, mentőt hívtak hozzá, valószínűleg lábtörése van. Egy asszony siet teli kosárral, melynek tetején kilós fehér kenyér. Egy hölgy Raffaello csokoládét tart a kezében.

A Dugonics téren megnyílt a Valentin-napi vásár, huszonhét sátorban kínálják a legkülönbözőbb tárgyakat. Az elsőben kerámiafigurák, illóolajak; a második sátorban citrom-, rózsá-, narancs- és kamillaszappanok celofánba csomagolva, mindegyiken egy kis írás, kétoldalas papíron: „E páratlan illattól és hatástól a világot mind színesebbnek és rózsásabbnak látod majd”. „Míg lelkedet a kellemes virágillat, bőrdet a harmatos rózsá varázsolja bársonyossá, s üdévé; önbizalmat, s erőt nyújt minden előtted tornyosuló akadállyal szemben, s a kellemes fürdő után tudni fogod, mily különleges vagy”. A következő sátorban bögrék keresztnevekkel és állatfigurákkal; a mellette állóban merített papír, - mely ősi technológiával készül. - Heltai Jenőtől, Ady Endrétől, Váci Mihálytól származó szerelmes idézetekkel. Kapható még illatos tea, mézes kalácsból dísz tárgyak, kis nyalóka, intim nyalóka, mézeskalács szív, gyermek lánc és karkötő; házi készítésű diós és krumplicukor is; kendők, gyöngyök, övek, csatok, fésűk, plüss állatkák; vesszőkosarak, tálcák, virágtartók, amulettek, dísz tárgyak, képkeretek, glicerines növényi szappanok. Láthatunk csontfésűt és más csontból készült dísz tárgyakat is. Különleges, fából faragott tálat is kínálnak, kisebb-nagyobb méretben. A dísz tárgyakon kívül használati tárgyakat is találunk: rövid bundákat, vászoningeket, díszes börmellényeket, kézikötésű nyersszínű gyapjúból készült szürkésbarna pulóvereket és bojtos sapkákat fülvédővel. Az idei tél kedvelt fejtörői másfél méter hosszúak, melyeket vízszintes csíkok díszítenek. Sült gesztenye, főtt kukorica, pattogatott kukorica illata terjeng a levegőben; a külön felállított bódében a kedvelt erdélyi kürtös kalács kapható.

Ugrásszerűen emelkedik a kéz- és lábtörések száma, hisz' csúsznak a járdák. Alig néhány perc alatt már a negyedik járókelő esett el. Nagyapa szánkót visz a vállán, unokája ugrál egyik hóbuckáról a másikra. Két mankóval vánszorog egy férfi. Két gyerek hógolyót formált, majd utána rugdosták a kövezeten, versenyeztek egymással. Egy hölgy hóvirág csokrot visz. Egy halványkék fejkendős néninek - akit gyakran látni az utcán - kis bajusza van.

Napokig tartott a kemény éjszakai fagy: hajnalban -15 fokot mutattak a hőmérő; a csontig ható hideg levegő megdermesztette az embereket. A reggeli pára-ködfoltok felszálltak, azonban napközben a sok napsütés mellett is -2 fok volt a hőmérséklet. Pedig a napnak már ereje volt: a fekete kabátot érintve meleget sugárzott.

Az utca végén egy kis mikrobusz csomagtartójából dobozos üdítőt kínálnak ingyen, reklámozzák, mert március elsejétől MD-néven hozzák forgalomba. Egy hajléktalan művirágot tart a kezében. Két fiútestvér: a McDonald's-ban kapott cégéres zászlót viszik magukkal, melyet lobogtat a szél. A farkasordító hidegben esténként már alig akadt járókelő a Belvárosban.

Valentin-Bálint napján viszont sok ember tartózkodott az utcán. Ezt a napot ősidőktől valami misztikum lengi be: az égből hulló, nemzőerőt adó három csepp harmat legendájától a vak leányt gyógyító szent pap csodatételén át a szerelmesek által gyakorolt boszorkányosságokig. A manapság mifelénk a szerelmesek napjaként aposztrofált Valentin-Bálint-ünnep gyökerei legendás táptalajokból sarjadnak, s az e naphoz kapcsolódó szokások között máig sok a bűbájoskodás, a szerelemkerítő praktika. Valaha az arabok, perzsák, hinduk február hetedes napjain a nemzőerő újjászületését ünnepelték. A három csepp harmat legendája szerint az égből hulló első csepp a lég-, a második az állat-, a harmadik a növényvilág termékenységét biztosította életmagként. A megújulás lehetőségéért az ókori népek természetesen az isteneknek mondtak köszönetet, őket ünnepelték a rómaiak is; február 14-én Lupercaliát, erdők-mezők Faunus urának asszonyát. A szertartás során a nőket a papok szíjjakkal megsuhintgatták, hogy termékenyek legyenek. Ám az utódszületést nem bízták csak erre a varázslatra, hanem a fiatalok nevét egy vázából kisorsolva párokat alkottak a mulatságra, bízván: egymásba szeretnek. A szerelmi párkerítés, a mátkásodás pogány hagyományai az V. században olvadtak hivatalosan össze Valentin ünnepével. 469-ben Gelasius pápa elrendelte, hogy február 14-én legyen a III. században élt csodatévő pap emléknapja. Valentinus pap a vak leánynak imáival és hitével visszaadta látását: a világi magyarázatok szerint ez a platói szerelem mindenre, akár gyógyításra képessé tette őt; érdemes tehát arra, hogy napját szerelemünnepként is ünnepeljük. A XVI. századból aztán már írásos emlékek is maradtak ránk arról, hogy február 14-én az angolok szerelmespárokat sorsoltak össze. Később a kedvesnek levélke, vers, Valentin-kártya, ajándék járt.

A Valentin-nap üzenetének kialakult egy másik magyarázata is: a szerelem akár vakká is tehet, lévén az érzelmeitől befolyásolt ember végletes elfogultságra is képes; főleg akkor, ha megbabonázzák. A bűbájoskodók, szerelmi boszorkányságot űzők többsége nő. Európa-szerte közzismert női szerelempraktika a legényt téstába sültött hajszállal megetetve megfogni. A vénlányok képesek voltak arra is, hogy vakond vérét cseppentsék a pogácsába. Igyekeztek kötődést varázsolni úgy is, hogy a pogácsába porrá tört kőrisbogarát sütöttek. S persze dívott a leitatás szokása világszerte: a magyar legény „kilenc kút vizéből” kapott italt, a dél-európai ifjú mandragóras bort, a keleti kultúra fiai pedig kábítószereket.

A mai bűbájoskodók is ténykednek persze a szerelemnapon. A francia szerelmesek igyekeznek hosszú, kettesben töltött víkenddel megtartani a mátkanapot; az olaszok pedig még rajtuk is túltéve egy egész hétig ünnepelnek, szerelmeskednek, mátkásodnak Szent Valentin szülőhelyén, Terni-ben. Más országokban e napon a tömeges esküvő mágikus erejében bíznak. A Nyugatról Amerikától átvett jeles napnak nincsenek hazai gyökerei, Magyarországon ugyanis egyetlen tradíció sem kötődik ehhez a naphoz.

Férfiak virágot visznek Valentin-napra.

Továbbra is csúszósak az utak, habár a gépek éjjel-nappal szórják a járdákat.

Száraz, sarkvidéki eredetű, hideg levegő érkezett térségünkbe. A hónap közepén hajnalban - 12 fok volt; a sok napsütés ellenére napközben is fagypont alatt maradt a hőmérséklet.

Hamburgert eszik egy lány. Julianna napra hatalmas sárga virágcsokor egy férfi kezében.

Tovább folytatódott az évszakhoz mérten is szokatlanul hideg, száraz időjárás. Éjszakánként igen kemény fagyok: -13 fok, de egész nap fagypont alatt a hőmérséklet. Napközben néha - a hosszabb-rövidebb napos időszak hatására - a tetőkről lezúduló hó, a lefagyott járdák és csúszós utak komoly veszélyt jelentettek a közlekedésben. Még mindig egyméteres hóbuckák vannak a sétálóutcán.

A hegedűs megérkezett az utcára; muzsikálta „A vén cigány”-t és az „Eltörött a hegedűm, nem akar szólani” című Dankó nótát. A nap hatására enyhén olvadt a hó. Déli kettőkor már árnyék is volt az utcán. Egy nő ült tolókocsiban a McDonald's sarkán, kezében egy műanyag doboz. - Kérem, adjanak néhány forintot, - ismételte, de a járókelők többsége adakozás nélkül továbbment. Egy kislány kezében piros lufi. Csinos hölgy szatyrában banán és narancs. Fiatalok megállnak és beszélgetnek. Sétál egy házaspár, a hölgy kezében kettő pizza. Postás biciklizik, meg-megáll egy bolt előtt és kézbesíti a leveleket.

Délután megélénkült a nyugati szél. Este párássá vált a levegő.

Husadikán reggel -7 fokot mutatott a hőmérő a Kígyó gyógyszertár sarkán; a nap 6.41-kor kelt. Siető emberek az utcán. Amikor a boltok kinyitnak, már több a járókelő. Nincs nagy forgalom, - de mindig vannak érdeklődő emberek. Fiatal férfi egy szál ingben öleli a nagykabátos lányt, valószínűleg a közeli boltból jöhetett elő. A hegedűs a „Gyengéden ölelj át” dallamát muzsikálja. A hőmérséklet a sok napsütés ellenére is csak rövid időre emelkedik fagypont fölé.

Két gyerek hógolyózik, kihasználva az alkalmat, míg a szülők beszélgetnek. A mobiltelefon boltba mindig mennek vásárlók. Az anyuka gyerekocsit tol, a kisgyermek a kocsi tetején ül, mellette kislány bandukol; az apuka kezében Fornetti-zacskó, abból eszegetnek illatos pogácsát.

Hétféle apuka kezében nagy szatyor, benne néhány füzet, könyv és pizsama. A gyerek a sétálóutca virágtartójából szedi a havat, hógolyót formál és eldobja. Az apa egy hölgygel beszélget, mosolyognak-csevegnek, a gyerek már kiüríti az óriási virágtartót. Apuka néha odapislant a félórás beszélgetés alatt, a nő viszont egyszer sem néz a fiúra. Mivel a férfi toporgott a lábával, ugyan haladt előre egy métert; kettőjük között a távolság azonban nem változott, mert a nő annyit hátrált, amennyit a férfi lépett előre. A havon kitaposott utat a gyermek beépítette.

Este 17.13-kor nyugszik a nap.

Huszonkettedikén párássá vált a levegő, tízig köd borította a térséget, majd sok napsütés következett, száraz levegő érkezett és fagypont fölé emelkedett a hőmérséklet. A hölgyek már nézegetik a boltokat, báli ruhákat keresgélnek.

Két hegedűs az utcán: az egyik az elején „A vén cigány”-t muzsikálja. Egy nyolc év körüli kisfiú behorpadt, piros labdát rugdos; a nagymama visszarúgja, így haladnak az utcán. Egy járókelő egyik kezében három szatyor, a másikban egy. Egy lány fülében nagy karika, talán hat centi átmérőjű. Öt szürke galambot etet az apa és tizenkét éves fia. Óriási fekete schnauzer kutyát sétáltat egy fiatalember. Az utca végén a fiatalabb hegedűs az erdélyi himnuszot muzsikálja.

Este a látótávolság alig húsz méter a sétálóutcán. Egy asszony pulit sétáltat.

Huszonharmadikán vasárnap felhős, ködös idő. Kopognak a lépések az emberek lába alatt. Jól öltözött úrhölgy bundában, kezében egy kis göndörszórú kutya, barátnőjével andalog.

A napsütés hatására hullt a zúzmara. Az utcán, a házak tövében már havatlan utak, mellette kétoldalt hóbuckák, amik fokozatosan fogynak-kisebbednek, ennek a gyerekek örülnek, mert gyakran a buckák tetején ugrádoznak. A középső tisztított részen két fiú görkorcsolyázott bő nadrágban.

Hétfőn hideg reggel volt, -8 fok, de a déli órákban ragyogott a nap. Déli Aprót kínál egy hölgy az utcán. Aki tehette, vagy eszébe jutott, a napos oldalon haladt. Így tett az újságárus is. Kínálgatta az újságot, aztán leült egy napos padra, maga mellé tette a sok hirdető újságot. Dzsekijének a zsebéből elővett egy közepes boríték nagyságú papírzacskót, dohány volt benne. Egy üres cigarettadoboz is volt nála, abban volt a fehér papír, kivett egyet, majd nagy nyugalommal, belehelyezett egy kis dohányt, sodorta, majd elővett egy újabb fehér papírt, újra sodrásba kezdett, amikor ezt bevégezte, megnyálazta, majd szájába tette, elővette a gyufát és rágyújtott a dohánynak. Tovább árulta az újságot: talán fél óra múlva megismételte az előző mutatványt. Egy fiú kezében dominó kocka. Egy középkorú férfi piros Vodafone dobozt visz a kezében, fürgén halad az utcán. Egy őszhajú férfi - fekete öltönyben, fehér ingben, fekete csokor nyakkendőt visel, - megszólítja a fiatalokat. Szájharmonikán kétszáz forintért elmuzsikálja a nótájukat: panaszkodik, hogy kevés a kívánság. A Móra-könyvesboltból kijön egy apuka, kezében könyv.

A hónap utolsó napjaiban is ködfoltok, hideg levegő, a Kárpát-medencében megüledett a hideg. A hajnali ködök megszűnése után a napsugár utcára csalogatja az embereket.

„Fa leszek, ha fának vagy virága...” - muzsikálja a hegedűs. Egy hölgy automata vérnyomásmérőt vásárolt a gyógyszertárban. „Édesanyám, kössön kendőt, selymet a fejére, menjen el a legszebb lányhoz a falu végére...” dallama hallatszik az utcán. Egy asszony nehéz szatyrokkal megy hazafelé, a szatyrokban panírozott fagyasztott halrúd, camping tejszínes sajt, lecsó-kolbász, Família olasz felvágott, gyulai kenőmáj.

Tavaszelő a sétálóutcán

A márciusi hónap első hajnalán a Nap 6.25-kor kelt fel. A tavasz közeledte érzett a levegőben: a lassan olvadó hóbuckák között még ennyi embert nem láttunk ebben az évben. A komor felnőttek között színes öltözetű gyerekek szaladgáltak: szombat volt, a családok bevásárlási napja. Amióta több pénzük van az embereknek, kettő-három megpakolt szatyorral közlekednek. A Reno-cipőboltban lufikat osztogattak. Egy házaspár két gyerekével sétált, a lány kezében fehér lufi volt, a fiú zöld lufit emelt a magasba. A nap sugara olvadást eredményezett: a déli órákban +12 fok volt, - de a legszebb tavaszi napfényben is ott voltak az árnyak.

Apuka babakocsit tol, melyben pici gyermeke alszik, mellette kislánya játék gyermekkocsit tologat, benne kedvenc babája, így sétálnak beszélgetve az utcán, a nap melengeti arcukat. Egy hölgy: feltűnő a piros harisnyája, fekete miniszoknyája, fekete csizmája. Anyuka kezében sárga léggömb, fiú kezében kék lufi Reno-felirattal. Egy fiatalember igyekszik, kis kendő a fején hátrakötve, csak lófarokba kötött haja virít. Egy férfi biciklikereket visz a kezében. A cipőboltból egy fiatal pár jön kifelé; a hegedűszó felé tekintenek. Az ismert repertoár egyik népszerű darabja: a „Ne hagyd el soha azt, ki téged szívből imád...” dallama hallatszik. A dal befejezése után a hegedűs egy kartondobozba tette a hegedűt tokjával együtt, rágyújtott a cigarettára és közben elindult új helyet keresni magának. Egy kislány maciját szorongatja, miközben anyjával mendegélnek. A ragyogó napsütésben anyuka „erszényében” viszi egyik gyermekét, kezében szatyrok. Másik két gyereke egymás kezét fogja, így ballagnak az utcán. Hat feketébe öltözött férfi: valószínűleg sportolók voltak, mert sportcipőben mentek egymás mellett, hangos beszélgetésük betöltötte az utcát. Középkorú hölgy rozsdaszínű kabátot visel; fehér csizma, fehér táska, fekete szoknya virít a kabát alól. Két srác tolja a biciklit, nem egyforma ritmusban mennek, az egyiknek feszebb a testtartása, a másik a törzsét is mozgatja járás közben, fejükön kézi kötésű sapka. A tér felől jön egy ötévesforma gyermek sárga kisbiciklivel, melynek két nagyobb és két kisebb kereke is van, ezek az egyensúlyt biztosítják. Középméretű biciklit hajt egy nyolc-kilenc éves gyermek. Egy idős férfi bottal biceg az utcán.

Két lány áll a Klauzál téren: élő reklámhordozók, sárga felsőben, melynek piros hullámzó szegélye van, rajta a felirat: „Győri Balaton Medál”. Mellettük ember nagyságú medál, sárga mezőben kék-piros színű betűvel ugyanaz a szöveg, mint felsőjükön.

Csak egy kis napsugár kell és máris emberözön van a sétálóutcán. Délutánra fogyott a járókelők száma, estére már inkább csak a kutyát sétáltatók voltak jelen. Láttunk normál nagyságú schnauzert, terriert, dogot és pincsi kutyát is.

A következő napokon éjszakai és hajnali ködfoltok voltak, melyeknek nagy része gyorsan feloszlott, de párás maradt a levegő. Az utca kövezetén még hófoltok világítanak. Magában beszélő ember megy az utcán. Egy asszony kezében ötven cm magas buzogányfa cserépben. Egy fiatalember digitális fényképezőgépet szorongat.

A porcelánbolt kirakatában megjelent egy herendi Apponyi mokaalkészlet, - ezt csodálták a járókelők. A magyar porcelángyártás világhírű központja a Herendi Porcelánmanufaktúra. A gyárat 1826-ban alapította a soproni származású Stingl Vince, majd a kiváló tudású és művészi érzékű tatai Fischer Mór lendítette fel. Kezdetben még a nyugat-európai műhelyek mintái alapján készültek dísz tárgyai; az önálló stílus megtalálását jelzi a bakonyi erdők, rétek virágainak, madarainak színpompás ábrázolása.

Az utcán napközben semmi különös nem történt: jöttek-mentek az emberek. Férfiak biciklit tolnak, hölgyek babakocsit, néha egy fiú görkorcsolyázik. Asszonyok csomagokat visznek, két lány szórólapokat osztogat. Visszatérő vendége az utcának egy fiatal fiú; jellemző a

járása: testével jobbra-balra inog. Fekete fejkendő néni nézi a kirakatot. Egy idős bácsi bottal megyeget, óriási zsebkendővel törli az orrát. Középkorú vöröshajú hölgy: zöld kabátban, pőfékelő cigarettával. Az Antikváriumból kijön a fiatal pár, pusztit adnak egymásnak. Egy hölgy banánt eszeget. Egyetemista lány fehér jácintot tart a kezében. Két ötvenes férfi szaporázza lépteit az utcán.

Felhős az ég a Kárász utca felett.

A hegedűs magyarnótát muzsikál. Tortát visz egy fiatal hölgy. Apuka nyakában gyereke. Egy terhes asszony - már alig cipeli a nemsokára születő magzatát; a lánya, aki majdnem akkora, mint ő, baktat mellette, kiflit rágcsál.

Napközben +6-7 fok a hőmérséklet. Megjött az énekes fiú. Régi repertoárját adja elő, gyapjú kötött sapkáját időnként a fülére húzogatja, orrát törli nagy, gyűrött zsebkendőjével; egy sildes sapka a földön hever, a gazdája kiüríti, ha már van benne néhány aprópénz. Fiatal hölgy nappabőr csizmát visel, lakk betétekkel.

Kiüresítették a Pick-boltot, de a kirakat még tele van műszalámival.

Az északi szél megélénkült a délutáni órákban. A kreolbőrű férfi feketeszínű steppelt, derékig érő tolldzsekit, alatta azonos színű kapucnis pulóvert, valamint szürkeszínű, orkánszerű anyagból készült nadrágot viselt, fehérbőrű barátjával csevegtek.

A repülő fénycsíkja látszik az égen.

Ötödikén délután fél hatkor a Humanista Mozgalom szervezésében a Dugonics téren „A békelánc folytatódik” címmel tiltakozó demonstrációt tartottak az iraki háború ellen; az iraki válság kapcsán a gazdasági és politikai diktatúra ellen, az erőszakmentes társadalom létrejöttéért tüntettek a fiatalok. - Tudjuk, hogy ha a nagyhatalmak akarják, a világszerte megnyilvánuló tiltakozás ellenére is megindítják az iraki háborút. Nem vagyunk naivak, mégis úgy gondoljuk, ki-ki a maga helyén tegye meg, amit tud, s emelje fel szavát az erőszak ellen - hangzott el a téren az egyetem előtt megtartott békelánc-demonstráción, amelynek első megmozdulását február 15-én, Budapesten rendezték meg. A szegedi tüntetésen mintegy ezren vettek részt. A felszólaló fiatalok - egyetemisták, a Humanista Mozgalom képviselői - nem Amerika vagy Irak, hanem az erőszak minden formája ellen tüntettek, elutasítva a politika, a fegyverek és a pénz diktatúráját. Törekvéseik nem merülnek ki a pusztán tiltakozásban: szándékuk és elképzelésük szerint fölépíthető a humanista értékeket tiszteletben tartó és követő társadalom.

- Mindez nem jöhet létre egyik napról a másikra, a megvalósítás hosszú folyamat, s ehhez a munkához keresünk társakat - mondták. Fél nyolcra találkozóra hívták a fiatalokat a Nyugi Kávézóba.

A tiltakozó fiatalok fehér és piros gyertyával a kezükben, kisebb csoportokat alkotva hallgatták a beszédet. Öttagú zenekar muzsikált a beszéd után, néhány fiatal táncolt.

Óriási plakátok voltak a téren: „A pénz mozgatja a világot, de merre?” „Az emberi jogok Európájáért.” Egy másik hatalmas plakáton: „www.humanista.hu”.

Egy asztalról ingyen lehetett elvinni a szórólapokat, a könyveket pénzért árulták. A szórólapok szövegei: „Az első lépést megtetted a békéért!” „Ne hagyd abba!” „Keressük azokat, akik szeretnének folyamatosan, másokkal együtt, szervezeten tevékenykedni egy erőszakmentes világ felépítéséért. Mi már elkezdtük, a világ több mint 100 országában.... Hallgasd meg javaslatainkat és segíts tervünk megvalósításában! 2003. március 5. 19:30. Nyugi Kávézó: Vitéz u. 28. Gyere el, hogy ne csak egy tüntetésen találkozzunk, és fejezzük ki a törekvéseinket!”

A Széchenyi téren folyamatosan olvad a hó. Az olvadás után kutyagumi, csikkek és sok más szemét csúfítja az utakat. A magnólia bimbója már dagad, tavasz illata terjeng a levegőben, habár még itt-ott magas hóbuckák vannak. A platán száraz ágain két gerle szorosan egymás mellett üldögél.

Másnap reggelre háromcentis hó borította a fákat, az utakat. Tönkretette a haját a hó - panaszkodott egy hatvanas asszony; bevásárlószatyrot cipelő nőt gyakran látni napközben a Belvárosban. Vakolatra törli csizmája sarkáról a sarat egy fiú.

Két fiatalember Burger King szórólapot osztogat: 299 Ft a dupla Buffalo-sajtburger, megtakarítás: 180 Ft. A szórólapon egy hatalmas réteges burger king van: egy sor zsömle, egy sor darálthús, egy szelet sajt, majd újra hús, vöröshagyma, majd a szezámagos zsömle felső része. A szívárvány minden színe a szórólapon, az alján a szöveg: amíg a készlet tart.

Délben már napsütés örvendeztette meg a sétálókat. A hölgyek, - fiatalok, idősebbek, - virágot visznek; többnyire piros szegfűt, piros rózsát, primulát, jácintot, sárga tulipánt - a színes virágok sokasága élénkíti a sétálóutcát. Két férfi szekrényeket visz, kétszer is fordulnak. Alig egyéves a gyerek és már van kis műanyag biciklijé; szülei beszélgetnek egy másik házaspárral. Üres kosarat lóbál egy asszony. A „homokórát” muzsikálja a hegedűs. Könnyedén lépked magassarkú cipőjében egy hölgy; párja lemaradt, nézi a mobiltelefonos szakbolt kirakatát. Teljes talpával, nehézkesen lépked egy testes férfi. Fekete ember a fehér falnak támaszkodik, füléhez tapad telefonja, mosolyog magában.

Két fiatalember ül a padon, az egyik pulóverben, mögötte a gitártok, ritka és vörös a haja, vörös a szakálla. Mellette kapucnis kabátban ül a másik gitáros is, neki is van kis kecskeszakálla. Láruk alatt még a jeges, piszkos hó, kettesben muzsikálnak. Később az egyik dobol, a másik gitározik, előttük a kövezeten újságpapír, rajta egy kézikötésű sapka: ott gyűlnek a forintok. Kodak-szatyorral a kezében megy egy farmernadrágos lány; DM-szatyorral egy másik, hosszúszoknyás lány. Egy miniszoknyás fiatal lány csokit eszik. Celofánba csomagolt fekete ernyőt visz egy férfi. Egy lány háromszor egy-egy szál virágot visz, külön csomagolva. Román cigányok párnákat árulnak és paplant, fekete nagy karimájú kalap a fejükön.

Egy fiú - fehér rövid nadrág, fehér felső, fekete harisnya, fején bikafej, - az orrában levő karikát igazgatta, pólóján felirat: Soproni Ászok; Pick-szórólapokat osztogatott.

Nők napján, március nyolcadikán, szombat reggel fagypont körüli volt a hőmérséklet.

EU-információs irodát hoztak a Klauzál térre; az érdeklődők választ kaptak kérdéseikre az ott dolgozó hölgytől. Délelőtt változóan felhős ég volt.

Nyolc-tíz báránybőrbe öltöztetett busó - fejükön maszk - hangos kerepeléssel búcsúztatta a telet. Tánclépésben haladtak az utcán, néha egész közel léptek a járókelőkhöz, szinte falhoz szorítottak egy szőke hölgyet.

Délutánra +8 fokra emelkedett a hőmérséklet. A kevés napsütés ellenére nagy nyüzsgés volt az utcában. Két hegedűs és még egy dobos szolgáltatja az utcai zenét. Fekete-fehér lufit emel a magasba egy gyerek. Sok a babakocsi az utcán. Férfiak kerékpárral száguldoznak a sétáló emberek között. Serdülők görkorcsolyáznak. Csörög a mobil egy hölgy kezében, illetve zene jelzi a hívást.

Estefelé férfiak siettek különböző irányokba óriási, selyem- és ezüstpapírba csomagolt virágbokréttakkal...

Kilencedikén, vasárnap áramkimaradás volt a sétálóutcában. Süteménnyel a kezükben sétáltak az emberek; itt-ott egy-egy magányos ember nézegette a kirakatot. A téren lassan elnyelte a szomjas föld a hóbuckákat. A platánfa múltévi termését zörgette a szél. Szájkosárral jön egy belga juhászkutya, gazdijával. Ingerkedő csokolózást látunk.

Hétfőn gyenge déli szél fúj az utcán, hajnalban -1 volt. A délelőtti borult égből nem esett az eső. Az utolsó hó is eltűnt az utcából, csak a helye látszik a nedves burkolaton. Egy hölgy a csikket tapossa a Klauzál téren. Színes papírba csomagolt, kerek csokrot visz egy középkorú férfi, bizonyára Ildikó napra. Már látni néhány kokárdát viselő embert. Egy férfi merev, térdben nem hajló lábbakkal lépked, testének súlya a sarkára nehezedik, kezét lóbálja. A Benneton-boltban végkiárusítás van, ötvenszázalékos leértékeléssel.

Később lassan felszakadozott a felhőzet; napközben 8-10 fokra emelkedett a hőmérséklet - a hókupacok aszalódnak a téren.

„Most van a nap lemenőben...” - muzsikálja a hegedűs.

Este az utcai világítást nem kapcsolták be valami hiba folytán: csak a boltok reklámjai világítottak, s a cigaretták parázslottak az estében.

Kedden északnyugat felől megnövekedett a felhőzet, csapadék nélkül, a déli, délnyugati szél időnként megélénkült. Napközben javítják a villanyt és időnként próbálják, hogy működik-e. A DÉMÁSZ munkatársai megállapították: egy parkolótábla korábbi elhelyezésekor sértették meg a szigetelést, a földkábel összeégett, ez zárlatot okozott, majd áramkimaradást. Nyalókát szopogat egy lány.

Két férfi ezüstszerű felsőben, ezüst nadrágba öltözve szórólapokat osztogat. Cilinderük sárga-fehér-piros kockás, a színek váltakoznak négy sorban. A sapka pereme hat csillaggá nyúlik. A nyúlvány: sárga, piros, fehér, mindegyik végén egy bojt. A piros végén fehér bojt, a sárgán és a fehér részen is piros bojt. Egy fejkendő néni hóvirágot árul. Görkorcsolyával száguld egy fiú, majd beröppen egy boltba a nyitott ajtón. Két hölgy szörnyülködve meséli egymásnak: tegnap késő este egy símaszkot viselő, késsel fenyegetőző férfi támadt egy bolti eladóra a Csongrádi sugárúton. Alig két hét alatt három boltot raboltak ki a városban. 1879-ben ezen a napon, március 12-én - a Klauzál téren egy régi képeslapról láthatjuk - víz alatt állt a város. Százhuszonnégy éve foglalta el a Tisza Szegedet, a sétálóutcát is romba döntötte a megáradt folyó. A képen ökrök húznak egy kocsit.

A déli órákban a Kígyó-gyógyszertár sarkán + 18 fokot mutat a hőmérő, de árnyékban is +15 fok van. A pihengetés napszakában egy fiatalember térdigérő nadrágban siet. Két fiatal fagyaltot nyalogat. Napközben megélénkült a nyugati, majd egyre többfelé megerősödött az északnyugati szél. Egy fiatalember lépked, kinek farmer nadrágján, a térd feletti részén hosszú hasadás. Minden lépésnél kivillan a térde, látszik rajta, élvezzi a helyzetet, hogy sokan megnézik őt. Egy takarító asszony söprűvel a kezében andalog, volna mit takarítani, de... Rojtos velúrcsizmát visel egy fiatal lány.

Délutántól hidegfront érte el térségünket. Egy szegény ember leült a bezárt Pick-bolt előtti padra, másfél méterrel maga elé a kövezetre helyezi talán egyetlen sapkáját, hátát a padnak támasztja, két karja egymást fedi, mozdulatlanul ül, a fejét sem forgatja, csak pislog és szemével kicsit jobbra-balra tekint: a pénz nem nagyon szaporodik. Idétlen nagy cipőben jár egy idős asszony.

Távolabb a hegedűs zenéje hallatszik.

A Klauzál téri EU-bódében azonban elkezdték a tanácsokat osztogatni azoknak, akik erre igényt tartanak.

Estefelé megérkezik a Klauzál térre, a Kossuth Lajos szobor közelébe a dobos. Két fiatalember mutatványokkal örvendezteti a nézelődőket, - közben a dobjáték nem szünetel, - tüzes fáklyákat dobálnak. Este már hűvös szél fúj az utcán.

Szegeden járt Ráday Mihály, az „Unokáink sem fogják látni” című televíziós műsor szerkesztője; először a felújított Virág cukrászdára volt kíváncsi. A rekonstrukcióról elismeréssel szólt; viszont a Klauzál tér oldalán, a Kis és a „nagy” Virág közé fölállított pavilon láttán már összevonta a szemöldökét, mondván: a díszburkolatos, szépen helyreállított térre a legkevésbé sem illenek pavilonok, - a nyáron megnyitott terasz vendégeit pedig a cukrászdákból igazán kiszolgálhatnák a bódé nélkül is. A forgatócsoportot nem engedték be a Virág Cukrászda Zöld Szalonjába, így nem vehették filmre az ott főtárt mennyezeti freskót. A városvédő némi meglepetéssel vette tudomásul az elutasítást, majd a stáb hátrahagyásával megnézte a freskót.

Az utcán tartózkodó emberek egymásnak adták a hírt: Zorán Gyíngyics merénylet áldozata lett; orvlövészek gyilkolták meg Belgrádban - Szerbiában rendkívüli állapot van.

Janet E. Garvey, az Egyesült Államok magyarországi nagykövetének helyettese tartott előadást a Szegedi Tudományegyetemen, az USA Irakkal kapcsolatos álláspontjáról, majd beszéde végén az érdeklődők kérdéseire is készségesen válaszolt. Janet E. Garvey beszédében hangsúlyozta: Amerika célja a terrorizmus felszámolása, - ne fenyegetse a világ békéjét vegyi, biológiai, nukleáris fegyverekkel.

Az átmeneti meleg idő után a hidegfront mögött egyre hidegebb levegő érkezett. Hószállingózás kezdődött, a hőmérséklet több fokkal visszaesett, átmenetileg téliesre fordult időjárásunk.

Tizennegyedikén a Klauzál tér sarkán egy asztal mellett egy néni kínálgatta a zászlókat, kokárdákat. Az emberek kitűzték a kokárdát.

A központi városi ünnepség 10.00 órakor kezdődött a Petőfi-szobor megkoszorúzásával. 10.15-kor koszorúzás volt az Aradi Vértanúk terén; 10.45-kor a Városháza előtt katonai tisztelet-adással került sor az országzászló felvonására, ahol a Himnusz eléneklése után a szegedi kórusgyűlés egyesített kórusa előadásában '48-as dalok hangzottak el. A Városháza előtt 11.00 órakor Szeged polgármestere mondott emlékező beszédet. A város vezetője ünnepi köszöntőjét nem a nevezetes nap krónikájával, hanem azzal a kérdéssel kezdte, vajon mi vihette a döntések következményeit mindig mérlegelő embereket 1848. március 15-én a múzeumkertbe.

- Ehhez bátorság, akarat és cél kellett - mondta, - A cél pedig a szabadság, a haza és haladás volt. A polgármester beszédét követően a Szegedi Nemzeti Színház művészei színvonalas műsorral emlékeztek a forradalom napjára. A megemlékezésen közreműködött a Tömörkény István Gimnázium Leánykara, Szeged Város Kórusgyűlése Egyesített Kórusa, a Városi Fricsay Ferenc Fúvószenekar. Innen az ünneplők a Klauzál térre vonultak. Zászlóerdő, ünneplő tömeg volt a Kárász utcán. A Kossuth-szobor mellett Botka László polgármester, országgyűlési képviselő azt hangsúlyozta: ma az európaiság igényességet jelent a környezetre, műveltségre, civilizációra. A szobor talapzatánál - mint minden évben - az állami szervek és szervezetek, a pártok, valamint a civil szervezetek képviselői koszorúztak, majd a Szózat hangjaival ért véget a szegedi ünnepség. Metsző, hideg szélben, de már a tavaszt ígérő, szikrázó napsütésben, méltóságteljesen emlékeztek Szeged polgárai. Délutánra a sok napsütés hatására a hőmérséklet +9 fokra emelkedett.

Az ünnep utáni napon takarítanak a téren, kaparják a leveleket. Fekete rigók csipegetnek a nedves földön. A hó már elolvadt, a csupasz bokrok rügyeit bontja a tavasz. Egy ember televízió műsorújságot olvas séta közben. Az utca kövezetén galambok keresik a morzsát. Telefont árul egy személy a sétálóutcában, rámenősen kínálja a járóknak. Egy középkorú

hölgy kezében barka. Fejkendősen néni a pénzét számolja egy kirakat előtt. A belvárosi utcán két fiatal lány, sötétkék kabátot viselnek, melyen nagy fehér betűkkel: Signal-fogkrémet osztogatnak. Két lány; egy-egy fekete, bodor szőrű, fekete kutyát vezetnek pórázon, beszélgetnek, kuncognak. Két középkorú hölgy a legfrissebb pletykákat terjeszti.

- Rossz színben vagy - mondja barátjának egy úriember.

Fokozatosan melegszik az idő: 18-án a sok napsütés hatására már +10 fok volt az utcán. Szürke cirmos macskát vezet pórázon egy hölgy, meg is nézik néhányan. Két fiatalember sok lufit visz: talán húszat-harmincat, a szél lebegteti a szivárvány minden színében pompázó léggömböket. Lassan haladnak a Klauzál téren keresztül. Egy kutya a saját szájkosarát viszi, gazdija büszkén lépeget a közelében. Három barnabőrű ember koraszülötteknek és beteg gyermekeknek kér adományt, vagyis pénzt. Kezükben színes dosszié, benne színes fénymásolt lapok. Az adományozók húsvéti képeslapot kapnak ajándékba; egy lány kétszáz forintot ad, a fiatalember zsebbe teszi.

Két tizenhétéves fiú a Kárász utcán fenyegetett meg egy hasonló korú diákot, akitől pénzt zsákmányoltak. Az elmúlt hetekben, hónapokban jelentősen emelkedett azoknak a bűncselekményeknek a száma, amelyekben a tettesek és az áldozatok fiatalok voltak. A tizenennyolc év alatti bűnözők elsősorban pénzt, mobiltelefont, karórát, ruhaneműt lopnak, rabolnak kortársaitól. Vizenyős szemhéjú ember megy az utcán. Vontatott a járása a bácsinak, aki unokája kezét fogja.

Az éjszakai sétálóutca csendjét napok óta a légterünket átszelő harci repülőgépek zaja teszi hangossá; pontosan olyanok ezek a hangok, mint amilyeneket a balkáni háború idején hallottunk.

Huszedikén a reggeli órákban három ember zöld egyenruhába öltözve, söprűt és lapátot visznek, - takarítják a tereket, utakat, járdákat. A déli órákban sok polgár pihen a padokon, - eszegetnek, beszélgetnek. Ott halljuk, hogy hajnalban, bagdadi idő szerint fél hattól az iraki fővárost három hullámban érte légitámadás, alig több mint egy óra alatt.

Napos idő van, +12 fok, időnként északnyugati szél. Vetkőztetik a szobrokat, kicsomagolták az oroszlanos kutat is. Márciusi odúlakó madarak csicseregnek a téren: cinkék, verebek, seregélyek, rozsdafarkúak, légykapók. Egy csokor tulipánt visz egy középkorú hölgy. Egy fiatal lány jobb fülében tizenegy fülbevaló föntről lefelé, öt karika, majd egy köves fülbevaló és újra karikák, mind egyforma.

Megnyílt a SZTE Klubban a Tavasz Fesztivál.

Estére elkészült az utca végéről jól látható Honvéd téri református templom tornya órájának kivilágított számlapja: olyan, mint az Európai Unió jele, - feltűnő látvány.

A Széchenyi téri nagyposta este nyolcig van nyitva; nagy a mozgás, mivel az adóbevallások benyújtásának most van a végső határideje.

Másnap, huszonegyedikén, a tavasz első napján szeles, napos idő volt. Egy butaarcú lány iskolatársaival dohányzott a sétány egyik padjánál, majd a csikket befricskázta a szomszédos bokorba, - a legközelebbi kukáig legalább tíz lépést kellett volna megtennie... Jöttek a lézengők. A Széchenyi téren felengedett a talaj, serénykednek a virágültetők.

Másnap reggel -6 fok volt. A McDonald's-ban lufit osztogattak a vásárlóknak. Szombat lévén sok ember volt az utcán. Tiszteletjegyet osztogattak egy fiatalember Lance Borofsky keresztény gospel énekes 2003. március 22-én, szombaton 18:00 órakor kezdődő koncertjére. Szervező: Magyarországi Biblia Szól Egyház, Szeged. A tiszteletjegyen sárgaszínű, ötágú csillagok, feketével körül rajzolva és egy gitár. Az alján: A belépés díjtalan.

Fiatalok zöldszínű szórólapokat osztogatnak: - Ergo: belvárosi napozda, szolárium. Nyár a télben! Megnyitottunk! A Gutenberg u. 3 szám alatt, 3 klímás Ergoline szoláriumgép (2 fekvő 1 álló) exkluzív környezetben, profi csövekkel várja Vendégeit. A szolárium árak, 8-12-ig 250,- Ft/5 perc, 12-22-ig 300,- Ft/5 perc. Szalonunkban masszörök állnak a gyógyulni, relaxálni, vagy akár fogyni vágyók rendelkezésére.

Szikrázó napütés napközben; azonban csak négy fokra melegszik az idő.

Egy másik fiatalember szintén szórólapokat osztogatott az utcán:

- Van válasz! Mi a célja az életemnek? Honnan jövök? Merre tartok? Alapvető kérdések ezek és ha nincs rájuk válasz, az életünk értelmét veszti. Ha keresed a választ, olyan valakihez kell fordulnod, aki még soha nem hazudott, aki mindent igazán ismer és ezen felül még feltétel nélkül is szeret téged. Egyedül Isten az, akire mindez ráillik, akiben megbízatsz. Ő azt mondja: „Kiálts hozzám és válaszolok, hatalmas és megfoghatatlan dolgokat jelentek ki neked.” (Jer.33:3) Mi valamennyien bűnösök vagyunk, de Isten gondoskodott arról, hogy a bűn ne tudjon többé elválasztani minket Tőle. Irántunk való szeretete arra indította Őt, hogy Fiát, Jézus Krisztust, kereszthalálra adja. Jézus Krisztus a kereszten elszenvedte a büntetést a bűneinkért és szabad utat nyitott számunkra Istenhez. Ez volt Isten válasza a bűnre és ha elfogadod Jézus Krisztust, mint Isten ajándékát, teljes bűnbocsánatot és örök életet nyersz. Amit Isten tesz, örökké megmarad, ezért soha nem veszítheted el az üdvösséget és Istennel járva mindig biztonságban vagy. Isten Jézusban adta meg a választ életünk minden kérdésére. Fordulj most Jézushoz teljes szíveddel és mond el neki: „Úr Jézus, tudom, hogy bűnös vagyok és szükségem van megbocsátásra. Köszönöm, hogy meghaltál értem a kereszten. Behívlak most a szívembe, elfogadva a megbocsátást és az örök élet ajándékát. Ámen”.

Egy asszony megy az utcán és gesztikulálva magyaráz, kiabál, pöröl valakivel, - de mégiscsak sajátmagának...

Vasárnap egy pösze kislány sétál a nagymamájával, állandóan kérdez valamit. Egy fiú gúnyosan utánozza a háta mögött. - Nyertem a lottón, - közli a fiú a lánnyal, aki néhány pillanatig örvendett ennek a képtelenségnek.

Hétfőn még mindig fagyos hajnali órák. Megérkezett Szegedre a Dóm újonnan öntött harangja a decemberben leeresztett Teréz-harang pótlására. A megrepedt „Szent Teréz” helyére április elején emelik be a korábbinál mélyebben kongó 560 kilogrammos öntvényt.

Egy férfi nézte magát a kirakatban, mint Nácisz a folyóparton. Egy nő, ki közel állott hozzá, kuncogott. Napközben gyorsan melegedett az idő, a sok napsütés hatására +12 fokra emelkedett a hőmérséklet. A téren sarjad a fű és rügyeznek a bokrok.

Szőke magas lány feketehajú, feketebőrű fiúval nézi az Orex-bolt kirakatát; a fiú simogatja a lány hasát, bemennek a boltba. Görkorcsolyával közlekedik egy lány és pórázon kutyát sétáltat. Úri hölgy dobálja a csikket a sétálóutca kövezetére. Egy fekete kutya a köszöntő szobor oszlopát szórja vizeletével, gazdája húzza. Nők csoportba verődve beszélgetnek. Téma: a férfiak megleckéztetése.

Este az SZTE Klubban a Nyers együttes koncertje, „Tavaszi zsongás” címmel.

Huszonötödikén már tizenhat fokot mutattak a hőmérők. Hat hajléktalan: elől egy nő és két férfi, az egyik erősen ittas, dülöngél, mögöttük még három csöves, látszik, hogy összetartoznak.

Fáradt dolgozó nő igyekszik hazafelé.

Az énekes még mindig náthás, a szünetekben orrát fújja nagy zsebkendőjével. Az énekest megpillantva, hangját hallva egy járókelő dermedten állt meg, mert hallás alapján szinte nem lehet tudni, hogy nő vagy férfi, aki dalol; majd dermedtségéből felocsúdva visszament és pénzt dobott a sapkába.

Megjelent a csilingelő ember, akinek változó a gyűjteménye, - most kevesebb volt a nyakában, valószínűleg eladta „kincsei” egy részét.

A Kígyó-patika előtt alkonyat után a falnak támaszkodva egy furulyás próbál hangot kicsikarni hangszeréből.

Este a CALCUTTA-trió koncertje van az SZTE Klubban.

Már harmadik napja, hogy három színesbőrű férfi pénzt gyűjt a koraszülötteknek, beteg gyerekeknek. Erőszakosak, rámenősek, szinte futólépésben közelítik a járókelőt, van, aki elutasítóan felemeli a tenyerét és tovasiet, mások viszont adakoznak.

Az utolsó hétvégén huszonhárom fok, - mint a tavaszi fuvallat. Kevés a téren a pad, mindegyik foglalt, a szökőkút párkányán is ülnek. Két fiatal lány olvas, madarak csicseregnek. Egy fiú: pulóverét a vállára tette és pólóban sétál. Ötéves gyermek lilaszínű biciklit hajt. Egy idős ember köhög a padon, időnként nagyokat köp a pad mellé. Fiatalokat látni a napsütésben rövidujjú pólóban, egyesek meg még téli kabátban vannak. Zöld almát eszik egy hölgy. Őszhajú ember nagy zsebkendővel törli az orrát. Zöld rövidujjú pólóban van egy lány, fehérszőrű kiskutyát sétáltat, a kutya nyakán piros pettyes kendő. Hat babakocsi a nagy téren, ezek közül csak egyet tolt az apuka és egyben volt ikerpár. Az utca végén villamos zakatol, csilingel, autó fékez. Egy csoport iskolásgyerek: elől a lányok, mögöttük a fiúk, - közülük egy lemaradt, mobiljával foglalkozik. Gerlék búgnak a fákon. Macskát visz a karjában egy asszony. Egy csokor kána egy férfi kezében. Fagylaltot maszatolnak a lányok. A lengeöltözötű hölgyekből illatok áradnak: Charlie női parfüm, Vincent van Gogh és gyöngyvirág illat.

A három kéregetőhöz a negyedik napon csatlakozott egy nő is.

- Kezét csókolom, asszonyom, - mondja a rámenős fiatalember, - kérem, adakozzon a beteg és koraszülött gyermekeknek. Sokan kitérnek előle, de némelyek meghatódnak és odanyújtanak egy kétszázforintost. A színesbőrű ember azonban zsebébe rejti. Egy hölgy kezében hóvirág, a barátnőjével találkozott. Vékony, ideges ujjáival összemarcangolta a kezében tartott mimózát, majd újat szakított a csokorból.

Megjön a hegedűs, a gyerekeknek megmutatja közelről a hangszer, beszélget velük, majd rákezd a kacsatáncra. Jön egy csoport krisnás hölgy, fejükön kendő, hosszú szoknyát viselnek, körbeveszik a muzsikust, aki szemlátomást élvezi a helyzetet, húzza is a vonót. Vörösarcú kövér férfi gutaütés előtti állapotban megy az utcán. Fiatalember jegyzetel a padon. Lombard-szatyrot visz egy lány, egyik kezében zsömle, másik kezében víz, séta közben eszeget. Ugrókötéllal halad egy kislány.

A hónap végén a Virág előtt kirakják a műanyag székeket, el is foglalják a fiatalok.

Harmonikás ül a Rossman sarkán, táncdalokkal örvendeztet meg az utca sétálóit. Nagy mellű, nagyhasú asszony nadrágot és rövid pólót visel, olyan, mintha tolatná a hasát, szőke haja a vállára omlik. Nagy csokor szegfűvel a kezében siet egy férfi. Egy kislány keresztcsíkos kék, piros, bordó, rózsaszínű harisnyában. Egy néni rózsaszínű otthonkában, alatta nadrág, pulóver, kezében csíkos táska. - Csak húsz forintot kérek, - mondja. Egy lánynak fekete a haja, de a lófarokba kötött fürtje szőke. Középkorú hölgyek beszélgetnek a padon, térdükre fektették kabátjukat. A sétány tele volt a park felé siető emberekkel.

Végképp benne van a tavasz a levegőben.

Tizenkettőt ütött a Városháza magas tornyának órája. Egykedvű emberek üldögéltek a padokon, egyik újságot olvasott, másiknak le-lecsuklott a feje. Kislány fújja a buborékot, az apuka cigarettára gyújt. Iskolások csapata közeleg hangoskodva az utcán.

A frizbizésbe bizony bele lehet izzadni: egy fiatalembernek igencsak melege volt, miközben a Széchenyi tér gyepén dobálózott, nekivetkőzve élvezte ezt a közkedvelt szabadidősportot; tótágast állt, vagyis kézen állva, csak egy szál nadrágban, mezítláb tornázott a pázsiton. Az emberek a mutatvány után tapsoltak és adakoztak.

Századfordulós, mediterrán hangulatú terasz várja az oroszlános kút mellett a vendégeket. Az étteremben elkülönített galérián a nem dohányzók részére is van kialakított hely.

A hegedűs a cipőbolt előtt muzsikál: „Mondd, miért szeretsz te mást és én csak téged...” Egy asszony - már elhaladt néhány métert, - megáll, kiveszi a pénztárcáját, kivesz egy százast, visszamegy és a zenész sapkájába helyezi. A hegedűs pislant egyet köszönésképpen és tovább húzza a vonót. Biceg egy asszony, pedig legalább tizenöt centivel van magasítva az egyik cipője. Vállát vonogatta társalgás közben, hadar, alig lehet érteni a szavát a lánynak. Kopottas a nadrágja a sétáló fiatalembernek.

A könnyű tavaszi szellő megrebbent a fák közt.

Gyermek koldusok a sétálóutcán. - Bácsi, adjon nekem pár forintot! - hallatszik egy vékony gyermekhang. - Kérj mástól! Nézd, mennyien állnak, vagy sétálnak az utcán. Tudom, hogy másnak adod a pénzt! A hét-nyolc év körüli kisfiú azzal folytatja, hogy neki kell, mert éhes. Végül is a Kerek Perec-be mennek. Kijövet a boltból a gyermek leül az egyik padra és azonnal nekiesik: villámgyorsan harap a szendvicsbe, a rétest és a kólát másik kezével magához szorítja. A hölgy megsimogatja az arcát és pénzt csúsztat koszos kis kezébe: - Tedd el, vigyázz magadra. Hálás köszönetet mond a gyermek, de az evést egy pillanatig sem hagyja abba.

A hónap utolsó napján Tű-est az SZTE klubban: a '80-as évek házibulija. Sztárvendég: Szikora Róbert.

A hónap utolsó napján +16 fok van a déli órákban. Esik az eső; később felélénkül a szél, délután hidegfront. Egy nylonzacskót felkapott a szél és pörgette. Holdszerű alakzatok a piros ernyőn. Az egész ernyő fekete-fehér tizenöt centis négyzetből áll, minden négyzetben apró fehér vagy fekete pöttyök, ellentétesek, vagyis fehér alapon fehér pöttyök és fordítva.

„Meghalok egy züllött hajnalon...” - hallatszik a zene az estében.

Tavaszhó a sétálóutcán

Április első napján napközben túlnyomóan napos, száraz az idő. A Széchenyi téren formaruhás emberek gereblyézik a lehullott ágakat, leveleket és gyűjtik a szétdobált szemetet, vagyis mindazt, amit a hó szokatlanul hosszú ideig eltakart. Itt van a tavasz és vele elérkezett a nagytakarítás ideje.

Az utcán a némán andalgó emberek között sietős alakok. Gyerekek görkorcsolyáznak, rollereznek, egy-egy biciklis suhan tovább. Mások csendesen poroszkálnak. Egy fiú kezében két pizza, - terjeng az illatuk a levegőben. Az utca közepén a McDonald's előtti padon két lány: az egyik gitáron játszik, - az állványon kottatartó, - a másik énekel, távolabb, két méterre a kövezeten egy sapka; lassan szaporodnak a forintok: ötvenesek, százasok. Egy ember úgy jött a tér felől barna kabátjában, mint a szélvész.

A sétálóutca végén néhány fiatal: lányok, fiúk, egymás kezét fogva énekelnek széles jókedvükben, miközben körbefogták a hegedűs szobrot. Vigadozni télen is lehet, de tavasszal valahogy nagyobb a késztetés mindenféle örvendezésre. Ez nem véletlen, hiszen a szemünk elé táruló látványt már régen vártuk: süt a nap, simogat a könnyű szél.

A déli órákban +14 fokra emelkedett a hőmérők higanyszála. A női hangon daloló fiút is kicsalogatta a napsütés az utcára, éneke messzire hangzott az utca forgatagában. A „Vén Európát...” énekelte, időnként egy füzetbe pillantva, melyet nagy komolyan tartott a kezében. A délkeleti szél délutánra megélénkült, igazi szeszélyes április volt. Ennek ellenére a Klauzál téren a hegedűs vonója alatt lankadatlanul szóltak a népszerű dalok: „A vén cigány...”, „Ahogy lesz, úgy lesz...”, „Akácos út, ha végig megyek rajtad én...”, „Jaj, de szép két szeme van magának...”

A hónap második és harmadik napján hideg hajnal köszöntötte az ébredőket, de a déli órákban már húsz fokot mutattak a hőmérők, napsütés ragyogta be a sétálóutcát. Az öltözködés hirtelen megváltozott, lekerültek a nagy kabátok, a dzsekik; kisebb, vékonyabb felsőkben mennek az emberek. Már néhány fehérnadrágos fiataalt is látni az utcán. Ezen a tavaszon drapp a divatszín: olyan a nadrág és a cipő is.

Kitartó kéregetők bukkantak fel a Kárász utcán, molesztálják a járókelőket. Egy szőke, feltűzőtt hajú nő a „Katicák a gyermekekért, alapítvány a hátrányos helyzetű gyermekekért” nevében gyűjtött pénzt, közönséges képeslapért cserébe. Hátranyalt hajú, jól öltözött társa a „Ne add fel! Alapítvány a koraszülött és rákbeteg gyermekekért” gyógyítására szedett adományokat. Fáradhatatlanul üldözte a sétálókat, kicsit törte ugyan a magyar nyelvet, de határozottan érvelt a nemes célok mellett. Egy szerényebben fellépő férfi az „Egy szelet kenyér a gyermekekért alapítvány” javára várt segítséget, de, mint mondta, a csepeli kórházat is támogatják. A képeslapcsomag ára változó: a Disney-figurás, vagy a virágos 690 forintba kerül, de 600-ért is odaadják; darabonként viszont egy százast kérnek egy lapért. A férfi felvillant egy olvashatatlan, fénymásolt számlát, amellyel valamilyen támogatást igazol. Mutatott hirtelen bírósági dokumentumokat is az alapítvány bejegyzéséről. A papírokat tanulmányozni azonban nem engedte, azt mondta, döntsük el inkább, képeslapot veszünk támogatásul, vagy csak adományt adunk. Négy lány ül a padon és fagylaltot eszeget: csoki-, kivi-, puncs- és citromízűt. Őszhajú férfi megy az utcán és énekel. Terhes asszony vállán táská, benne egy maci, melynek csak a feje kandikál ki, mellette kislánya toporog.

A Széchenyi téren kihelyezett padok megteltek emberekkel. A zöld pázsit között száraz platánleveleket fújt a szél. Sárga árvácskák virítanak a fű közötti ágyásokban. Kellemes látvány, ahogy az áprilisi nap érintkezik a virágok színeivel. Hosszú szorult helyzetükből

kiszabadulva kipattantak a rügyek. A tulipánfákon megjelent az első virág. Egy nyugdíjas padon négy néni panaszkodik egymásnak: alig várták a napsütést, mert a gyerekeik dolgoznak és nincs idejük velük beszélgetni.

A posta előtt - kis széken üldögélve - fehér és sárga nárciszt árul két asszony.

A közútkezelő vállalat reggelre kétsávosra szűkítette a Bertalan hidat, így még nagyobb a torlódás, tovább növekszik a reggeli csúcsforgalom zsúfoltsága. A korlátozás a környező utak forgalmát is jelentősen lassítja, így van ez a Híd utcában is. Sokat kell a sétálónak várakozni, míg a térről átgyalogolhat a sétálóutcába, ami mindössze néhány méterre van onnan.

A Kárász utcán sétálva megdöbbenve veszi észre a járókelő, hogy tovább pusztul Szeged legendáshírű, páratlanul szép belvárosi söröző-étterme, a Hági: a százévesnél is idősebb vendéglő termei üresek, homlokzata tatarozásra szorul. A Hági kerthelyiségének rácsos kapujánál kupacba hordta az udvar közepén magasodó platánfa tavalyi lombját a szél. A kapu melletti falikaros lámpa vasvázás búrájából kitört az üveg, a málladozó vakolatot ezüsttel fújta graffiti teszi még csúfabbá. Az étterem régen bezárt, ajtaja mellett ottfelejtett tábla hirdeti az egykori nyitvatartási rendet: hétfőtől csütörtökig 11-22 óráig, pénteken és szombaton 11-24 óráig tart nyitva (azaz most már: zárva) a vendéglő, vasárnap szünnap. Az enyészet vette át a hatalmat.

Ezen a tavaszon tizenegy zöld-fekete egyenruhás parkőr kezdte meg hivatalosan is működését. Nem magukra hagyatva végzik - alkalmanként nem egészen veszélytelen - munkájukat: a szegedi önkormányzati városőrség tagjaival együtt, párban járják a rájuk bízott területeket. Mobiltelefonjuk mellé megkapták még azokat a régi, hegyesvégű botokat is amelyekkel hajdani kollégáik még az ötvenes-hatvanas években is folszurkálták az eldobott papírdarabokat; így teljesítenek szolgálatot, ügyelnek a rendre, tisztaságra a Kárász utcán is.

A csilingelős hajléktalan fején kalap, jelvényekkel díszítve, kezében nyitott sörös üveg, füttyörészve andalog az utcán. Egy újságíró sétál erre, majd leül egy padra jegyzetelni. Egy fiatal férfi derékig érő kibontott göndör haját lebegteti az áprilisi szellő; mellette egy kislány rollerezik. Babakocsit tologat egy asszony. Két hajléktalan vezeti a harmadikat. Egy hölgy piros miniruhában, piros hosszú kabátban, magas tíz-tizenkét centis sarkú cipőben tipeg, néha kivillannak combjai.

Délután fél kettőkor három kék nadrágot viselő ember üldögél a Raiffeisen Bank kirakati párkányán, előttük egy talicska, benne vödrök, mellette a kövezeten hever néhány lapát, söprű, vízmérték és kalapács. Négy munkás álldogál; az egyik kezében kesztyű, a másik a köszöntő szobornak támaszkodik és cigarettázik, a harmadik kezében tapasztókanál, végül is meggondolja magát: munkához lát, keveri a maltert. Később a sérült járólapokat cserélik. Egy néni táskájába gyömöszöli műanyag bazsarózsa csokrát; egy virág a kövezetre esik, a néni felveszi és belehelyezi a többi közé, - folytatja útját. Görnyedt hátú ember araszol, lépéseinek mozgása a térdre összpontosul, kezeit hátul összekulcsolja. Feketehajú fiatalember szőke lány kezét fogja. Duzzadt a szája az idős hölgynek, aki rágyújt a cigarettára. Jobb lába rövidebb egy asszonynak, biceg az utcán. Két kéregető gyerek szegényesen öltözetben futkározik. Az egyik kapualjból erősen érződik a vizelet nem kellemes szaga.

Szürkület után újhold ragyog az utcán. Kutyasétáltatókat látunk és szerelmespárokat. Este fél kilenckor bombázó repülőgép zaja hallatszik.

Negyediken a hidegfront hatására megeredt az eső, olykor viharos északnyugati szél sietette a járókelőket, csak tizenegy fokra emelkedett a hőmérséklet. Egy hölgy kezében nyolc részes ernyő, lila fekete színek váltják egymást, lila fodorral.

A hegedűs a hideg idő ellenére is felemelt testtartással, vidáman muzsikál: élvezi, hogy hegedülhet. Egy hatvanas úrhölgy előkelő mozdulattal dobja el a félig szívott cigarettát, egy hajléktalan felveszi és tovább szívja.

Ötödikén, szombaton is felhős, szeles, hűvös az idő, északnyugat felől markáns hidegfront érte el térségünket. Jobbról-balról jönnek az emberek: egyenként, ketten, hárman, csoportosan, karonfogva, kézenfogva. A Klauzál tér egyik padján ül a harmonikás: régi slágerekkel szórakoztatja a városiakat. Egy asszony fehér jácintot árul a sétálóutcán. A Vodafone-bolt kirakata előtt egy fiatal lány egy fejjel alacsonyabb, kopasz, borotvált fejű férfi fejét csókolta; miközben átölelte, a barátja csak elviselte a közeledést.

Vasárnap Gyulay Endre megyés püspök a délelőtti tíz órakor kezdődő szentmisén szenteltvízzel és az imádságot jelképező tömjénfüsttel szentelte fel az új Szent Teréz-harangot. A szertartásra több száz szegedi volt kíváncsi. A püspök szentbeszédében kiemelte: az új harang „hivatása”, hogy a szentmisék, gyászszertartások és jeles ünnepek alkalmával istentiszteletre hívja a hívőket. A püspök a szertartás végén az üdvösséget szimbolizáló krizmával kente meg az ötszáznyolcvan kilogramm súlyú öntvényt, amelyet a mise után közvetlenül a város felőli toronyba helyeztek. A Passauban öntött harang átmérője kilencvennyolc centiméter, hango-lása pedig Asz 1. Kerületén felirat tanúsítja: “Isten dicsőségére és Szent Teréz tiszteletére öntette a Szeged-Belvárosi Egyházközség Gyulay Endre püspöksége idején, az Úrnak 2003. évében”. Megújult a harang mozgatószerkezete is, hiszen korábban a harang nyelve mozdult el, most azonban a szerkezet az egész harangtestet lendíti meg a természetesebb és szebb hangzás érdekében; hasonlóan a hagyományos harangozási technikához. A sétálóutca járókelői is hallhatták a harangszót: azok a családok, akik gyerekeikkel a kirakatokat nézték.

Vasárnap délután a fiatalok a Virág cukrászdába mennek, ahol mindig sok a vendég.

A hét első munkanapján folytatják a beteg, vagy túl sűrűn ültetett platánok kivágását a téren. Így lett kevesebb négy öreg platánnal, de három új, harmincéves fát telepítettek a Széchenyi téren. Ezen a napon a szökőkút környékének rendezésén kezdtek dolgozni, ahol több száz cserjét is ültettek a szorgos munkások. A delfineken lovagló bronzfigurák körüli parktükro-t még a hatvanas években alakították ki, most 2600 négyzetméteren újítják meg a gyepfelületet.

Egy házaspár: negyvenesek-ötvenesek, a férj, aki különben órás, zsebbe tett kézzel megy, mellette felesége cipeli a nehéz lila szatyrot.

Az üzletek kirakatait a húsvéti dekoráció jellemzi, mely a virágokról, tojásokról, üde tavaszi színekről szól. Az ünnepi hangulatkeltés, az újjáéledt természet zöld ágai, tarka virágai, alapját adják a húsvéti díszítésnek. A dekorációs divatban mindenkor helye van a tavasz színeinek, a fű zöldjének, a nárcisz, az aranyeső, a tulipánok sárgájának.

Egy ősz hajú bácsi egy kosár sárga nárciszt árul a Kárász utcán. Tömzsi fiatal férfi áll az ékszerbolt kirakat előtt, magas lánnyal nézik a kirakatot.

Délután egykor sötét felhők gyülekeztek, majd hózápor lepte meg a sétálókat. Később rövid időre kisütött a nap.

A Megyeháza Aulájában megnyílt a szegedi székhelyű, idén tizedik születésnapját ünneplő Vasúttörténeti Alapítvány kiállítása. Fapados személykocsi ülés, egyenruhák, sapkák, jelvények, makettek, terepasztalon körbefutó villanyvonatok, állomásfőnöki iroda bútorai, gőzmoz-donysípok és lámpák, s még számtalan más vasúttörténeti relikvia látható itt április 11-éig.

Állítják az asztalokat és a székeket a vendéglátó helyek előtt. A hivatalosan vendéglátó-ipari előkerteknek nevezett teraszok szép színfoltjai a felújított Belvárosnak. Az előkészületeket látva úgy tűnik, idén napernyőfolyammá változik át a Belváros: A Kárász utcára már kipakolt

a Korzó Café és a McDonald's is, a Klauzál térre a Hatos Rétes. A Dugonics téren a Z. Nagy cukrászda nyitotta meg a teraszát.

Nyolcadikán hajnalban -5 fokot mutattak a hőmérők. A harmonikás a fal tövében ült, kezén kesztyű. Egy szemüveges, sildes sapkás férfi járt-kelt egyedül, rága a napraforgót és köpködt a kövezetre.

Napközben erősen felhős volt az ég, csak rövid időre bukkant elő a nap.

Kettő hajléktalan ült az egyik Kárász utcai padon, amikor még érkezett három, közülük az egyik hosszú szakállas. Hangos beszélgetésbe kezdtek, az egyik valószínű asztmás lehet, mert a spray-t használta az orrába. Dózia-mosóport visz egy asszony, másik kezében óriási szatyor tele áruval: tej, kenyér, joghurt.

Másnap reggel -1 fok, erősen borult ég.

Szórólapokat osztogatnak az utcán, melyeken a Sánta Egér Italboltot reklámozzák. Az egér bal lábán gipsz, mankójára támaszkodik, jobb kezében egy üveg italt tart. A Tisza Lajos körüti italboltban Borsodi csapolt: korsó: 170,- pohár: 102,- Körte, szilva, barack pálinka. Olcsó árak, zene. A szemerkélő esőben kevés járókelő az utcán.

A sétálóutcai virágszalonnak bejáratánál fehér hortenzia, törpe rózsák. A kirakatban találunk filcpöttyökkel, tollakkal, szalagokkal, apró szárított virággal ékesített tojásokat, de különleges a gyöngyökkel beszórt tojás is, ezenkívül ezüst- és arany színű filctollal írt, szöveges tojások is vannak, lakkréteggel bevonva, mely gyönyörű fényt kölcsönöz az alkotásoknak. Találhatók kis fészket utánzó ágkoszorúk is, tojással díszítve. A boltban színes vázákban fűzfabarkák, melyre kifűjt, festett tojások vannak aggatva. A barkás fűzfaág, az elmúlás-újjaszületés jelképeként, a leginkább magyar eleme a húsvéti kellékeknek. A lakásdíszül összeállított kompozíciókban, a nyuszi-, csibe- és tojásfészkekben a színes tojások. A már hagyományosnak számító tojásokosarak, tojásfák és tavaszi virágos füzérek, masnik, nyuszi-, bárány- és csibefigurák, mellett most nagyon divatosak a tojásgyertyák. A fodros nárciszok, nevető tulipánok, csilingelő jácintok, bólogató boglárkák, vidáman hívogatnak az ünnepre.

Az egyetemi fesztivál utolsó napjai sem maradtak programok nélkül: koncertek, előadások várták az érdeklődőket; délután három órától az SZTE-klubban fiatal együttesek mutatkoztak be.

Kora délután felszakadozott a felhőzet, 7-9 fok között alakult a hőmérséklet.

A Millenniumi Kávéházban 18 órától a Tito és én című filmet mutatták be. A SZTE-klubban 19 órától a közgazdászesten az évfolyamok vetélkedtek egymással, majd hajnalig tartott a buli.

Tizedikén megszűntek a reggeli fagyok, dél felől egyre enyhébb légáramok érkeztek fölnk, de nagyon erős szél kíséretében. Ez a nap az Európa-nap jegyében zajlott. Napközben több helyszínen is, így a Polgármesteri Hivatalban, az egyetemen, a Széchenyi téren voltak programok. A szegedi önkormányzat két nappal az ügyszavazás előtt tartotta meg kampányzáró rendezvényét a Klauzál téren. A fotókkal, térképekkel, táblázatokkal és prospektusokkal gazdagon berendezett sátrakban a már uniós tagállamok mutatkoztak be, ételkülönlegességeik receptjeivel szemléltetve híres gasztronómiájukat. A különlegességek, a tiroli mártás, a belga rakott cikória, a portugál padlizsán és a dán frikadella hatásosan érzékeltették, hogy csupán a határok tűnnek el, a nemzeti karakter marad. Az Európa Falu ünnepélyes megnyitását követően Thomas Glaser, az Európai Unió magyarországi delegációjának helyettes vezetője köszöntötte az egybegyűlteket. A csatlakozás jelentőségét méltató beszéde után az ünnep fénypontjaként felszeletelték a halványkék színű Európa-tortát, rajta a tizenkettő, sárga, ötágú csillag, a tortát a téren bárki megízlelhette.

A napfényes, ugyanakkor szeles időben különböző korú kíváncsiskodókkal telt meg a tér.

Napközben már +17 fokot mutattak a hőmérők. Egy súlyos beteg asszony búcsúzott régi kolleganőjétől, ült a sétálóutca padján felnőtt lányával.

A Klauzál téren, a négy villanyoszlop között kifeszített zsinagon, euro zászlók és a már csatlakozott országok zászlói suhogtak a szélben, zászlóhangok a téren. Alkalmi asztalokat, székeket állítottak fel, ahol tetszetős kivitelezésű füzeteket osztogattak, benne az Európai Unióhoz való csatlakozási tudnivalókkal. Az Európai Unió a csatlakozás témáit 31 fejezetre osztotta, amelyekről négy és fél éven át folytak a tárgyalások. A felkészülés 2004. május 1-én, a csatlakozás napján lezárul.

Megtudhatjuk, hogyan került Szűz Mária csillagkoszorúja az Európai Unió zászlájába. Paul Levi, zsidó vallású belga állampolgár a vészkorszak idején fogadalmat tett, hogy ha túléli a világháború borzalmait és üldözéseit, áttér a katolikus hitre. Megmenekülve fogadalmát be is tartotta. 1955-ben már az Európa Tanács tisztségviselője volt, mikor tervbe vették az Európa Tanács zászlájának megalkotását. Egy alkalommal Paul Levi a magasba tekintve Szűz Mária-szobrot pillantott meg: fején a csillagos aranykoszorú ragyogott a kék ég hátterében. Azonnal felkereste az Európa Tanács titkárát, javasolta neki, hogy az Európa zászló legyen kék, mint az ég, benne a tizenkét aranycsillag koszorúja.

„Az égen nagy jel tűnt fel: egy asszony, öltözete a Nap, fején tizenkét csillagból korona...” - festi le az Újszövetség Jelenések Könyve (12,1) Szűz Mária, mint a Napba öltözött asszony apokaliptikus megjelenését.

A rendezvény után galambok röpködnek az utcán, a padokon felejtett szórólapokat felkapta az erős szél és beterítette az utca kövezetét.

Másnap kampánycsend volt, délelőtt pedig szitáló eső.

A Széchenyi téren háromszázötvenhárom fásszárú növényt ültettek a telepítési program szerint: többek között gyöngyvirágcserejét, orbáncfűvet, virágzó fákat, vöröslevelű platánt, platánlevelű juhart, tiszafát, borókát, normandiai fenyőt. Néhány évelő ágyást alakítottak ki és hetvenezer tő egyényári növény színesíti a parkot.

Délután napsütés, de csak tizennégy fokra emelkedett a hőmérséklet. Magnólia illata terjeng a levegőben, a méhek zümmögése is a tavasz üzenetét hozza. Ilyenkor tavasszal felpeszűl az élet, az emberek gyakrabban keresik fel a parkokat, - a virágzó fák látványa gyönyörködtet és megnyugtat, így lesz a tér, a sétálóutca a szabadidő eltöltésének színtere.

Négy hajléktalan: összekapaszkodva énekelnek a sétálóutcán.

Harminckilenc néptánc együttes részvételével megkezdődött az Országos Gyermekek- és Ifjúsági Néptáncfesztivál, melyet tizenharmadik alkalommal rendeznek meg. A színes népviseletbe öltözött résztvevők a téren keresztül igyekeztek a Korzó Moziba, ahol a háromnapos bemutató előadásokat tartják. A megnyitó délután fél ötkor volt a szegedi Korzó Mozi előtt, amelyre hat és tizennyolc év közötti táncosok érkeztek az ország minden területéről, valamint határainkon túlról: Vajdaságból és Oroszországból, - összesen ezerháromszáz fiatal. A zsűri által legjobbnak tartott csoportok vasárnap délután négykor a Szegedi Nemzeti Színházban megrendezésre kerülő gálaműsoron léphetnek fel.

Tizenkettedikén szombaton ügyszavazás. Egyetért-e azzal, hogy a Magyar Köztársaság az Európai Unió tagjává váljon? - ez volt a nagy kérdés. A sétálóutcán és a téren is sokan igyekeztek a népszavazásra, idős, bottal közlekedő embereket is lehetett látni; egyikük el is mondta: azért ment szavazni, hogy az unokájának jobb legyen az élete.

A népszavazáson 45,62 százalékos részvétel mellett a választók 83,76 százaléka igent mondott az EU-csatlakozásra.

A Széchenyi téren gyerekek csoportba verődve: egy bajszos ember ostorral a kezében tanítja őket a nagy durrantásra. Némelyek bátortalanul álldogálnak, mások sorakoznak, hogy minél előbb beállhassanak a bácsi helyére.

A Virág-cukrászdában este hattól nagyszabású divatbemutató volt a Korzó Divatház és a Família Divatház szervezésében. Az asztaloknál ülő vendégeknek egy konyharuhát, egy tollat és egy kártyát adtak ajándékba. A Silver Card 2003. szöveggel ellátott kártya a Korzó Divatházban (Szeged, Széchenyi tér 7.) és a Família Divatházban vásárlás esetén 20 %-os kedvezményre jogosítja tulajdonosát.

Végetért az egyetemi fesztivál az SZTE aulájában.

Tizenharmadikán a csonkahét, azaz a nagyhét első napja: a virágvasárnap. A régmúltban e naphoz kapcsolódott mágia is: a gonoszűzőnek és gyógyítónak vélt szentelt barkát a népek kivitték és leszúrták a termőföldjükre, hogy védje azt. Manapság is szokás barkát szentelni a templomban, így ezen a napon többen is vitték hazafelé menet kezükben.

A Dugonics téren a fehér magnólia bontja szirmait, köszöntve a tizennegyedikén megnyílt húsvéti vásárt. A sátrakban húsvéti tojások, nyuszi alakú mézes kalács, ütögetős lufi, rugós figurák, lány és fiú nyuszik. A kínálatok között van söprűn lovagoló boszorkány, kékfestő kötények, birkagyapjú sapkák, melyeket nem szőttek, hanem a gyapjút forró vízben zsugorították. Van gyerekcsináló és ördögűző sapka, kéksildes sapkák fehér felirattal: Péntek 13, Trabant, Nevem senki mától, Főnök itt. Árulnak még a téren kereplőket, pörgettyűket, röppentyűket, kulcstartókat, szélcsengőt.

A nagy nyüzsgésben felbukkantak a zsebtolvajok is az utcán, akik a vásárlók nyomába szegődnek. Egy asszony jön ki a virágszalomból, piros muskátlit visz egy dobozzal. Kopasz férfi sétál, csak egy hajtincs díszeleg a fején, kék farmernadrágot és dzsekit visel, fején sárga, sildes sapka. Piros almát eszeget egy fiatalember. A hegedű hangja betölti az utcát. Egy férfi hátradobja a maradék cigarettát, mely érinti egy hölgy szoknyáját, aki elkezd pörölni vele.

Tizenötödikén napkelte ragyogja be a Kárász utcát. Az oroszlanos kútnál fotóznak az emberek, csoportosan, - barátok vagy rokonok lehetnek. Egy ember babakocsiba szerelt nagy papírdobozba gyűjti, amit talál a szemetesben: ruhaneműt, egy kis ennivalót. Egy élelmes veréb az utca kövezetén, a galamb közeléből elvitte a talált morzsát. Csinos nagymama üres iker babakocsit tologat, benne egy nagy játékbaba. Két kis gyermek szaladgál a kocsik körül: mint a kalitkából kiengedett madarak, szinte repülnek. Három fiatal ül a padon, odamegy hozzájuk a szájharmonikás, egyik kezével tartja a hangszerét, szájával fújja, másik kezével is próbálkozik nagy átéléssel; de a fiatalok nem adnak pénzt, szomorúan ballag el a zenész. Két jó negyvenes hölgy levegőzik, az egyikük hosszú szoknyája bal oldalon fel van sliccelve egész a combtővig, ott már látszik fekete harisnyájának csipkeszegélye.

A meleg, napos idő hatására huszonegy fokra melegedett a hőmérséklet. Szemlátomást zöldellnek a fák, kibontották szirmaikat a tulipánfák.

Januárban a legnagyobb hidegben lebontották, most újra felépítik a Szeged étterem teraszát. Az étterem vezetése tavaly elhatározta: egész évben ottmaradó alkotmányt ácsol a város főterére. A tizenkét darab, egyenként kéttonnás betonlap, valamint az egybefüggő tető szét szerelése és összerakása ugyanis károsítja a szerkezetet, az építés és a bontás a téli tárolással együtt évente több mint két millió forintba kerül. Ám a téli „fennmaradást” nem engedélyezték számára.

A hegedűs muzsikált: „Szeretlek, jöjj vissza hozzám...”, „Lehet, hogy szép nem vagyok és mégis hódítok...” Jött egy kicsit szédelgős ember, megállt a zenész előtt, énekelt, de csak szavakat tudott, lábai tánclépést lejtettek, ujjait magasra emelte, mint aki mulat, így szórakoztatták egymást.

Délután sötét felhők gyülekeztek észak felől: megzendült az ég, zuhogott az eső, némelyek nejlon zacskót tettek a fejükre, megjelentek a tarka ernyők. A zápor nem tartott hosszú ideig, kisütött a nap, eső után a vízcseppek, mint kristályok csillogtak a lila tulipánfa szirmain.

A Szegedi Közterületfenntartási Kht. dolgozói este elkezdték nagynyomású vízszugárral megtisztítani a portól-piszoktól, a télen felfröcskölődött sártól a Belvárosi hidat.

Hajléktalan haladt a néptelen, kései utcákon.

Másnap kézi erővel folytatták a híd - a pillérek, a följárók, a korlátok és a mellvéd - lemosását. A felső ív takarítására technikai és pénzügyi okokból később kerítenek sort, akkor eltávolítják majd azokat a madárfészkeket is, amelyeknek lakói „zavarhatják” a közlekedőket.

Tizenhatodikán a miniszterelnök és a külügyminiszter Athénban aláírták az EU csatlakozási szerződést.

Egy terhes asszony hasát simogatja, kezében fagyalt. Két fiatal a padon rétest esznek. Árgus szemekkel nézi őket egy idős bácsi. A sofőr és barátja ülnek a padon, beszélgetnek:

- Hetente egyszer, a szabadnapomon elutazom Ausztriába vásárolni, olyasmiket, amik ott olcsóbbak, mint nálunk. Ezt árulom, így jutok többletjövedelemhez. Van egy ismerősöm kint, aki megkérdezte, mennyi a fizetésem. Nem hitték el, hogy csak háromszáz euró, mert Ausztriában egy nyugdíjas is kap ezernyolcszáz eurót. Egy asszonynak a bank sarkán eltört a cipője sarka, a szatyorból kivette a másikat és kicserélte.

Tizenhetedikén reggel eső frissítette az utca kövezetét. Délután napsütés volt és tizenhét fokot mutattak a hőmérők, amikor négy fiatal lány sétált az utcán, sárga nadrágba és azonos színű felsőbe öltözve, vállukon sárga táska „Győri” felirattal, fejükön egy óriási sajtszeletnek tűnő valami „Teleszendvics” felirattal. A járókelőket megajándékozták a gyár legújabb termékével.

Tizennyolcadikán, nagypénteken elnémultak a harangok. Valamikor időjóslo, egészség- és termésvarázsló volt ez a nap. Fiatal fiúk csoportosan hangoskodtak az utcán, öltözetük kék fehér piros színű sportmez „Varteks Tivar” felirattal.

Kihozták a pálmákat a Klauzál térre. Megjelent első asztalaival a sátrak alatt az Arany Oroszlán Étterem, ahol száz embert ültethetnek majd le. Az asztalok között melegétel-előkészítőt, grillteraszt, salátabárt is felállítanak a közeljövőben. Szenvedélyesen csókolóznak a szerelmesek az utcasarkon. Két fiatal óriási vattacukrot eszeget, fehérét a fiú, rózsaszínt a lány. Egy lány olyan rövid szoknyában, hogy ha néhány centivel rövidebb lenne, már valami másnak neveznék. Fekete harisnyája is figyelemfelkeltő. Egy férfi követte, látszott: örömet leli benne.

Nagyszombaton siető emberek: viszik a sonkát, tojást, kenyeret, tormát, italokat.

A virágzó magnóliák illattal töltik meg a parkot. Vidékiek zárandokolnak Szegedre, hogy a téren megszemléljék a virágzó fákat, melyeknek az illata betölti a teret.

Husadikán, húsvétvasárnap megszólalt a feltámadási harangszó, szentmisére hívta a hívőket.

A természet megújulását, a tavaszt köszöntő ünnepsorozatban a legjelentősebb a húsvét. Megülésének a régészeti leletek, az írásos források tanúsága szerint már a III. századtól vannak emlékei; s ezek egy része arról tanúskodik, hogy a húsvétünnepeket eleinte többféle időpontban tartották - az „ahány nép, annyi szokás” elve érvényesült - mígnem a keresztény-

ség jegyében meg nem próbálták az összevissza mozgó ünnepet „stabilizálni”, kötni valamihez. A niceai zsinat határozott úgy 325-ben, hogy a keresztény húsvétot „egységesítik”, s minden hívő számára azonos időben teszik kötelezővé az ünnepvárast és a húsvétolást. A zsinat egy mozgó égitesthez kötötte a húsvétünnepet, kimondva: „A húsvét azon vasárnapon tartassék, amely a tavaszi napéjegylenlőség (azaz a tavasz első napja) utáni holdtöltére következik.”

A húsvét a keresztény egyházakban az a kétnapos ünnep, amelyen a vallásos hit szerint Krisztus feltámadását ünneplik. A zsidóknál olyan ünnep, amelyen az Egyiptomból történt kivonulásra emlékeznek, s amelyen kovásztalan kenyeret fogyasztanak. Analógiás varázslások, hiedelmek, babonák szűrődnek be máig a húsvéti népszokásokba.

A húsvéthétfői locsolkodásban a tavaszi tisztálkodás, a megújulási szándék, a termékenység- és egészségvarázslás ősi praktikái élnek tovább. Az évenként megújuló természet élményének hatása alatt mindenekelőtt a természet tavaszi megújulásának jelképe lett, hisz’ a vadon élő madarak az év során ekkor költenek először. A keresztény szimbolikában a tojás a föltámadt Krisztust jelképezi. Tojást azonban, - mint a feltámadás ígését - már jóval a keresztény kor előtt is tettek a holtak mellé a sírokba. Locsolóhétfőn festett tojást, csokitojást ajándékoznak a locsolóknak, melynek eredeti célja termékenységvarázslás volt. Divatos lett újra a tojások természetes színezése, például almahéjjal, lencsével, vörös- vagy lilahagyma héjának főzetével, dióval, céklával, káposzta levelével, áfonyával, kurkumával, teafüvel. A tojás a teremtés, az újjászületés szimbóluma. Hogy a keresztényeknél miért vált a megváltó Krisztus egyik jelképévé a tojás, arról is szólnak történetek. Sőt az egyik arról regél, hogy az igazi húsvéti tojás azért piros színű, mert a feltámadó Krisztusról szóló hír éppen a tyúkólban ért egy asszonyt, aki azonmód, tojásokkal a kötényében futott át elmesélni ezt a szomszédba, ahol kételkedtek a szavában, mondván, az csak annyira igaz, mintha pirosak lennének a tojásai - ám amikor belenéztek a kötényébe, vérszínű volt abban minden tojás. A tojások „hímzése” az idők során varázsló, mágikus célzatát elveszítette, s a díszítés részben szokványossá vált, másrészt extra „műalkotások” lettek a húsvéti tojásokból.

A sétálóutcán az ünneplőbe öltözött „locsolkodó” férfiak kezében sok színben pompázó tojásokat láthattunk. Napjainkban már hétszáznál többféle „illatos víz” hódít, három alapvető formában. A parfümben ötször annyi illatanyag van, mint a kölniben.

Délben megszólalt a Fogadalmi Templom harangja.

Huszonkettedikén szép napos idő volt. Úgy fél kettő tájban egy fiatalember haladt a Rossman-bolt előtt a tér felé, a faltól másfél méterre. Egyszer csak a kétemeletes ház tetejéről lecsúszott egy piros cserép, olyan tizennégy milliméter vastagságú, a fiatalember fejére esett, majd darabokra tört szét. A patika előtti padon két hölgy üldögélt, az egyik gyorsan felkelt és odament a fiúhoz, akinek a homloka erősen vérzett. A balesetet szenvedett ember vérző sebét egy hölgy törölgette és kérdezte tőle, hogy érzi magát? Azt válaszolta: nincs semmi baj, de hirtelen rosszul lett. A Kárász utca elején nemsokára megállt a mentőkocsi és elvitték a fiatalembert. A pad előtt vérfröccsök és cserépdarabok maradtak. Este hatkor egy fiatalember ült a padon, talán nem is sejtette, hogy embervér tarkítja a kövezetet. A nagyobb cserépdarabokat addig már a pad alá rugdosták.

Egy fiatal fiú David Beckham frizurával jelent meg az utcán. (A Manchester United meglepő hajviseleteiről is híres középpályása szokára festett, fonott copffal mutatkozik.)

Két barátnő beszélget: - Hat évvel ezelőtt annyit kerestem a Pickben, mint most.

- Hatvanezret kerestél? Én akkor csak huszonötezret. Akkor neked van tartalékod. - Nincs! - Vetettek lakást? - Nem, hisz’ örököltünk. - Biztos voltatok nyaralni. - Nem! - majd a három szatyrot tartogató száztíz kilós hölgy folytatja: - A Joli barátnőm csak ül a munkahelyén és annyi fizetést kap, mint én. - Hol fizetnek hatvanezret pihenésért? - Buszjegyet árul. - Ott nem

csak ülni kell, hanem egész nap pénzzel dolgozni. Megjelent az utcán a jósnő, majd helyet foglalt egy hölgy mellett, aki rövid rábeszélés után hatszor emelt a kártyából. - Van két gyereke, lesz két unokája, barna férfi gondol magára, - mondta a jósnő, aztán egy hajszálat tépett ki a nő fejről, tenyerébe tette. - Papírpénzt tegyen rá és lesz szerencséje. - Szegény már alig megy, fájnak a lábai, de valamiből élni kell.

Másnap sötét felhők gyülekeztek a Kárász utca égboltján. A zivatarszerű eső elmosta a vért a pad közelében. Megjelentek az ernyők az utcán.

Csikkeket gyűjt két hajléktalan a sétálóutcán.

Huszonötödikén a Kárász utcai hatalmas cserepekbe fákat ültettek, majd egy locsológép tartályából vastag csövön locsolták azokat. Egy biciklis ember felpakolva hirdető újságokkal, Cora stb.

Egy daruból hirdető táblákat helyeztek a magasba, az utca fölé.

1. hirdetés: VII. Közlekedésbiztonsági Nyílt nap és Autó kiállítás - május 10. Széchenyi tér
2. hirdetés: Szőke Tisza Nemzetközi Táncverseny - 2003. május 17 szombat, Városi Sportcsarnok
3. hirdetés: Dömötör díj, 2002-2003, Színházi Díjátadó Gála - Szegedi Nemzeti Színház, 2003 május 31. - várjuk szavazatát.

Péntek délután huszonkét fokra kúszott a hőmérők higanyszála. A Dugonics téren bekapcsolták a szökőkutat, fiatalok ültek a párkányon és zenét hallgattak. Nyüzsgés az utcán. Három-éves gyermek biciklizik sárga járművén, apuka tolja babakocsiban az ikreket, mellette az anyuka, kezében a negyedik gyermek. Egy asszony kezében kutya, majd megunja és leteszi a kövezetre. Egy fiatalember nyakában ül egy óriási plüssmaci. Zöld almát eszik két lány. A McDonald's előtt minden asztalnál jól öltözött vendégek ülnek.

„Hogyha nékem sok pénzem lesz, felülök a repülőre...” - muzsikál a hegedűs, kalapja nem a saját fejére méretezett. Gyöngyvirágot árul egy asszony az utcán. A Klauzál téren két fiú megcsókolja egymást. Gyerekek fagylaltot majszolnak. Kék kosztümöt visel az a hölgy, aki sárga rózsát visz a kezében.

A Virág-cukrászda elé asztalokat, székeket és nyolc napernyőt helyeztek, itt tavasztól őszig divatbemutatókat rendeznek majd és esténként élőzene szórakoztatja a vendégeket. Fagylaltkelyhek fogyasztása közben pihenhet a megfáradt utas.

A Belvárosi híd kandeláberein ismét feltűnnek a muskátlik, hogy késő őszig gyönyörködhessünk bennük.

Huszonhatodikán szegedi fiatalok vetélkedtek a téren a köztéri szobrokról, kis papír cetlikre írogatták a véleményeket. Egy helikopter körözött a sétálóutca fölött, Westel-feliratot vontatott maga után.

A hónap végén harminc fok volt, fellobogózták a sétálóutcát, lengett a kék zászló a város címerével és a nemzeti színű zászló. Megjött a gitáros is, szinte már hangzavar volt az utcán. Jobb kezében botjára támaszkodó idős cigányasszony érkezett, tarka ruhába öltözve. Leült a kőre, reszkető kezével kéregetett.

Estefelé bárányszerű felhők tornyosultak az égen; halk, tavaszi eső permetezett az esti városra, magnóliaillat és esőszag keveredett.

A valóság más, mint amit a tizenkét hónap alatt mesélt nekünk a Kárász utca, hisz' nem tudjuk a szomorú ember bánatát, az esdeklő ember vágyát. A sétáló ember gondolkodását sem tudjuk. Mert minden látszat ezen a Földön: a csillogó öltözet is, még az a mosoly is, amit az emberek egymásnak ajándékoznak, hisz' nem tudjuk, mi rejlik mögötte.